

ବନ୍ଧୁପ୍ରସନ୍ନ

ଉତ୍କଳିଆର ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟଠାରେ ଆୟୋଜିତ ପ୍ରଶାସନିକ ଯୁବ ଉତ୍ସବରେ ମାନ୍ୟବର ଶାନ୍ତିପାଳ ଶ୍ରୀ ସରସ୍ୱତୀ ଶର୍ମା ଭାଷଣ ଦେଉଛନ୍ତି ।

ବିଶେଷଜ୍ଞା ସାମାନ୍ତର ଓ ସେଠୁ ଜିଲ୍ଲାନ୍ୟାସ ଉତ୍ସବରେ ପାଲେପୁର ହରିଜନପୁରଠାରେ ଆୟୋଜିତ ଏକ ସାଧାରଣ ସଭାରେ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ, ଶ୍ରୀ ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକ ଗର୍ବଜୋଧନ ଦେଉଛନ୍ତି ।

ଭୁବନ ପ୍ରସଙ୍ଗ

୪୮ ଭାଗ ୬ଷ୍ଠ ସଂଖ୍ୟା ପୌଷ ୧୯୧୩ ଶନିବାର ଭାନୁସ୍ୱାମୀ ୧୯୯୭

ସମ୍ପାଦନା ମଣ୍ଡଳୀ

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ : ଶ୍ରୀ ବୈଲୋଚ୍ୟନାଥ ମହାପାତ୍ର
ସହ ସମ୍ପାଦକ : ପ୍ରହରାଜ ସତ୍ୟନାରାୟଣ ନନ୍ଦ
ସମ୍ପାଦନା ସହଯୋଗୀ : ଶ୍ରୀ ଶରତଚନ୍ଦ୍ର ସାମନ୍ତରାୟ

ମୁଖ୍ୟ ସମ୍ପାଦକ : ଶ୍ରୀ ସତୀଶ ପାତ୍ର

ପ୍ରଚ୍ଛଦପଟ୍ଟ : ଶ୍ରୀ ବିଜୟେବ ମହାରଥୀ

ପ୍ରକାଶନ : ପୁରନା ଓ ଲୋକ ସମ୍ପର୍କ ବିଭାଗ,
ଓଡ଼ିଶା ସରକାର, ଭୁବନେଶ୍ୱର ।

ବାର୍ଷିକ ଦେୟ : ଟ ୨୦.୦୦
ପ୍ରତି ଖଣ୍ଡ : ଟ ୨.୦୦

ପ୍ରଚ୍ଛଦ : ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚକୋରୀ ମୁଦ୍ରଣାଳୟ, କଟକ

(ପ୍ରକାଶନପ୍ରସ୍ତୋତ ପଦ୍ଧତିରେ ଅକ୍ଷର ସଂଯୋଜିତ)

ଓଡ଼ିଆ ଉଚ୍ଚକୋରୀ ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟ, ଉଚ୍ଚକୋରୀ ଯୋଗଣା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଉଚ୍ଚକୋରୀ ତଥ୍ୟର ଖବର ବିବରଣ "ଉତ୍କଳ ପ୍ରସଙ୍ଗ"ରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥାଏ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟତମ ବିଷୟ ଖବର ଆକାଶରେ ମଧ୍ୟ ଏହି ପତ୍ରିକାରେ ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇଥାଏ ।
ଯେକାଣି ବିଷୟକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଓ ଅନୁମୋଦିତ ପୂର୍ବ ଠାରୁ ଖୋଲି ଚାହିଦା କରିବା ନୁହେଁ ।

"ଉତ୍କଳ ପ୍ରସଙ୍ଗ" ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚକୋରୀ ପୁରନା ଓ ଲୋକ ସମ୍ପର୍କ ବିଭାଗ ଦେଫ୍ଟର ପ୍ରକାଶ ପାଉଥିଲେ ମୁଖ୍ୟ ଏହି ପତ୍ରିକାରେ ପ୍ରକାଶିତ ନିବନ୍ଧ ଓ ଚିନ୍ତାଧାରା ଏହା ସମ୍ପର୍କରେ ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚକୋରୀର ଖୋଲି ରୁଚିକାରୁ ହେବ ନାହିଁ ।

ସୂଚୀ

ଅକ୍ଷୟ ଯୋଗନା ଓ ଆଶ୍ୱିନ ଦୈବଜ୍ୟ ଦୁର୍ଗାବରଣ	ଶ୍ରୀ ବିନ୍ଦୁ ପଟ୍ଟନାୟକ	୧
କେନ୍ଦ୍ର ଉତ୍ପାଦନ ଦମ୍ଭର ପ୍ରତିବନ୍ଧନ	ଶ୍ରୀମତୀ ପୁଷ୍ପନା ମହାପାତ୍ର	୫
ଆମେ ଓ ଆମ ଶାନ୍ତି	ଅଧ୍ୟାପକ ଚନ୍ଦ୍ର କୁମାର ମହାବି	୭
ଗୋପବନ୍ଧୁଙ୍କ ବିଷୟ ଦୃଷ୍ଟି	ଅଧ୍ୟାପକ ଚୀପାନନ୍ଦ ମିଶ୍ର	୧୦
ପୁରୀ-୨୨	ଶ୍ରୀ ପ୍ରଦୀପ ପାଣିଗ୍ରାହୀ	୧୮
ମୁକ୍ତି ଦାସୀଙ୍କ ବିପ୍ଳବୀ ଧରଣୀଧର	ଶ୍ରୀ ପଦ୍ମିନୀ କରଣ ରାଉତ	୧୯
ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶକ୍ତି, ପ୍ରକୃତିର ଆଧାର	..	୨୨
ପ୍ରଶାସନିକ ବିବେଚନାବରଣ	ଶ୍ରୀ ଅଶୋକ କୁମାର ଚାଟ୍ଟୋପାଧ୍ୟାୟ	୨୫
ସ୍ୱାଧୀନତା : ଉପସ୍ଥ	ଶ୍ରୀ ଧୀର ଖୁଣ୍ଟିଆ	୨୭
ପଦ୍ମିନୀଙ୍କ କେଶରୀ ଓଡ଼ିଆ ନିୟୁତର ପ୍ରକାଶନ	ଡଃ ପ୍ରଶାନ୍ତ ମିଶ୍ର	୩୦
ପଦ୍ମିନୀ କେଶରୀ ଓଡ଼ିଆ ପ୍ରକାଶନ ?	ଶ୍ରୀ ଅଶୋକ ପ୍ରସାଦ	୩୩
ସ୍ୱାଧୀନତା	..	୩୯
ଆମ ନାଟ୍ୟକାର ଉପନୟନର ଗାନ୍ଧୀ ପ୍ରକାଶନ	ସେକ୍ଟର ମହାବି ପାଣି	୪୨
ପଦ୍ମିନୀ ପ୍ରକାଶନ ପ୍ରକାଶନ ଓ ପ୍ରକାଶନ	ଶ୍ରୀ ଚିତ୍ତରାଜ ପ୍ରଧାନ	୪୪
ପଦ୍ମିନୀ ନିଗମର ଶ୍ରୀମତୀ	ରାଧାନାଥର ଶ୍ରୀମତୀ	୪୬
ଧର୍ମ ଆଶ୍ରମ ବାହାଣୀ	..	୪୮
ପଦ୍ମିନୀ ଓ ଗୋ-ପଦ୍ମିନୀ ବିବାହ	ଶ୍ରୀ ବିନ୍ଦୁ ପାଣିଗ୍ରାହୀ	୫୧
ପଦ୍ମିନୀ ବିବାହ : ପଦ୍ମିନୀ କେଶରୀ	..	୫୩
ପଦ୍ମିନୀ ବିବାହ	..	୫୫
ପଦ୍ମିନୀ ବିବାହ ଓ ପଦ୍ମିନୀ	..	୫୬
ପଦ୍ମିନୀ ବିବାହ ଓ ପଦ୍ମିନୀ	..	୫୭
ପଦ୍ମିନୀ ବିବାହ ଓ ପଦ୍ମିନୀ	..	୫୮
ପଦ୍ମିନୀ ବିବାହ ଓ ପଦ୍ମିନୀ	..	୫୯
ପଦ୍ମିନୀ ବିବାହ ଓ ପଦ୍ମିନୀ	..	୬୦
ପଦ୍ମିନୀ ବିବାହ ଓ ପଦ୍ମିନୀ	..	୬୧
ପଦ୍ମିନୀ ବିବାହ ଓ ପଦ୍ମିନୀ	..	୬୨
ପଦ୍ମିନୀ ବିବାହ ଓ ପଦ୍ମିନୀ	..	୬୩
ପଦ୍ମିନୀ ବିବାହ ଓ ପଦ୍ମିନୀ	..	୬୪
ପଦ୍ମିନୀ ବିବାହ ଓ ପଦ୍ମିନୀ	..	୬୫
ପଦ୍ମିନୀ ବିବାହ ଓ ପଦ୍ମିନୀ	..	୬୬
ପଦ୍ମିନୀ ବିବାହ ଓ ପଦ୍ମିନୀ	..	୬୭
ପଦ୍ମିନୀ ବିବାହ ଓ ପଦ୍ମିନୀ	..	୬୮
ପଦ୍ମିନୀ ବିବାହ ଓ ପଦ୍ମିନୀ	..	୬୯
ପଦ୍ମିନୀ ବିବାହ ଓ ପଦ୍ମିନୀ	..	୭୦

କାତୀୟ ସଙ୍ଗୀତ

୧୬ ଜନ-ଗଣ-ମନ-ଅଧିନାୟକ ଜୟ ହେ
ଭାରତ-ଭାଗ୍ୟ-ବିଧାତା
ପଞ୍ଜାବ-ସିନ୍ଧୁ-ଗୁଜୁରାଟ-ମରାଠା
ଦ୍ରାବିଡ଼-ଉତ୍କଳ-ବଙ୍ଗ
ବିନ୍ଧ୍ୟ-ହିମାଚଳ-ଯମୁନା-ଗଙ୍ଗା
ଉତ୍କଳ ଜଳଧି ତରଙ୍ଗ
ତବ ଶୁଭ ନାମେ ଜାଗେ
ତବ ଶୁଭ ଆଶୀଷ ନାଗେ
ଗାହେ ତବ ଜୟ ଗାଥା
ଜନଗଣ-ମଙ୍ଗଳଦାୟକ ଜୟ ହେ,
ଭାରତ-ଭାଗ୍ୟ-ବିଧାତା
ଜୟ ହେ ଜୟ ହେ ଜୟ ହେ,
ଜୟ ଜୟ ଜୟ ଜୟ ହେ । ୧୭

ଭାରତର ସଂଶୋଧିତ ପ୍ରସ୍ତାବନା

ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ପ୍ରସ୍ତାବନା (PREAMBLE) ବା ଉପକ୍ରମଣିକା ୪୨ତମ ସମ୍ବିଧାନ ସଂଶୋଧନ ବିଲ୍ ଅନୁଯାୟୀ ୧୯୭୬ ଡିସେମ୍ବର ୧୮ ତାରିଖରୁ ସଂଶୋଧିତ ହୋଇ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଛି ।

ତାହା ହେଲା :

“ଆମେ ଭାରତର ଜନସାଧାରଣ ଭାରତକୁ ଗୋଟିଏ ସାର୍ବଭୌମ, ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ, ଧର୍ମ ନିରପେକ୍ଷ, ସମାଜବାଦୀ, ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର ରୂପେ ଗଠନ କରିବା ନିମିତ୍ତ ଏବଂ ଏ ଦେଶର ସମସ୍ତ ନାଗରିକଙ୍କ ପାଇଁ ସାମାଜିକ, ଅର୍ଥନୈତିକ ଓ ରାଜନୈତିକ ନ୍ୟାୟ, ଚିନ୍ତା ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି, ବିଶ୍ୱାସ, ଧର୍ମ ଓ ଉପାସନାର ସ୍ୱାଧୀନତା, ସାମାଜିକ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଓ ସୁଯୋଗ ବିଶେଷ ସମତା ହାସଲ କରିବା ତଥା ବ୍ୟକ୍ତି ବିଶେଷର ମର୍ଯ୍ୟାଦା ଓ ଜାତିର ଏକତା ଏବଂ ଅଖଣ୍ଡତା ପାଇଁ ନିଶ୍ଚିତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରି ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଭ୍ରାତୃ ଭାବର ବିକାଶ ସାଧନ ନିମନ୍ତେ ହୃଦୟ ସଂକଳ୍ପ ହୋଇ ଆସନାନଙ୍କର ଏହି ସମ୍ବିଧାନ ପ୍ରଭାରେ ଅବଧି ୧୯୪୯ ମସିହା ନଭେମ୍ବର ମାସର ଷଡ଼ବିଂଶ ଦିବସରେ ଏତଦ୍ୱାରା ଏହି ସମ୍ବିଧାନକୁ ଅଙ୍ଗୀକୃତ, ଅଧିନିୟମିତ ଓ ଆସ୍ଥାପିତ କରିଛୁ ।”

ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର ଦିବସ ଉପଲକ୍ଷେ ରାଜ୍ୟପାଳ ଶ୍ରୀ ଯଜ୍ଞଦତ୍ତ ଶର୍ମାଙ୍କ ବାର୍ତ୍ତା

୪୩

ଜନ ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର ଦିବସ ପାଳନ ଉପଲକ୍ଷେ ଓଡ଼ିଶାର ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ ମୁଁ ମୋର ହାର୍ଦ୍ଦିକ ଅଭିନନ୍ଦନ ଓ ଶୁଭେଚ୍ଛା ଜ୍ଞାପନ କରୁଛି । ଏହି ରାଜ୍ୟର ଜନସାଧାରଣ ସବୁ ସମୟରେ ଭାରତବର୍ଷର ଏକତା ପାଇଁ ଅତ୍ୟନ୍ତାତ୍ମକତା ସହ ଆସିଛନ୍ତି । ସୁଗମ ସୁଖ ଧରି ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଏକତା ମହାନ ଆଦର୍ଶରେ ଉଦ୍ଭବ ଓଡ଼ିଶାବାସୀ ଏହି ଆଦର୍ଶର ବିରୁଦ୍ଧାବେଶ କରୁଥିବା ସମସ୍ତ ଶକ୍ତିକୁ ସବୁ ସମୟରେ ଦୃଢ଼ ଭାବରେ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଛନ୍ତି । ଆନ୍ଧ୍ର ଗାନ୍ଧି ପାଇଁ ଅତୀତରେ କୌଣସି ଲିଖିତ ସଂସ୍ଥାପନ ନ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏହି ଭାବଧାରା ଆମର ହୃଦୟପତ୍ରରେ ଏପରି ଗଭୀର ଭାବରେ ଲିପିବଦ୍ଧ ହୋଇ ଆସିଛି ଯେ, ତାହା ଆମ ପାଇଁ ଅତି ପବିତ୍ର ଓ ଅଲଂଘନୀୟ । ଆଜି ଆମ ରାଷ୍ଟ୍ରର ଏକ ଲିଖିତ ସଂସ୍ଥାପନ ରହିଛି । ଆଗାମୀ ବର୍ଷମାନଙ୍କରେ ଏହି ସଂସ୍ଥାପନକୁ ପୁରସ୍କୃତ ରାଷ୍ଟ୍ରବାଦ ଓ ସେଥିପାଇଁ ସର୍ବାଙ୍ଗ କରଣରେ ଉଦ୍ୟମ କରିବାକୁ ହେବ ।

ଏହା କେବେହେଲେ ଏକ ଲଘୁ ଦାୟିତ୍ୱ ନୁହେଁ । ଦେଶର ସଂସ୍କୃତିକୁ ବ୍ୟାହତ କରିବା ଲାଗି କେତେକ ଅବାଧିତ ବ୍ୟକ୍ତି ଗଣତନ୍ତ୍ର-ଲକ୍ଷ ବ୍ୟକ୍ତି ସ୍ୱାଧୀନତାର ଅପପ୍ରୟୋଗ କରୁଛନ୍ତି । ବିଭିନ୍ନ ସଂସ୍କୃତି, ଧର୍ମ ଏବଂ ଭାଷାଭାଷୀ ସମସ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ଏହି ଦେଶରେ ସବୁ ସମୟରେ ଏକ ବନ୍ଧୁ-ପୁଣି ପରିବେଶ ମଧ୍ୟରେ ରହିଆସିଛନ୍ତି । ଏହାହିଁ ଭାରତବର୍ଷର ଶକ୍ତି ଏବଂ ବିଶ୍ୱ ପଦ୍ମତା ପ୍ରତି ଆମର ଅନବଦ୍ୟ ଅବଦାନ । ଭାରତବାସୀ କ୍ଷୁଦ୍ର ଓ କ୍ଷଣିକ ଉଦ୍ଭାଦନାର ବଶବର୍ତ୍ତୀ ନ ହୋଇ ସବୁ ସମୟରେ ସତ୍ୟ, ଶାନ୍ତି ଏବଂ ବିଶ୍ୱର ଶାନ୍ତ ନୀତି ଅନୁସରଣ କରି ଆସିଛନ୍ତି । ଆମର ମହାନ ପୁର-ପୁରୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁସୂତ ଏହି ପରମ୍ପରାକୁ ବଜାୟ ରଖିବା ପାଇଁ ଆଜି ଆମକୁ ଦୃଢ଼ ସଂକଳ୍ପ ନେବାକୁ ହେବ ଏବଂ ଯେଉଁ ଶକ୍ତି କ୍ଷୁଦ୍ର ସ୍ୱାଧୀନ ଏବଂ ଅଗଭ୍ୟାସ୍ୟାବ୍ୟାପନ ବନ୍ଧିଷ୍ଠକ୍ତିର ପ୍ରଭାବରେ ଏହି ପରମ୍ପରାର ବିରୁଦ୍ଧାବେଶ କରୁଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ବିଲୋପ କରିବାକୁ ହେବ ।

ଭାରତବର୍ଷକୁ ଏପରି ଏକ ରାଷ୍ଟ୍ରରେ ପରିଣତ କରିବାକୁ ହେବ ଯେଉଁଠାରେ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ରହିବ ନାହିଁ, ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ଅଧିକ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସେବା ଓ ଶିକ୍ଷାର ସମାନ ମୁକ୍ତି ସୁଯୋଗ ରହିବ, ସବୁ ଶ୍ରେଣୀର ନାଗରିକ ସମାନ ଅଧିକାର ଉପଭୋଗ କରିପାରିବେ, ମହିଳାମାନେ କୌଣସି ପକ୍ଷପାତ ବିଶ୍ୱର ଶିକାର ହେବେ ନାହିଁ ଏବଂ ସର୍ବୋପରି ସୁବଳ ଓ ଶିଶୁମାନେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଅପେକ୍ଷା ସେମାନଙ୍କର ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଭବିଷ୍ୟତ ସମ୍ପର୍କରେ ନିଶ୍ଚିତ ରହିପାରିବେ । ଏହି ଲକ୍ଷ୍ୟ ସାଧନ ପାଇଁ ଜନସାଧାରଣଙ୍କର ଅକ୍ଷୁଣ୍ଣ ସମୟର ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ମିଳିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏପରି ଜନସମୟର ମିଳିବା ସମ୍ପର୍କରେ ମୁଁ ନିଶ୍ଚୟହେ । ଏହାପରେ ଅନୁର ଭବିଷ୍ୟତରେ ଏହି ରାଜ୍ୟର ଉଚ୍ଚ ସାଂସ୍କୃତିକ ପରମ୍ପରାର ସଂରକ୍ଷଣ ସହ ଜନସାଧାରଣଙ୍କର ସମୃଦ୍ଧି ଓ କଲ୍ୟାଣ ସାଧୁତା ହୋଇପାରିବ ।

ଜୟହିନ୍ଦ

ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର ଦିବସ ଉପଲକ୍ଷେ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ବାର୍ତ୍ତା

ପବିତ୍ର ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର ଦିବସ ଉପଲକ୍ଷେ ରାଜ୍ୟବାସୀ ଭାର ଉତ୍ତରୀମାନଙ୍କୁ ମୋର ଆନ୍ତରିକ ଶ୍ରଦ୍ଧା, ଶୁଭେଚ୍ଛା ଓ ଅଭିନନ୍ଦନ ଜଣାଉଛି ।

ବିଶ୍ୱାସୀ ଚର୍ଚ୍ଚ ପୂର୍ବେ ଆଜିର ଏହି ଦିନରେ ଆମ ଦେଶର ସମ୍ବିଧାନ ଗ୍ରହୀତ ହୋଇଥିଲା । ଏଥିରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଖଜା ଯାଇଥିଲା ଯେ, ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ଶାସନ ପ୍ରଣାଳୀ ନାଥମରେ ଜାତି, ଧର୍ମ ନିର୍ବିଶେଷରେ ଦେଶର ସବୁ ଲୋକ ସମାନ ସୁଖ ସୁବିଧା, ସମାନ ଅଧିକାର ଓ ସମାନ ନ୍ୟାୟ ପାଇବେ । ନାଟ ସମ୍ବିଧାନ ଲାଗୁ ହେବାଠାରୁ ୪୨ ବର୍ଷ ବିତିଯାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏ ସ୍ୱପ୍ନ ସ୍ୱପ୍ନରେ ହିଁ ରହିଛି । ଦେଶର ବହୁ ଅଞ୍ଚଳ ପଛୁଆ ହୋଇ ପଡ଼ିଛି । କୋଟି କୋଟି ଲୋକେ ବାରିପୁଅ ଓ ଅଶିକ୍ଷାରେ ସଜୁଥିଲା ବେଳେ, ଅନେକ ଲୋକଙ୍କ ପାଖରେ ସାମାନ୍ୟତମ ସୁବିଧା ଟିକକ ମଧ୍ୟ ପହଞ୍ଚିପାରିନାହିଁ । ଫଳରେ ଆମ ଦେଶର ଶାସନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏକ ହାସ୍ୟାସଦ ଓ ଲଜ୍ଜାନକ ଅବସ୍ଥାରେ ପହଞ୍ଚିଛି । ଉନ୍ନୟନମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ଲୋକଙ୍କର ପୁଞ୍ଜିଭୂତ ଅସନ୍ଧୋଷକୁ ଦୂର କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ନଚେତ୍ ଏହା ଦେଶର ଶାସନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରତି ଅନାଦା ଭାବ ସୃଷ୍ଟି କରିବ । ପୁଣ୍ୟବୀର ଅନ୍ୟତମ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ରାଷ୍ଟ୍ର ଘୋଡ଼ିସେବ୍ ମୁନିସନ୍ଦ୍ରେ ଏଇନାଟ ଘଟିଯାଇଥିବା ଘଟଣା ଘମସ୍କଙ୍କର ଆଖି ଖୋଲି ଦେଇଛି ।

ମୁଁ ସବୁବେଳେ ମୋ ନିଜ ରାଜ୍ୟ ଓଡ଼ିଶାର ଉଦ୍‌ଘାଟନା ଦେଉଥାଏ । ଏ ରାଜ୍ୟଟି ଏପରି ଏକ ରାଜ୍ୟ, ଯାହା ଏକ ପକ୍ଷରେ ଦେଶବାସୀଙ୍କୁ ଗଲେ, ପ୍ରଭୁର ପ୍ରାକୃତିକ ସମ୍ପଦରେ ପରିପୁର୍ଣ୍ଣ । ଖଣିଜ ସମ୍ପଦ, ବନ ସମ୍ପଦ ଓ ଜଳ ସମ୍ପଦ ଭରପୁର ହୋଇ ରହିଛି ଏ ରାଜ୍ୟରେ । ପରିଶ୍ରମୀ ଓ ବୁଦ୍ଧିମାନ ଲୋକଙ୍କର ମଧ୍ୟ ଅଭାବ ନାହିଁ । ଏ ସବୁ ସତ୍ତ୍ୱେ ଓଡ଼ିଶା ଭାରତର ଏକ ପଛୁଆ ଗରିବ ରାଜ୍ୟ । ସ୍ୱାଧୀନତାର ୪୫ ବର୍ଷ ପରେ ଓଡ଼ିଶାରେ ଗରିବ ଲୋକଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ୨ କୋଟିକୁ ଟପିଗଲାଣି ।

ଓଡ଼ିଶାରେ ଯେଉଁ ବିକାଶର ଧାରା ଆଗରୁ ହୋଇଥିଲା, ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ ତାହା ଆଗେଇ ପାରିନାହିଁ । ଗତ ୩୦ ବର୍ଷ ଧରି ରାଜ୍ୟର ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ବିଶେଷ ଆଶ୍ୱତ୍ୱଶୀଳ କାମ ହୋଇପାରିନାହିଁ । ଭାରତୀୟ ସ୍ତରରେ ବିଗତ ବର୍ଷମାନଙ୍କରେ ସମାଗତ ଶାସନଗତ କୁପରିଶୁଦ୍ଧନା ଯୋଗୁଁ ଦେଶ ଭଣି ଯାଆରେ ପଡ଼ିଯାଇଛି । ବୈଦେଶିକ ମୁଦ୍ରା ପରିସ୍ଥିତି ଅତ୍ୟନ୍ତ ଟଙ୍କଟ ଓ ଦେଶ ଘୋର ଆର୍ଥିକ ସଙ୍କଟର ସମ୍ମୁଖୀନ । ନାଟ ଏଥିରେ ହତାଶ ଭାବର ସ୍ଥାନ ନାହିଁ । ଆମକୁ ଏହିଠାରୁ ହିଁ ଆରମ୍ଭ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଓଡ଼ିଶାର ଜନସାଧାରଣ ରାଜ୍ୟର ସମୂହ ବିକାଶ ପାଇଁ ଚିନ୍ତା ଆଗରୁ କଲେଣି । ରାଜ୍ୟରେ ଶିଳ୍ପ ବିକାଶ ଦ୍ୱାରା ହିଁ ମୋର ଅଭିପ୍ରାୟ ପୁଣି ଉପମାନଙ୍କ ପାଇଁ ନିୟୁତର ସୁଯୋଗ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇପାରିବ ।

ଏ ଦିଗରେ ଦର୍ଶନୀ ପାଇଁ ଅନ୍ତର୍ଗତ ପ୍ରକୃତି ଆଗସ୍ତ୍ୟ ହୋଇଛି । ଏହାର ଏକ ସ୍ୱରୂପ, ମୋର ବିଦେଶ ଗସ୍ତ କାଳରେ ଓଡ଼ିଶାରେ ଦୃଶ୍ୟ ବିଭାବ ଲକ୍ଷ୍ୟ କାରଣମାନା ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଁ ହୋଇଥିବା ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କ ବାକ୍ୟର ରୂପରେଖ ନେବାକୁ ପାରିଛି । ରାଜ୍ୟରେ ଗରମ କୃଷି ଓ ଶିଳ୍ପର ବିକାଶ ପାଇଁ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶକ୍ତିର ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ଆଜି ଆଗରେ ରଖିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଏଥିପାଇଁ ଆନେଟିକାର ଏକ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କମ୍ପାନୀର ସହଯୋଗରେ ଓଡ଼ିଶାରେ ଅତି ବଡ଼ ଧରଣର ତାପଜ ଶକ୍ତି ପ୍ରକଳ୍ପ ଗଢ଼ାଉ କରାଯିବ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ମଧ୍ୟ ଆଗରେ ଯାଇଛି । ଏହାଛଡ଼ା, କଲ୍ୟାଣ ଡିଲ୍‌ସ୍‌ରେ ଏକ ଆଇନିନ-ଆଇନିନିସ୍‌ମ୍ ଡିପ୍ଲୋମା, ପାଖାପାଖି ବହୁତ ସମୟ ଉଠିବ, ତେଣୁ ବିଶୋଧନାଗାର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଓ ଯୋଗୁରା-କାନ୍ଥପାଣି ଡେଇପଅର ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ସବୁ ପ୍ରକାରର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆଗସ୍ତ୍ୟ ହୋଇଛି । ଆପଣମାନଙ୍କ ସହିତ ଓ ସହଯୋଗରେ ଏହି ସବୁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲେ ଭାରତର ଶିଳ୍ପ ମାନବିକତା ଓଡ଼ିଶା ଏକ ଶୌରବମୟ ଜ୍ଞାନ ଅଧିକାର କରିପାରିବ ।

ଏ ସବୁ ଉଠି ପାଖକୁ ଆମକୁ ସାମାଜିକ ଉନ୍ନତି ଉପରେ ବିଶେଷ ନଜର ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ମୁଁ ସବୁବେଳେ କହିଥାଏ, ଆମର ମା' ଲକ୍ଷ୍ମୀନାଥଙ୍କର ଉନ୍ନତି ନହେଲା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏ ସବୁ ଉଠିବ ନାହିଁ । ସେଥିପାଇଁ ତୁମେ ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ମହିଳାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଗତକାଳୀନ ୩୦ ଭାଗ ଜ୍ଞାନ ସଂରକ୍ଷଣ ରଖାଯାଇଛି । ଯେଉଁ ମା' ଲକ୍ଷ୍ମୀନାଥେ ଏତେ ଦକ୍ଷତାର ସହିତ ଘର ତଳାଉପାରିଛନ୍ତି, ମୋର ପୁତ୍ର ବିଶ୍ୱାସ, ସେମାନେ ଦକ୍ଷତାର ସହିତ ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ଗଠିତ ଓ ଡିଲ୍‌ସ୍ ପରିଷଦ ମଧ୍ୟ ଚଳାଇପାରିବେ । ନାରୀମାନେ ପୁରୁଷମାନଙ୍କ ସହ ସବୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସମକକ୍ଷ ହୋଇପାରିବେ । ଦେଶର ମହିଳାମାନଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ଅଧାଅଧୁ ହୋଇଥିବାରୁ, ସେମାନଙ୍କୁ ଅଧିକ କାଳ ଅବଦେଶିତ ଅବସ୍ଥାରେ ରଖାଯିବା ସମାଜ ପାଇଁ ହାନିକାରକ ହେବ । ତେଣୁ ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଜାଗରଣ ଆଣି ତାଙ୍କୁ ନ୍ୟାୟ ଅଧିକାର ଓ ସୁଯୋଗ ଯୋଗାଇ ଦେବା ପାଇଁ ସର୍ବୋତ୍ତମ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ରଖିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ବସୁନ୍ଧରା, ଆମେ ବହୁ ପଥ ଅତିକ୍ରମ କରିପାରିଛୁ । ତଥାପି ଗୁଲିବା ପାଇଁ ବହୁ ପଥ ବାକି ରହିଛି । ବହୁ ବାଧାବିଘ୍ନ ଆସିବ । ଆସନ୍ତୁ, ଆମେ ସମସ୍ତେ ସାଜସଜ୍ଜା ପାଦରେ ପାଦ ମିଳାଇ ଏକ ଉତ୍ତମ ଚରିତ୍ରମତ ପାତ୍ରକୁ ଆଗରେ ଗୁଲିବା ।

ବସନ୍ତ

ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ମହାଶୟ

ଜନରାଜ୍ୟ ଦିବସ ଉପଲକ୍ଷେ ରାଜ୍ୟ ଶ୍ରୀତା, ସଂସ୍କୃତି, ଯୁବ କଲ୍ୟାଣ ଏବଂ ସୁଚନା ଓ ଲୋକ ସମ୍ପର୍କ ବିଭାଗ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶରତ କୁମାର କରଙ୍କ ବାଣୀ

ଏକମାତ୍ର ଧ୍ୟାନେ ଜନରାଜ୍ୟ ଦିବସ ଉପଲକ୍ଷେ ଓଡ଼ିଶାବାସୀଙ୍କୁ ମୁଁ ମୋର ଦାୟିତ୍ବ ଶୃଙ୍ଖଳା ଓ ଅଭିନନ୍ଦନ ଜଣାଉ ଅଛି ।

ଚାର୍ତ୍ତାତ୍ମିକ ପରମ୍ପରା ଓ ମାନବିକ ମୂଲ୍ୟବୋଧର ପ୍ରତୀକ ରୂପେ ପରିଗଣିତ ହୋଇଥିବା ଶ୍ରୀ ଜନରାଜ୍ୟ ଏହି ପବିତ୍ର ଜନରାଜ୍ୟ ଦିବସ । ଆଜକୁ ୪୭ ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ଆମେ ଗପଥ ନେଇଥିଲେ ଯେ, ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ଭିତ୍ତିରେ ଆମ ଦେଶକୁ ଏକ ଗୁମ୍ଫା ମାନ୍ୟତା ଗ୍ରାସ୍ତ ରୂପେ ରହି ଚୋଲିବ କୁ । ଆଜି ଆମମାନଙ୍କୁ ଯେଉଁ ସାଧାରଣ ଲକ୍ଷ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବାକୁ ଦେବ, ତାହା ହେଲା ଏକ ପ୍ରଗତିଶୀଳ, ସାବଜନୀନ ସଂଘଟି ଓ ସମନ୍ବିତ ମୁରଖା । ଏହାର ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବାକୁ ହେଲେ ଆମ ସ୍ବପ୍ନ ନୀତିନୀତିବୋଧକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଦେଶରେ ଦେଖାଦେଇଥିବା ମାନ୍ୟତାବୋଧ ଦକ୍ଷ ଓ ବିପଦର ବିଶାଳତା ଯେପରି ଆମର ପୂର୍ବ ଗୌରବ, ପ୍ରାଚୀନ ସଂସ୍କୃତି, ଆଦର୍ଶ ଓ ମୌଳିକ ଭାବକୁ ଶୂନ୍ୟ ନକରିବା ସେଥିପାଇଁ ଯୁବ ଓ ଛାତ୍ର ସମାଜ ସଦା ନିଶ୍ଚିତ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ଅତଏବ ଆଜର ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ପରମ୍ପରାରେ ନେତକ ମୂଲ୍ୟବୋଧକୁ ରକ୍ଷା କରି ନୂତନ ଭାରତ ନିର୍ମାଣ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଦେଶର ସ୍ବାଭିମାନକୁ ସମାନ ଦେବ କୁ ଏହି ପୁଣ୍ୟ ଦିନରେ ସମସ୍ତେ ମୁଣି ଥିଲେ ଗପଥ ନିଅନ୍ତୁ ।

ନିଶ୍ଚିତ ।

ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର ଦିବସର ଅନୁଚିନ୍ତା

ପ୍ରଥମୀରୁ ଗାନ୍ଧିଜୀ ଲୋପ ପାଇଯାଇଛି । ମାନ୍ୟବାଦ ମଧ୍ୟ ପ୍ରାୟତଃ ସମାଧି ନେଇଛି ଏବଂ ଗଣତନ୍ତ୍ର ଓ ସର୍ବୋତ୍କୃଷ୍ଟ ପକ୍ଷା ରୂପେ ବିଶ୍ୱ ଦରବାରରେ ଆଜି ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଯାଇଛି । ୧୯୭୦ ମସିହା ଜାନୁଆରୀ ୨୨ ତାରିଖରେ ସ୍ୱାଧୀନ ଭାରତବର୍ଷର ସର୍ବସାଧାରଣ ପ୍ରଶ୍ନାବଳୀ ହୋଇ ଭାରତବର୍ଷରୁ ଏକ ସାର୍ବଭୌମ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ରାଷ୍ଟ୍ର ରୂପେ ଘୋଷଣା କରାଯାଇଥିଲେ ହେଁ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ଚେତନା ଆମ ଦେଶରେ ବହୁ ପୁରାତନ କାଳରୁ ରହିଆସିଛି । ସେଥିପାଇଁ ଆମର ପୁନି ଇତିହାସରେ କହିପାରିବା — 'ଲୋକାପବାଦ' ଯଦି ବା ଶିବ, ନାଦରାଣୀ, ନାଦରାଣୀଙ୍କୁ ଅର୍ଥାତ୍ ଲୋକମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯାହା ସ୍ୱୀକୃତି ଓ ଗୃହୀତ ରୂପେ ତାହା ଇତିହାସରେ ମଧ୍ୟ କବିତା ଅବଲମ୍ବନୀୟ । ଏପରିକି ସେଇକି ବିଜ୍ଞାପାରାକୁ ଆଦର କରିବା ମଧ୍ୟ ଉଚିତ ରୂପେ ।

ଏହି ଲୋକାପବାଦ ଓ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ବିଜ୍ଞାପାରାକୁ ପଞ୍ଚାମ ଦେଇ ପ୍ରଜାତନ୍ତ୍ରର ଗାନ୍ଧୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ନିଜର ପ୍ରାଣପ୍ରିୟା ପଟ୍ଟୀ ପତୀ ଶିରୋମଣି ସୀତାଙ୍କୁ ତ୍ୟାଗ କରିଥିଲେ । ପ୍ରଶ୍ନରୂପୀ ଭାରତବର୍ଷରେ ବହୁ ପୁରାତନ କାଳରୁ ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କ ମଧ୍ୟ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ପଦ୍ଧତିର ଗାନ୍ଧୀ ପ୍ରଚଳିତ ଥିଲା । ଏହା ସେଥିର ଏକ ନମୁନା ମାତ୍ର । ଏହାକୁ ବ୍ୟତୀତ ଲୋକ ପ୍ରତିନିଧି ନିର୍ବାଚିତ ହୋଇ ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳ ଗାନ୍ଧୀ କବିତା ଦୁଃଖୀ ମଧ୍ୟ ରହିଛି । ଅତଏବ ଭାରତବର୍ଷରୁ ପ୍ରଥମୀର ପ୍ରାଚୀନତମ ଗାନ୍ଧିଜୀ କବିତା ବିଶିଷ୍ଟ ଅଟେ ଯେବେ ନାହିଁ ।

ଏ ସବୁକୁ ବିଚାର କରି ପଞ୍ଚାମରେ ରାମ ରାଜ୍ୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା ଲକ୍ଷ୍ୟ ନେଇ ଆମ ପ୍ରଶ୍ନମତୀ ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକ ବର୍ତ୍ତମାନ ଉପତ୍ୟାକ ବିକେନ୍ଦ୍ରୀକରଣ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଆରୋପ କରିଛନ୍ତି ।

ଉପତ୍ୟାକ ବିକେନ୍ଦ୍ରୀକରଣ ନିମନ୍ତେ ଚିନ୍ତା ପରିଷଦ ଗଠନ କରିବା ପାଇଁ ବିଜୁବାବୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇ ପଞ୍ଚାମର ଓ ପୌରପଞ୍ଚାୟତିରା ନିର୍ବାଚନ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଆରମ୍ଭ କରିଛନ୍ତି । ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ଉପଯୁକ୍ତ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ ଦେବା ନିମନ୍ତେ ଚିରଞ୍ଜ ଗାନ୍ଧୀ ଶାନ୍ତ ସଂଗଠନ କରି ଏକ ଖ୍ୟାତିପ୍ରାପ୍ତ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଛନ୍ତି । ଏଭଳି ଭାବରେ ଉପତ୍ୟାକ ବିକେନ୍ଦ୍ରୀକରଣ ଦ୍ୱାରା ଲୋକଙ୍କ ଉପତ୍ୟାକ ଲୋକଙ୍କୁ ଦେଇ ଲୋକ ଗାନ୍ଧୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଁ ବିଜୁବାବୁ ଉଦ୍ୟମ କରୁଥିବା ବେଳେ ନାଟୀୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ଆଜି ବିପଦ । ପଞ୍ଚାମ, କାସ୍ତୁ-କାଶ୍ମୀର ଓ ଆସାମରେ ଆଜି ବିଭିନ୍ନତାବାଦ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉଛି । କାଶ୍ମୀରୀ କଳ ବନ୍ଦନକୁ କେନ୍ଦ୍ର କରି କଞ୍ଚାବଳ ଓ ତାମିଲନାଡୁ ମଧ୍ୟରେ ଗୁରୁତର ମତଭେଦ ହୋଇ ହିନ୍ଦୀବାଦୀ ବାନ୍ଧନୀର ସମ୍ପର୍କରେ ଲାଗିଛି । ଆନ୍ଧ୍ରପ୍ରଦେଶ, ମହାରାଷ୍ଟ୍ର, ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ଓ ଦକ୍ଷିଣ ପଞ୍ଜାବରେ ନିଜାଲପକ୍ଷୀମାନେ ଉଦ୍ଧୃତ ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି । ଖାତାବଳ ଓ ବୋଡ଼ା ଗାନ୍ଧୀ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଆନ୍ଧୋଳନ ଅବ୍ୟାହତ ରହିଛି । ଏ ସବୁ ସମସ୍ୟାର ପ୍ରଶ୍ନ ଗାନ୍ଧୀ ଦେଲା ଅର୍ଥନୈତିକ ଓ ଆର୍ଥିକ ବୈଷମ୍ୟ । ଦେଶୀୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଦେଇ କାଳିଦାସ ଉଚ୍ଚତ ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକ କେନ୍ଦ୍ରରୁ ଅଧିକ ସହାୟତା ପାଉଥିବା ବେଳେ ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଆର୍ଥିକ ସହାୟତା ପାଇପାରୁନାହାନ୍ତି । ସେଥିପାଇଁ ଆମ ପ୍ରଶ୍ନମତୀ ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକ କେନ୍ଦ୍ର ନିକଟରେ ଯଥାର୍ଥ ବାବୀ ଉପସ୍ଥାପନ କରି ଶାନ୍ତିର ସମ୍ପଦ ବାବଦ ରକ୍ଷାକର୍ତ୍ତା ଅର୍ଥ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବାର ଅଧିକାର ରାଜ୍ୟ ସରକାରମାନଙ୍କୁ ମିଳିବା ଉଚିତ ବୋଲି କହିଛନ୍ତି । ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ କେନ୍ଦ୍ରର ଉପସ୍ଥାପନ ବୋଲି ବିଚାର ନକରି ରାଷ୍ଟ୍ର ସର୍ବୋତ୍କୃଷ୍ଟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବିପତ୍ତି ମୁଣ୍ଡରୁ ରୂପେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ଏବଂ ରାଜ୍ୟମାନେ ପ୍ରାକୃତିକ ସମ୍ପଦ ଓ ସଂସ୍କୃତି ବିନିଯୋଗ କରି ନିଜ ନିଜର ଉଚ୍ଚତ ସାଧନ କରିପାରିବେ, ତା' ଉପରେ ବିଜୁବାବୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଆରୋପ କରିଛନ୍ତି । ଏ ସବୁ ବିଷୟ ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ଦେଇ ଆମ ସର୍ବସାଧାରଣ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଜି ବିଭିନ୍ନତା ଭିତରେ ଖ୍ୟାତି ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାକୁ ହେବ । ବିଜୁବାବୁଙ୍କର ଏହି ବାନ୍ଧବ ବିଜ୍ଞାକୁ ଏବେ ଦେଲେ ଉଦ୍ଧୃତରେ ଆମର ଅନୁତାପ କରିବାକୁ ହେବ, ସେଥିରେ ପ୍ରଶଂସା ନାହିଁ ।

ଏହା ସାଗରୁ ଆମ ଏକ ପ୍ରଶ୍ନ ବିଷୟ ହେଉଛି, ଆମର ସମସ୍ତେ କେବଳ ଆମର ସାଧାରଣ ଅଧିକାର ସାବଧାନ କରିବା ପାଇଁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଉଛୁ । ଆମେ ଆମର ଅଧିକାର ସାଗରେ ଆମର ବର୍ତ୍ତମାନ ସମ୍ପର୍କରେ ମଧ୍ୟ ସନ୍ତୋଷ ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ । ଆମେ ଆମର ବାସ୍ତବ ସମ୍ପର୍କରେ ସନ୍ତୋଷ ଦେଇ ଏକ ଉଚ୍ଚତ ବାତାବରଣ ପ୍ରସ୍ତି କରିବାକୁ ହେବ ଏବଂ ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ପାଇଁ ଉଦ୍ଧୃତ ଉଦ୍ୟମ କରିବାକୁ ହେବ, — ଏହା ହିଁ ଆଜିର ଏହି ପବିତ୍ର ଦିବସର ଅନୁଚିନ୍ତା ।

ମୁନୀନ୍ଦ୍ର . ୩/୬

ଅସ୍ଥମ ଯୋଜନା ଓ ଆର୍ଥିକ ବୈଷମ୍ୟ ଦୂରୀକରଣ

ଶ୍ରୀ ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକ

ଜାତୀୟ ଅର୍ଥନୀତି ଓ ଏହାର ପୁନର୍ବିନ୍ୟାସ ସମ୍ପର୍କରେ ଜାତୀୟ ଉନ୍ନୟନ ପରିଷଦରେ ଆଲୋଚନା କଲାବେଳେ ସାଧାରଣତଃ ଦୁଇ ଆହୁତିରେ ରହି ଯାଉଥିବା କେତେକ ବିଷୟରେ ଆମେ ସଚେତନ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ଶ୍ରୀତଳ ସ୍ତରର ଅବସାନ ଥୋ ସୁରୋପ ଏବଂ ସୋଭିଏତ୍ ସୁନିଅନ୍ତରେ ରାଜନୈତିକ ଓ ଅର୍ଥନୈତିକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ସମ୍ପର୍କିତ ଉଚ୍ଚତୀୟ ଅର୍ଥନୀତି ସମ୍ପର୍କୀୟ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଆଲୋଚନାର ମୌଳିକ ବିଷୟ ହେବା ସ୍ୱାଭାବିକ । ଶ୍ରୀତଳ ସ୍ତରର ଅବସାନ ଆକସ୍ମିକ ବା ଅପରିବର୍ତ୍ତିତ ନୁହେଁ । ଫ୍ରାନ୍ସୀସୀ ଫୁଲ୍‌ସନ କର ୧୯୮୯ ମସିହାରେ ପ୍ରକାଶିତ ଏକ ପାଗଳାନ୍ତର ନିବନ୍ଧରେ ସେ ଲେଖିଥିଲେ ଯେ ବାହ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ମାର୍କସବାଦ ଓ ଲେନିନବାଦ ଏକ ମିତ ଆଦର୍ଶ ଓ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ୍ୟରେ ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ସମ୍ପର୍କ ପରିବର୍ତ୍ତିତ ବାଣିଜ୍ୟିକ ସମ୍ପର୍କ ଉପରେ ହିଁ ନିର୍ଭରଶୀଳ ହେବ । ସେ ପୁଣି ଲେଖିଥିଲେ ଯେ ମାର୍କସବାଦ ଓ ଲେନିନବାଦର ବିଲୋପ ଫଳ ପ୍ରାପ୍ତି ହେବା ଶୂନ୍ୟ ଛାନ୍ଦ ଧର୍ମୀୟ ମୌଳିକବାଦ ଅଥବା ଚାର୍ଟିବାଦ ସମର୍ଥକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପରିପୁରଣ ହେବାର ଆଶଙ୍କା ରହିଛି । ବାହ୍ୟରେ ସମଗ୍ର ବିଶ୍ୱରେ ଆଜି ଏହା ହିଁ ସଚ୍ଚିତ୍ । ତେଣୁ ବିମ୍ୟୁନିଜିମ୍ ଏକ ରାଜନୈତିକ ପଦ୍ଧତି ରୂପେ ବିଲୁପ୍ତ ହୋଇଥିବା ଯୋଗୁଁ ପ୍ରାୟତଃ ଅବସ୍ଥା ଯେ ଆଜି ଅପେକ୍ଷାକୃତ ଉନ୍ନତ ହୋଇଯାଇଛି, ଏହା ଭାବିବା ଭୁଲ । ଏହା ବଦଳରେ ଉଦାହରଣ ଓ ମାନବବାଦର ବିରୋଧୀ ଶକ୍ତିମାନେ ଅଧିକ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ହେଇ ଗୁରୁତର ସମସ୍ୟା ପ୍ରତି କରିବାକୁ ଯାଗଛନ୍ତି । ଯୋଜନା କମିଶନର ବିଗଦଶିକ ସମ୍ପର୍କେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ସାମ୍ପ୍ରତିକ ଘଟଣାବଳୀକୁ କେବଳ ଅର୍ଥନୈତିକ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ବିଶ୍ଳେଷ କରିବା ସମୀଚୀନ ନୁହେଁ । ଆମକୁ ପ୍ରଶ୍ନ କରିବାକୁ ହେବ ଯେ ଆମକୁ ଏହି ନୂତନ ରାଜନୈତିକ ଶକ୍ତିର ମୁକାବିଲା କରିବାକୁ ହେବ । ନୂତନ ଅର୍ଥନୈତିକ ନୀତି, ରାଜନୈତିକ ପରିସ୍ଥିତିର ନୂତନ କୌଶଳ ସହ ସମତାଳରେ ଗଠି କରିବା ଏହାଟି ଆବଶ୍ୟକ । ନୂତନ ରାଜନୈତିକ କୌଶଳକୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ନଦେଲେ ଭାରତୀୟ ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟତା ପ୍ରତି ଆହ୍ୱାନର ଉପଯୁକ୍ତ ମୁକାବିଲା କରିବା ସମ୍ଭବପର ହେବ ନାହିଁ । କେବଳ ଅର୍ଥନୈତିକ ମତବାଦ ବା ପିନ୍ଧାସି ଯୋଗୁଁ ନୁହେଁ, ସର୍ବତ୍ର ରାଷ୍ଟ୍ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ପରିସ୍କରଣର

ରାଜନୈତିକ ବିପାକତା ଯେ ଶୁଁ ସୋଭିଏତ୍ ସୁନିଅନ୍ ଆଜି ଉତ୍ତୁକ ପଡ଼ିଛି । ସାମ୍ପ୍ରତିକ ଘଟଣାବଳୀକୁ ଶୌଣ ମନେ ନକରି ଏପରି ଏକ ନୂତନ କୌଶଳ ଆମକୁ ଅବଲମ୍ବନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ, ଯାହା ଫଳରେ ବି ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳରେ ବାସ କରୁଥିବା ବିଭିନ୍ନ ଭାଷାଭାଷୀ ଲୋକ ଓ ବିଭିନ୍ନ ଧର୍ମାବଲମ୍ବୀମାନେ ନିଜକୁ ଭାରତୀୟ ରୂପେ ପରିଚିତ କରିବାକୁ ଉତ୍ସୁକ ଏବଂ ମନୁମାଣିତ ହେବେ । ଆମେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ଏକ ନୂତନ ଅର୍ଥନୈତିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅବଲମ୍ବନ କରିବାକୁ ଯାଉଥିବା ଗୁରୁତ୍ୱର, କିନ୍ତୁ ଆମର ଜାତୀୟ ସଂସ୍କୃତିକୁ ବିପକ୍ଷ କରିଥିବା ଆର୍ଥିକ ବୈଷମ୍ୟ, ଏହି ନୂତନ ଅର୍ଥନୈତିକ ପଦ୍ଧତି ଦ୍ୱାରା ଯେପରି ବୃଦ୍ଧି ମିଳିବ, ସେ ଦିଗରେ ଆମକୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନିଷ୍ପତ୍ତି ସ୍ପଷ୍ଟ କରିବାକୁ ହେବ ।

ନୀତିଗତ ଭାବରେ, ଆମର ଯୋଜନା ପ୍ରଣୟନ କଲାବେଳେ ଆର୍ଥିକ ଉନ୍ନୟନର ସମତା ରକ୍ଷା ପ୍ରତି ଆମକୁ ଅଗ୍ରାଧିକାର ଦେବାକୁ ହେବ । ଏ ଦିଗରେ ଆମେ ବିଫଳ ହେଲେ, ଅସ୍ଥମ ଯୋଜନା ଶେଷ ବେଳକୁ ବିଭିନ୍ନ ରାଜ୍ୟର ଅର୍ଥନୈତିକ ଅଭିବୃଦ୍ଧି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଗୁରୁତର ବୈଷମ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତି ହେବ । ଆପେକ୍ଷିକ ଭାବେ ଯେଉଁ ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରଗତି ମଞ୍ଚର ହେବ ସେହି ସବୁ ରାଜ୍ୟବାସୀଙ୍କର ପ୍ରତି ଯେ କୌଣସି ଅନ୍ୟାୟ ଆଚରଣ କରାଯାଇ ନାହିଁ, ସେ ବିଷୟରେ ସେମାନଙ୍କର ହୃଦବୋଧ କରାଇବା ବ୍ୟବସାୟ ହେବ । ସମ୍ପ୍ରତିର ହାର ପ୍ରାକୃତିକ ସମ୍ପଦଠାରୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ହେବା ସମ୍ଭବପର ନୁହେଁ । କିନ୍ତୁ ପ୍ରାକୃତିକ ବୈଭବର ଉପଯୁକ୍ତ ବିନିଯୋଗ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଅର୍ଥ ବ୍ୟବସ୍ଥା ନିର୍ଦ୍ଦେଶପାତ୍ରିକରେ ଅଥବା ଉନ୍ନତ ଯୋଗାଯୋଗ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଭାବ ଯୋଗୁଁ କେତେକ ଅଞ୍ଚଳର ଅଧିବାସୀଙ୍କୁ ଏହି ସମ୍ପଦର ସୁଫଳ ମମିଳିଲେ ବା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଓ ଉନ୍ନତ ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ସୁବିଧା ଓ ଉତ୍ସାହନ ଶିଥିଳିତ ପହ ପଡୁଆ ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ତୁଳନୀୟ ହୋଇନଥିବାରୁ ସେଗୁଡ଼ିକର ଉନ୍ନୟନ ଉପେକ୍ଷିତ ହେଲେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟରେ ରାଷ୍ଟ୍ରର ସଂସ୍କୃତି ଓ ଏକତା ବିପର୍ଯ୍ୟସ୍ତ ହେବ ।

ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗର ଅର୍ଥ ବିନିଯୋଗ ମୁଖ୍ୟତଃ ଶିଥିଳିତ ପର୍ଯ୍ୟବସିତ ହେବା ଉଚିତ - ଏ ସମ୍ପର୍କରେ ଯୋଜନା କମିଶନ୍‌ଙ୍କ

[illegible]

ଉତ୍ତମ ପାଠକ ଯେବା ଅଧିକା ପଢ଼ିବାଦୀଙ୍କୁ ଉତ୍ତମୀ ଯୋଗୁଁ ଅନୁପୂର୍ବ ଗହାଦନା କୁଟି ପାଠକଙ୍କୁ କେତୋଟି ବର୍ଷକୁ ବାଦ ଦେଇ ନଈ ଉପକୂଳ କରାଯାଏ, ଏହି ଶବ୍ଦ ରୂପେ ପ୍ରତୀକ୍ଷାଦାନ ଦେବ ଯେ ୧୯୮୦-୮୧ ଓ ୧୯୮୨-୮୩ ମଧ୍ୟରେ ଗହାଦନା ଉତ୍ତମୀ କୁଟିର ଶାନ୍ତ ଉତ୍ତମୀଙ୍କୁ କୁଟି ଦାନ ପଡ଼ି ପ୍ରାୟ ସମାନ ହୋଇଥିବା ବେଳେ ଧାନ ଉତ୍ତମୀର ଦାନ ସମତୁଲ୍ୟ ଭାବେ କୁଟି ପା କନାହିଁ । ଖାଲି କାତୀୟ ଉତ୍ତମୀ ଗହାଦନା ଗତ କିଛି ବର୍ଷ ଧରି ଅପରିବର୍ତ୍ତିତ ରହିଥିବା ବେଳେ ନୀରବ ଶାନ୍ତଗହାଦନା ଗହାଦନା ଦ୍ଵାରା ପାରିଛି । ଧାନ ଓ ଉତ୍ତମୀର ପ୍ରାକୃତିକ ଉତ୍ତମୀର ପରିସଂଖ୍ୟାନ ଅନୁ ମନରେ ଏହି ଶାନ୍ତ ଧାନର ପୂର୍ବ କିଛି ବର୍ଷ ନୁହେଁ ଯେ ଉତ୍ତମୀ ବୀଜର ପାଣି କୁଟି ଉତ୍ତମୀ କୁଟିର ଦାନ ପ୍ରାୟ ଉତ୍ତମ ବରାଦ ରହିବ ।

ବୃଦ୍ଧ ଶ୍ରେଣୀରେ ଯାହା ଚତ୍ୟ ଚାହା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଉନ୍ନତ ଶିକ୍ଷାକୁ ପ୍ରାପ୍ତି ଓ ଅର୍ଥନୈତିକ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଶ୍ରେଣୀରେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରୟୁଜ୍ୟ । ୧୯୮୮-୮୯ ମସିହାରେ ଓଡ଼ିଶାର ପୁଣ୍ୟ ପିଛା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଯାହାକୁ ଉପାଦାନ ଥିଲା ୨,୪୩୮ ଟଙ୍କା । ସର୍ବ ଭାରତୀୟ ପୁଣ୍ୟ ପିଛା ଉପାଦାନକୁ ଏହା ୧,୪୦୦ ଟଙ୍କା କମ ଥିଲା । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଉନ୍ନତ ଶିକ୍ଷାରେ ପ୍ରତିବାର ସର୍ବସ୍ୱାଧୀନ ଏହି ଆର୍ଥିକ ବୈଷୟିକ ଅଧିକ ପ୍ରତିବାର ବର୍ଷ ଯଥା-୧,୦୦୦ ବର୍ଷ କିଲୋମିଟର ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶାରେ ୧୨୨ କିଲୋମିଟର ଗାଡ଼ା ନିର୍ମିତ ହୋଇଥିଲା ବେଳେ ବେଳେ ଅଧିକ ପାଇଁ ସର୍ବ ଭାରତୀୟ ସ୍ତରରେ ୨୨୯ କିଲୋମିଟର ପଡ଼ାବେଳେ ୮୧୭ କିଲୋମିଟର ଏବଂ ହରିଆନାରେ ୧୨୭ କିଲୋମିଟର ଗାଡ଼ା ଥିଲା, ସେହିପରି ୧,୦୦୦ ବର୍ଷ କିଲୋମିଟର ପିଛା ଓଡ଼ିଶାରେ ୧୨୭ କିଲୋମିଟର ରେଳପଥ ନିର୍ମିତ ହୋଇଥିଲା ବେଳେ ସର୍ବ ଭାରତୀୟ ସ୍ତରରେ ଏହା ଆନୁପାତିକ ହେଲା ୧୯୯ କିଲୋମିଟର ଥିଲା । ୧,୦୦୦ ବର୍ଷ କିଲୋମିଟର ପିଛା ପଡ଼ାବେଳେ ୪୩ କିଲୋମିଟର ଏବଂ ଗୁଜରାଟ ପ୍ରଦେଶ, ଉତ୍ତରାଖଣ୍ଡ ଓ ବିହାରରେ ପ୍ରାୟ ୩୦ କିଲୋମିଟର ଲେଖାଏଁ ରେଳପଥ ନିର୍ମିତ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ଉନ୍ନତ ଶ୍ରେଣୀରେ ଏହି ଅବସରରେ ଫଳରେ ଓଡ଼ିଶା ଆଜି ସମସ୍ତ ଦେଶର ସର୍ବପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀ, ଉତ୍କଳ ସାମ୍ରାଜ୍ୟରେ ତଳେ ବାହା କରୁଥିବା ଆନୁପାତିକ ଜନସଂଖ୍ୟା ଉଦ୍ୟୋଗ ଏହି ଦାତାକୁ ପ୍ରତିପାଦନ କରୁଛି । ପରିସଂଖ୍ୟାକମ୍ପାନେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିବା ପରିସଂଖ୍ୟାନ ଅବେକ୍ଷା ବାହା ଶ୍ରେଣୀରେ ଏହି ଦରିଦ୍ର ଲୋକମାନଙ୍କର ସଂଖ୍ୟା ପ୍ରାୟ ୨୫୦୦ । ଗୁଜରାଟ ମାଲବାରାଲ୍ ଉପାଦାନ ଏପରି ଅସମାପ୍ତ ଓ ଗୁଜରାଟ ଅବସରରେ ଅନ୍ୟ ନାମ ହେଉଛି ଅର୍ଥନୈତିକ ଉପାଦାନରେ । ଆମେ ଯେଉଁମାନେ ଉପାଦାନରେ ବିଭିନ୍ନ ଉପାଦାନରେ ସଂଗ୍ରାମ କରିଛେ, ତେଣୁ ଏହି ଅର୍ଥନୈତିକ ଉପାଦାନରେ ବିଭିନ୍ନ ପାଇଁ ଉଦ୍ୟୋଗ କରିବା ବାହାରେ । ଯୋଜନା କମିଟି ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ର ପରାମର୍ଶ ଏହି ବିଷୟ ଉପରେ ପ୍ରାୟ ୧୫୦ ବର୍ଷ ବୋଲି ପ୍ରାୟ ୨୫୦୦୦ ବର୍ଷ । ନ୍ୟାୟ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ଆମର ନୈତିକ ଉଦ୍ୟୋଗ ବାହାରେ ଏହି ଗୁଜରାଟ ବିଷୟ ମୁଗାକରଣ

ପାଇଁ ଉପାୟ ଗଢ଼ାବନ ଓ ଅର୍ଥ ସଂଗ୍ରହ ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ଅସୁବିଧା ଦେଖା ଦେବନ୍ତି ।

ଅନୁନ୍ୟତା ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କର ଆବଶ୍ୟକତା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ପରିପୁରଣ ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଯେ ସମସ୍ତ ଦୃଷ୍ଟି ଏହା ମୁଁ ଭଲ ଭାବରେ ଉପଲବ୍ଧି କରୁଛି । ସାଧାରଣ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସହାୟତା ବାଦ କୌଣସି ଗାନ୍ଧୀୟ ଦୃଷ୍ଟି ସହାୟତା ପରିମାଣ ଯେ ସ୍ୱଳ୍ପ ହେବ ସେ ବିଷୟରେ ମୁଁ ସନ୍ତୋଷିତ । କେବେ ଏ ଦିଗରେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଷୟ ହେଉଛି ଯେ ଏପରି ଦୃଷ୍ଟି ସହାୟତା ପାଇଁ ନୀତିଗତ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଗ୍ରହଣ କରିବା ଓ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ମୁଖ୍ୟ ପ୍ରକଳ୍ପ ବିମୁକ୍ତ କରି ଦେଶଭିତ୍ତିକ ପାଇଁ ଏପରି ଦୃଷ୍ଟି ଅଧିନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ମହତ୍ତ୍ୱବାନ ପ୍ରଦାନ କରିବା । ଅନୁମୋଦିତ ଜାତୀୟ ନୀତିର ପରିସୀମା ମଧ୍ୟରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରମାନେ ବୈଦେଶିକ ସହାୟତା ସଂଗ୍ରହ କରିବା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ ଆବଶ୍ୟକ । ଖଣିଜ ସମ୍ବଳ ବିକାଶ ଓ ଶକ୍ତି ଉତ୍ପାଦନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବୃଦ୍ଧି ସମ୍ଭବ ସଂଗ୍ରହ ପାଇଁ ମୁଁ ଉଦ୍ୟମ କରୁଛି । ଏ ଦିଗରେ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ତଥା ତାଙ୍କର ସହକର୍ମୀମାନଙ୍କ ନିକଟରୁ ମୁଁ ମୁଖ୍ୟ ଉଦ୍ୟୋଗ ଓ ସମର୍ଥନ ପାଉଥିବା ଯୋଗୁଁ ଶୁଭକ୍ଷଣ ଛାପନ କରୁଛି । କେନ୍ଦ୍ର ରାଜ୍ୟ ସମ୍ପର୍କରୁ ଏକ ନୂତନ ଦିଗର ଦେବା ଓ ଦୀର୍ଘକାଳ ଧରି ଏ ଦିଗରେ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କର ଅଭିଳାଷକୁ ବାସ୍ତବିକରେ ରୂପାନ୍ତରିତ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ପ୍ରୟୋଗ ନିଶ୍ଚିତ ରୂପେ ପ୍ରଶଂସନୀୟ । ଏହା ଭାରତବର୍ଷର ସର୍ବାଧିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ନିଶ୍ଚିତ ରୂପେ ଉନ୍ନୀବିତ କରିବ ।

ପରିଶେଷରେ କେନ୍ଦ୍ର କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପ୍ରକଳ୍ପ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତରିତ ହେଉଥିବା ଆନନ୍ଦର ବିଷୟ ଏହା ଅବଶ୍ୟ ନିଶ୍ଚିତ ଯେ କେଣି ସଂଖ୍ୟକ ପ୍ରକଳ୍ପକୁ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ନିଜ ହାତରେ ଗ୍ରହଣେ ଓ ଏ ସବୁ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଉଥିବା ପ୍ରକଳ୍ପ ମୁଳମୁଳରେ ଅସମ୍ଭବ ଯୋଜନା କାଳ ମଧ୍ୟରେ ଯଥେଷ୍ଟ ଅଧିକ ଅର୍ଥ ବାହାରିବ । ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କର ଭାର ସମ୍ପର୍କରେ ମୁଁ ନିଜର ଦୀର୍ଘକାଳ ପୂର୍ବରୁ ଯେଉଁ ପ୍ରକଳ୍ପ ସବୁ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତରିତ ହେବା ଉଚିତ ଥିଲା ତାହାର ଅସମ୍ଭବତାକୁ ସ୍ପଷ୍ଟ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏହି ସବୁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସହାୟତା ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନା ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସହାୟତା ପାଇଁ ନିଶ୍ଚିତ ନୀତି ନିୟମ ଢିଠିରେ କରିବା ପାଇଁ ଯେଉଁ ସୁପାରିଶ କରାଯାଇଛି ତାହାକୁ ସାମାନ୍ୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ ସହ ମୁଁ ସମର୍ଥନ କରୁଛି । ମୋର ପ୍ରତି ବିତ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହେଉଛି ଯେ ଆଗାମୀ ୫ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଏହି ଆର୍ଥିକ ଅନୁଦାନ ସମ୍ପର୍କ ସାହାଯ୍ୟ ରୂପେ ମହତ୍ତ୍ୱ କରାଯିବ ଆବଶ୍ୟକ ଓ ଏହାର କୌଣସି ଅଂଶ ଉଣ ରୂପେ ବିଶ୍ୱର କରାଯିବ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନୁହେଁ ।

କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସହାୟତା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତାବିତ ଅଭିନବ ଯୁକ୍ତ ଓ ବଜାର ଗଣ ସମ୍ପର୍କରେ ଆମର ମତାମତ ମଗାଯାଇଛି । ପ୍ରାୟ ବର୍ଷକ ତଳେ ଜାତୀୟ ଉତ୍ତମତା ପରିଷଦରେ ଏଥିପାଇଁ ଏକ ସର୍ବ ସମ୍ମତ

ସୂଚ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଇଥିଲା । ମୋର ଦୃଢ଼ବୋଧ ହେଉଛି ଯେ କୌଣସି ନିଷ୍ପତ୍ତି ଗ୍ରହଣ କରିବା ଦିଗରେ ଅସମତା ସମ୍ପର୍କରେ ଆମର ଏକ ସ୍ୱାଭାବିକ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ । ଆମେ କୌଣସି ନିଷ୍ପତ୍ତି ଗ୍ରହଣ କରି ନପାରିବା ଫଳରେ ଆମର ପ୍ରଗତି ମଧ୍ୟ ବ୍ୟାଧତ ହୁଏ । ୧୯୯୦ ଅବଧିକାର ମାତ୍ରରେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସହାୟତା ସମ୍ପର୍କରେ ଗ୍ରହୀତ ସୂଚ ଅନୁମୋଦନ କରିବା ପାଇଁ ମୁଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରୀଭାବେ ପ୍ରକଳ୍ପ କରୁଛି ଓ ଏହାର ସଂରୋଧନ ପାଇଁ ବିଶ୍ୱାସୀୟତା ପ୍ରସ୍ତାବର ବିରୋଧ କରୁଛି । ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଅନୁଦାନକୁ ଶତକଡ଼ା ୧୫ ଭାଗରୁ ୧୦ ଭାଗକୁ ହ୍ରାସ କରିବା ପାଇଁ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରସ୍ତାବ ସହ ମୁଁ ଏକମତ ନୁହେଁ । ଏହି ଅନୁଦାନ ହ୍ରାସ କରାଯିବ ସମ୍ପର୍କରେ ମୁଁ ଏହା ପୂର୍ବରୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଉପଲବ୍ଧ କରି ସାରିଛି । ଅର୍ଥ ଅନୁଦାନ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଗୋଟିଆ କରି ଅଧିନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପରିଷଦର ତଥା ଜନସଂଖ୍ୟା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ, ମାତୃ ଓ ଶିଶୁ ମଙ୍ଗଳ, ସାର୍ବଜନୀନ ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା, ପ୍ରୋକ୍ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରଭୃତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ସାଫଲ୍ୟ ସହ ଏହାକୁ ସଂଶ୍ଳିଷ୍ଟ କରିବା ସମ୍ପର୍କ ରୂପେ ଅବମାନିତ । ଏପରି କୌଣସି ରାଜ୍ୟ ଅଛି କି ଯେ ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା ଅଥବା ଶିଶୁ ଓ ମହିଳାମାନଙ୍କର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଅଧିକ ଗମ୍ଭୀର କରିବା ଦିଗରେ ଆଗ୍ରହୀ ନୁହେଁ ? ଯଦି ଏହି ସବୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ କେନ୍ଦ୍ର ରାଜ୍ୟର ସାଫଲ୍ୟ ଅନ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ମୁଳମୁଳରେ ଉତ୍ତମତା ସହ ଉପ ରୁନି, ଏହାର କାରଣ ସମ୍ପର୍କରେ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରାଯିବ ଆବଶ୍ୟକ । ଏହିସାମିକ ଢିଠିରୁ ବା ଅନୁରୂପ କୌଣସି ଅସୁବିଧା ଯେଉଁ ଏ ସବୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରଗତି ବ୍ୟାଧତ ହେଉଛି କି ନାହିଁ ତାହା ବିଶ୍ୱର କରାଯିବ ଆବଶ୍ୟକ । ଯେଉଁ ସବୁ ରାଜ୍ୟର ବିକାଶ ଅଥବା ପୂର୍ବରୁ ଅତି ଶିଘ୍ରତ ତଥା ଖାମୋଶାଣି ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କର ଶାସନାଧୀନ ଥିଲା ଅଥବା ଯେଉଁ ସବୁ ରାଜ୍ୟର ଜନସଂଖ୍ୟାର ଏକ ମୁଖ୍ୟ ଅଂଶ ଆର୍ଥିକାତ୍ମକ ବୃଦ୍ଧି ସବୁ ରାଜ୍ୟ ଦେଶର ଯେଉଁ ରାଜ୍ୟମାନେ ପୂର୍ବରୁ ଅସମର୍ଥତା ଅଧିକ ଆଧୁନିକ ଶାସନାଧୀନ ଦେଶର ସୁଯୋଗ ପାଇଥିଲେ ବା ଯେଉଁ ରାଜ୍ୟର ଅଧିବାସୀମାନେ ଜାତୀୟ ସଭ୍ୟତାର ମୁଖ୍ୟ ସ୍ତ୍ରୋତରେ ପବିତ୍ର ମାମିଲ ହୋଇଥିଲେ ସେମାନଙ୍କ ସହ ସମବନ୍ଧ ହେବା ସମୟ ସାଧ୍ୟତା । ଏହା ମଧ୍ୟ ଏକ ସାଧାରଣ କଥା ଯେ ଯେଉଁ ରାଜ୍ୟର ଆର୍ଥିକ ସ୍ଥିତି ଅଧିକ ସୁଦୃଢ଼ ସେମାନେ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସେବା ଏବଂ ଶିକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ ଅଧିକ ଅର୍ଥ ବ୍ୟୟ କରିପାରିବେ ଜନସଂଖ୍ୟା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ, ସାର୍ବଜନୀନ ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରଭୃତି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଜାତୀୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଗ୍ରାଧିକାର ପାଇବା ଉଚିତ, କିନ୍ତୁ ଯେଉଁ ସବୁ କାରଣ ଯୋଗୁଁ ଏ ସବୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆମେ ପଛରେ ପଡ଼ିଯାଇଛୁ ତାହା ଉପାଧିକାରୀ ସ୍ତରରେ ପାଇଥିବା ଏକ ଅଭିଭାବନା ଫଳ । ଏଥିପାଇଁ ମୋର ରାଜ୍ୟବାସୀ ଦାୟୀ ନୁହେଁ ଅଥବା ସେମାନେ ଏଥିପାଇଁ ଶୁଦ୍ଧ ପାକବାସ କୌଣସି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କାରଣ ନାହିଁ ପରନ୍ତୁ ଏହି ସବୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅବସ୍ଥା ପରିବର୍ତ୍ତନ ପାଇଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମେ ଉଦ୍ୟମ କରୁଛୁ । ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଅନୁନ୍ୟତା ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଓ ପ୍ରକଳ୍ପ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଆର୍ଥିକ ଅନୁଦାନ ହ୍ରାସ କରି ଉପାଧିକ ନୀତି ଅବଲମ୍ବନରେ ଅର୍ଥ ମହତ୍ତ୍ୱ କରିବା ସମ୍ପର୍କ ରୂପେ ଏକ ଅନ୍ୟାୟ ଏବଂ ଅସାମାନ୍ୟତା ପଦ୍ଧତି ହେବ ।

ବିଭିନ୍ନ ଶାସ୍ତ୍ରର ପୁରାଣକାଳରେ ଅନ୍ୟ ଯୋଗନାଥ
ପିଣ୍ଡାଦିର ସମ୍ପର୍କରେ ଯୋଗନାଥ କବିରାଜ ଉକ୍ତ ପ୍ରସ୍ତୁତ ପଦ
ବିଷୟରେ ନିଜର ନିଜାନ୍ତ ଦେଖିଛନ୍ତି । ଏହି ନିଧରୁ ପୁରାଣ
ପ୍ରକାଶପୁସ୍ତିକ ଚିତ୍ରଟି କବି ଯୋଗନାଥ କବିରାଜଙ୍କ ନିଜାନ୍ତର ସଦୃଶ
ଅଟିବାରୁ ତାହା ଉକ୍ତ ଶାସ୍ତ୍ରରେ ଉଲ୍ଲେଖିତ ବିଷୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ
ସମ୍ପର୍କରେ କବିରାଜ ରଚିତ, ତାହାରେ ଅନ୍ୟ ଯୋଗନାଥଙ୍କ
କାହାଣୀ ସମ୍ପର୍କରେ ପ୍ରତିପାଦିତ ହେବା ଉପରେ ଉକ୍ତ ପଦା ଅଧିକ

ରାଜନୈତିକ ସମ୍ପର୍କର ଲାଭ କରିପାରବ ଅବଶ୍ୟ ଏଥିପାଇଁ
ନୀତି ନିୟମର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଓ କେତେକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆବଶ୍ୟକ
ହୋଇପାରେ । କିନ୍ତୁ ଦୋଷ କିଛି ନା ଥାଏ ଏପରି ଏକ କ୍ଷମରେ
ପ୍ରଦର୍ଶିତ ହେଉ ପାରିବି । ଗୋଷ୍ଠୀ ପରାବର୍ତ୍ତନରେ ଏକ
ନୂତନ ରାଜ୍ୟ ଧର୍ମୀ ବିଭାଜନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଦେଖି ଓ ଆଧୁନିକ
ପଦ୍ୟର ଶାସ୍ତ୍ରର ସମ୍ପର୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଦେଖି ।

(କାହାଣୀ ସମ୍ପର୍କରେ ପ୍ରକାଶନୀୟ ଉପାଦାନ ଉକ୍ତ)

ଉକ୍ତନେତ୍ରୀଙ୍କର ଏ 'ପ୍ରତି ନିର୍ଦ୍ଦେଶନା ଅନୁସାରେ ଆମେ ନିଜ ଗ୍ରନ୍ଥ ଗ୍ରନ୍ଥାଳୟ ପ୍ରଧାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପରିବେଷିତ
'ରାଜ୍ୟ ସଂସ୍କାର' ନାମର ଏକ ପୁସ୍ତକାଳୟ ଶ୍ରୀ ଡି. କେ. ନେତେରୁ, ଶ୍ରୀମତୀ ନେତେରୁ, ରାଜ୍ୟପାଳ, ଶ୍ରୀ ସଞ୍ଜୟ
ଶର୍ମା ଓ ସଂସ୍କୃତି ନକ୍ସା, ଶ୍ରୀ ଉତ୍କଳ ପୁସ୍ତକାଳୟ ଦେଖିଛନ୍ତି ।

ପ୍ରାୟ ୨୦ ଶିଶୁ ଏବଂ ୫ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ସମ୍ମେଳନାରେ ଏକ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଆଶାବଦ୍ଧ ଶିଶୁ ସୂଚକ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରାଯାଇଛି ।

ପ୍ରଦର୍ଶନୀରେ ଶିଶୁଙ୍କ ଲେଖନୀ ଏବଂ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ପ୍ରଦର୍ଶନୀରୁ ପ୍ରାୟ ୨୦ ଶିଶୁ ଏବଂ ୫ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ସମ୍ମେଳନାରେ ଏକ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଆଶାବଦ୍ଧ ଶିଶୁ ସୂଚକ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରାଯାଇଛି ।

ପଞ୍ଜିଶାରେ ଶ୍ରୀମତୀ ଜଗନ୍ନାଥ ପ୍ରତିମା ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପ୍ରସଙ୍ଗରେ କାନ୍ଦଲୋ ଗ୍ରାମର ଶିଳ୍ପପତି ଡକ୍ଟର ସୁଜାତା ଦାଳି ଏହା ଶ୍ରୀ ବିଗ୍ରହ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ପରିଚିତ ଆଲୋଚନା କରୁଛନ୍ତି ।

ଶ୍ରୀମତୀ ଜଗନ୍ନାଥ ପ୍ରତିମା ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଆୟୋଜିତ ଏକ ପୁସ୍ତକ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନୀୟ ବୁକ୍ସ ଡାକ୍ତରୀ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ମନ୍ଦିର ବୁକ୍ସ ଡେପୁଟି ।

ପ୍ରାଥମିକ ସ୍ତରର ପାଠିକ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ଟଙ୍କା ଏକ ଡେକ ପ୍ରଦାନ କରୁଛନ୍ତି ।

ସମବାୟ ବିଭାଗ ନିଜୀ, ଶ୍ରୀ ପ୍ରଭାତ ପ୍ରଭାତ ସିଂହ ତାଲିମପାଠ ପଦାଧିକାରୀମାନଙ୍କ ଉଦ୍‌ଘାଟନ ଗାୟକରେ ଗୟକୋଷନ ଦେଉଛନ୍ତି ।

ମୋଡ଼ୀ କନ୍ଦର ଡେନେରାଲ ଗବିଷାକ୍ଷର ଅର୍ଥେ ପ୍ରକାଶରେ ପ୍ରଶାସନୀ, ଶ୍ରୀ ବିନ୍ଦୁ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କୁ
ପାଞ୍ଜୀର କରୁଛନ୍ତି ।

ଭାରତପାରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଡେନେରା କନ୍ଦରାଟନ ଗବିଷାକ୍ଷର
କର୍ମକ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ, ଶ୍ରୀ ନିର୍ମଳାକାନ୍ତ ମହାନ୍ତି ପାଞ୍ଜୀର
ପ୍ରକାଶରେ ଗବିଷାକ୍ଷର କରୁଛନ୍ତି ।

କେନ୍ଦ୍ର ରାଜ୍ୟ ସମ୍ପର୍କର ପୁନର୍ବିନ୍ୟାସ

ଶ୍ରୀମତୀ ସୁଷମା ମହାପାତ୍ର

ଓଡିଶାର ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଜଣେ ବରିଷ୍ଠ ଜନ ନାୟକ ଏବଂ ଶ୍ରୀମତୀ ସୁଷମା ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀ ଶ୍ରୀ ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକ ବିଭାଜନ ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ଆଞ୍ଚଳିକ କୈଷନ୍ଦ୍ରୀୟ ଦୂରୀକରଣ ଓ ପଶ୍ଚିମ ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ଆର୍ଥିକନୈତିକ ଅଭିବୃଦ୍ଧିକୁ ଦୃଢ଼ୀକରଣ କରିବା ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ର ରାଜ୍ୟ ସମ୍ପର୍କର ପୁନର୍ବିନ୍ୟାସ ଯ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଆରୋପ କରିଛନ୍ତି । କେବଳ ଆର୍ଥିକନୈତିକ ସ୍ୱାତନ୍ତ୍ର୍ୟ ହୁଏନ, ଏଥିପାଇଁ ଭାରତୀୟ ମଣ୍ଡଳ ନିଜ ସଂଗଠାୟନ କରି ସର୍ବାଧିକ ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟ (Federal Structure) ଭାରତବର୍ଷକୁ "ସୁବିଭାଜିତ ଭାରତବର୍ଷ"ରେ ପରିଣତ କରିବା ପାଇଁ ସର୍ବସାଧାରଣ ମୋର୍ଚ୍ଚିତ ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବା ପାଇଁ ସେ ପରାମର୍ଶ ଦେଇଛନ୍ତି ।

ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ପ୍ରାକୃତିକ ସମ୍ପଦରେ ପରିପୁର୍ଣ୍ଣ ହେଉ ମଧ୍ୟ ଏଡ଼ିଶା, ଆଜି ଦରିଦ୍ର କାହିଁକି ? ଖାଦ୍ୟ ସମ୍ପଦର ଉପଯୁକ୍ତ ବିନିଯୋଗ, ଶିଳ୍ପ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପ୍ରଭୃତି ଶିକ୍ଷିତ ବିଶ୍ୱାସରେ ରାଜ୍ୟ ପରିଚାଳନା ରାଜ୍ୟବାସୀଙ୍କର ନିମ୍ନତମ ନେତାର ଅଧିକାର ଅଟେ ସାମିତି । ଖଣିଜ ସମାଧାନ ଗୁରୁତ୍ୱ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ପ୍ରକାର ମଧ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ପରିଚାଳନା ନୁହେଁ । କୋଇଲା ଗୁରୁତ୍ୱରେ ସମ୍ପର୍କରେ କେନ୍ଦ୍ର ପରିଚାଳନା ନିମ୍ନତମ ବିଶ୍ୱାସରେ ଓଡ଼ିଶା, ବିହାର ଓ ପଞ୍ଜାବର ପରିଚାଳନା କେବଳ ଗୁରୁ ଉପରାଜନ କରି ନାହାନ୍ତି ପାମ ରାଜ୍ୟର କେତେକ ବିଶେଷ ନାଗରକ ଏହାଦ୍ୱାରା ଓଡ଼ିଶା ବାସିନ୍ଦ ଅନ୍ୟତମ ଦୁର୍ଭାଗ ହେବି ବଳା ଦୂରାନ୍ତରୁ ଏହାର ପ୍ରତିବାଦରେ ପୁର୍ବଦେଶରେ ଏକ ଜନସ୍ୱାର୍ଥ ମାମଲା ଦାୟର କରିଛନ୍ତି । ଏହା ଉପରେ ଆଇନଗତ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଯଦା ହେଉନା କାହିଁକି କେନ୍ଦ୍ର ରାଜ୍ୟ ସମ୍ପର୍କକୁ ଆଉ ଖାମୁଖିଆକୁ ଭାବରେ ବିରୁଦ୍ଧ କରିବା ଅସମୀଚୀନ ମନେ ହୁଏ ।

ଆଜି ପୃଥିବୀର ଅନ୍ୟତମ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଋଷ୍ଟ୍ର ବୋଲିଥିବୁ ମୁନିସିପଲ୍ ବଳୟ ଘଟିଛି । ସୁଗୋପ୍ତାପ୍ତିଆ ଖଣ୍ଡ ବିକ୍ଷିପ୍ତ ହୋଇ ପାରିଛି । ଆମ ଦେଶରେ ପଞ୍ଜାବ, ଦାମୁ ଓ କର୍ମାଣ୍ଡ, ଆସାମ ପ୍ରଭୃତି ରାଜ୍ୟର ଅବସ୍ଥା ନିଶ୍ଚିତ ରୂପେ ଆମ ପାଇଁ ଏକ କଠୋର ଚେତାବନୀ । ଆମ ଦେଶ ବହୁ ଧର୍ମାବଲମ୍ବୀ, ବହୁ ଭାଷାଭାଷୀ ଲୋକ ଓ ବହୁ ସଂସ୍କୃତିର ଏକ ସମାବେଶ । ଏହି

ସବୁ ପାଞ୍ଚିକ ମଧ୍ୟରେ ଏକତା ହିଁ ଭାରତବର୍ଷର ଏକତାତ୍ତ୍ୱର ମୂଳ ମନ୍ତ୍ର । ସେତେବେଳେ ଏହି ଏକତା ବ୍ୟାପ୍ତ ହୋଇଛି, ଦେଶ ଦୁର୍ବଳ ହୋଇ କାନ୍ଦୁ ଚାଲି ପରାହତ ହୋଇଛି । ତେଣୁ ଏକ ନୂତନ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଶାସନର ଆବଶ୍ୟକତା ସମ୍ପର୍କରେ ଯେଉଁ ମତ ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି ତାହାରୁ ଲମ୍ବ ଭାବରେ ଚିନ୍ତା କରାଯାଇ ପାରିବନି । ସମ୍ଭବତଃ ସର୍ବସାଧାରଣ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ କଲ୍ୟାଣରେ ଏହି ଚିନ୍ତାଧାରା ବିଶେଷ ଭାବରେ ପ୍ରଭାବିତ କରିଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଗତ ୪୨ ବର୍ଷର ପରିଚାଳନା ଓ ଅନୁଭୂତି ଆମକୁ ଆଜି ସମ୍ପର୍କ ରୂପେ ସୁଚନା ଦେଇପାରିଛି ଯେ ଦେଶର ଅନ୍ତଃସ୍ତରୀୟ ରକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ସର୍ବସାଧାରଣ ମୋର୍ଚ୍ଚିତ ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣି ସର୍ବାଧିକ ବିନ୍ୟାସକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାକୁ ହେବ । ରାଜ୍ୟମାନେ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ହେବା ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ର ଦୁର୍ବଳ ହେବ ବୋଲି ଭାବିବା ଗତିତ ନୁହେଁ ବରଂ ଏହା ଏକ ଶକ୍ତିଶାଳୀ କେନ୍ଦ୍ର ଗଠନ ଦିଗରେ ସହାୟକ ହେବ ।

ଋଷ୍ଟ୍ରପତି ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ଶ୍ରୀ ସତୀଶ ରେଡ୍ଡି ଆନ୍ତ୍ରପ୍ରଦେଶର ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଥିବାବେଳେ ସୁଗୋପ୍ତାପ୍ତିଆର ଚେକାଳୀନ ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ମାୟାଲ ବିଚାର ସହ ତାଙ୍କର ଆଲୋଚନା ସମୟରେ ବିଚାର କରିଥିଲେ ଯେ "ଶ୍ରୀମୁଖ ରେଡ୍ଡି, ଆପଣଙ୍କର ରାଜ୍ୟ ମୋ ରାଜ୍ୟର ଦୁଇଗୁଣ" । ଏହି ଆଲୋଚନାର ପୂର୍ବ ଗୋପସ୍ଥାନ କରି ଶ୍ରୀ ରେଡ୍ଡି ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ଥିବାବେଳେ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ ଯେ ଏହା ସତ୍ତ୍ୱେ ଓ କେନ୍ଦ୍ର ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଏପରି କି ସ୍ୱାକ୍ଷ୍ୟ ବା ବନ ସମ୍ପଦର ବିକାଶ ପରି ଛୋଟ ଛୋଟ ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ ସ୍ୱାଧୀନ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବାକୁ ଅକ୍ଷମ । କେନ୍ଦ୍ର ପରିଚାଳନା ପ୍ରଶାସନିକ ଅଧିକାରୀମାନେ ଏ ସବୁ ବିଷୟ ପରୀକ୍ଷା କରି ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବେ ।

ସ୍ୱାଧୀନତାର ପ୍ରଥମ କୋଡ଼ିଏ ବର୍ଷ ବିଶେଷ ସମୟରା ପୁଣି ବଳିନଥିଲା । ସମସ୍ତ ରାଜ୍ୟରେ ବ୍ୟବସ୍ଥାପନ ପରିଚାଳନା ଥିବାରୁ ବକୀୟ ଗୁଣାମାନ କେନ୍ଦ୍ରରେ ଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥାପନ ପରିଚାଳନା କ୍ଷମତା ପ୍ରଭୃତି କରିବା ପ୍ରକାଶ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ ରାଜ୍ୟମାନେ ସାହସ କରିପାରିନଥିଲେ । ଭାରତବର୍ଷର ପ୍ରଥମ ଗଭର୍ଣ୍ଣର

[illegible][illegible][illegible]

ବ୍ୟାପାର ଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଶାସ୍ତ୍ରୀତ୍ୱ ଏବଂ ନିଜ ନୋବେଲ
ମାଧ୍ୟମରେ ଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଦେଶରେ ଏବଂ ତଥ୍ୟ ଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିରେ ନୁହେଁ

ଆଉ ସମ୍ଭବପରି ନୁହେଁ । ବିଦୁ ବାବୁଙ୍କର ନୀତିରେ କେନ୍ଦ୍ରରେ ଏକ ନିଶିତ ସରକାର ଆସିବ ଆବଶ୍ୟକତା । ସମ୍ଭବତଃ ଏହି ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କ ଉପଦେଶକୁ ଆମକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ହେବ । କେନ୍ଦ୍ର ସମିଧାନର ଏକିକ ନୀତିକୁ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କ ଉପରେ ଲଦି ଦେବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ସମିଧାନର ଉପଯୁକ୍ତ ସଂଶୋଧନ କରି ଏକ ଦୃଢ଼ତମ ସର୍ବାଧିକାରୀ ପୁଣି କରିବାକୁ ହେବ । ଦେଶର ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳରେ ଦେଶାନ୍ତରୀଣ ଆଶାନ୍ତରୀଣ ବ୍ୟାପାରର ଓ ଉଚ୍ଚତମର ସମାଧାନ ବଳ ପ୍ରୟୋଗ ଦ୍ଵାରା ସମ୍ଭବପରି ନୁହେଁ । ଦାମନିକ ବଳ ପ୍ରୟୋଗ ସମ୍ଭବତଃ ଏହି ଘରୁ ସମସ୍ୟାକୁ ଅଧିକ ଜଟିଳ କରିଦେବ ବରଂ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କୁ ସର୍ବାଧିକ ସ୍ଵାତନ୍ତ୍ର୍ୟ ଦେଲେ ଏହି ଘରୁ ସମସ୍ୟା ବହୁ ପରିମାଣରେ ସମାଧାନ କରିବା ସମ୍ଭବପରି ହେବ । ଆଜି ସମଗ୍ର ବିଶ୍ଵରେ ଏକଜୁଟବାଦ ଲୋପ ପାଇଥିବାବେଳେ ଦେଶର ଅଞ୍ଚଳ ଓ ପୂର୍ବ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରର ଦ୍ଵାହି ଦେଇ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ତଥା ଜନସାଧାରଣଙ୍କର ଆକାଞ୍ଛାକୁ ଶୁଣି ଦେବା ନିଶିତ ରୂପେ ଯେ ଏକ ଧ୍ରୁବ ସଦୃଶେଷ ଏହା ନିମନ୍ତେ ଉପଯୁକ୍ତ କରିବା ଉଚିତ । ଏହି ପରାପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ବିଦୁ ବାବୁଙ୍କର ପରାମର୍ଶ ଉପରେ ବୁଝିବୀ ନିଜର ଆଲୋଚନା ଦେବା ବାଧ୍ୟତା । ପୂର୍ବ ଗୁରୁମାନଙ୍କର ଏହି ନିମନ୍ତେସାଧାରଣ ଗୀ ପରାମର୍ଶ ଆଜି ଦେଶର ବଡ଼ ନିଜର ସମାଧାନ ଲାଭ କରିପାରିବ । ଆଜି ସବୁ ଭିତରେ କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କର ସମ୍ପର୍କ ପୁନର୍ବିନ୍ୟାସର ଆବଶ୍ୟକତା ଉପଲବ୍ଧ ହୋଇପାରିବ । ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଅଧିକ କ୍ଷମତା ଦେଇ ନିଜର ଅନ୍ତର ପୁଣି ବିନିଯୋଗ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଯେତେ ଗୁରୁତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ ଓ ଅସମ୍ଭବତଃ ଅସମ୍ଭବକୁ ଦୂରାନ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ସାମ୍ପ୍ରଦାୟିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିବ ଉଚିତ । ଏ ଦିଗରେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ନିମନ୍ତେସ ପୂର୍ବ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଆବଶ୍ୟକ ।

ସଂସ୍ଥାପନା ପରିବର୍ତ୍ତନର ପ୍ରାଥମିକ ଆକାର ପାଳିବାଦୀମାନଙ୍କ
ନିଶ୍ଚିତ ହେବା ଉଚିତ । ଆବଶ୍ୟକ ହେଲେ ସମସ୍ତ ଦେଶରେ ଏ
ପଦ୍ଧତିରେ ଜନମତ ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଉ । ସଂସ୍ଥାପନା ମୌଳିକ
ନୀତିର ପରିବର୍ତ୍ତନ ପାଇଁ ସଂସ୍ଥାପନା ପରିଷଦ ଗଠନ କରିବାକୁ
ଆବଶ୍ୟକତା ଥିଲେ ତଥ୍ୟ କରାଯାଉ । ପରିଷଦ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କର
ନାହିଁ ଆମ ରାଜ୍ୟର ସମସ୍ତ ଓ ରାଜ୍ୟବାସୀଙ୍କର ସାରିସ୍ତ୍ରୀ
କରିବାର ପାଇଁ କେବଳ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନୁହେଁ, ଦେଶର ଅନ୍ଧାରତା ଓ
ନୀତିର ଗଣ୍ଡା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଏକାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ । ଆଜି ପ୍ରତ୍ୟେକ
ନାଗରିକ ଏହି ସ୍ୱପ୍ନାମୟୀ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଦାବି
କରିବା ଉଚିତ ଯେ ଏହା ପଦ ପୌର ସଂସ୍ଥା, ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତ,
ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି ଓ ବିଭିନ୍ନ ପରଷର ପ୍ରଭୃତିକୁ ମଧ୍ୟ ଅଧିକ ଶକ୍ତିଶାଳୀ
କରାଯିବ । ଆବଶ୍ୟକ : ଛିନ୍ନତାର ବିକେନ୍ଦ୍ରୀକରଣ ଆଦିର
ଆମଦ ।

६-७२ (गुप्त)

ସଫଳ-୯, ୧୨୯୭୩।

ଆମେ ଓ ଆମ ଗଣତନ୍ତ୍ର

ଅଧ୍ୟାପକ ବସନ୍ତ କୁମାର ମଲିକ

୧୫୦ ମସିହା ଜାତୀୟତା ଦିନ ୨୨ ତାରିଖରେ ସାମ୍ବିଧାନିକ ଭାବେ ଆମ ଦେଶରେ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ଶାସନ ପଦ୍ଧତିର ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଗଲା । କୃତ୍ତିଶ୍ରୁ ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦ ଓ ଉପନିବେଶବାଦ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସଂଗ୍ରାମ କରି ୧୯୪୭ ମସିହା ଅଗଷ୍ଟ ୧୫ ତାରିଖ ଦିନ ଭାରତୀୟ ନିଜସ୍ବାଧୀନତା ସ୍ବାଧୀନତା ପାଇଲେ ଏବଂ ଏହି ସ୍ବାଧୀନତାରୁ ସମସ୍ତେ ଉପଲବ୍ଧ କରିବା ନିମନ୍ତେ ତତ୍କାଳୀନ ରାଷ୍ଟ୍ରନାୟକମାନେ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ଶାସନ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ପ୍ରଣୟନ କଲେ । ଅର୍ଥାତ୍ ଗାନ୍ଧୀ ପ୍ରଭା ଓ ଧର୍ମୀ ଦର୍ଶିତ୍ର ନିବିରୋଧରେ ସମସ୍ତେ ସମାନ ଅଧିକାର ପାଇଲେ ଏବଂ ଲୋକ ସଭା ଦ୍ବାରା ନିଜ ନିଜର ପ୍ରତିନିଧି ନିର୍ବାଚିତ କଲେ । ଗଣତନ୍ତ୍ର ଦ୍ବାରା ସାଧୁପୁରୁଷ ଶାସନ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ ହେଲା । ଲୋକମାନେ ନିଜେ ନିଜକୁ ଶାସନ କରୁଛନ୍ତି ବୋଲି ଅନୁଭବ କଲେ ।

ଗଣତନ୍ତ୍ରର ଏଫିଡିନ୍ୟ :

ଗଣତନ୍ତ୍ର ଭାରତବର୍ଷ ପାଇଁ ଏକ ଆଧୁନିକ ଦର୍ଶନ ନୁହେଁ । କୃତ୍ତିଶ୍ରୁ ଶାସନ କାଳରେ ଯଦିଓ ଭାରତୀୟମାନେ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ଗଣତନ୍ତ୍ରର ସଂସ୍କରଣେ ଆସିଥିଲେ, ଏହାର ଗମ୍ଭୀର ବହୁ ପ୍ରାଚୀନ କାଳରୁ ବୈଦିକ ଯୁଗର ଆଦ୍ୟ ଭାଗରେ ଗାନ୍ଧତନ୍ତ୍ର ସୁଦୃଢ ହୋଇ ନଥିଲା ଏବଂ ଏହି ସମୟରେ 'ସଭା' ଓ 'ସମିତି' ନାମକ ଦୁଇଟି ଗାନ୍ଧନୈତିକ ଅନୁସାନ୍ଧନ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ପରାମର୍ଶ ଫଳେ ଗାନ୍ଧୀ ଶାସନ କରୁଥିଲେ ଗୋଟିଏ ଜନଜାତି (Tribe)ର ଦଳପତି ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଗାନ୍ଧୀ ହେଲେ । ସେ ସମୟରେ ଗୋଟିଏ ଜନଜାତିର ବୟସ୍କ ସଦସ୍ୟଙ୍କୁ ନେଇ 'ସଭା' ଓ ଜନଜାତିର ପ୍ରତ୍ୟେକ ସାଧାରଣ ସଦସ୍ୟଙ୍କୁ ନେଇ 'ସମିତି' ଗଠିତ ହେଉଥିଲା । ଦଳପତି ସାଧାରଣତଃ ନିର୍ବାଚିତ ହେଉଥିଲେ ଏବଂ ତମ ଗଣ ସାମଗ୍ରିକ ଶକ୍ତି ବଳରେ ଦଳପତି ବଂଶାନୁକ୍ରମିକ ଭାବେ ଶାସନ କଲେ । ଗାନ୍ଧୀ ଶାସନ ଯେତେବେଳେ "ସଭା ଓ ସମିତି"ର ସାହାଯ୍ୟ ଓ ଉପଦେଶ ଏକାନ୍ତ ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ ହେଉଥିବା ତତ୍କାଳୀନ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ଶାସନ ପଦ୍ଧତିରୁ ଜଣାଯାଏ । ଏହି ସମୟରେ ନାରୀମାନେ ମଧ୍ୟ "ସଭା ଓ ସମିତି"ର ସଦସ୍ୟା ଥିଲେ ।

ବୈଦିକ ଯୁଗର ପରବର୍ତ୍ତୀ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଦଳପତିମାନଙ୍କର ସାମଗ୍ରିକ ଶକ୍ତିର ବିକାଶ ଯୋଗୁଁ 'ସଭା' ଓ 'ସମିତି'ର ପ୍ରଭାବ ଦ୍ବାରା ପାଇଲା ଏବଂ ସମଗ୍ର ଦଳପତିମାନେ ବଂଶାନୁକ୍ରମିକ ଶାସନ କରିବାରୁ ଗାନ୍ଧତନ୍ତ୍ର ଦୃଢ଼ୀକୃତ ହେଲା । ଗାନ୍ଧୀ ଓ ଗାନ୍ଧୀ ନୈତୀକତାମାନେ ସ୍ବେଚ୍ଛାଶୁରୀ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ନାରୀମାନେ 'ସଭା ଓ ସମିତି'ରେ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ବଞ୍ଚିତା ହେଲେ । ଯକ୍ଷ, ପଶୁବର୍ଦ୍ଧ ଓ ପୁଲୋହିତ ପ୍ରଭା ଶୀର୍ଷ ସୀମାରେ ପଡ଼ିଥିଲା ଏବଂ ଅନ୍ୟାୟ ଓ ଶୋଷଣ ଦେଲା ପ୍ରୟତ୍ନେ ଏକ ଧର୍ମନୈତିକ ବିଶ୍ବାସ । ଏହି ସମୟରେ (ଖ୍ରୀଷ୍ଟିୟ ଶହ ଶତାବ୍ଦୀରେ) ମହାସା ଗୌତମ ବୁଦ୍ଧ ଏକ ସାମାଜିକ ପ୍ରତିଷ୍ଠାପତ୍ନିଙ୍କ ଆନ୍ଦୋଳନର ପୁରସ୍କାତ କରି ସମାଜରେ ନାନବିକ ଆଦର୍ଶ ଓ ଗାନ୍ଧନୈତିକ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ମୂଲ୍ୟବୋଧ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା ପାଇଁ ଉଦ୍ୟମ କରିଥିଲେ । କୌଶାସି ଦେଶରେ ମତଦାନ ବ ଲୋକ ପ୍ରଥା ଆରମ୍ଭ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଗୌତମ ବୁଦ୍ଧ ପ୍ରଥମେ ଏଇ ପ୍ରଥା ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ କରିବାରୁ ଭାରତୀୟ ଗାନ୍ଧନୈତିକ ପରମ୍ପରା ପ୍ରତି ତାଙ୍କର ଅବଦାନ ମହାତ୍ମ । ଶାଳ ପତ୍ରକୁ ଲୋକ କାଗଜ (Ballot paper) ରୂପେ ବ୍ୟବହାର କରି ବୌଦ୍ଧ ସଂପ୍ରଦାୟ ବିବାଦମାନ ସମସ୍ୟାର ସେ ଆଶୁ ସମାଧାନ କରୁଥିଲେ । ଗଣତନ୍ତ୍ରର ଏହି ମହତ୍ତ୍ବ ପରମ୍ପରା ଭାରତ ଭୂମିରେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲେ ପୁଣି କାଳକ୍ରମେ ଗାନ୍ଧତନ୍ତ୍ରର ପ୍ରଚାରକ ଓ ବ୍ରାହ୍ମଣ୍ୟବାଦର ପ୍ରଭାବରେ ଏହା ବିଳମ୍ବ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ସ୍ବାଧୀନତା ପ୍ରାପ୍ତି ପରେ ଏହି ପରମ୍ପରାର ପୁନରୁଦ୍ଧାର କରାଗଲା । ସମ୍ବିଧାନରେ ବ୍ୟବହୃତ 'ସାମ୍ୟ, ପୁଣି ଓ ନୈର୍ଘା' ଏହି ତିନୋଟି ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ଆଦର୍ଶ ବୌଦ୍ଧଧର୍ମର ଗାନ୍ଧନୈତିକ ତତ୍ତ୍ବରୁ ଗ୍ରହୀତ ହୋଇଛି ବୋଲି ସମ୍ବିଧାନ ପ୍ରଶ୍ନୋତ୍ତର ବାବ୍ ସାହେବ ଡକ୍ଟର ଆସେନ୍ଦର ବିଶ୍ବେଶ୍ବର ଦ୍ବାରା ଦର୍ଶାଯାଇଛି ।

ଗଣତନ୍ତ୍ର କ'ଣ ?

ଆଧୁନିକ ସମୟରେ ଗଣତନ୍ତ୍ରର ସଂଜ୍ଞା ପରିବର୍ତ୍ତନ ଶୀଳ । ଏଥିପାଇଁ ତିନିଭଣ ବିଶ୍ବ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ମତବାଦ ଉପରେ ଧ୍ୟାନ ଦିଆଯାଇପାରେ । Walter Begheotଙ୍କ ମତରେ "Democracy is a Government by discussion". ଅଲୋଚନା ଦ୍ବାରା ଶାସନ ଭାରତବର୍ଷର ଏକ

ପୁରାତନ ପ୍ରା। Abraham Lincolnଙ୍କ ଅନୁସାସ୍ତ
Democracy is a Government of the
people, by the people and for the
people. ଭାରତର ପ୍ରାଥମିକ ପ୍ରଶ୍ନୋତ୍ତର ଆନ୍ଦୋଳନର
ଭାଷାରେ "Democracy is a form and method
of Government where by revolutionary
changes in the economic and social life
of the people are brought about without
bloodshed"

ଭାରତର ପ୍ରାୟ ଏହିପରି ଭାବେ ପୁରୁଷ ପୁର ପରିବର୍ତ୍ତିତ
ହୋଇଛି । ପ୍ରମୁଖତମେ ଏହା ବୁଝାଯାଇଛି ଯେ ଭାରତରେ କେବଳ
ଏକ ପରମାର ଗୌରବ ଶୈଳୀ ନୁହେଁ, ଏହା ସାମାଜିକ ଓ
ଅର୍ଥନୈତିକ ଚାରିପଟର ଏକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଅଟେ । ଭାରତରେ
ସାମ୍ୟ ଓ ଶୋଷଣର ଶାନ୍ତ ନିର୍ମାଣ । ଗାନ୍ଧୀ, ନୁହିଁ, ମୋହନୀ ଓ
ବ୍ୟାସର ଚରଣରେ ଗର୍ବରୁ ଭାବିବାକୁ ହିଁ ଭାରତର । ଭାରତର
ସମ୍ପାଦନା ପ୍ରକାରେ କା ଭୋକବେଶ । ଏଥିରେ ଶାନ୍ତ ପ୍ରାଣ ଓ
ଧର୍ମୀ ଶକ୍ତିର କେତେକ ନିର୍ମାଣ ହିଁବା ନାହିଁ, ପଣ ଓ ପ୍ରାଣଦାୟକ
ପ୍ରକାର ନିର୍ମାଣ । ଆଜିରୁ ଦୁନିଆଁରେ ଏକତ୍ର ପ୍ରମାଣ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ
ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ପ୍ରମାଣ ଦେଇ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ । ପ୍ରମାଣଦାୟକ
ସମାଜର ଏକ ଆଦର୍ଶ ହୁଏ । ତେଣୁ ଏକ ନିର୍ମାଣଦାୟକ ପ୍ରାଣାତ୍ମକ
ବ୍ୟବସ୍ଥା ଗଠନ କରିବା ଭାରତର ପ୍ରମାଣ ଲକ୍ଷ୍ୟ ।

ଗଣତନ୍ତ୍ରର ପୁରସ୍କାର :

ଭାରତର ପୁରସ୍କାର ଭାରତର ଗୌରବ ହିଁ ନିର୍ମାଣ କରେ ।
ଆଜିର ଭାରତର ଗୌରବ ପ୍ରାଣକୁ ଦେଖିଲେ ଦେଖିବା
ଭାରତର ପ୍ରମାଣ ପରେ ଭାରତର ଅନ୍ୟତମ ପ୍ରମାଣ ।
ଭାରତର ପ୍ରମାଣଦାୟକ ପ୍ରମାଣ ହିଁ କେବଳ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ
ଶାନ୍ତ କରିବାକୁ ଏକ ପ୍ରାଣ ଗୌରବର ପ୍ରମାଣ କରିଛି ।
ବ୍ୟବସ୍ଥାତ୍ମକ ଶାନ୍ତ ଓ ଗଣତନ୍ତ୍ର ପ୍ରମାଣ ପ୍ରମାଣ କରିଛି ।
ଭାରତରେ ପ୍ରମାଣ ନିର୍ମାଣ ହିଁବା ଦେଖି ବ୍ୟବସ୍ଥାତ୍ମକ
ଶାନ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା । ଏଥିପାଇଁ ଆଜିର
ଗୌରବରେ ଏକ ପ୍ରମାଣ ପ୍ରମାଣ କରିଛି । ଆଜିର
ଗୌରବରେ ଏକ ପ୍ରମାଣ ଆଜିର ଗୌରବ ପାଇଁ
ଦେଖି କରି । ତାହା ଗୌରବର ପ୍ରମାଣ ପରେ
ଭାରତରେ ପ୍ରମାଣ ଦାୟକ ପ୍ରମାଣର ଗୌରବ ପରେ
ପ୍ରମାଣ ପ୍ରମାଣ କରେ । ପ୍ରାଣକୁ ଦିଅଁ ଦିଅଁ ପ୍ରମାଣ
ଭାରତର ପ୍ରମାଣ କରିବାକୁ ନିର୍ମାଣ କରି କରିଛି ।

after year and turn after turn what
happens to your principles? Can you
say that you have rightly revelled against
the authority of the English King when
you are substituting me in his place?
Even if your loyalty and fidelity compels
you to plead that I should stand a
second time I as one who enunciated
that principle that we should not have
hereditary authority, must not fall a prey
to your emotion

ଭୋକନାମକ ଅନୁରୋଧ ଗଣତନ୍ତ୍ରର ପ୍ରମାଣ ପ୍ରାଣକୁ
ଦିଅଁଦିଅଁ ପ୍ରମାଣ ପ୍ରମାଣ କରିଛି, ପ୍ରମାଣଦାୟକ ପ୍ରମାଣ
ଆଜିର ଗୌରବ ହେଉଛି ନାହିଁ । ଭାରତର ପ୍ରମାଣ ପ୍ରମାଣ
ପ୍ରମାଣ ପ୍ରମାଣ ପ୍ରମାଣ । ତାହା ନିର୍ମାଣ, ବ୍ୟବସ୍ଥାତ୍ମକ
ଶାନ୍ତ (ଭାରତର) ପ୍ରମାଣରେ ପ୍ରମାଣ କରିଛି ଯେଉଁ ଗଣତନ୍ତ୍ର
ପ୍ରମାଣ କରିବାକୁ, ସେହି ଗଣତନ୍ତ୍ରର ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ନିର୍ମାଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା
ଗଣତନ୍ତ୍ରର ଗଣତନ୍ତ୍ର ପ୍ରମାଣ ପ୍ରମାଣ ପ୍ରମାଣ କରିଛି ତାହା
ଭାରତର ଗଣତନ୍ତ୍ରର ଗଣତନ୍ତ୍ର ପ୍ରମାଣ ପ୍ରମାଣ କରିଛି ।

ବ୍ୟବସ୍ଥାତ୍ମକ ପ୍ରମାଣ :

ଭୋକନାମକ ପ୍ରମାଣରେ ଗଣତନ୍ତ୍ରର ପ୍ରମାଣ ପ୍ରମାଣ ଏକ
ପ୍ରମାଣଦାୟକ ପ୍ରମାଣ ପ୍ରମାଣଦାୟକ ଆଜିର ଗଣତନ୍ତ୍ର
ପ୍ରମାଣ । ଗଣତନ୍ତ୍ରର ପ୍ରମାଣ ଆଜିର ଦେଖିଲେ ପ୍ରମାଣ
ଗଠନ କରିବାକୁ ପ୍ରମାଣ । ଗଣତନ୍ତ୍ରରେ ନିର୍ମାଣ ଶିକ୍ଷିତ ନ ହୋଇ
ପ୍ରମାଣ ଦିଅଁ ଦେଖିଲେ ଦେଖି ଆଜିର । ଗଣତନ୍ତ୍ରର ପ୍ରମାଣ
ଗଣତନ୍ତ୍ରର ପ୍ରମାଣ । ଗଣତନ୍ତ୍ରର ପ୍ରମାଣ ପ୍ରମାଣ ପ୍ରମାଣ
ପ୍ରମାଣ ପ୍ରମାଣ ଏକ ଭୋକ ପ୍ରମାଣଦାୟକ ନିର୍ମାଣ ପ୍ରମାଣ
ନିର୍ମାଣ ଗଣତନ୍ତ୍ରର ପ୍ରମାଣ କରିଛି । ଏହା ଦ୍ଵାରା ଗଣତନ୍ତ୍ରର
ଗଣତନ୍ତ୍ର ପ୍ରମାଣଦାୟକ । ଅଧିକତମ ଗଣତନ୍ତ୍ରର
ଗଣତନ୍ତ୍ରର ପ୍ରମାଣ । ଦେଖିଲେ ଗଣତନ୍ତ୍ରର ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଦୈନିକ
ଗଣତନ୍ତ୍ରର ପ୍ରମାଣ, ପ୍ରମାଣ ନିର୍ମାଣ ଓ ଗଣତନ୍ତ୍ର ପ୍ରମାଣ
ଗଣତନ୍ତ୍ରର ପ୍ରମାଣଦାୟକ ପ୍ରମାଣଦାୟକ ପ୍ରମାଣଦାୟକ
ପ୍ରମାଣ ଓ ପ୍ରମାଣ ଅଧିକତମ ପ୍ରମାଣଦାୟକ । ଗଣତନ୍ତ୍ରର
ଗଣତନ୍ତ୍ର - ଗଣତନ୍ତ୍ର ପ୍ରମାଣ ଆଜିରେ ଆଜିରେ ଗଣତନ୍ତ୍ର
ଗଣତନ୍ତ୍ରର ପ୍ରମାଣ, ଦେଖିଲେ ଆଜିରେ ପ୍ରମାଣ ଗଣତନ୍ତ୍ରର
ପ୍ରମାଣ ପ୍ରମାଣ ନାହିଁ ।

ଗଣତନ୍ତ୍ରର ଚତୁର୍ଥ ସ୍ତର :

ଗଣତନ୍ତ୍ରର ଚତୁର୍ଥ ସ୍ତର । ଭୋକନାମକ ପ୍ରମାଣ
ଦେଖି, ଦିଆ ଦେଖି, ଦେଖିଲେ ଦେଖିଲେ ଦେଖିଲେ ଦେଖିଲେ
ଦେଖିଲେ ଦେଖିଲେ ଦେଖିଲେ ଦେଖିଲେ ଦେଖିଲେ

ପର୍ବପାଞ୍ଚାୟଣକାର ମତାମତ ପ୍ରକାଶ କରିବା ଓ ପର୍ବୋପରି ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ନିରପେକ୍ଷତା ଅବଲମ୍ବନ କରିବା ସମ୍ଭାବ୍ୟପ୍ରାପ୍ତିକର ପ୍ରଧାନ ଲକ୍ଷ୍ୟ । କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ବିଶେଷ, ଗୋଷ୍ଠୀ କିମ୍ବା ରାଜନୈତିକ ଦଳର ଉପକ୍ଷରେ ମତଦାତା ସୂଚି ନକରି ଦେଶର ଉନ୍ନତି ଓ ଉତ୍ପତ୍ତିର ପ୍ରରକ୍ଷା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ମତଦାତା ସୂଚି କରିବା ଏହାର ପ୍ରଧାନ ବର୍ଣ୍ଣନା ଦେବା ଲକ୍ଷ୍ୟ । ନିର୍ବାଚନ ଓ ନିରପେକ୍ଷ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ପରିବେଶର କରିବା ପାଇଁ ସମ୍ଭାବ୍ୟପ୍ରାପ୍ତିକର ପ୍ରଧାନତା ରହିବା ଏହାର ଆବଶ୍ୟକ । ଗଣତନ୍ତ୍ରର ପ୍ରରକ୍ଷା ଓ ଲୋକମତର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଦିଗରେ ସମ୍ଭାବ୍ୟପ୍ରାପ୍ତିକର ଭୂମିକା ମଧ୍ୟ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ।

ଦଳ ଓ ବିରୋଧୀ ଦଳ

ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ପଦ୍ଧତିରେ ସରକାର ଗଠନ ନିମନ୍ତେ ଆମ ଉପରବର୍ଷରେ ବହୁ ଦଳ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରଚଳିତ ହୋଇଛି । ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ସଂଖ୍ୟା ଗଣିତ ରାଜନୈତିକ ଦଳ ସରକାର ଗଢ଼ିଲାବେଳେ ସଂଖ୍ୟା ଲଘିତ ଦଳ ବା ସଂଖ୍ୟା ଲଘିତ ଦଳଗୁଡ଼ିକ ମିଶି ବିରୋଧୀ ଦଳ ଗଠନ କରିଥାନ୍ତି । ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ଶାସନ ପଦ୍ଧତିରେ ଭଲଭା ଶାସନ ଦଳ ଓ ବିରୋଧୀଦଳର ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ରହିଛି । ମହେନ୍ଦ୍ରମୁଖ ମତଦାତା Checks and Balance ଏହା ଦ୍ୱାରା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇ କ୍ଷମତାରେ ଅଧିଷ୍ଠିତ ସରକାରଙ୍କର ସ୍ୱେଚ୍ଛାଶୁଚିତକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ କରାଯାଇଥାଏ । କ୍ଷମତାରେ ଅଧିଷ୍ଠିତ ସଂଖ୍ୟାଗଣିତ ଦଳ କ୍ଷମତାରେ ନଥିବା ସଂଖ୍ୟା ଲଘିତ ଦଳର ଅଧିକାରକୁ ଉଦ୍ଧେଷ୍ଟ ନକରି ଗୋଟିଏ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ (ଏପରିକି ଆଧିବେଶ୍ୟରେ ମତଦାତା, ବିଲ୍ ଆଲୋଚନା, ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରଶ୍ନ ସମ୍ପର୍କ ନିଷ୍ପତ୍ତିରେ ଅଗ୍ରଗତି କରିବା ଆଗରତ ଥିବ । ସେହିପରି ବିରୋଧୀଦଳ ମଧ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଆସଥା ବାଜସାର ବିରୋଧ ନକରି ସଂସଦୀୟ କାର୍ଯ୍ୟକଳାରେ ସହଯୋଗ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଯେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାରେ ଦେଶର ଉନ୍ନତି ଓ ଗଣତନ୍ତ୍ରର ପ୍ରରକ୍ଷା ହୋଇ ପାରିବ ସେଥିରେ ବିରୋଧୀ ଦଳ ପୂର୍ଣ୍ଣ ସହଯୋଗ କରିବା ଉଚିତ ।

ସାମ୍ପ୍ରଦାୟିକ ନୈତିକତା

ସାମ୍ପ୍ରଦାୟିକ ନୈତିକତା ଦ୍ୱାରା ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ମୂଲ୍ୟବୋଧର ପ୍ରରକ୍ଷା ହିଁ ହୋଇଥାଏ । ଚଳିତ ଆସେମ୍ବଲିର ମତରେ ଆମ ସାମ୍ପ୍ରଦାୟିକରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ “ବିଧିଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥା” କେବଳ ଗୋଟିଏ କଳାକଳ ଏବଂ “ସାମ୍ପ୍ରଦାୟିକ ନୈତିକତା” ସମ୍ଭାର ରକ୍ଷା ମାନ୍ୟ ସମ୍ବଳ । ଋଷ ମାନ୍ୟ ତିନା କଳାକଳ ଯେପରି ନିର୍ବାଚନ ଓ ମୂଲ୍ୟବୋଧ ସେହିପରି “ସାମ୍ପ୍ରଦାୟିକ ନୈତିକତା” ବ୍ୟତୀତ ସାମ୍ପ୍ରଦାୟିକ ବିଧିଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥାଟି ଅସମ୍ଭାବ୍ୟ ଓ ପୂର୍ଣ୍ଣ । ଅର୍ଥାତ୍ କ୍ଷମତାରେ ଅସୀନ ସରକାରଙ୍କ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଦେଲେ ସାମ୍ପ୍ରଦାୟିକ ନୈତିକତା ପ୍ରଦର୍ଶନ ସ୍ୱରୂପ ସାମ୍ପ୍ରଦାୟିକ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା । ପ୍ରଶ୍ନ ସନ ଅସଥା ହସ୍ତକ୍ଷେପରୁ ମୁକ୍ତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ଦଳମତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକରେ ସରକାର ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ସମାନ ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ଯେ ଗାଈ ଦେବା ହିଁ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ଶାସନ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ପରିରୂପକ ।

କାଟି ଓ ଶ୍ରେଣୀ ସଂଘର୍ଷ :

କାଟି ଓ ଶ୍ରେଣୀ ସଂଘର୍ଷ ଗଣତନ୍ତ୍ରର ଗୁଣ । କାଟି କାଟି ଓ ଶ୍ରେଣୀ ଶ୍ରେଣୀ (ଧନୀ-ଦରିଦ୍ର) ମଧ୍ୟରେ ବିଭେଦ ଓ ପ୍ରଭେଦ ଯୋଗୁଁ ସମାଜରେ ତିପ୍ପା, ଦୁଃଖ ଓ ପରଶ୍ରୀକାତରତା ବ୍ୟାପୀ ଅଭାବବଦ୍ୟ ସୂଚି କରେ । ବର୍ଣ୍ଣ ବିଭେଦ ନୀତି କେବଳ ଦକ୍ଷିଣ - ଆଫ୍ରିକାରେ ଦେଖାଯାଏ ନାହିଁ, ଏହି ନୀତି ମଧ୍ୟ ଭାରତର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗ୍ରାମରେ ଦେଖାଯାଏ । ଯଦିଓ ସାମ୍ପ୍ରଦାୟିକ ଦ୍ୱାରା ଅସ୍ପୃଶ୍ୟତା ନିବାରଣ ହୋଇଛି, ତଥାପି ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଲୋକ ଏହି କଳକଳ ପ୍ରଥାର ଶିକାର ହେଉଛନ୍ତି । ଶିକାର ପ୍ରସାର, କେତନାର ବିକାର ଓ ଅର୍ଥନୈତିକ ଉନ୍ନତି ଦ୍ୱାରା ଏହି ଦୁଃସଂସାର ଓ ଋଷ ନୀତି କେବଳ ଦୂର କରାଯାଇ ପାରିବ । ଏଥିପାଇଁ ସରକାରଙ୍କର ଯେତିକି ଦୟାବୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ, ସମାଜର ମଧ୍ୟ ସେତିକି ବର୍ଣ୍ଣବ୍ୟ ରହିଛି । ଅନ୍ୟାୟରୁ ପ୍ରତିରୋଧ ଓ ଶୋଷଣରୁ ଉଦ୍ଧେଷ୍ଟ କରିବା ପାଇଁ ଆମ ସମାଜରେ ସାଧାରଣ ବିଚେର (public conscience) ସୂଚି ଦେବା ଦରକାର । ଏହା ଦ୍ୱାରା କାଟି ଓ ଶ୍ରେଣୀ ସଂଘର୍ଷ ବନ୍ଦ ଦେବା ପରେ ପରେ ଏକ ସୁସ୍ଥ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ସମାଜର ପୁନର୍ଗଠନ ହୋଇପାରିବ ।

ସାମାଜିକ ଓ ଅର୍ଥନୈତିକ ଗଣତନ୍ତ୍ର

ଆସେମ୍ବଲିରେ ଭାରତ ବର୍ଷରେ ଯେଉଁ ଗଣତନ୍ତ୍ର ପାଇଛି, ତାହା କେବଳ “ରାଜନୈତିକ ଗଣତନ୍ତ୍ର” । କିନ୍ତୁ “ସାମାଜିକ ଓ ଅର୍ଥନୈତିକ ଗଣତନ୍ତ୍ର” ବିନା ରାଜନୈତିକ ଗଣତନ୍ତ୍ର ପୂର୍ଣ୍ଣତା ନୁହେଁ କିମ୍ବା ଏହାର ସ୍ୱାଧୀନ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ସମାଜରେ ପୂର୍ବଭଳି ସାମାଜିକ ଓ ଅର୍ଥନୈତିକ ବୈଷମ୍ୟ ରହିଥିବା ଲେଖ ସମସ୍ତେ ରାଜନୈତିକ ଗଣତନ୍ତ୍ର ଉପଭୋଗ କରି ପାରିବେ ନାହିଁ । ରାଜନୈତିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଗୋଟିଏ ବ୍ୟକ୍ତି, ଗୋଟିଏ ଲୋକ, ଗୋଟିଏ ମୂଲ୍ୟର ଆଦର୍ଶ ଗ୍ରହଣ ଦେଖାଯାଏ ଲେଖ ସାମାଜିକ ଓ ଅର୍ଥନୈତିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଗୋଟିଏ ବ୍ୟକ୍ତି, ଗୋଟିଏ ମୂଲ୍ୟର ଆଦର୍ଶ ପ୍ରଚଳିତ ହେଉନଥିବା ଏକ ଦୃଶ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ ଦେଖ୍ୟ । ଏହି ଦୃଶ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ ଦେଖ୍ୟର ସମାଧାନ ଦେଖି ସାମାଜିକ ଓ ଅର୍ଥନୈତିକ ଗଣତନ୍ତ୍ରର ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା । ଏହାଦ୍ୱାରା ସମାଜରୁ କାଟି ଓ ଶ୍ରେଣୀ ବିଭେଦ କେବଳ ଦୂର ହେବ ଏବଂ ରାଜନୈତିକ ଗଣତନ୍ତ୍ର ସୁଦୃଢ଼ ଓ ସ୍ଥାୟୀ ହୋଇ ପାରିବ ।

ଆମ ଗଣତନ୍ତ୍ରର ପ୍ରରକ୍ଷାର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଆମ ଉପରେ । ଆସେମ୍ବଲିରେ ଯେଉଁଭଳି ଗଣତନ୍ତ୍ର ବିନିଯୋଗ କରିପାରିବା, ସେତିକି ଶାସନ ପାଇବା । ଆସେମ୍ବଲିରେ ଦକ୍ଷ ଓ ନୀତିବାନ ପ୍ରତିନିଧିଙ୍କୁ ନିର୍ବାଚିତ କଲେ ଗଣତନ୍ତ୍ରର ପ୍ରରକ୍ଷା ହୋଇ ପାରିବ ଏବଂ ସୁଖାସନ ମିଳିପାରିବ । ଗଣତନ୍ତ୍ରରେ ନୈତିକତା ମୂଲ୍ୟବୋଧ ସମ୍ବନ୍ଧରେ Harold Laski କହିଛନ୍ତି ଯେ, ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ଆଦର୍ଶ ଓ ନୈତିକ ମୂଲ୍ୟବୋଧ ସରକାର ପରିପୁରକ । ଗଣତନ୍ତ୍ରକୁ ନୈତିକତା ମୂଲ୍ୟବୋଧକୁ ଅଲଗା କରିଦେଲେ ଗଣତନ୍ତ୍ର ଖସି ଖସି ହୋଇଯିବ । ସାମ୍ପ୍ରଦାୟିକ ପ୍ରଣୟନ ଦ୍ୱାରା ଆସେମ୍ବଲିରେ ଗଣତନ୍ତ୍ର ପାଇ ପାରିବେ ବୋଲି ଉପସ୍ଥାପନ ନୁହେଁ । ଏହା ଦ୍ୱାରା ଗଣତନ୍ତ୍ର ପାଇବାର ପ୍ରକ୍ରିୟା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି ନାହିଁ ।

ଅକ୍ଷୟକ, ଗଡ଼ିଆସ ବିଭକ୍ତ
ସାମନ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର କେଶରୀ, ପୁରୀ ।

ଅଧ୍ୟାପକ ଦୀପାକର ମିଶ୍ର

ମୁଣେ ମୁଣେ ଭାଗତୀୟ ଧର୍ମଧାରୀ ଡିଗ୍ସ ପ୍ରତି ସମ୍ମୁଖସ୍ୱରାଜ
ହୁଡ଼ିଗାନ କରିଛି । ପଲ ପାଇଁ ଜୀବନ ଉତ୍ତରୀ କରିବାର
ଭାଗତୀୟ ପରିନ ମାନବ ପ୍ରମାଣକୁ ପ୍ରେସ୍ ଦିନ ଦିଏ । ପରଲ
ରପକାର ପାଇଁ ବୃକ୍ଷ ଫଳ ଭାଗରେ ଆନନ୍ଦ ଦୋଇଯାଏ, ନଦୀ ନିଜ
କଳପାତ୍ରରୁ ନିଶ୍ଚେଷ୍ଟ କରିଦିଏ ଓ ଶାନ୍ତି ଶୀତ ଦାନକରେ ।
ମୁଠଙ୍ଗ ପଲେପକାର ପାଇଁ ଏ ଶକ୍ତିଗର ପୁଣି (୧) । ପଞ୍ଚାଙ୍ଗ
କଳରେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଡିଜାଇନର ଲୁଗିଆ କାଣ୍ଡେ (୧୮୭୩-୧୯୦୮)
ଦୟା ତଥା ପଲେପକାରର ପ୍ରଚ୍ଛାଦା କରିବାକୁପାଇଁ କହୁଛି,
ଅନୁପମାର ଛତ୍ର ଜମି ଓ ଗଲ ପାଇବାର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଶବ୍ଦ ପ୍ରାପ୍ତୀକୁ
ବୁଝିଲେ ଭୁପାଖିନିତ କରିଦିଏ (୩) ।

1194

ଗୋପବନ୍ଧୁ (ଖ୍ରୀ: ୧୮୮୭-୧୯୫୭) କି କାର୍ଯ୍ୟ କେତେମାତ୍ରରେ
 ଥିବେ ତହୁଁ ପରେ ପରେ ଆସପାସାରି ଥିବେ ସେଇଭଳି ବାରି
 ଲୋକପଦେ। ଆଦିର ଥିବେ ଦୁଃଖପୁଣି ସଂସାରରେ ନିଷ୍ଠାପ ଓ
 ପରମ ହୃଦୟ ପୁଣି ପୁଣି ପୁଣି ପୁଣି। ତେଣୁ କବିଙ୍କ ଦଗଦି
 ହୃଦୟ ପାଥାଗର ଜନନୀର ସେବା ନାଥମରେ ପରମାତ୍ମାଙ୍କ ସେବା
 ନିମିତ୍ତ ଆନନ୍ଦରୁ ଉପକଳ୍ପ କବିଙ୍କ ଦେଶୁ ଶିଶୁର ଅନୁତମର ହୁଏ
 ପର ପାରିଲେ ଲୋକପାଦ ସେ ପ୍ରତ୍ୟୁକ୍ତି ଅସ୍ପୀକାର କବିଙ୍କାକୁ
 କବିଙ୍କ ଓ ଜନଜନ ଦୁଃଖରୁ ଆପଣାର ଭବି ଏକ ଦୁର୍ଗାନ୍ତ
 ମୋରପୁର ବିଷାଦରେ ଜୀବନସାଧନ କବିଙ୍କର ଶପଥ ଶ୍ରଦ୍ଧା
 କବିଙ୍କ (୪)। ବିଷ ନିମିତ୍ତ ଆସପାସାରି କବିଙ୍କପାଇଁ ତାଙ୍କର
 ଏ ଖ୍ୟାତ ଅସୀମତା ମୁଖ୍ୟତଃ ପୁଣି କାରଣରୁ
 ହୋଇଥିଲା। ପ୍ରଥମଟି ଥିଲା ଜନସାମୟିକ ଖ୍ୟାତପ୍ରାପ୍ତି
 କବିଙ୍କର ପୁଣି ଓ ଦ୍ୱିତୀୟଟି ହେଉଛି ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତର
 ଆଦି ବ୍ୟବସ୍ଥିତିର ପ୍ରଭାବରୁ। ତାଙ୍କ ଜୀବନ ଥିଲା ନୀତି ତଥା
 ଦେଶ ପ୍ରେମରେ ଉଦ୍‌ବେଗିତ ଏକ ଆଦର୍ଶମୟ ଜୀବନ।
 ଏହାରେ ତାଙ୍କର ଆଦର୍ଶ ଥିଲେ ଉତ୍କଳମଣି ପଣ୍ଡିତ ଗୋପବନ୍ଧୁ
 ତାଙ୍କ ଯେ ବି ବ୍ୟବସ୍ଥିତି ଓ ଜାତୀୟ ଭାବ ପାଇଁ ଏକ ବିଶ୍ୱସ୍ତିତି
 ପୁଣି ପ୍ରାଚୀନ ପଞ୍ଚାଙ୍ଗୀ ଥିଲେ କେ। ସମଗ୍ର ସଂସାରରେ
 ତାଙ୍କ ପୁଣିରେ 'ଅନ୍ୟ' କେହି ନଥିଲେ ସମସ୍ତେ ଥିଲେ
 ଆପଣାର (୫)। ଗୋପବନ୍ଧୁଙ୍କର ଥିବେ ଖ୍ୟାତପ୍ରାପ୍ତି ତଥା

ପ୍ରଥମ ପୁସ୍ତକେ ମାନବର ପ୍ରତି ବାହାରିବ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟକର ।
 ଯେତେବେଳେ ପଢ଼ି ପୁଣି ମୋହ ଏବଂ ସଂସାର ପ୍ରତି ଅବହେଳା
 ଆଶଙ୍କିବି ଅବଶେଷରେ ତାହା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟକର ବାରିବ ବୋଲିଆଥ ।
 ସବୁକ୍ଷେତ୍ରରେ ସେ ସମ୍ୟାସବୁ ସ୍ୱୀକାର କରି ମଧ୍ୟ ନୈତିକ ପ୍ରତିଷ୍ଠା
 ଅତି କଷ୍ଟପାଇବନା । କୁଟିଆଣି ପରି ନିଜେ ନିଜ ବାଲକେ ଯେ
 ଛାଡ଼ି ଦେଇଯାଏ (ହେ) । ବ୍ୟାଧିର ବେଳୁ ଶୋଷିତରେ ମାତ୍ର
 କଷ୍ଟକାରୀ ପରି ପଢ଼ି ପଢ଼ି ଦେଖାଯାଉନାହିଁ । ମନୁଷ୍ୟର ଏହି
 ଶକ୍ତିର ବିସ୍ତାର ଏବଂ କୁଟିର ଅପମାନିତ ସମାଜ । ଏହାର
 ଏକମାତ୍ର ନିରାକରଣର ଉପାୟ ଦେଖି ପଢ଼ି ମାନବ ବ୍ୟାଧି
 ପ୍ରାଣୀ ଭାବେ ମହା ପ୍ରକୃତି ପ୍ରତି ପ୍ରଣା ଓ ଯେବା ମନୋହର ।

ସର୍ବଶ୍ରୀ ଦରଦୀ ବ୍ୟକ୍ତିଗଣ ଗୋଦାବରୀତୀର ବହୁ ଭାବରେ ପ୍ରଭାବିତ କରିଥିଲା । ଗୋପବନ୍ଧୁ ହିଁ ଥିଲେ ତାଙ୍କ 'ଜୀବନଗୋ'ର ଗାଥୀକ 'ବାନ୍ଧାଶ୍ରୀ' (୧) । କେବଳ ଆସକୀକନୀରେ ନୁହେଁ, ତାଙ୍କ କବିତାମାନଙ୍କରେ ମଧ୍ୟ ଉତ୍କଳମଣିଙ୍କ ପ୍ରତି ଏହି ଶ୍ରଦ୍ଧାଶ୍ରୀତ ପୁଣି ପୁଣି ପୂର୍ଣ୍ଣତା ପୂର୍ଣ୍ଣିତ ହୋଇଛି । 'ସାକ୍ଷୀ ଗୋପାଳ' କବିତାରେ ଗୋପବନ୍ଧୁଙ୍କ ଆପୋହର୍ଷ (୮) ଭାବନାରେ ବର୍ଣ୍ଣନାରେ ଏହା ସଦୃଶରେ ଲିଖିତୀୟ । ପୁରୀ ତଥା କଟକ ଜିଲ୍ଲାର ଉପକ୍ରମମତା ଓ ଉଚ୍ଚ ଶୁଦ୍ଧି ପ୍ରତି ଲୋଭ ପରିଭାବ କରି ପ୍ରାଚୀନ ଚଉପଞ୍ଚାଶିପୁରରେ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାର ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ପଡ଼ି ରହିଥିବା ଗୋଦାବରୀତୀର ପୁଣ୍ୟ ପ୍ରେରଣା ଥିଲେ ଗୋପବନ୍ଧୁ (୯) । ଗୋପବନ୍ଧୁଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ତାଙ୍କ ଜୀବନକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିବାରେ ଅନ୍ୟ ପ୍ରତିଭାମାନେ ମଧ୍ୟ କମ୍ ନଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରମୁଖ ଥିଲେ ଚିନ୍ତିତ୍ରଙ୍କ ପରମଶ୍ରୀକୁ ଅସ୍ମୀକାର କରି ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲାର ବାଣପୁର ଅଞ୍ଚଳରେ ବସିଥିବା ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ରେଡ଼ି ପିଆ ହୋଇଥିବା 'ବନ୍ଧୁ' ନାମକ ଫଳକୁ ନିଜ ଗାଥା ଭୋଜନ ପାଇଁ ଭିତ କରିଥିବା ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀ (୧୦), ରାଜ ପ୍ରାଚୀନର ପୁରୀକୁ ଅସ୍ମୀକାର କରି ସଂସାରରେ ଜୀବନ ବିବାହ ଲାଗି ସେବାମାର୍ଗକୁ ଆପଣା ରି କରିନେଇଥିବା ସାମନ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର (୧୧) ଓ ମାଟ ପଶୁଣ ଟଙ୍କା ବେତନ ପାଇ ପୁରୀ ସହରରେ ସପରିବାର ବାସକରି ପଡ଼ିଥିବା ତଥା ମେଧାବୀ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ ନାହିଁକ ପାଞ୍ଚ, ପାତ କଥା ଦେଖିଥିବା ଶିକ୍ଷକ ମାଗନଲାଲ ଗାନ୍ଧୀ (୧୨) ।

ଦ୍ଵିତୀୟତଃ, ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତୀୟ ଚ୍ୟୁତିର ଆଦର୍ଶ ତାଙ୍କ ଭିତରେ ବିଶ୍ଵପ୍ରୀତିର ପ୍ରେରଣା ପୁଣି କରିଥିଲା । ପୁରୀର ଲୋକକଥା ତଥା ଇତିହାସର ବିଭିନ୍ନ ଚରିତ୍ର ତାଙ୍କ ଭିତରେ ଏହି ବିଶ୍ଵପ୍ରୀତିର ବୀଜକୁ ଅକ୍ଷରୋଦ୍ଗତ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥିଲା । ସ୍ଵାଧୀନତା ତଥା ବିଶ୍ଵପ୍ରୀତିର ଦୁର୍ଘଟ ନିର୍ଦ୍ଦଶନ ଭାବେ କବି ଗୋଦାବରୀଶ ପୁରୀର ପୁରୀ ଚରିତ୍ରକୁ ପୁଣ୍ୟତଃ ଆଲୋଚିତ କରିଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେତେ ଦେଉଛନ୍ତି ଶିବି ଓ ବ୍ୟାଧି । ଚନ୍ଦ୍ର ବଂଶୀୟ ପ୍ରତିକ ନରପତି ଯଯାତିଙ୍କ ପୁତ୍ର ଗଣାନର ଏବଂ ତାଙ୍କପୁତ୍ର ଦେଉଛନ୍ତି ଶିବି । ଶିବିଙ୍କ ସ୍ଵାଧୀନ ଦାନର ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ଇନ୍ଦ୍ର ସଞ୍ଚାର ଓ ଅଗ୍ନି କପୋତ ଦୋର ଆସନ୍ତି । ଶିବି କପୋତର ଜୀବନକ୍ଷଣ ପାଇଁ ଅବଶେଷରେ ଦୁଳାଦଣ୍ଡର ଏକ ପାଶରେ କପୋତକୁ ବସାଇ ଅପର ପାଶରେ ଅନୁରୂପ ଓଜନର ମାଂସ ନିଜ ଦେହରୁ କାଟିପକାନ୍ତି ଓ ସମାନ ନଦେହକୁ ନିଜେ ଦୁଳାଦଣ୍ଡରେ ବସି ପଡ଼ନ୍ତି । ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଉଭୟ ଇନ୍ଦ୍ର ଓ ଅଗ୍ନି ରାଜାଙ୍କୁ ସାଧୁବାଦ ନିଶ୍ଚାଳ ଚିତ୍ତପାରିନାହାନ୍ତି (୧୩) । ଦ୍ଵିତୀୟ ଉପାଖ୍ୟାନଟିରେ ସ୍ଵର ଉପାଦ ଓ ଦେବତାଙ୍କ ସମ୍ମାନ ରକ୍ଷା କରିବାପାଇଁ ବ୍ୟାଧିଙ୍କ ସ୍ଵେଚ୍ଛାକୃତ ଅସ୍ଥିଦାନ କବିଙ୍କୁ ଦେଶପାଇଁ ଜୀବନଦାନ କରିବାର ପ୍ରେରଣା ଦେଇଛି (୧୪) । ଏହି ବ୍ୟାଧି ଚରିତ୍ର କେବଳ ଗୋଦାବରୀଶଙ୍କୁ ନୁହେଁ ସ୍ଵୟଂ ଗୋପବନ୍ଧୁଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ବହୁଭାବେ ଜାତିପାଇଁ ଆଶ୍ରେଇ କରିବାକୁ ପ୍ରେରଣା ଦେଇଥିବା କଥା ତାଙ୍କ ସାହିତ୍ୟକୃତିମାନଙ୍କରୁ ଜଣାଯାଏ (୧୫) ।

ତ୍ୟାଗପୁତ୍ର ପିତିହାସିକ ଚରିତ୍ର ଭାବରେ କବି ଶାନ୍ତସିଂହ ଶୌଚନ, ନରସିଂହ ଦେବ ଏବଂ ଦଳବେହେରା ଏହି ତିନୋଟି ଚରିତ୍ରର ଅବତାରଣା କରିଛନ୍ତି । ଶୌଚନଙ୍କ ଚରିତ୍ର ଭିତରୁ ଜୀବ ପ୍ରତି ଦୟା ମନୋଭାବ (୧୬), ଉତ୍କଳର ଗଜପତି ନରସିଂହ ଦେବ ବୋରାଣି ମନ୍ଦିର ନିର୍ମାଣ ବେଳେ ଇନ୍ଦ୍ର ବିଜାଣି ଉତକୁ ପାନ ବଢ଼ାଇ ଦେବା ପ୍ରତଙ୍ଗ ଭିତରେ ତାଙ୍କର ଉଦାର କଳାପ୍ରୀତିର ପରିଚୟ ଓ ଇନ୍ଦ୍ର ବିଜାଣି ସମସ୍ତ କଥା ଅବଗତ ହେବାପରେ ତାର ଅନୁରୋଚନାକୁ ଦୂରେଇ ଦେବାକୁ ନରସିଂହ ଦେବଙ୍କର ଶିକ୍ଷିତ ପୁରୀସା ଚରିତ୍ରର ପ୍ରକାଶନ (୧୭) ଓ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସ୍ଵାଧୀନ ବିପ୍ଳବ ହୋଇ ସାମାନ୍ୟ ଏବଂ କୈବର୍ତ୍ତର ଉପକାର ପାଇଁ ଦଳବେହେରାଙ୍କ ଆସକୀକନକୁ କବି ମାନବ ଜାତି ପ୍ରତି ସେବା ଭାବକୁ (୧୮) ଆପଣାଇ କରିଛନ୍ତି ।

ତୃତୀୟତଃ, ଅଭିଜ୍ଞତା ଓ ଅନୁଭୂତି ମନୁଷ୍ୟର ଚିତ୍ତକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରି ତାକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ମାର୍ଗ ଦେଖାଇଥାଏ । ଗୋଦାବରୀଶଙ୍କ ଦରଦୀ କବିପ୍ରାଣ ତାଙ୍କ ଭିତର ପରିବେଶ ଭିତରୁ ହିଁ ବିକଶିତ ହୋଇ ଉଠିଥିଲା । ପିଲାପିନେ ଅଭାବ କୋଳରେ ଲାଜିତ ପାଜିତ ହୋଇଥିବା ଗୋଦାବରୀଶଙ୍କ ଆଦ୍ୟ କୈଶୋର ଚରିତ୍ର ପ୍ରତି ନିୟତ ଏକ ଅଭାବଗ୍ରସ୍ତ ପରିବେଶ ଭିତରେ ବ୍ୟଥିତ ହୋଇଉଠିଥିଲା । ମାତ୍ର ଏହି ଦାର୍ଶନିକ ଭିତରେ ବଞ୍ଚି ରହିଥିବା ତାଙ୍କ ପାରିବାରିକ ସଂପ୍ରୀତି ଓ ପ୍ରତ୍ୟେକ ସଦସ୍ୟଙ୍କର ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କ ପ୍ରତି ସ୍ନେହ ମନୋଭାବ ତାଙ୍କୁ ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ ଦରଦୀ ଓ ସ୍ନେହ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲା (୧୯) । ଶିକ୍ଷାର ଆଲୋକରେ ଆଲୋଚିତ ଗୋଦାବରୀଶଙ୍କ ଅନ୍ତରରେ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ବାଣପୁର ପ୍ରତି ଥିଲା ଅକଳନ ମନତା । ପିଲାବେଳର ବାଣପୁର ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ ନିଜର ପ୍ରକୃତିସ୍ତ ଶତା ଦାରିଦ୍ୟର ଆକରଣରେ ଗୋଦାବରୀଶଙ୍କ ଲେଖନୀରେ ଧରା ଦେଇଥିଲା (୨୦) । ଛାତ୍ର ଜୀବନରେ ଦେର ପାଇଁ ସ୍ଵାଧୀନତା ଆଶିଙ୍କୁ ବିଚିତ୍ର ଶକ୍ତି ବିରୁଦ୍ଧରେ ବଣ ଜଙ୍ଗଲରେ ଲୁଚି ଲୁଚି ବିପଦପୁଣି ସଂଗ୍ରାମ କରିଥିବା 'ସଞ୍ଜାସବାଦୀମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଗୋଦାବରୀଶଙ୍କ ଶ୍ରଦ୍ଧା ତଥା ସମ୍ମାନର ଅଞ୍ଜ ନଥିଲା (୨୧) । ଛିନ୍ନ ବସନା, ବିଖଣ୍ଡିତ ବେନେରା ଓ ଅପଶ୍ରମତୀ ଉତ୍କଳ ଜନନୀର କଥା ବିଷାକରି ସେ ଗଦାସୀନ ହୋଇ ପଡ଼ୁଥିଲେ । ତାଙ୍କ ଗଉଁର ଦୁଃଖ ଲାଗୁଥିଲା, ସେତେବେଳେ କଲିକତାର ପ୍ରବାସୀ ଓଡ଼ିଆ ନିଜ ପରିଚୟ ଦେବାକୁ ଡରି ଡୀନମନ୍ୟତାକୁ ଆପଣା କରି ଦରଖିଥିବା ବଜାଲା ଭାଷାରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରୁଥିଲେ (୨୨) । ଏହି ଅବଦେଶିତ ଜାତି ପ୍ରାଣରେ ଏକ ଅକ୍ଷୟ ତଥା ଅନୁତମସୀ ଗସପଥାର ବରିବାକୁ ଗୋଦାବରୀଶ ବନ୍ଦ ପରିବର ଥିଲେ । ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷା ପରେ ଜନସେବା ପାଇଁ ଆକର୍ଷଣୀୟ ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷା ସେ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଥିଲେ, ଅଧୀକାର ସେବାକାରୀଙ୍କୁ ବ୍ୟତୀତ କରୁଥିଲା (୨୩) । ଏହି ପରିବେଶରେ ଗୋଦାବରୀଶଙ୍କ ଦରଦୀ ବ୍ୟକ୍ତିଗଣ ଜମା ପୁରୁଷିତ ହୋଇ ଉଠୁଥିଲା, ଯାହା ନିଃସ୍ଵାସ ଦେଉପ୍ରେମ ଓ ଉଦାତ ମାନବବାଦର ଉଜାଗର ପାଇଁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ମୁହୂର୍ତ୍ତକୁ ଅପେକ୍ଷା କରି ରହିଥିଲା ।

ଖଣ୍ଡିତ କାବନର ପରିସର ଥୋ ପାମାନ୍ ଲୋକବିତ୍
 ଧ୍ୟାନର ପଦସ୍ତୁତି ରୂପ ଶୋକାବଳୀର କାବନ ସଂଗ୍ରହ
 ଲିଖିତ ହେବୁ ନିରୁପଣ କରିଥିଲେ କେବେ ଆଦର୍ଶ ପଦାବପେକା
 ଥା ବିଶାଳାକା ନନନ୍ଦାସକ ଲୋକେ ଖବର ପ୍ରଧାନ ରୁନିଲ ପ୍ରଭା
 ମାନକୁ ପ୍ରସଂସନ୍ନ କରିବା । ସେ ଦମତ୍ର ପ୍ରସଂସକ ଲୋକକୁ
 ପ୍ରସଂସା ପ୍ରଭୃତି ପ୍ରତିକୋଶରୁ ବିସ୍ତର କରିଛନ୍ତି । ପ୍ରଥମରେ ଧର୍ମ
 ଶାସ୍ତ୍ରୀ ପାଞ୍ଚମଣିର ପ୍ରତିକୋଶରୁ ଓ ଦ୍ଵିତୀୟରେ ଦାଞ୍ଚରପ୍ରସାଦୀ
 ମହାଶୟୀ ପ୍ରତିକୋଶରୁ । ଶୋକବନ୍ଧୁଙ୍କ ଦାଞ୍ଚର ଚନ୍ଦ୍ରା
 ଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରକାଶିତ ଶୋକବନ୍ଧୁଙ୍କ ଶାଞ୍ଚରଚନା
 ପ୍ରତିକୋଶରୁ ନିଜ କାବନର ପ୍ରକାଶ ରୂପ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ
 ଶ୍ରୀ ପାଞ୍ଚମଣି ଶୋକବିଶ୍ଵାସ ପ୍ରତି ଅନୁରକ୍ତି ଓ ପରୋପାୟୀତ୍ଵ
 ପ୍ରତି ପରିହାସ କରିପାରିନାହାନ୍ତି । ତେଣୁ ବିଶ୍ଵ ଦରଦର ହେବୁ
 ନୁହେଁ କରିବା ପାଇଁ ସେ 'କଳି ମହିମା' ଗପରେ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ
 ଦେଇଛନ୍ତି । କଳିପ୍ରଭର ପ୍ରଭାବରୁ ପ୍ରଭୁଙ୍କର ପାପ ଦୋଷିତା
 ନୀ ପାଇଁ ସ୍ଵାର୍ଗ ପୁଣ୍ୟ ପାଉନା, କୃଷ୍ଣ ପିତାମହଙ୍କୁ ପୁଅ ଯଜ୍ଞ
 ଦେବା ଚନ୍ଦ୍ର ଧର୍ମ କୁଟୁମ୍ବିକା ଆଦି ସଂଗ୍ରହମାନ ପ୍ରତିବା
 ଯରେ କବି ବିଶ୍ଵାସ କରିଛନ୍ତି (୨୮) । ଅପରପକ୍ଷରେ
 ଶ୍ରୀକବି ପ୍ରତିକୋଶରୁ କାବନସଂଗ୍ରହ ହେବୁ ନିରୁପଣ ପାଇଁ
 ଶୋକାବଳୀର ପଦାବଳୀ ବିଶିଷ୍ଟ ବିଭବ ଉପରେ ଆଲୋଚନା
 କରିଛନ୍ତି । ନୀତିର ଚାପିନି ଧର୍ମ ପରାଧୀନତା, ଶାନ୍ତନୁକର
 ସୁଭାଷିତା ଏବଂ ଶିଶୁପାଳ ନନନ୍ଦାସକ ଅନାଦର ଆଦି ଏହାର
 ଶ୍ରୀ ବିଭବ । ଅପରପକ୍ଷ କିନ୍ତୁରେ ସୁର ଉପାଶନା ପାଇଁ
 ଶାଞ୍ଚର କୁଳା ନୟନ ପ୍ରଭୃତିର ପ୍ରତୀକ ଶୋକାବଳୀର
 ଶାଞ୍ଚରେ ପ୍ରସଂସା ଶୋକମାୟନ ବିପଦି ବିନା ଶାଞ୍ଚପ୍ରଭରେ
 ଶର ପ୍ରଦୀପାଦି କଳି ଦୋଷରେ ତା'ର ଅସ୍ତ୍ରର ବିଭବ
 ଶାଞ୍ଚାବଳୀର ଆସଦାବଳୀରେ ସଂଗ୍ରହ (୨୯) । ଏହା
 କିନ୍ତୁରେ ସୁର ଉପାଶନା ପାଇଁ କାହାର ଶକ୍ତି ନହୁଲା ।
 ଶାଞ୍ଚାବଳୀର ଓ ଶୋକାବଳୀ ବିଭବ ଏହାର ପ୍ରଥମ କାବନ ପ୍ରଭା ।
 ପ୍ରଭାରେ ସୁପ୍ରସିଦ୍ଧ 'ପ୍ରତିନିଶ୍ଵାସ' ପଦ୍ଧତି ପଦାରେ ନା
 ପ୍ରତିନିଶ୍ଵାସେ ଶିଶୁକୁ ନେଇ କାବନମାନ ଓ କାବ୍ୟାବଳୀର ଶାଞ୍ଚ
 ପୋଷଣ କରିଥିଲେ (୨୯) । ତାହାକୁ ଶିବରେ ଶୋକାବଳୀ କବନ
 ବିହୀନ ହୁଏ । ତେଣୁ ଅଭାବୀ କବି ୧୯୨୨ ମସିହାରେ ଶାଞ୍ଚ
 ଶାଞ୍ଚାବଳୀ ଶିବରେ ନାମୁନାକୁ ଦେବକ ଅସ୍ତ୍ରକଳରେ ଶାଞ୍ଚ
 କରିଛନ୍ତି (୨୯) ।

ଏ ପ୍ରକାର ଦିନରେ କବି ପ୍ରଭୁଟିଙ୍କ ଏକ ଅନନ୍ୟାୟ ନିନ୍ଦନକୁ
ସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି । ସେ ନିନ୍ଦଣୀର ପରସ୍ତି ଏକ ପ୍ରଭୁଟିଙ୍କୁ
ଆକର୍ଷଣ କରିଛନ୍ତି, ଯେତେବେଳେ ତା'ର ଦମ୍ଭ ଆକାଶରେ ଓ
ଆସିବ ଅସିବାର ଭାବିଯାଏ । ତାହା ଯେତେବେଳେ 'ଭାଙ୍ଗାବୀ' ବା
ବୈଦି ବିଶ୍ୱାସ' । ଏହି ପ୍ରଭୁଟିଙ୍କୁ କବି ଅନେକ ଗୋପାଳ
ଦର୍ଶନକରଣ 'ବେଢ଼ୁ' ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି, ପ୍ରଭୁ ନିବେଦନ
ନିନ୍ଦଣୀର ଦମ୍ଭ ହସିବ ଦମ୍ଭ କେତେ ଅନନ୍ୟାୟ ଓ କରୁଣ ଏହା
ତାହା ଅନେକ କବିତାକୁ ସତ କରୁଛି । ନାମ ଏ ଶେଷରେ କବି
କହୁଛି କାହା ବାଦୀ ହୋଇ ଉଠିଛନ୍ତି । ଦୁର୍ଭିକା ପ୍ରକରେ ଦମ୍ଭ

ପାଇଁ ଶେଷ ସଙ୍ଗର ହେବା ଓ ମଧୁ ଗନ୍ଧା, ଗୁଡ଼ରେ ଜୀବନର
ପାତ ଗଙ୍ଗାତ ଛୁଟିବା ଭିତରେ ବଡ଼ ଓକାନ୍ତ ଭାଗ୍ୟବାଦୀ ଉଥୁ
ଦୈବ ବିଶ୍ୱାସୀ ହୋଇପଡ଼ିଛନ୍ତି (୨୮) । ଗୁଡ଼୍ୟକୁ କାନ୍ଦୁ ନକରି ସେ
ଜୀବ ଜନନେ ଛାଡ଼ିବୁ ବିଶେଷତା କରିଛନ୍ତି ଓ ତାହା ପ୍ରତ୍ୟେକ
ଛାଡ଼ିର ଅତିମ ଅବସ୍ଥା ଖୋଲି ସ୍ୱୀକାର କରିନେଇଛନ୍ତି (୨୯) ।
ବୁଝୁ ପୁଲ ଦୈପଦିବା ଭଳି ଗରୀର ବୁଝୁ ଏହି ଜୀବନ ପୁଲ
ବଢ଼ିଯାଏ । ତେଣୁ ସେଥିପାଇଁ ଅନୁସୋଚନା କରିବାର କୌଣସି
ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ, ଏହା ବଡ଼ ଉପଲକ୍ଷ କରିଛନ୍ତି (୩୦) ।
ଅରେ ଭୂମିଯାଗ ଧନ ଉତରୁ ଆଉ ଦେଇ ଆସେନାହିଁ, ଏହା କଣି
ନିଜ ସାନଭଉଣୀର ବିସେଷରେ ଅନୁଭବ କରିଛନ୍ତି (୩୧) ।
ସ୍ୱାଭାବିକ ଗୁଡ଼୍ୟକୁ ବଡ଼ ଗ୍ରହଣ କରି ନେଲେ ମଧ୍ୟ ଅସ୍ୱାଭାବିକ
ଗୁଡ଼୍ୟ ପ୍ରତି ତାଙ୍କ ଅତିନୀନ କମି ନାହିଁ । ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସେ
ପୁରଣର ଶ୍ରୀଗର୍ବୀ ମହାପୁରୁଷ ଶଙ୍କରାୟାୟ ଓ
ସୋପରସ୍ତବ (୩୨) ଗଢ଼ି ପୁରୁଷ ମାତ୍ର ଜୀବନକୁ ଅନୁଭବ କରି
ନିଜକୁ ଅବିଚଳିତ ରଖିବାକୁ ଚାହଁଛନ୍ତି । ଗୋପବନ୍ଧୁଙ୍କ 'ଧର୍ମପଦ'ର
'ପୁରୁଷ ପୁରାଣ' ଓ 'ପଦସ୍ତବର ବର୍ଣ୍ଣ କୁମୁଦା' ଅଭିଜ୍ଞ ପ ଥିବ୍ୟ ତାଙ୍କ
ଜୀବନର ପରମ ସାମୁଦ୍ଧ୍ୟ ହୋଇଛି ।

କେବଳ ଜୀବନ ନୁହେଁ, ପୁଅବୀର ପ୍ରତିଟି ପାଣ୍ଡବ ବନ୍ଧୁ ଯେ
ନବର, ଏବଂ କବିଙ୍କ ପ୍ରଦେଶ୍ୟ ହୋଇଛି । ଧନପୁତ୍ରୀ, ଯାହା
ମନୁଷ୍ୟରୁ ପଥଭ୍ରଷ୍ଟ ଓ ବିଚଳିତ କଲେ, ତାହା ଅସାରତା ଦେଖାଇ
ଦେବତା ବଡ଼ି ମଧ୍ୟ ହୁଏ ନାହାନ୍ତି (ମାୟା) । ଏହି ସଂସାରରେ
ସୁଖ ଏବଂ ଦୁଃଖଦୀନ ଶବ୍ଦ । ଜୀବନଟି ଏକ ଅଦୃଶ୍ୟ ଦୁଃଖପୂର୍ଣ୍ଣ
ଗତି ଓ ଯୋଗନଟି ବାଞ୍ଛନୀୟ ବିଶ୍ୱସ୍ତ ବାଞ୍ଛାବଦ୍ (ମାୟା)
ନିମ୍ନର ତଥା ଶରଣାର୍ଥୀ ବିଶ୍ୱରେ ଉପସାଦ ସମ୍ପର୍କ ପ୍ରତି କବିଙ୍କର
ଏହା ଏକ ବିବେଚନାନୌତିକ ଆଶ୍ୱାସନା ।

1181

ପ୍ରଥମୀ ପ୍ରତି ଅବଦେଶିତ ବର୍ତ୍ତମାନ ପାଇଁ ଗୋଦାବରୀଶାଳ
ନେତ୍ରୀ ଅନୁବିନ୍ଦୁ ହୋଇ ଉଠିଯାଇଛି । ଅବଦେଶ
ଦର୍ଶନଶିଳା, ପୁତ୍ର ସଂସ୍କାରଦାନ କାପ ନା, ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବାଳକ
କାଶିର, ବ୍ରାହ୍ମ ଓ ଅବଦେଶ ପଦପାଠୀ, ଅବଦେଶୀ ନାରୀ, ଅଥର୍ବ
ବ୍ରହ୍ମ, ଅହର କାଶିର ନିବନ୍ଧ ମଣିଷ, ନିଗର ସଂସ୍କାରରେ ଥିବା
ପରୀକ୍ଷାପର ଅଧିବାସୀ, କାଶିରୀର କଳା, ପୁତ୍ର ଦୀନ ମଣିଷ
ଓ ବ୍ରହ୍ମର ଶ୍ରଦ୍ଧାପର ପ୍ରତି ବର୍ତ୍ତମାନ ଦୁଷ୍ଟରେ 'ଆଦାପଦ'ର ଅଞ୍ଚ
ନାହିଁ । ଦର୍ଶନ ଶିଳା ବର୍ତ୍ତମାନ ନେଇ ବର୍ତ୍ତ ଅନେକଗୁଣିତ
କଳିତା ଲେଖକଙ୍କୁ । ଦାଶପୁ, ଅଶ୍ୱ ଓ ଶୁଧା ହତା ଏହି
ଶିଳାଶିଳାପର ଅନ୍ୟତମ ଅବଶିଷ୍ଟ ସଂସ୍କାର ନଥାଏ (ଖୋଜି) ।
ଅନ୍ୟ ନିବନ୍ଧରୁ ସେ କିଛି ମାଣିକ ପାଇଁ ଗଲେ ପ୍ରତିଦାନରେ
ଦାଶର ଗାୟ (ଖୋଜି) । ବର୍ତ୍ତମାନ ଦୁଷ୍ଟରେ ଉଦ୍ଧୃତ ଧନୀକ
ଶ୍ରେଣୀର ପୁର ପୁର ପାଇଁ ଏହା ମାନବୀୟ ପ୍ରତି ପାଠକର
ପ୍ରତିବ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଏହି ଶିଳା ଶ୍ରାବ ଓ ଗୋପନ ଅଶ୍ୱ କିନ୍ତୁ ଅନ୍ୟ
ଏକ କଳିତାରେ ବିପ୍ରବ ପାରନ୍ତି ପାଇଁ । ଦର୍ଶନର ଏହି ଲାଞ୍ଜନ
ବିଶ୍ୱରରେ ସ୍ୱର ଉଠାଇ ସେ 'ବିଧାତା' ବୋଲି କୁହା ହେଉଥିବା
ସେହି ବେଦନାପର ଶକ୍ତିର କାଶିରୀ ଶୁଦ୍ଧିକୃତି (ଖୋଜି) । ଅନ୍ୟ

ଏକ କବିତାରେ ଶିଳାଗୀତିଏ ଧନୀରେ ଧନ ପୁଣି ଦେଖୁ ଶୁଣୁ ହୋଇଛି ଓ ଧନ ପାଇଁ ଧନୀଙ୍କ ପୂଜାକରୁଥିବା ଭରଦ୍ବାଜଙ୍କୁ ନିଜେ ପୁଣି କବିତାରେ ଲେଖିବା ଧନୀର ପ୍ରାସାଦ ଦ୍ଵାରକୁ ଭିକ୍ଷା ନବର ଦେଖି ଆସିଛି (୩୮) । ଯେତିକିନାହିଁ ଆବଶ୍ୟକ, ଯେତିକି ଦାଗ୍ରହ କରୁ ଅବଶିଷ୍ଟକୁ ଲୋକ କଲ୍ୟାଣରେ ବିନିଯୋଗ କରିବା, ପ୍ରାମଦଭାବରତ ଏହା ନିଜାନ୍ କାଣୀ (୩୯), ଗୋଦାବରୀରୁ ବରିଦ୍ଵ ଶିଳାଗୀତି ପିନ୍ଧିବାହାଁ ଆବେଶ କରିଛି ଓ ଧନୀର ଧନପୁଣ୍ୟକୁ ଉପହାସ କରିଛି (୪୦) । ଧନୀର ସମସ୍ତ ଗୁଣ ଓ ଉପେକ୍ଷାକୁ ନୀଳକଣ୍ଠ ଛାଡି ଆକାଶ ପାନକଟି ଦରିଦ୍ର ଧନୀର କିନ୍ତୁ ଛାଡି ଶୁଦ୍ଧେନ୍ଦ୍ର-ଗୋଦାବରୀର ଏତିକିଥାକୁ ଏକ ପ୍ରତିକାସକ ପରିବେଶରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଛନ୍ତି । ଏକଦା ଏକ ଧନୀ ଗୃହର କୁକୁର ତାଙ୍କ ପ୍ରତିବେଶୀ ଭିକ୍ଷୁବରିକୁ ସ୍ଵେଦ ପରିକର୍ଷେ ପୁଣି କରୁଥିବାବେଳେ ସମସ୍ତଙ୍କେ ସେ ଧନୀ ପରିଚାରଣ ନିଶ୍ଚିତ ହୋଇଯାଇଛି ଓ ଏହି ଅସହାୟ କୁକୁରଟିକୁ ଦରିଦ୍ର ପରିଣାଟି ଶାଢ଼ିବାକୁ ଦେଉଛି । ମାତ୍ର ଏକ ଦୁରନ୍ତ ଅଭିମାନରେ ସେ ତାହା ଗ୍ରହଣ କରୁନାଁ ଓ ଏହା ଦେଖୁ ଶିଳାଗୀତ ଆଶୁ ଲୋଚନାଦ୍ଵା ହୋଇଯାଇଛି । ଏହି କବିତା ଧନୀ ଗୋଷ୍ଠୀଙ୍କ ପ୍ରତି ଏକ ବ୍ୟଙ୍ଗନାୟକ ବ୍ୟଙ୍ଗ ମାତ୍ର (୪୧) । ଗୋଦାବରୀରୁ କାବ୍ୟନାୟକ ଧନକୁ ନୁହେଁ, ମାନବିକତାକୁ ସମ୍ମାନ ଦିଏ । ଦେଖୁ ତାଙ୍କ ଭିକ୍ଷୁ ଧନୀର ଦ୍ଵାରରେ ହାତ ନପାଟି ହାତ ପତାଏ ଦରିଦ୍ର କୁଶଳର କୁଟୀରରେ ଓ କୁଶଳ ବଧୂର ସଂକ୍ଷେପଭାଷା ପୁଠି ଗୁଡ଼ାଳରେ ସେ 'ନିଃସରୀ ଦୁଃଖ' ପାରିଯାଏ (୪୨) । ଏ ଶିଳାଗୀତକୁ ତଳ ଗୋଦେନ୍ଦ୍ର ମାଟି ମାଟି କୋମଳ ଶେଷରେ ବାହୁରୁ ଚଳିଥା କରୁ ଶୋଭାଯାଏ ପ୍ରକୃତି ଶେଷିତ ପରିବେଶ ମଧ୍ୟରେ (୪୩) । ଭକ୍ତଚରିତ୍ର ଦରିଦ୍ର 'ସୁଖୀ' ମଣିଷଟି ପରି (୪୪) ।

ସଞ୍ଚାନନ୍ଦୀନ ଦୁଃଖୀ ଦମ୍ଭଟିଙ୍କ ପ୍ରତି ଗୋଦାବରୀରୁ ସମବେଦନ ର ଅନ୍ତନାହିଁ । 'ଦୁଃଖୀଧନ' କବିତାରେ ଧନସମ୍ପଦର ପ୍ରାଚୁର୍ଯ୍ୟରେ ଲାଜିତ ଦଳେଇଙ୍କର ସାଧନ ବନ୍ଦୀନ ଜୀବନ ଏକାନ୍ତ ଦୁର୍ବିପାଦ ହୋଇପଡ଼ିଛି । ସଞ୍ଚାନନ୍ଦୀ ପାରିବାରିକ ଜୀବନର ସମ୍ପୃତି ତଥା ସଂକ୍ଷେପର ମୂଳଭୂତ । ସଞ୍ଚାନ ବନ୍ଦୀନ ଜୀବନରେ ବୋହାରି ଭବିଷ୍ୟତ ସଂକଳନ ମଧ୍ୟ ନଥାଏ (୪୫) । ଶିଶୁର ନିଷ୍ଠ ପ ଶୁଭ୍ର ଦେବତାରେ କବି ଏକ ପ୍ରୀତି ମଧୁର ସଂସାରର କବି ଦେଖୁଛନ୍ତି ତାଙ୍କ ଶାଶ୍ଵତ ସୁଖମୟ ପୁଣି ଅଧିକ ମନୋହର । ତା'ର ପୁରୁଷ ଶିରରେ ଥାଏ ଉଜ୍ଜ୍ଵଳ ଦୁଃଖ ଓ ଅନନ୍ତ ସ୍ଵପ୍ନ ସଂସାର । କରକଣ୍ଠରେ ନିହିତ ଓଠରେ ତା'ର ଧାରେ ପ୍ରଶାନ୍ତ ହସ ଖେଳିଯାଏ (୪୬) । ପୁଣି ଭିତରେ ଏହି ଶିଶୁପ୍ରୀତି ପୁଣି ଗୋଦାବରୀରୁ ଲେଖନୀରେ ଅତି ମନୋହର । ଦତ୍ୟବାଦୀ ବନବିଦ୍ୟାଳୟ ଲାଡ଼ି କନିଷ୍ଠା ଚନ୍ଦ୍ରଧରପୁରକୁ ଆସିଲାବେଳେ ବିଦ୍ୟାଳୟର ଛାତ୍ରମାନଙ୍କ ଚିତ୍ତରେ ସେ ଦୁଃଖିତ ହୋଇଉଠିଛନ୍ତି (୪୭) । ଶିଶୁର ନିଃସଙ୍ଗ ସାଗଲ୍ୟରେ କବି ଲେଖନୀ ସେପରି ପ୍ରଗଳ୍ଭତା ର ଅସହାୟତା ଓ ବ୍ୟସ୍ତ ଭବିଷ୍ୟତ ପରିକଳ୍ପନରେ ତାହା ସେତିକି ଅସ୍ପଷ୍ଟଭାବିତ । ଉଦ୍‌ବେଗଭାର ଗାଣୀ ତା'ଙ୍କ ଅସହାୟ ଶିଶୁପ୍ରୀତି ସହ ଅଭାଷାଗୁଣିଣୀ ଦେବୀ ବେଶେଳ ଦେବବନ୍ଧୁର ଅଭିରାମଙ୍କ ଭବିଷ୍ୟତ ଚିତ୍ତରେ କବି

ଶେଷିତ ହୋଇଯାଆନ୍ତି (୪୮) । ମୟୂରଭଞ୍ଜରେ ଜଣେ ବନ୍ଧୁଙ୍କ ପରେ ଉଭାଟିନେ ହାତ ପକ୍ଷୀ ଟାଣୁ ଥିବା ଝାଡ଼ ଦରଦର ପିଲାଟି ପ୍ରତି କବିଙ୍କର ମଧ୍ୟ ସମବେଦନାର ଅନ୍ତନାହିଁ (୪୯) । ବେଧଧରପୁରରେ ଅବସ୍ଥାନ କରୁଥିବା ବେଳେ ଧୂଳିମ ଟିକେ କବିଥିବା ଶ୍ରୀରାଜ ଶିଶୁଟି କବିଙ୍କ ସ୍ଵେଦସିନ୍ଧୁ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ପକ୍ଷେତ ପାତ୍ର କବିଙ୍କୁ ନିଜ ଅଞ୍ଚଳ ପ୍ରାପ୍ତି ପ୍ରତି ସେବାକୁ ଛାଡ଼ା କରିଛି କବି । ନିବିକାର ଭାବରେ କେବଳ ତା'କୁ ସ୍ଵୀକାର କରିନାହାନ୍ତି ସମାଜର ବକ୍ଷି ବୈଷମ୍ୟ ଓ ଜାତିଭେଦ ପ୍ରଥା ବିରୁଦ୍ଧରେ ମଧ୍ୟ ସେ ସ୍ଵର ଉଠାଇଛନ୍ତି (୫୦) ।

ନାରୀର ଅସହାୟତା, ବେଦନାବୋଧ ଓ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ପାଇଁ ଗୋଦାବରୀରୁ ଲେଖନୀ ଅଶ୍ରୁପତନ । ଅନନ୍ତା ଅଶ୍ରୁଣା, ଶାଶୁପରକୁ ଯାଉଥିବା 'ଭାବେ ଜାଗନ ମତ' ଝିଅଟିର ଦୁଃଖ ଓ ତା'ର ପଲ୍ଲୀର ସମାଧି ତା'ଙ୍କ ଲେଖନୀରେ କାଳୋଘୀଷ୍ଟ ହୋଇପାରିଛି (୫୧) । ଅନ୍ୟ ଏକ ଅସହାୟ ନାରୀ କବିଙ୍କ ଲଳିତା ଭିତରେ କବି ତା'ର ଅସହାୟ ବେଦନାକୁ ଗୁପ୍ତ ଦେଇଛନ୍ତି (୫୨) । ଶୁଧା ଓ ସ୍ଵାକ୍ଷରୀନତାର ଗହ୍ଵର ଦୁଃଖ ମଧ୍ୟରେ ନାରୀ ଜୀବନର ଅସହାୟତା ଓ ତା' ଭିତରେ ବଞ୍ଚିବାକୁ ଅଦମ୍ୟ ସ୍ତ୍ରୀ ତାଙ୍କ କବିତାମାନଙ୍କରେ ପ୍ରତିଫଳିତ (୫୩) । ତହାଜୀନ ନାରୀ ଜୀବନର ଅସହାୟତା ଓ ଦାରିଦ୍ର୍ୟର ବଞ୍ଚିନୀରେ ଗୋପବନ୍ଧୁଙ୍କ ଲେଖନୀ ଅଶ୍ରୁପତନ ହୋଇଥିଲା (୫୪) । ମାତ୍ର ଗୋଦାବରୀର ଗୋପବନ୍ଧୁଙ୍କ ସେହି 'ସେତେ' ଆହା ମଧ୍ୟକୁ ଜଣେ ଦୁରନ୍ତରୁ ଆଣି ନିଜର କଳ୍ପନା ବିଳାସୀ କବିଙ୍କୁ ମଧ୍ୟମରେ ଜୀବନ୍ତ ଓ ଉପୋଷୀଷ୍ଟ ହୋଇପାରିଛନ୍ତି (୫୫) । ତାଙ୍କ କାବ୍ୟ ନାୟକ ପୁରୁଷର କାମାଦ ସ୍ଵାଧିଶ୍ଵତ୍ଵ ସ୍ଥେନ ଦ୍ଵାରା ବିଚାଡ଼ିତା ଦେଲାପରେ ମଧ୍ୟ ଆଜୀବନ ପ୍ରତିଷ୍ଠାକରିବାର ଉପଅ ନେଇଛି (୫୬) । ମିଥ୍ୟା ଅପରାଧରେ ନେଇ ବରଣ କରି ମଧ୍ୟ ସେ ପଞ୍ଚାନନୀଙ୍କ ଜନ୍ମ ଦେଉଛି ଓ ତା' ପ୍ରତି ନିଜର ସମସ୍ତ ସ୍ଵେଦ ଅଜାଣି ଦେଇଛି (୫୭) । ଅସ୍ତ୍ରାନ୍ତର କଳଙ୍କ ଭିତରେ ଆସନ୍ତୋପନ କରିଥିବା ନାରୀ ଜୀବନର ସ୍ଵେଦ ଓ ପ୍ରୀତିର ଗଣ ତାଙ୍କର ଦୁଇଟି କବିତାରେ ବନ୍ଧ । ସେ ସମୟରେ ଅସ୍ତ୍ରାନ୍ତ ଭାବେ ପରିଚିତ ବାଗଲୀ ଘରର ଝିଅଟିଏ ଦୁଃଖୀ ଗୋଦାବରୀରୁ ଜଳଦାନ କରିଛି । ମାତ୍ର ସମାଜର ଏଥିପ୍ରତି ସମସ୍ତ ଅଧିକାର କବି ଅନ୍ଧ ସମାଜ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବିରୁଦ୍ଧରେ ନୀରବ ବିଦ୍ରୋହ ଘୋଷଣା କରିଛନ୍ତି (୫୮) । ସେହିପରି ମୟୂରଭଞ୍ଜର କନ୍ଧ ଗମଣୀ ହାତରୁ ପାଣି ପିଇ କବି ନଦୀ ତଥା ଉତ୍ତରାଧିକାର ଅନାବଶ୍ୟକ ବୋଲି କହି ସେହି କନ୍ଧ ବଧୂ ହାତରେ କଳପାତ୍ରଟି ସବୁଦିନେ ନଳପୁଣ୍ଡି ଥାଉ ବୋଲି କାମନା କରିଛନ୍ତି (୫୯) । ଅସହାୟା ବିଧବା ଓ କୀର୍ତ୍ତି ଶୀର୍ଷା, କୁଣ୍ଡା ମଧ୍ୟ ଗୋଦାବରୀରୁ ଲେଖନୀରେ କନ୍ଦ୍ର ସଂସେଦନା ପାତ୍ର ନାହିଁ । ପରଲୋକରତ ପତିଙ୍କ ପ୍ରତିରେ ଚପଫିନୀ ଭଳି ନିଜ ଗୁଣପୁତ୍ର 'ପିତା ଗର୍ବନ' ଆସ୍ଥାକୁ ପରିତ୍ର ଉଣୁଥିବା ବିଧବା (୬୦), ଏକମାତ୍ର ସଞ୍ଚାନର ଭବିଷ୍ୟତ ପାଇଁ ପରଘରେ କାମକରି ଘରକୁ ଫେରିବା ବେଳେ ମୋଟର ଚଳାଚଳେ ସେହି ହୋଇ ଯାଇଥିବା ଅସହାୟା କୁଣ୍ଡା (୬୧), ବନ୍ଧୁପୁତ୍ର ଅସ୍ଵୀକାର କରି ଏକାକିନୀ ଲକ୍ଷ୍ୟସ୍ଥଳ ପ୍ରତି ଅବିଚଳିତ ଥିବା ପ୍ରତିଭାମୟୀ ବଞ୍ଚିସୁସୀ (୬୨),

ବାଦ୍ୟର ପରମସ୍ତ ପରିବେଶ ଭିତରେ ଯୌବନର ଶୋଭାରେ ବାବନକୁ ଆପଣାର ବନ୍ଧି ନେଇଥିବା ବୁଝା (୨୩)। ଅତୀତରେ ପ୍ରବୃତ୍ତି ପାଇଥିବା ମାଟି ବେନାମରେ ପଶୁଛି ନିଶ୍ଚୟ ଓ ନିଶ୍ଚୟାୟ ଯୋଗ ଆଶୁକୁଟି ଦେବାକୁ ଉପକ୍ରମ କରିଥିବା ଅନାଥୁନୀ ବୁଝା (୨୪)। ପନସେ ଶୋଭାବର୍ତ୍ତୀର ପଟି ଆପଣାର, ଅତି ଅନ୍ଧାର।

ବାଦ୍ୟର ଶୋଭାବର୍ତ୍ତୀର ଲେଖନୀରେ ବନ୍ଦୁ ପରବ ଲାଭ କରିନାହିଁ। ଏହି ବାଦ୍ୟର ଏକ ଅଭିପ୍ରାୟ ରୁହେଁ, ଆଶୀର୍ବାଦ ପାଠ ଏହି ବାଦ୍ୟର ଅପେକ୍ଷା ଉନ୍ନତୀୟ ଶିବ ମନ୍ଦିରକୁ ପ୍ରତିନିଧି ପାଆ ନପୁଣ୍ୟ। ଦେହି ଶୁଚିତ୍ୱର ମନ୍ଦିରକୁ ଯାହାର ଉପକ୍ରମରେ ବୁଝା ଶୁଦ୍ଧିତାର ପାଦର ପାଦର ବେଢ଼ି (୨୫)। ଏହା ଏକ ବାଦ୍ୟ ଗୁଣି ଯାଉଥିବା ବୁଝା କଟି ଏହାଟି ଯିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରୁଛି (୨୬)। ଏ ଯାହା ବଜାଉଥିବା ବାଦ୍ୟର ଯାହା ରୁହେଁ, ବାଦ୍ୟର ପାଦରୁ ବାଦ୍ୟରୁ ଯାହା ପନସ ପ୍ରତିକୂଳ ପରିସ୍ଥିତି ଭିତରେ ଏ ଯାହା ଶ୍ରୀକ୍ଷେପ ଅନ୍ତରୁ ଅବ୍ୟାପକ ରହେ, ହୁଏତ ବୈଶ୍ୱର ଗୁଣକୁ ଆପଣାର କରିବାକୁ କାମନାରେ ପ୍ରମତ୍ତ ହୋଇ ରହେ (୨୭)।

ପ୍ରାଚୀନ ସମାଜ ବ୍ୟବସ୍ଥା ତଥା ବର୍ତ୍ତମାନ ବିପ୍ଳବରେ ଶୋଭାବର୍ତ୍ତୀର ତାଙ୍କ ଅନେକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସ୍ୱର ପଦାବଲମ୍ବି। ତାଙ୍କ ବିଷୟରେ ମାନବିକତା ଦେଖି କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ପରିଗଣକ, ବୀନ-କୀର୍ତ୍ତି ବ୍ୟବସ୍ଥା ରୁହେଁ। ଦେହାତ୍ମୀର ଶୋଭାବର୍ତ୍ତୀରେ ଥିବାବେଳେ ବୁଝା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷରେ ସେ ଅନୁସରଣ ହୋଇଛନ୍ତି (୨୮)। ପରମପାଦକୁ ବହୁତୁଳରେ ଶୁଦ୍ଧ ବାଦ୍ୟରୁପର ଆଦୀଶାଦୀ କ୍ରମରେ ସେ ଆଦୀଶାଦୀରୁ ଅନ୍ତରା ଆଦିତ୍ୟ ପାରିକ୍ଷି ଓ ପରମପଦରେ ଲୋକିଏ ଆଦିଶାଦୀ ପରିକାଳରେ ଉକ୍ତ ଦେବାକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଦେଖାଏ କରିଛନ୍ତି (୨୯)। ମୂର୍ତ୍ତି ପ୍ରତି ଯୋଗି ଶ୍ରେୟ ମନଦାତା ଯାହାପଦ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରାଣରେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କଥା ବୋଧରେ ଲିଖିତରୁ ବୁଝା ଆଦିଶାଦୀ ପ୍ରତି ସେ ଲାଭ କରି ମଧ୍ୟ ପୋଷଣ କରିଛନ୍ତି (୩୦)।

||୩||

ମରତ ବୈଦିକ ପରମ୍ପରା ଅନୁସାରେ ପରୀର ଧୂସ ଚିଧ୍ର ଶୁଦ୍ଧ ଶୋଭାବର୍ତ୍ତୀର ଲେଖନୀକୁ ଅନୁସରଣ କରିଛନ୍ତି। ଅତୀତରେ ପୁଣି ଓ ପ୍ରତିର ପଦର ଗନ୍ଧାର, ବୁଝି ଓ ବୁଝିର ମହାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା କାଳେ ମରତ ବୈଦିକ ପରମ୍ପରା ଦ୍ୱାରା ଧୂସ ଚିଧ୍ର। ପରୀର ପରମ ପଦ୍ମପା ଉପରେ ପିଆ ଦୋରାଧନ ଶିଖ ପରମପରା ମହାଶୁଦ୍ଧି ବୁଝାକୁ କଟି ଦେଖୁ ପହି ପାରି ମାସାହି। ଏହାର ମାଟି ଶୋଭିରେ ଉକ୍ତ ଲାଭ ପାଇ ମିଳିବ, ବୁଝା ପଦର କାଟି ଉନ୍ନତର ଚିତ୍ର ବେଳି ଲିଖି ମହା (୩୧)। ପରୀ ପୁଣ୍ୟର ଲାଭୋଦ୍ଧି ପାହୁଟି ତଥା ପରିଶି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟର ପ୍ରାଣକେନ୍ଦ୍ର। ପରୀର ସ୍ୱରବିକଳରେ ଅନ ପାହୁଟିର ସ୍ୱାରର ସ୍ୱର (୩୨)। ତେଣୁ ପରୀର ଏ ଅବସ୍ଥାରେ ବୈଦ୍ୟ ଶୋଭେ।

୧୪

ମୂର୍ତ୍ତି ପ୍ରତି ରୁହେଁ, ମାନବେତର ପ୍ରାଣୀପ୍ରତି ତଥା ବୁଝାବର୍ତ୍ତୀର ପ୍ରତି ବୈଦିକ ପରମ୍ପରା। ତାଙ୍କ ବିଭିନ୍ନ କବିତାରେ ପରିଚିତ। ପରମ ଗୁଣି ଭିତରେ ମଧୁର ପୁଣିନା ବାନ୍ଧୁଥିବା ବୋଧିତ (୩୩)। "ନରତର ଦାଉର ସଂସାରରେ ପ୍ରତ୍ୟୁ ବରଣ କରିଥିବା ମରାଜକୁ ଅନୁଷ୍ଠାନ କରିଥିବା ପୁଷ୍ପାନ୍ତୀ ମରାଜୀ (୩୪)। ବାଦିବାଳ ପାଦାତରେ ଧର୍ମବିଶ୍ୱାସର ଶିବାର ଦୋରାଧିବା ଓ କନପଦକୁ ଯିବାପାଇଁ ବାଗସର ତଳା ଉପଗରୁ ଉଦି ଆସୁଥିବା କୋଦାନ୍ତୁଆ (୩୫)। ପରମପଦୀ ବନବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିସରରେ ପ୍ରତ୍ୟୁବରଣ କରିଥିବା ଗନ୍ଧେଇ ପାଳିତ ପୁଣି ଶିଶୁ (୩୬)। ମନୁଷ୍ୟର ସ୍ନେହମତୀକୁ ଶୁଳି ପାଉନଥିବା ଜାନ୍ତୁରୀ ବୁଝା (୩୭)। ଶ୍ରେୟ ଓ ମନଦାର ପ୍ରତିଦାନରେ ନିଜର ଆରମ୍ଭର ଫିପ୍ରତାକୁ ପରିହାର କରିଥିବା ପାଳିତ ବାନ୍ଧୁଆ (୩୮) ଓ ପ୍ରତି ପଞ୍ଚାନକୁ ଆକ୍ରମଣ ପଦ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିଥିବା ବାନ୍ଧୁରୀ (୩୯)। ଏହାରେ ପନସେ କବିଙ୍କ ପନବେଦନର ଗଣି ପାଇଛନ୍ତି।

ପ୍ରାକୃତିକ ଉପବନ, ବୁଝାବର୍ତ୍ତୀ-ଏହାରେ ପନସେ ଗଣି ପ୍ରତ୍ୟେକେ ନିଜ ନିଜର ବ୍ୟକ୍ତିକ ଚିତ୍ତର ଶିଳି ପ ଗଣି ପନବେଦନାର ପାଟି ହୋଇଛନ୍ତି। ବ୍ୟାପ କରି ଫକୀରମୋନକର ମରୀଜପୁରରେ ଥିବା ପ୍ରିୟ ଦୁଲବଶିଷ୍ଟର ଅବସ୍ଥାରେ କବି ଚିତ୍ର ନବରତାକୁ ଉପରୁ କରିଛନ୍ତି। ଦୁଲର ମରାଜା କ୍ରମରେ ସେ ବ୍ୟାଧିତ ହୋଇପଡ଼ିଛନ୍ତି (୪୦)। ଏକାକୀ ପବନର ଶୀତଳ ହୁଇଗରେ ଶୁଭୁଥିବା ଶୋଭାପ ଦୁଲବଶିଷ୍ଟ ଦେଖୁ କବି ସଂସାରରେ ନିଜର ବିବଦ ଏକାକୀର ପରିକଳ୍ପନା କରିଛନ୍ତି (୪୧)। ଅପର ପକ୍ଷରେ ଯାହ ଗଛର ଖ୍ୟାମଳ ବିକ୍ରାନ୍ତ ଓ ତାହା ନିର୍ବିକାର ପରୋପକାରୀ ପ୍ରସାରିତ ବାନ୍ଧୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି କବି ପାପ ନିଜତରେ ନରମତକ ହୋଇଛନ୍ତି ଓ ତାର ଉଦାର ତଥା ଗନ୍ଧତ ଗୁଣକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଛନ୍ତି (୪୨)। ଶୂନ୍ୟଗର୍ଭ ପୁଷ୍ପଗିଣୀ ନିଜତରେ ମଧ୍ୟ କବି ବାର ଅତିଥେୟତାକୁ ପ୍ରଶଂସା କରିଛନ୍ତି ଶ୍ରୀକ୍ଷାତ୍ରୟ ପ୍ରାଣକଟିର ପାଦ ପୋଷଣଦେବାକୁ ତାର ଆଗ୍ରହିକ ଆସନ୍ତି ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ବନବୀଳର ଦେହ ସେ ନିଜର ଅଭିଳାଷ ପାଣିକ କରି ପାରିନାହିଁ (୪୩)।

||୩||

ପରମପଦୀ ପୁଣିର କେତକାରେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିବା ପଶ୍ଚିତ ଶୋଭାବର୍ତ୍ତୀର ପୁଣ୍ୟତର ଜାତୀୟ ପ୍ରେରଣାକୁ ପସକ କରି କବିତା ଉଦନ କରିଥିଲେ। ଏହା ପୁଣି ତାଙ୍କ ସାହେଦନଶୀଳ କରିଥି, ଉଦାର ପରୀରେକ୍ଷଣ ବୁଝି ଓ ଲିଖିତ ବାଷ୍ପା ବିନ୍ୟାସ ଦେହ ମନେର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟାବିଧି। ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମ ପାଇଁ ବାନ୍ଧବରଣ କରିଥିବା ବାଗତୀୟ ପୁଣି ସଂଗ୍ରାମୀମାନଙ୍କର ଅନୁପ୍ରାଣ ଯଶରା ତାଙ୍କ ଲେଖନୀରେ ତମହାର ସ୍ୱର ପରିଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି। କୋଦାନ୍ତୁପଦର ଲାଭଗାରୀକୁ ସେ "ପବିତ୍ର ପ୍ରଭାପ" କରିନାହାନ୍ତି। ଏହା ତାଙ୍କ ପ୍ରତିରେ ଏହା ଏକ 'କ ଡାକ' (କାରାବାସେ), 'ପାଷାଣ ପ୍ରାଚୀର ବେଢ଼ିତ ଲୁପାବ ନିଗଡ଼' ଓ 'ପଦପ୍ରସାଦ ଆନେହିତ ଗାୟା କନ ପିଉରା' କଥାବାର

ଗୋଦାବରୀର କୋଶଳୀ ବିଶ୍ଵର ସମସ୍ତ ବେଦନାବୋଧକୁ ଏକତ୍ର କରି ଦେଶମାତୁଳାକୁ ଦୁଇଟି ବର୍ତ୍ତମାନ ମାତ୍ରାଟିଏ ଦେଖାଇ । ଉତ୍କଳ ଜନନୀ ତଥା ଡାକ୍ତରମାତାର ସ୍ଵାଧୀନତା ପାଇଁ ଯଦିଓ ତାଙ୍କ ପ୍ରାଣ ଉତ୍ତରୀକୃତ ଥିଲା, ତାଙ୍କ ବର୍ତ୍ତ-ଆସା ବିଷ୍ଣୁ ବିଶ୍ଵ ମନୀଷାର ଅସ୍ଥ ଓ ଦୁଃଖର ନିଶାକରଣ ପାଇଁ ସତେଯେତରି ପ୍ରତିଜ୍ଞା ବଦ ଥିଲା । ତାଙ୍କର ଏଇ ମନର ବର୍ତ୍ତମାନ ଡେସ୍ ଅସ୍ଥର ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ବିରୁପରି ହାଲକୁମାନ ଓ ‘ଆହାଧତ’ର ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ନାନା ବାସ୍ତବର ଦୀପ୍ତିମାନ ।

(୭) ଘରୋଘରାଣୀଙ୍କ ଫାଦରୀ ବୃତ୍ତାନ୍ତ
ଘରୋଘରାଣୀଙ୍କ ବଦଳି ନ୍ୟାୟ
ଘରୋଘରାଣୀଙ୍କ ଦୁଇଟି ଗାଦି ।
ଘରୋଘରାଣୀଙ୍କିଦା ଶରୀରର । ଘରୋଘରାଣୀ

ଡଃ ନାଗୁଣି : ବିଭାଗୀୟ : ଗୋପାଳନାଥ ପ୍ରଧାନ : ପୃ. ୧୧୧

(୧୯) ଡାକ୍ତରୀକର୍ମ: ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଗୁଣ

(୧୦) ପିଅକୁ ଅଧିକ ପ୍ରସାଦନା ପ୍ରଦାନ

(୧୧) ଯାମକେତବ ପୁଣି ଶ୍ରୀରାମାନୁଜାବଳୀ ପ୍ରଦାନ

(୧୨) ପଣି ପ୍ରଦାନ ଶ୍ରୀରାମାନୁଜାବଳୀ ପ୍ରଦାନ (ବୁଦ୍ଧ, ୧୩୨୨) ଯେ ବସ, ଯେ ବସା ।

(୧୩) ଗୋରୁ ଚାପିବା ପ୍ରସାଦନା ପ୍ରଦାନ

(୧୪) ଗୋରୁ ଚାପିବା ଶ୍ରୀରାମାନୁଜାବଳୀ ପ୍ରଦାନ

(୧୫) 'ସବୁ କିଛି ଯୋଗ୍ୟ' ଯିବ ନିବିଡ଼ ଅନ୍ଧାର । ନିବିଡ଼ ବୁଦ୍ଧ ପଞ୍ଚ ପାଣି କା ପାଦାବ । ସେତେବେଳେ କି ବଳିବୁ ଅନ୍ଧାରା ପରାଧିନ କେତେବେଳେ ଅନ୍ଧାରକୁ ନିବିଡ଼ ଯୋଗ୍ୟ କାଣି । ଅନ୍ଧାର ଶିଳ୍ପ କଳା ପ୍ରସାଦନା ପ୍ରଦାନ ।

(୧୬) ବିଶେଷ କି ମନେ ପ୍ରସାଦନା ପ୍ରଦାନ

(୧୭) ବିଶେଷ ନିବିଡ଼ ବୁଦ୍ଧ ପ୍ରସାଦନା ପ୍ରଦାନ

(୧୮) ପାଣି ବାପୁଜୀ ଶ୍ରୀରାମାନୁଜାବଳୀ

(୧୯) ପିବ ବସଣି ବେଳେ ଶ୍ରୀରାମାନୁଜାବଳୀ

(୨୦) କବି ଶ୍ରୀରାମାନୁଜାବଳୀ ପ୍ରସାଦନା ପ୍ରଦାନ

(୨୧) ଶ୍ରୀରାମାନୁଜାବଳୀ ପ୍ରସାଦନା ପ୍ରଦାନ

(୨୨) ଅନ୍ଧାର ଶିଳ୍ପ ଅତି ଗୋ ବୁଦ୍ଧ ବିଶେଷ । ଶ୍ରୀରାମ ପାଣି ଗୋର ଶ୍ରୀରାମ । ଶ୍ରୀରାମ ଯେତେ ବୁଦ୍ଧ ଶ୍ରୀରାମ ପରାଧିନ । ଶ୍ରୀରାମ ବୁଦ୍ଧ ଶ୍ରୀରାମ ଶ୍ରୀରାମ । ଶ୍ରୀରାମ ଶ୍ରୀରାମ ବିଶେଷ ପ୍ରସାଦନା ପ୍ରଦାନ ।

(୨୩) ପ୍ରତି ବେଳେ ଶ୍ରୀରାମାନୁଜାବଳୀ ପ୍ରଦାନ

(୨୪) ଶ୍ରୀରାମାନୁଜାବଳୀ ପ୍ରସାଦନା

(୨୫) ପ୍ରତି ଶ୍ରୀରାମାନୁଜାବଳୀ ପ୍ରସାଦନା ପ୍ରଦାନ

(୨୬) ଶ୍ରୀରାମାନୁଜାବଳୀ ପ୍ରସାଦନା ପ୍ରଦାନ

(୨୭) ଶ୍ରୀ ପ୍ରାଣ ଶ୍ରୀ ପ୍ରାଣ ଅନ୍ଧାର ଶ୍ରୀ । କଳା ବିଶେଷ ଶ୍ରୀରାମାନୁଜାବଳୀ ପ୍ରଦାନ । ଶ୍ରୀ ବିଶେଷରେ ନିବିଡ଼ ମାତ୍ର । ନିବିଡ଼ କଳା ଶ୍ରୀରାମାନୁଜାବଳୀ ପ୍ରଦାନ ? - ଶ୍ରୀରାମାନୁଜାବଳୀ ପ୍ରସାଦନା ପ୍ରଦାନ ।

(୨୮) ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀରାମାନୁଜାବଳୀ ପ୍ରସାଦନା ପ୍ରଦାନ

(୨୯) ବିଶେଷ ଅତି ପିବ ପାଣିରେ ଶ୍ରୀରାମାନୁଜାବଳୀ ପ୍ରଦାନ, ଶ୍ରୀରାମାନୁଜାବଳୀ ପ୍ରଦାନ ଅତି ବିଶେଷ ଶ୍ରୀରାମାନୁଜାବଳୀ ପ୍ରଦାନ ? - ଶ୍ରୀରାମାନୁଜାବଳୀ ପ୍ରସାଦନା ପ୍ରଦାନ ।

ଅନ୍ଧାର, ପିବିବା ବିଶେଷ,
ଶ୍ରୀରାମାନୁଜାବଳୀ ପ୍ରସାଦନା ପ୍ରଦାନ,
ଶ୍ରୀରାମାନୁଜାବଳୀ ପ୍ରସାଦନା ପ୍ରଦାନ ।

ବାଲୁବେନପାରେ ଆୟୋଜିତ ନାନକ ଭଜନ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଭାଗ୍ୟବାନ, ଶ୍ରୀ ଯଶବନ୍ତ ଶ୍ରୀ ।

ପୂର୍ବ-୨୨

ପ୍ରଥମ ପାଠଶାଳା

ଦିବ୍, ତୁ ବୁଦ୍ଧ, ତୁ ନାଜୀ
ମୋ ସ୍ବପ୍ନର ପୁରୀ, ମୋ ଶେଷ ପୁରୀ
ମୋ ଜୀବନ ଯୋଗ୍ୟର ଚକ୍ରରୀ ।

ଜଗନ୍ନାଥର ନାଭିକୁଣ୍ଡରେ ତୁ
ତୋ ଦେହରେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ପାଦର ଧୂଳି
ବହୁ ସ୍ଥାନରେ ତୁ ଆସୁ କୈରବୀ ହୋଇ
ସୁଲତା ଗନ୍ଧକୁ ଶିବରାତ୍ରି ଦେଇ
ତୁ ଘେନିବି ପାଟିଟୀ ବର୍ତ୍ତୀ,
ବହୁ ଦାଶରେ ବଢ଼ି ହୁଏ ଘେନେ ସୁଖି
ବହୁଦଳ, ଚର୍ପଣ ଓ ଗାଡ଼ି ଗାଡ଼ି ସାଦୀ
ତୋ ଦେହକୁ ଧରି ଉଠୁପାରି ନାହିଁ ଶିବି ।

ଘେନେ ଦେହକୁଣ୍ଡରେ ଦେବୀ ଆସିହୁଏ ନାହିଁ
ତୋ ଗୁପ୍ତର ପାଇବରେ
ବହୁଦଳ ପଡ଼ିଥିଲି ଶେଷ
ତୁ ବାପିଣୀ ବଢ଼ିନାହିଁ କେବେ
କୋଣ୍ଡବଳି ଦେହକୁ ଉଠେଇ ।

ଜଗନ୍ନାଥର ବହୁ ଉପା
ବାଇଶ ପାହାଚ ଦେହେ ପାଦମା ନିଶ୍ଚୟୀ
ବାଇଶ ମନ ଉପରେ ବଢ଼ି ଶୁଣିବା ସହଜ ନୁହେଁ
ସ୍ବେଦ, ଘେନ, ନାମଜାଣ ଘେନେ ପରୁ ଲୋଭି ।

ତୋ ସ୍ବପ୍ନର ଶିରରେ ହରିବରେ ଥରେ
ସମୁଦ୍ର ଉତ୍ତୁରି ପଡ଼େ
ଦେହ ବଜାରକୁ ଉତ୍ତୁରି ପଡ଼େ ଲୋଚନ,
ଆସୁପାଦ ତୋର ବେଜାକୁଣ୍ଡ
ସୁନିଲେ ମୋ ପଦ ଗୁଡ଼ି ଘୋଡ଼ିଦେବା ପାଇଁ
ଲୋକୁଣାଏ ମୋ ପିଆବାନି ।

ତୁ ନାଜୀ ବୁଦ୍ଧକୁ ନାହିଁ
ବଢ଼ିବିଏ କିପରି ଧରଣରେ
ସ୍ଥାନବରେ ତୋ ଗୁଡ଼ି କିପରେ
ବଢ଼ିପାଏ କେତେ ଶାନ୍ତି, କେତେ ଦିନ,
କେତେ ନାମ, କେତେ ବଢ଼ି,
ତଥାପି ତୋ ବୁଦ୍ଧରେ ଧ୍ୟାନ ଆସି
କେତେବେଳେ ଦେଖିଥାଏ ଧ୍ୟାନ ।

୨-ପୂର୍ବପାଠ, ପ୍ରଥମପ୍ରସଙ୍ଗ-୩ ।

ମୁକ୍ତି ସଂଗ୍ରାମର ବିପ୍ଳବୀ ଧରଣୀଧର

ଶ୍ରୀ ଫକିର ଚରଣ ରାଉତ

ଉତ୍କଳ ଶାସନ କବଳରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଯେତେ ଯେତେ ବିପ୍ଳବ ଘଟି ଯାଇଛି, ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ ୧୮୫୭ ମସିହାରେ ସିପାହୀ ବିଦ୍ରୋହ ଓ ଏହାର ୪୦ ବର୍ଷ ପୂର୍ବରୁ ଓଡ଼ିଶାରେ ପାଇବ ବିଦ୍ରୋହ ଅନ୍ୟତମ । ଜନବିଘ୍ନ ଚନ୍ଦ୍ରାବୀର ଶେଷ ଭାଗରେ କେନ୍ଦୁଝରର ତୁଳୁକାନୀନ ମହାରାଜା ଧନୁର୍ବିନ୍ଦ ନାରାୟଣ ଉତ୍ତାପେଓଙ୍କ ରାଜତ୍ବ ସମୟରେ କେନ୍ଦୁଝରର ନୀଳାଦି ଭୂମି ଆଦିବାସୀ ପ୍ରଜାମାନେ ବେଠୀ ବେଗାଳୀରେ ଉଦ୍‌ଧୂଷିତ ହୋଇ ସେମାନଙ୍କର ନ୍ୟାୟ୍ୟ ଦାବୀ ହାସଲ କରିବା ପାଇଁ ୧୮୯୧ ମସିହାରେ ଧରଣୀଧର ନାୟକ ଗଡ଼ଜାତ ରାଜ୍ୟ ଗାସକଙ୍କ ଅତ୍ୟାଚାର ବିରୁଦ୍ଧରେ ସ୍ବର ଉତ୍ତୋଳନ କରିଥିଲେ । ଏହି ବିଦ୍ରୋହକୁ ସମନ କରିବାପାଇଁ ତୁଳୁକାନୀନ କେନ୍ଦୁଝର ରାଜାଙ୍କୁ ବିଚାର ସରକାର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସାହାଯ୍ୟ ଦେବା ଜାଣି ମଧ୍ୟ ଭୂମିମାନେ ଆନ୍ଦୋଳନରେ ଶାସକଙ୍କ ଶାସକ ଓ ଇଂରେଜ ସୈନିକମାନଙ୍କ ଗୁଳି ଶ୍ବେତରେ ଆସିବଳୀ ଦେଇଥିଲେ । କେନ୍ଦୁଝରରେ ଆଦିବାସୀ ମାନଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟ ତ୍ୟାଗ ଓ ଦେଶପ୍ରାଣ ସମର୍ପଣେ ଅନୁଧ୍ୟାନ କଲେ ଆଜି ସ୍ବତେନ୍ଦ୍ରବୀ ମନରେ ଉଦ୍‌ଘାଟନା ଯାଗ୍ରତ କରାଏ ।

କେନ୍ଦୁଝର ଜିଲ୍ଲାକୁ କୁଶୁମିତା ଗ୍ରାମରେ ୧୮୬୪ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦ ମଧ୍ୟ ମାସ ତା ଚରି ଖରେ ବିପ୍ଳବୀ ଧରଣୀଧର ନାୟକ ଏକ ପାର୍ବତ୍ୟ ଭୂମି ପରିବାରରେ ଜନ୍ମ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ପିତାଙ୍କ ନାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ନାୟକ ଏବଂ ମାତାଙ୍କ ନାମ ବାଲଗଣି ଦେବୀ । ଧରଣୀଧର ପିଲାଦିନରୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ନେତୃତ୍ବୀ ଥିବାରୁ କନ୍ଦୁଝର ସାହେବଙ୍କ ଦ୍ବାରା ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଗ୍ରାମ ବିଦ୍ୟାଳୟରୁ ଶିକ୍ଷା ଶେଷ କରିବାପରେ ମହାରାଜା ଧନୁର୍ବିନ୍ଦ ନାରାୟଣ ଉତ୍ତାପେଓଙ୍କ ରାଜକୀୟ ସାହାଯ୍ୟରେ ଗଜଶିକ୍ଷା ପାଇଁ କଟକରେ ଗଢ଼ିଥିଲେ । ତୁଳସୀପୁରରେ ଥିବା କେନ୍ଦୁଝର ରାଜକୋଠୀରେ ଅବସ୍ଥାନ କରି କଟକ ସହର ଟ୍ରେନିଂରୁ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣହୋଇ କେନ୍ଦୁଝର ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ କରି କେନ୍ଦୁଝର ରାଜ୍ୟ ଶାସନରେ ଉଚ୍ଚ-ପରିଚାଳନା ପଦବୀରେ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଥିଲେ । ଏଥିପାଇଁ ସେ ସମୟର ଆଦିବାସୀ ମେନେଜର ବିଚିତ୍ରାନନ୍ଦ ଦାସଙ୍କ ପ୍ରରୋଚନାରେ ଧରଣୀଧରଙ୍କୁ ବହୁତ ଅପମାନ ଜନକ ବ୍ୟବହାର ପ୍ରଦର୍ଶନ କରାଯାଇଥିଲା ।

କାରଣ ବିଚିତ୍ରାନନ୍ଦ ଦାସଙ୍କ ଶିକ୍ଷାଗତ ଯୋଗ୍ୟତା ଅପେକ୍ଷା ଧରଣୀଧରଙ୍କର ଶିକ୍ଷାଗତ ଯୋଗ୍ୟତା ଅଧିକଥିଲା । ଏହି ଭୂମି ଆନ୍ଦୋଳନର ଦ୍ବିତୀୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ କେନ୍ଦୁଝର ରାଜ୍ୟର ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କରାଇବାକୁ ମହାରାଜା ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ନେଇଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଏହାକୁ ଚ୍ୟୁତ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବିଚିତ୍ରାନନ୍ଦ ଦାସ ଛୋଟ ପଦ୍ମିନୀରେ କମି ମାତ୍ର କରିବା ଧରଣୀ ଧରଣୁ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟରୁ ଅବ୍ୟାହତ ଦେଇ କେନ୍ଦୁଝର ଓ ପିଂଡ଼ପୁରୀର ସୀମା ବିବାଦ ସମାଧାନ ପାଇଁ ତତ୍ପ୍ରୟାସ କୁଶଳିତ ଓ ଶୋଧୁକୀ ଗ୍ର ମକୁ ପଠେଇବା ପ୍ରଭୃତି ଗୁପ୍ତ ମଣ୍ଡଣା ମହାରାଜାଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ମହାରାଜାଙ୍କ ଆଦେଶରେ ଧରଣୀଧର ସେହି କାର୍ଯ୍ୟ ସ୍ବରୁପ ରୂପେ ସମାପନକରି ବାଗବତପଥକୁ ନେଇ ପାଇକ ହସ୍ତରେ ପଠାଇ ଦେଇ ନିଜ ଭଉଣୀ ପର ପଦ୍ମପୁରରେ ଅବସ୍ଥାନ କରିଥିବାର ସୁଯୋଗ ନେଇ ବିଚିତ୍ରାନନ୍ଦ ଦାସ ରାଜାଙ୍କ ପାଖରେ ଧରଣୀ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅଭିଯୋଗ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ଯେ ସୀମା ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକରି ଧରଣୀଧର ନିଜ ଭଉଣୀ ସରେ ରହୁଥିଲେ । ଅପରପକ୍ଷରେ ଧରଣୀ ପଠାଇଥିବା ବାଗବତପଥକୁ ପାଇକପାତ୍ରୁ ବିଚିତ୍ରାନନ୍ଦ ଦାସ କରଗଡ଼ କରି ଇଂରେଜମାନଙ୍କ ପାଖରେ କାରଗଡ଼ ପଥ ସବୁ ଦକ୍ଷିଣତ କରି ନିଜେ କରିଥିବାର ପ୍ରମାଣ ସ୍ବରୂପ ରାଜାଙ୍କୁ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କାରଗଡ଼ପଥ ଭେଟି ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ଧରଣୀଧର ରାଜାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ମୋକ କରୁଛି ବୋଲି ନିଜ ବିବେଚି ଦେଇଥିଲେ ।

ଭୂମି ଆନ୍ଦୋଳନର ଦ୍ବିତୀୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟକୁ ଆଲୋଚନା କଲେ, କଥାଯାଏ ଯେ କେନ୍ଦୁଝର ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ମାରବାଜୀ ନାଳଦପରେ ଏକ ବନ୍ଧ ନିର୍ମାଣ କରିବା ପାଇଁ ମହାରାଜା ଇଂରେଜମାନଙ୍କ ସହାୟତା ଲାଭକରି ମସୁରଭଞ୍ଜପାଳେ ଥିବା କଳପ୍ରକଟ ଅନୁରୂପ ଏକ ଯୋଜନା କରିବା ପାଇଁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଥିଲେ । ସେ ସମୟରେ ଆନନ୍ଦପୁରପାଳେ ଓଡ଼ିଶାର ସୁପରିଚିତ ବ୍ୟାସ କବି ଫକିର ମୋହନ ସେନାପତି ରାଜ୍ୟଙ୍କର ମେନେଜର କାର୍ଯ୍ୟ ତୁଲାଇଥିଲେ । ସେ ଏହି ଭଳ ସେତେ ପ୍ରକଟ ନିର୍ମାଣ କେନ୍ଦୁଝର ଆସି ମହାରାଜାଙ୍କୁ ୧୦ ହଜାର ଟଙ୍କାର ଶାଢ଼ି ଅଟକଳ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ମାତ୍ର ମହାରାଜା ଏହା ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରି ବେଠିଆ ମାନଙ୍କ ଦ୍ବାରା ଉଚ୍ଚ ବନ୍ଧ ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ବିଚିତ୍ରାନନ୍ଦ ଦାସ ଓ

ହେଉ କେନ୍ଦ୍ରରେ ନାୟକର ପରିଷଦ ଉପରେ ବିଶ୍ୱାସପୂର୍ଣ୍ଣ ।
ବିଶ୍ୱାସର ଚାପ ଥିଲେ ଅନ୍ୟାୟର ଓ ପୂର୍ଣ୍ଣ । ସେ ଦୃଷ୍ଟି
ପ୍ରତ୍ୟାମାନଙ୍କୁ କେନ୍ଦ୍ରରେ ରାଜ୍ୟର ପାତ୍ରମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ
ନାୟକର ଯୋଡ଼ ନିମିତ୍ତ କର୍ମରେ ଲାଗାଇ ଦେଲେ ଏବଂ
ଭୂମିରାଜ୍ୟରୁ ବଡ଼ ବଡ଼ ମୁଦ୍ରା ସାବନ ମହାତ୍ମ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ରରେ ଉପର
ଉପର ଅଞ୍ଚଳରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଏବଂ ନୀଚ ଶୋଭା କର୍ମରେ
ବେଠିଆମାନଙ୍କୁ ଲାଗାଇ ଦେଲେ । ସେଠାରେ ବେଠିଆମାନଙ୍କ
ଭୋକ ଉପାସ ସହିନପାତି ଧରଣୀଧରଙ୍କୁ ଗୋରୁଥିଲେ ।
ସବୁଜଗତରେ ପରଶାଧର ଏତାଦୃଶ ଅନ୍ୟାୟର ଦେଖି ମନାକରି
ହେଉଥିଲେ କିନ୍ତୁ ପ୍ରତିକାର କରିବା ଲାଭପଣରେ ସମ୍ଭବ ନଥିଲା ।
କିନ୍ତୁ ଧରଣୀଧର ଗଣ ଅଞ୍ଚଳରେ ପ୍ରଜାମାନେ ବେଠି ଖଟି ଖଟି ବିଭାଜି
ପ୍ରଜାତାଳି କଲେ କାରଣ ସେ ସମୟରେ ଏକାଦି ଫଳେ କେତେକ
ମହିଷ, ଘୋଷାଣୀ, ନକ୍ଷତ୍ରର ଗୋପାତର ଉପରି ଆନନ୍ଦପୁରଠାରେ
କେତେକ ଓ କୁଳକେଶରୀରେ ମହାନଦୀର ପଥର ବଡ଼ ବଡ଼
ଏବଂ ପଥର ବଡ଼ ନିମିତ୍ତ ହୋଇଥିଲା ଯାହା ଉତ୍ତର କାର୍ଯ୍ୟରେ
ଭାରତୀୟରୁ ଅର୍ଥ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ନ ହୋଇ ବେଠି କେତେକାଂସ ଦୁର୍ଗା
ନିମିତ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ କରା ଯାଇଥିବାରୁ ଲୋକେ ଅନ୍ୟତ୍ର ଶୁଦ୍ଧ ହୋଇ
ଆଲୋଚନାରେ ଶାନ୍ତି ଦେଖୁଥିଲେ । ବେଠିପ୍ରଥା ବିରୁଦ୍ଧରେ
ପାଣ୍ଡବର ଓ ବିପ୍ଳବୀରେ ବେଠିର ମାନ ହୋଇ ଧରଣୀଧର
ପରାମର୍ଶରେ କ୍ଷତ୍ରେଜମାନଙ୍କ ରାଜଧାନୀ କାଶିପୁରଠାରେ
ମହାରାଜାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଉପରାଷ୍ଟ୍ର ଦେବାକୁ କୁଦନ ପକେଇ ଉପା
ନାସକ, କୁଞ୍ଜ ନାସକ, କୁସୁନ ନାସକ ପ୍ରଭୃତି ଆରମ୍ଭ
ଦେଖୁଥିଲେ । ଉକ୍ତ ବେଠି କାମରେ ଧରଣୀଧରଙ୍କ ବଡ଼ ଭାଇ
ଗୋପାଳ ନାୟକ ଆଦିଙ୍କ ଦେବାକୁ ଓ କୋରିମାନା ନଦେବାକୁ
ମାତ୍ର ୩ ମାସ ନାୟକଙ୍କ ହୋଇଥିଲା । ଏ ମଧ୍ୟରେ ଧରଣୀଧର
କରଣୀ ପ୍ରଭୃତି ଦେଖିବାକୁ ପାଉନ ଯେ ତାଙ୍କର ସବୁ ଦିଗକୁ
କେନ୍ଦ୍ରରେ ଉପର ପରାମର୍ଶରେ ବିପ୍ଳବୀଙ୍କ ପରିଷଦ । ତେଣୁ ତାଙ୍କୁ
କାମର ଚିନ୍ତା କରାଣୀଙ୍କ ଉପରେ ସେ କେନ୍ଦ୍ରରେ ବଡ଼ ନଦେଇ
ମଧ୍ୟ ସାମ ସଙ୍ଗେ ସାମିଲ ହୋଇ ଗୁଆଲି ପ୍ରାନ୍ତରୁ ବିଦ୍ରୋହର
ପ୍ରସାରଣ କରାଉଥିଲେ । ଧରଣୀଧର କୃଷିମାନଙ୍କୁ ଅବମୁଖ
କରାଉନ ପାଇଁ ସିଆଡ଼ି ଗଣି ନାୟକରେ ବାଣୀ ଦେବାକୁ କଲେ ଓ
ଧରଣୀଧର ନାୟକଙ୍କ ଆଦାନ ଫଳେ କୃଷିମାନଙ୍କ ଉପେକ
ପାରିତ୍ୟ ଓ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଶାନପ୍ରସ୍ତୁତ ସମତଳ ଅଞ୍ଚଳର ପ୍ରଦାନର
ଆଲୋଚନା ଆସିଥିଲେ । ଅନ୍ୟାୟର କୃଷି, ସାଗର, ବାହୁଡ଼ି
ପ୍ରଭୃତି ଲୋକମାନେ ଆଲୋଚନାରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ ।
ବିଦ୍ରୋହୀମାନଙ୍କର ଉଦ୍ଦ୍ୟମ କୋର୍ଟର ଦଳର ହିଲ । ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱପୁଅ
ଗ୍ରାମର ବିବାହ ଆସନ୍ତେଣା ବିଦ୍ରୋହୀମାନଙ୍କର ପ୍ରଧାନ
କେନ୍ଦ୍ରଥିଲା । ଏହିଠାରୁ ଧରଣୀଧର ଅନ୍ୟାୟର ବିବିଧାନ୍ତ ଦାସ
ଓ ରାଜତ୍ୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ବିଦ୍ରୋହର ଅଗ୍ନି ଉଦ୍ଧାରୁଥିଲେ ।
ବିଦ୍ରୋହର ସମୟ ପାଇଁ ମହାରାଜା ଓ ବିବିଧାନ୍ତ ଦାସ କେନ୍ଦ୍ରରେ
ଉପର ପକାଇଥିଲେ । ଏହି ସମୟରେ ବିଦ୍ରୋହୀମାନେ
କେନ୍ଦ୍ରରେ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଧରଣୀଧରଙ୍କ ଭାଇ ଗୋପାଳ ନାୟକ ଓ
ଅନ୍ୟାୟ କର୍ମୀମାନଙ୍କୁ ଉଦ୍ଧାର କଲେ । ମହାରାଜା ଏହି
ସମୟରେ ଆନନ୍ଦପୁରଠାରେ ଅବସ୍ଥାନ କରି ଫକିର ମୋହନ
ସେନାପତିଙ୍କୁ ଉକ୍ତ ବିଦ୍ରୋହ ସମନ କରିବା ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ରରେ

ପଠାଇଲେ ବିଦ୍ରୋହୀମାନଙ୍କଦ୍ୱାରା ଫକିର ମୋହନ ସେନାପତି
କେନ୍ଦ୍ରରେ ଉପର କର୍ମୀହୋଇ ରାଜପୁଅଙ୍କୁ ବିଦ୍ରୋହୀ ମାନଙ୍କ
କାଶିଣୀରେ ରଖାହେଲା । ସେ ସମୟରେ ଫକିର ମୋହନ
କେନ୍ଦ୍ରରେ ବିଦ୍ରୋହୀ ଧରଣୀଧରଙ୍କ ପତ୍ନୀ ସହି ଶ୍ରାବନ କରି
କେନ୍ଦ୍ରରେ ବିଦ୍ରୋହୀ ଧରଣୀଧରଙ୍କ ପତ୍ନୀ ଶ୍ରାବନ କରି
ପକେଇ ବିଦ୍ରୋହୀ ଆନରେ ରାଜାଙ୍କ ପାଖକୁ ଶ୍ରାବନମାନଙ୍କପାତ୍ର
ସେନାମାନଙ୍କୁ କେନ୍ଦ୍ରରେ ଅବରୋଧ ପାଇଁ ବିଦ୍ରୋହୀ ପଠାଇଥିଲେ ।
ମାତ୍ର କ୍ଷତ୍ରେଜ ସେନାମାନେ ଉପରାଷ୍ଟ୍ର ଦେଇ ବାହୁଡ଼ିଥିଲେ ।
ଏତାଦୃଶ ଉପରାଷ୍ଟ୍ର କ୍ଷତ୍ରେଜ ସୁପରିକେଶେଷ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଚାହୁଡ଼ିନ୍
ଗାହେବଙ୍କ ଓ ଫକିର ମୋହନ ସେନାପତିଙ୍କ କୌଶଳରେ
କ୍ଷତ୍ରେଜମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଧରଣୀଧରଙ୍କୁ ଧରାଇ ଦେଇଥିଲେ ।
ଏ ଅପରାଧ ପାଇଁ ଧରଣୀଧରଙ୍କୁ ୨ ବର୍ଷ ତେଲ ଦଣ୍ଡ ଦେଖିବାକୁ
ପଡ଼ିଥିଲା । ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ କ୍ଷତ୍ରେଜମାନେ ଗାଡ଼ାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ
କେନ୍ଦ୍ରରେ ଉପରାଷ୍ଟ୍ରରେ ପାକଥିଲେ । ତେଣୁ କ୍ଷତ୍ରେଜମାନେ
ମହାରାଜାଙ୍କ ଅନ୍ୟ ଶୁଭ ଦେଖି ପାଇଁ କଟକରେ ଅବସ୍ଥାନ
କଲେ । ମହୋଦୟା ବିଷ୍ଣୁର ପାଇଁ ଗହଳ ଯେଉଁ ଚାହୁଡ଼ିବନ
ଦାସ କାଶିପୁରଠାରେ ମାତ୍ର ଚାହୁଡ଼ିନ୍ ସାହେବଙ୍କ ଆନିତ ଦୋଷ
ଖଣ୍ଡନ କରି କେନ୍ଦ୍ରରେ ପୂର୍ବ ରାଜଧାନୀ ଉଦ୍ଧାର କଲେ ।

ଏହି ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ରରେ ମହାରାଜା ମଧୁସୂଦନ ଦାସଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ
ଘର ହାତୀ ଓ ମହାରାଣୀ ମାଙ୍କ ଏକଲକ୍ଷ ଚାନ୍ଦା ଦେବାକୁ
ଦେଇଥିଲେ । ଫଳରେ ରାଜକୋଷରେ ଅର୍ଥ ଉଦ୍ଧାରପାଇଁ ବେଠି
କେତେକାଂସ ଫଳେ ଉପର ଉପର ଆକାର ଧରଣୀ କଲେ । ଧରଣୀ
ଦେବୀ ଦେଇ ବଡ଼ ତେଲକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଦେଲେ ଧରଣୀଧର
ନାୟକଙ୍କ ଭାଇ ଗୋପାଳ ନାୟକ, ଗୁଞ୍ଜ ପୁଅ ଶ୍ରୀ, କାଶିଆ ନାୟକ,
ବିଷ୍ଣୁର କୁଳବଳ ଓ ଅନ୍ୟାୟମାନେ ପୁଣି ବିଦ୍ରୋହର ଅଗ୍ନି
ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିଲେ ।

କୃଷି ଆଲୋଚନାକୁ ଦେବାକୁ ଦେବାପାଇଁ ଶୁଦ୍ଧ ବସନ୍ତ ଆସିଥିବା
କ୍ଷତ୍ରେଜ ଫକିରମାନେ ଅନେକ ଧନ ନଷ୍ଟ କରି ଦେଇଥିଲେ । ଘର
ଦ୍ୱାର ନିର୍ମାଣ ଉଦ୍ଧାରଦେଇ ଥିଲେ । ଉପରେ ଲୋକମାନେ
ପକେଇ ବିଦ୍ରୋହ ଓ ପାତ୍ର ରାଜ୍ୟସୀମାରେ ଆଶ୍ରୟ ନେଇଥିଲେ ।
ଏହି ବିଦ୍ରୋହରେ ଅନେକ ଲୋକଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରାଯାଇଥିଲା ।
କୃଷି ନାୟକ, ଗୁଞ୍ଜ ପୁଅ, ବାଣିଆ ନାୟକଙ୍କୁ ପଥରରେ
କେଟି ନିମିତ୍ତ ରାଜରେ ହତ୍ୟା କରାଯାଇଥିଲା । ବିରୁଦ୍ଧାଳଙ୍କୁ
କେନ୍ଦ୍ର ଏବଂ ଦିପାହର ଦଣ୍ଡ ଦିଆଗଲା । କୃଷିମାନଙ୍କ ଚରାଫତ୍ତ
ଉଦ୍ଧାରକ ସହ ସାହାଯ୍ୟ ପାଇଁ ବିଦ୍ରୋହୀ ମାନେ ଦାଖଲ
ଯାଇଥିଲେ । ମାତ୍ର ଗୋରୁରାଜପାତ୍ର ନାଶିବାଣୀ ଶୁଣି ଗୁଞ୍ଜ
କୃଷିମାନେ କ୍ଷତ୍ରେଜ ବିଦ୍ରୋହ ରାଜତ୍ୟ ପାଖରେ ପୁଣି ନୁଆଁକଲେ
ନାହିଁ । ଧରଣୀଧର ହାତ୍ତାଦ୍ୱାରା ହାତ୍ତା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନେଇ ଗୋଟି
ପୁଅ କେନ୍ଦ୍ରରେ ମଧ୍ୟ କଟକରେ ଅବସ୍ଥାନ କରିବାକୁ
ପଡ଼ିଥିଲା । କାରଣ କେନ୍ଦ୍ରରେ ଉପର ଏପରି ବ୍ୟବସ୍ଥା
କରିବାକୁ ଉଦ୍ଧାରୁଥିଲା ଧରଣୀଧର କେନ୍ଦ୍ରରେ ଆସିଲେ ପୁଣି କାମେ
ବିଦ୍ରୋହ ବଡ଼ ବଡ଼ ଦେବ ? ଏତାଦୃଶ ଧରଣୀଧରଙ୍କର
ଫଳରେ ବିରାଟ ପରିବର୍ତ୍ତନ ପରିଚାଳିତ ହୋଇଥିଲା । ସେ
ପୁରୀଠାରେ ଗୁପ୍ତ କେନ୍ଦ୍ରରେ ଗୋଟି ପ୍ରସାରଣରେ ଦେଖା
କରୁଥିଲେ । ଏହିଠାରେ ଗହଳ ମଣି ଗୋପବନ୍ଧୁ ବାପା, ପଣ୍ଡିତ

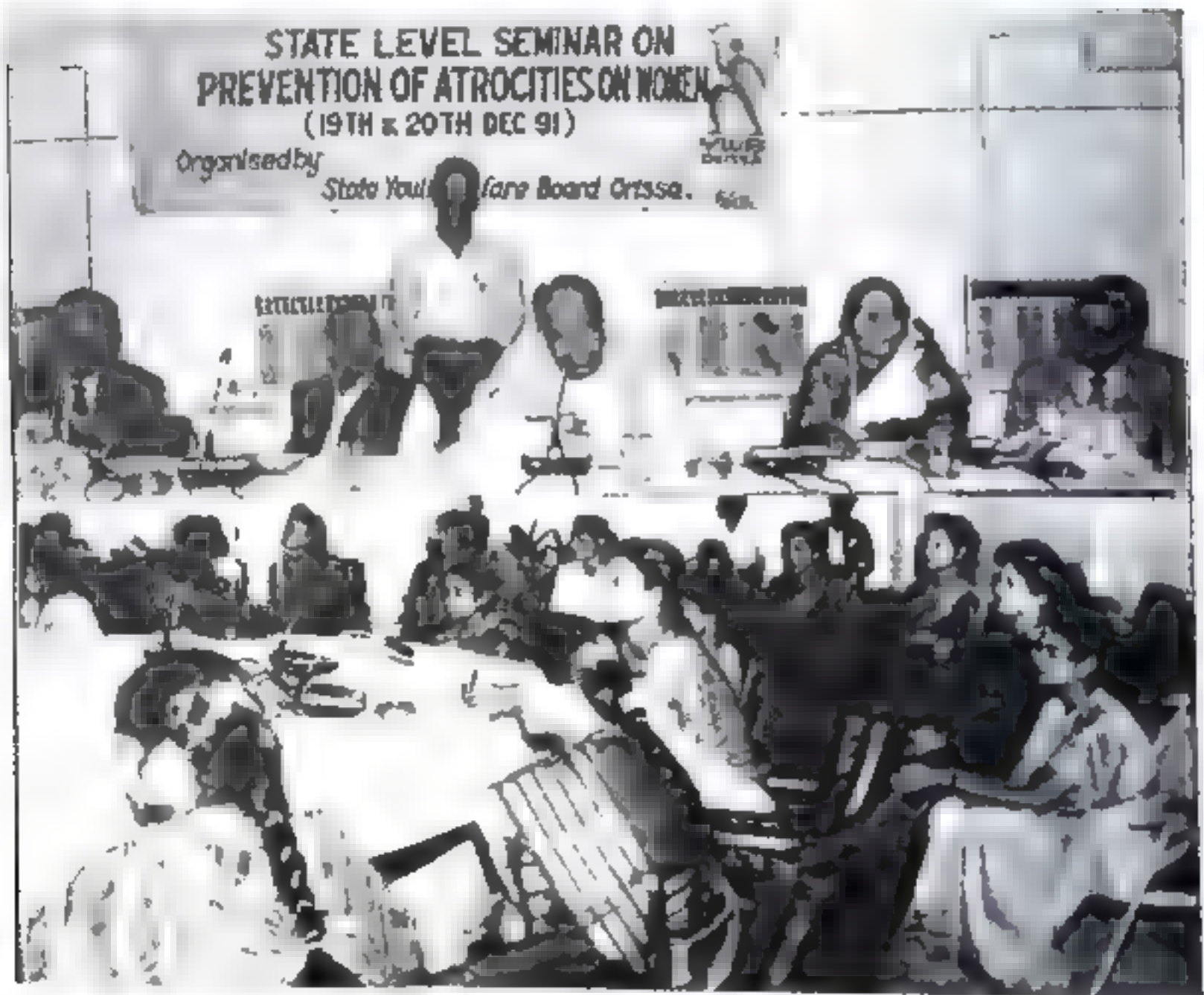
ନିକଟସ୍ଥ ଦାଗ ଧରଣୀଧରଙ୍କୁ ଘାଆତ କରିଥିଲେ । ୧୯୧୨ ମସିହା କଟକ ଫିଲ୍ମ ଆର୍ଟି ନିକଟରେ ଏକ ମଠ ନିର୍ମାଣ କରି ଶେଷ ଜୀବନ ଅତିବାହିତ କରିଥିଲେ । ୧୯୧୪ ମସିହା ବୈଶାଖ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ଦିନ ତାଙ୍କର ମହା ପ୍ରସାଦ ଘଟିଥିଲା । ଆଜି ଶ୍ରଦ୍ଧାଳୁ ଏକ ପୂର୍ଣ୍ଣିମାସ୍ତବ ତାଙ୍କର ସ୍ମାରକାର୍ଚ୍ଚନା ପଦ୍ୟାବଳୀ ଦେଖିପାରନ୍ତି ।

ଉନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଶେଷ ଦଶକରେ ପ୍ରଜାତାନ୍ତ୍ର ନ୍ୟାୟାଦାତ୍ରୀ ହାସଲ କରିବାପାଇଁ ଉତ୍କଳ ଓ ଇଂରେଜମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଯେଉଁ ବିଦ୍ରୋହର ପୁଟ ପାତ କରି ଟେପା ବେଗାରୀ ତଥା କୁଶାସନ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସଂଗ୍ରାମ କଲେ ତାହା କେନ୍ଦୁଝର ବାହିନୀ ସମଗ୍ର ଭାରତ ବର୍ଷରେ ଏକ ଉନ୍ନତ ଆନ୍ଦୋଳନର ରୂପ ନେଇଥିଲା । ଓଡ଼ିଶାର ସୁପରିଚିତ ବ୍ୟାପକ କବି ଫକିର ମୋହନ ସେନାପତି କେନ୍ଦୁଝର ଯୁଦ୍ଧା ଉତ୍ସବୋତ୍ସବ କେତେକ ପରିଚ୍ଛେଦ

ଲେଖୁ ଦେଇ ଯାଇଥିଲେ ଏହାର ସତ୍ୟତା ଉଦ୍‌ଘାଟନ କରିବା ବହୁ ବନ୍ଧୁ ବ୍ୟୟକ ହୋଇଥାନ୍ତା । ମୋଟାମୋଟି ଭାବରେ କବିଙ୍କୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ପାଇଁ ସଂଗ୍ରାମରେ ଓଡ଼ିଆ ଚାଟିର ତଥା ବିପ୍ଳବୀ ଧରଣୀଧରଙ୍କ ଯୌଦ୍ଧ୍ୟ ଓ ଦେଶପ୍ରାଣତା ଅନୁଭବ ।

ଉଦ୍‌ଘାଟକ ଗ୍ରନ୍ଥ ପ୍ରତୀକ୍ଷା- ଉତ୍କଳ ଦ୍ଵିପିଣ୍ଡା ୩୦-୪-୧୯୯୦, କେନ୍ଦୁଝର ଫକିର ମୋହନ ସେନାପତିଙ୍କ ଆପତନୀବନୀ ଚରିତ୍ର ୪-୬-୧୯୯୧ ଇତିହାସ ଶତାବ୍ଦୀର ପୂର୍ଣ୍ଣା : ପ୍ରବେଶ ମହାଶି ।

ସାମ୍ବିତ କୁମାର,
ମିଳନୀ ଉପିତା ଡ଼ାକ୍ତର,
କେନ୍ଦୁଝର ।

ଭୁବନେଶ୍ଵରରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ “ନାରୀ ନିଯାତନା ନିରୋଧ” ଶୀର୍ଷକ ଏକ ଆଲୋଚନା ବସରେ ପ୍ରଖ୍ୟାତା, ଶ୍ରୀ ପଦ୍ମାବତୀଙ୍କ ଉଦ୍‌ଘାଟନ ।

[illegible]

ପ୍ରଥମ ପାଠକାଳୀକ ଶୋଭାଯାତ୍ରା ବାବଦେ ଗେଜେଟ୍ରି କିନ୍ତୁ
ପ୍ରକଟର ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟର ପୁରୁଷ ମୁନିଷ ଓ ଦ୍ଵିତୀୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟର
ପୁରୁଷ ମୁନିଷ ଏବଂ ତାହାର କୋଲାବ ପ୍ରକଟର ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ
ତିନୋଟି ମୁନିଷ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଣାଳୀ ଯୋଗାଇ ଓ ପେଣ୍ଡୁଲୁ ନୋଟ୍ ଏଞ୍ଜି
ନେରାୟାନ୍ କିନ୍ତୁ ଏହି ଗ୍ରହାଣିତ ଯୋଗାଇ । ଏହାଦ୍ଵାରା ବ୍ୟତୀତ
ପାଠକାଳୀ ଓ ଗୁପ୍ତ ଲେଖକ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପ୍ରକଟର ଆମ ରାଜ୍ୟର ଅନ୍ତ
ଜାଗରୁ ୨୦ ନେରାୟାନ୍ କିନ୍ତୁ ଏହି ମିଳିବା ପ୍ରକଟର ରାଜ୍ୟର
ନୋଟ୍ କିନ୍ତୁ ଗ୍ରହାଣନ ୨୨୧ ନେରାୟାନ୍ କିନ୍ତୁ
ଆଉଛି ।

କିନ୍ତୁ ରାଜ୍ୟରେ ଶିକ୍ଷାର ଦ୍ରୁତ ଅଗ୍ରଗତି, ଗଠା ଲବ୍ଧିପ୍ରାପ୍ତି ଓ ଗ୍ରାମ୍ୟ ବିଦ୍ୟୁତ୍‌ବ୍ୟବସ୍ଥା ଯେ କିମ୍ଭାର ଆବଶ୍ୟକତା ପୂରଣ ପାଇଁ ସମ୍ଭବ ଯୋଜନା କେନ୍ଦ୍ର ପୁରୀ ଆମ ରାଜ୍ୟର ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶକ୍ତିର ୧,୨୭୧ ମେଗାଓୟାରୁ ଚୁକ୍ତି ପାଇଥିବାରୁ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶକ୍ତିର ଶକ୍ତିର ପ୍ରଚାରରେ ଏହାର ଉତ୍ସାଦନ ୫୫୦ ମେଗାଓୟାରୁ ନିମନ୍ତ ପରିଚାଳିତ ହୋଇଛି । ଏହାର ଉତ୍ସାଦନ କ୍ଷମା ନିମନ୍ତେ ଓ ଲବ୍ଧିପ୍ରାପ୍ତିର ଫଳାଫଳକୁ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶକ୍ତିର ପୂରଣ କ୍ଷମାକୁ ଅନ୍ତମ ପରିଚାଳିତ ଯୋଜନା ବାବଦେ ସମ୍ଭବ ଯୋଜନାର ଅବଶ୍ୟକତା କଳ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ପ୍ରକଳଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କ୍ଷମା, ପୂରଣ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ପ୍ରକଳଗୁଡ଼ିକର ନିର୍ବାହନର ଏବଂ ନୂତନ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ପ୍ରକଳ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କ୍ଷମା ନିମନ୍ତେ ୨,୮୩,୨୫୧-୦୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ବ୍ୟାପ୍ତ କରାଯାଇଛି । ସେଥିରୁ ୧୯୯୦-୯୧ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ପାଇଁ ୨୯,୩୫୦-୦୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଓ ୧୯୯୧-୯୨ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ପାଇଁ ୪୮,୦୦୦-୦୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ବ୍ୟାପ୍ତ କରାଯାଇଛି ।

ସମ୍ଭବ ଯୋଜନା ବାବଦେ ବାୟାକାରୀ ହୋଇଥିବା ନିମ୍ନଲିଖିତ ଅବଶ୍ୟକତା କଳ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଓ ତାପକ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ପ୍ରକଳଗୁଡ଼ିକର ଅବଶ୍ୟକତା ବାୟାକାରୀ ଅନ୍ତମ ପରିଚାଳିତ ଯେ କିମ୍ଭାର ବାବଦେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କ୍ଷମା ପାଇଁ ବିଦିତ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇଛି ।

- (୧) କେନ୍ଦ୍ରାଳି କଳ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ପ୍ରକଳର ଦ୍ୱିତୀୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟର ଫଳା ଶୁନିତ୍ ।
- (୨) ଅପର କୋଲାର୍ କଳ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ପ୍ରକଳର ଦ୍ୱିତୀୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟର ଫଳା ଶୁନିତ୍ ।
- (୩) ଅପର ଲକ୍ଷବର୍ତ୍ତୀ କଳ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ପ୍ରକଳ ।
- (୪) ହୀରାବୁଦ୍ ସମ୍ଭବ ଶୁନିତ୍ ।
- (୫) ସୋଡେରୁ ଶୁଦ୍ଧ କଳ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ପ୍ରକଳ ।
- (୬) ଲବ୍ ତାପକ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ପ୍ରକଳ ।
- (୭) ତାଳକେର ତାପକ ବିଦ୍ୟୁତ୍ କେନ୍ଦ୍ରର ପ୍ରଥମ ଓ ଦ୍ୱିତୀୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟର ନିର୍ବାହନ ଓ ପୁନରୁଦ୍ଧାର ।

କେନ୍ଦ୍ରାଳି ଅବଶ୍ୟକତା ପ୍ରକଳଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ଗତ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ମାସରେ ହୀରାବୁଦ୍ ସମ୍ଭବ ଶୁନିତ୍ ଉତ୍ସାଦନକ୍ଷମ ହୋଇପାରିଛି ଓ ଏହି ଶୁନିତ୍‌ରୁ ବୈଦିକ ୩୭-୫ ମେଗାଓୟାରୁ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶକ୍ତି ଉତ୍ସାଦନ ହୋଇପାରିଛି ।

ଉପରୋକ୍ତ ପ୍ରକଳଗୁଡ଼ିକୁ କେବଳ ଅନ୍ତମ ଯୋଜନା ବାବଦେ ୫୫୦ ମେଗାଓୟାରୁ ବିଦ୍ୟୁତ୍‌ଶକ୍ତି ଉତ୍ସାଦନ କରାଯିବାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧ୍ୟାନ କରାଯାଇଛି । ଏତଦ୍ ବ୍ୟତୀତ ଏହି ଯୋଜନା ବାବଦେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପ୍ରକଳରୁ ଓଡ଼ିଶା ଅଂଶ ବାବଦକୁ ୩୩୭ ମେଗାଓୟାରୁ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶକ୍ତି ନିର୍ବାହନ ପ୍ରକଳ କରାଯାଇଛି ।

ଏତଦ୍ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ତମ ଯୋଜନା ବାବଦେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ନୂତନ କଳ ବିଦ୍ୟୁତ୍, ତାପକ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଓ ନିର୍ବାହନ ପ୍ରକଳଗୁଡ଼ିକ

ବାୟାକାରୀ କ୍ଷମା ପାଇଁ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇଛି ।

କଳ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ପ୍ରକଳ

- (୧) କେନ୍ଦ୍ରାଳି କଳ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ପ୍ରକଳ (୩୫୩ ମେଗାଓୟାରୁ) ।
- (୨) କାଲିମେଳା ସମ୍ଭବକ୍ଷମ (୭୮ ଓ ୮୮ ମୁନିତ୍) (୨୫୨୦ ମେଗାଓୟାରୁ) ।
- (୩) ମଝିରା କଳ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ପ୍ରକଳ (୩୫୧୦ ମେଗାଓୟାରୁ + ୧୫୨-୫ ମେଗାଓୟାରୁ) ।
- (୪) ହରକଣ୍ଡୀ କଳ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ପ୍ରକଳ (୧୫୩୦ ମେଗାଓୟାରୁ) ।
- (୫) ସିନୋଳ କଳ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ପ୍ରକଳ (୫୫୨୦ ମେଗାଓୟାରୁ) ।
- (୬) ହୀରାବୁଦ୍ ଅତିରିକ୍ତ ଶକ୍ତି ଉତ୍ସାଦନ (୨୫୦୫୫୫ ମୁନିତ୍) ।
- (୭) କଳାପୁଟ (ଓଡ଼ିଶା ଓ ଆନ୍ଧ୍ର ମିଳିତ ଉତ୍ସାଦନ) ୯୦ ମେଗାଓୟାରୁ ଓଡ଼ିଶା ଅଂଶ ।
- (୮) ନିମ୍ନ ମାଲବୁକ୍ (ଓଡ଼ିଶା ଓ ଆନ୍ଧ୍ର ମିଳିତ ଉତ୍ସାଦନ) ୨୦ ମେଗାଓୟାରୁ ଓଡ଼ିଶା ଅଂଶ ।
- (୯) କାଳବୁକ୍ ଯୋଜନା (୫୫୨୦ ମେଗାଓୟାରୁ) ।

ତାପକ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ପ୍ରକଳ

- (୧) ଲବ୍ ତାପକ ବିଦ୍ୟୁତ୍ କେନ୍ଦ୍ର ଦ୍ୱିତୀୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟ (୨୫୨୨୦ ମେଗାଓୟାରୁ) ।
- (୨) ତାଳକେର ତାପକ ବିଦ୍ୟୁତ୍ କେନ୍ଦ୍ର ସମ୍ଭବକ୍ଷମ—(୫) (୨୫୨୫୦ ମେଗାଓୟାରୁ) ।

ରାଜ୍ୟର ଶିକ୍ଷାର ଅତିରିକ୍ତ ପାଇଁ ଶିକ୍ଷାବ୍ୟାପୀମାନଙ୍କୁ ନିମ୍ନମତେ ଶିକ୍ଷା ଦିଆଯିବ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଯୋଗାଇ ଦେବା ପାଇଁ ଆଇ ପି: ଆର୍: ୧୯୮୯ ଅନୁସାରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି ଓ ସେମାନଙ୍କୁ ନିମ୍ନମତେ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଗୁଣ ଲାଭ କରାଯାଇଛି ।

- ୫୦୦ କେ. ଭି. ଏ. ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ୧୦୦ ପ୍ରତିଶତ ।
- ୫୦୦ କେ. ଭି. ଏ.ରୁ ୫,୦୦୦ କେ. ଭି. ଏ. ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ୭୫ ପ୍ରତିଶତ ।
- ୫,୦୦୦ କେ. ଭି. ଏ.ରୁ ୧୦,୦୦୦ କେ. ଭି. ଏ. ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ୫୦ ପ୍ରତିଶତ ।

କୁଣି ଶିକ୍ଷା ଓ ବୈଦିକ ନିର୍ବାହନ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶକ୍ତିର ଶକ୍ତିର ବୈଦିକାୟକରୁ ଏହାପାଇଁ ଅଧିକ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶକ୍ତି ଉତ୍ସାଦନ ନିମନ୍ତେ

ଯୁକ୍ତ ସମୟ ଅବସ୍ୟକ ହେଉଥିବାରୁ ଦେବତାଙ୍କରୀ ପ୍ରକଳ୍ପ
ବିଦ୍ୟୁତ୍ ପ୍ରକଳ୍ପ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ବିଦିତ ପଦକ୍ଷେପମାନ ଗ୍ରହଣ
କରାଯାଉଛି ।

ଶକ୍ତି ପ୍ରଦାନ

ବୁଦ୍ଧି, ଶିକ୍ଷା, ପରିଚ୍ଛେଦନ ଏବଂ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶକ୍ତି ପ୍ରଦାନକୁ
ଯୁକ୍ତିଯୋଗ୍ୟ ପ୍ରକଳ୍ପମାନ ଦେଖିବା ବେଳେ ବିନା କାରଣରେ ଶକ୍ତି
ପ୍ରଦାନକୁ ରୋକିବା ପାଇଁ ପରୀକ୍ଷାରୀ ଓ ଦେବତାଙ୍କରୀ ପ୍ରକଳ୍ପ
ବିଦିତ ପଦକ୍ଷେପ ନେବା ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଉଛି ।
ଅଧିକେ ପରିଚ୍ଛେଦନାଦ୍ୱାରା ପଦକ୍ଷେପ ଆମର କାମ ।

ଯୁକ୍ତ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ପ୍ରକଳ୍ପ ଏବଂ ପ୍ରଦାନ ପ୍ରକଳ୍ପର ପ୍ରକଳ୍ପମାନ ଓ
ଅନୁମତିପ୍ରାପ୍ତ ସହିତ ଅଧିକ ପ୍ରାକ୍ତନିପତ୍ତି କରିବା ଶକ୍ତି
ମନାକରା ପାଇଁ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ପ୍ରକଳ୍ପର ଲାଭକର ଉପକ୍ରମ ନିମନ୍ତେ
ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଉଛି ।

ଅନ୍ୟ ପ୍ରକଳ୍ପର ଯୋଜନା ପରେ ଲାଭକର ଏବଂ ବିଦ୍ୟୁତ୍
କଳ୍ପର ଲାଭ କରିବା ପାଇଁ ପରୀକ୍ଷାରୀ ଉପର ଲିଖିତ କଳ୍ପ
ପଦକ୍ଷେପମାନ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ

ନିମ୍ନ ମାତ୍ରାରେ କଳ୍ପ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ପ୍ରକଳ୍ପ

(କ) କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ	୭୫୩୨୫ କିଲୋଓର
(ଖ) କେନ୍ଦ୍ରୀୟତା	୭୫୨୫୦ କିଲୋଓର
(ଗ) କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ	୭୫୩୨୫ କିଲୋଓର
(ଘ) କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ	୭୫୨୫୦ କିଲୋଓର
(ଙ) କେନ୍ଦ୍ରୀୟତା	୭୫୨୦୦୦ କିଲୋଓର
(ଚ) କେନ୍ଦ୍ରୀୟତା	୭୫୩୨୫ କିଲୋଓର
(ଛ) କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ	୭୫୩୨୫ କିଲୋଓର
(ଜ) କେନ୍ଦ୍ରୀୟତା	୭୦୦ କିଲୋଓର
(ଝ) ଅପରାଧ	୫୦୦ କିଲୋଓର

ଉପର ଲିଖିତ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଆଉ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ନିମ୍ନ ମାତ୍ରାରେ କଳ୍ପ
ବିଦ୍ୟୁତ୍ ପ୍ରକଳ୍ପର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବାକୁ ନେବା ପାଇଁ ବିଦିତ
କରାଯାଉଛି । ଦେଖିବାକୁ ଅନୁପ୍ରାଣନ କାର୍ଯ୍ୟ ଲାଭ
କରିଛି ।

କୋପାଳପୁରରେ କ କମିଟିର ନିର୍ବାହୀମାନ ଶ୍ରୀମତୀ ସୁସମିତା ଦେବତାଙ୍କରୀଙ୍କ ସହିତ, ଶ୍ରୀ ସୁଧାଞ୍ଜଳୀ ଦାସ ।
ପରିଚାଳନା ଦେଖନ୍ତୁ ।

34

ଗୁଣିପୁର : ସମୁଦ୍ର

ଧ୍ରୁବ ଶୁକ୍ତିଆ

ଘରୁହୁ ଏତେବିନେ ଚିହ୍ନିଲି ମୁଁ
ଆଜି ଏଇ ଗୁଣିପୁର ନିଜନ ବେଳାରେ
ଯିଏ ମୋତେ ଅନ୍ୟାୟେ ଦଳିଯାଇ
ମାଟିର କଣ୍ଢେଇ କରି ଆନନ୍ଦେ ଖୋଜୁଛି
ତା' ଗଣି ଉଛୁଳି ଯାତେ
ଦୂର ଦୂର ରାତି ଫିପିପରେ ।

ମଝିରେ ମଝିରେ ସମୁଦ୍ର ପକ୍ଷୀର ସ୍ବର
ଝାଟିଲି ଯାଏ କେମିତି ଧ୍ରୁବର ନ୍ୟୋଛାଣେ
ତନ୍ତ୍ର ତାର ନରମ ପକ୍ଷରେ
ପହଞ୍ଚି ପହଞ୍ଚି ଆସେ ସମୁଦ୍ର ସେପାଶୁ
ଗୋଇଯାଏ ବେଳାଭୂମି ଝାଟିବର
ସୁମାଞ୍ଚ ଓ ଛମିତ ଅନ୍ଧାରେ ।

କେମିତି ଏ ଅଲୌକିକ କେତନାପଣ
ଫିଟି ଫିଟି ଆବୋରଣ ଆକାଶ ଦାଗର
ରାତିଟାରେ ଏତେ କାହୁଁ ଅନ୍ଧ ପ୍ରଜାପତି
ବେଶା ପିଟି ମୋ ଛାତିରେ
ମୋତେ କରିଦେଉଛନ୍ତି
ଧୀର ସମୀରେ ଦାଣିଲା
ବଞ୍ଚିଆ ଡାକ ।

ମାଟି ପାଣି ପବନ ଅକ୍ଷିରେ
ଶୂନ୍ୟତାରେ ଘିଝି ଘିଝି
ମୁଁ ଯେମିତି କଟପିଣ୍ଡ ଅଥକ ପଥର
ମୋ ବେଦରେ ଆଜି ଏଇ
ନବ ନୀବନ୍ୟାସ ଏ ସମୁଦ୍ର ସତେ ଦେଲା
ସୋଡ଼, ଛୁଇଁ ପୁଲିକିତ ଖାଦ୍‌ବରେ ଖ୍ୟାମଳ ।
ଝଡ଼ ଓ ବଜାର ଗଲା ବୁଆଡ଼େ ଉଭେଇ ?
ଉଦ୍‌ବେଳିତ ସମୁଦ୍ରରେ

ଧୀରେ ଧୀରେ ଦାନା ଚାନ୍ଦେ
କୁନା କୁନା ଆକାଶର ଛାଇ,
ଏତେବେଳେ ରାତି ପାଞ୍ଚ ଆସିଲା ବେଳକୁ
ସାଧବ ପୁରତୀମାନେ ଅତି ପ୍ରମୋଦରେ
ଆସୁଛନ୍ତି ଧୀରେ ଧୀରେ ବୋଉଟ
ବନ୍ଦାଇ ।

ଧୀରେ ଧୀରେ ଭାସିଆସେ ନୁହୁର ନିବୁଣ,
ବୋଉଟ ଫେରିଆସିଛି
ଦୁର ବିଦେଶରୁ
କେ କେ ପାଣି ଉଦରେ
ସପନ ବନ୍ଦନ ।

ଓଝ ଓଝ ବନ୍ଦ ବିରଗରେ ଭିଜି ଭିଜି
ଅଦୂରରେ କଲୁଅଛି
ଘନିଆ ସେ ଛୁଆଁଗଡ଼
ରତିଦାସ ନେବା ସେଇ
ବଜର ମୁହାଣ ।

ସମୁଦ୍ର ଉଠି ନିଶ୍ବାସେ ଜହ୍ନ ନଗିଆସେ
ସମୁଦ୍ର ଗୁଡ଼ିକୁ । ଗଣିରେ ଗଣିରେ
ସିଏ ମୁଁ ସାଙ୍ଗ । ହାତ ଅରାଧଣି ହୋଇ
ଛାତିରେ ଦୀପ କାନ୍ଥରୁ ସାନ୍ଧ ପାଣି
ସିଏ କେତେ ଦୁର ଗାଆଁ ବୁଦୀ ଗାଡ଼ିଆଗ
ଦୁଟିଥିବା ପକ୍ଷୀନୀ ଗୀତି ନୀଳ କରି ।

ଏଇ ରାତି ଚାହିଆସେ
ଅଭିମାନୀ ବେଳାର
ନଳିଯାଏ ମନ,

ସମୁଦ୍ର ଯାତେ ପୁଣି ଦୁରକୁ ଦୁରକୁ
ଶିଥିଳ ହେଉଛି ଧୀରେ ଦୂର ଆଜିଗନ ।
କହୁଛି ବେଳାକୁ ସିଏ ବୁଝେଇ ପୁଣେଇ:

କ'ଣ କହିବି କହ । କାହିଁକୁ ଆସିବି ଯେଉଁ
 ଯେଉଁ ଯେଉଁ ଯୋଗ
 କାହା ଧୂଳି ଖିଆ ।

ଏହି ଯେଉଁ ସମୟ ଖିଆରେ
 ତୁ ଫିଟି ଚାଲି ଯୋଇ ପହଞ୍ଚି
 ଯେଉଁ ଯେଉଁ ଦିନର ଦାବୀ
 ଦୁଇ ଦୋଳର ଦାବୀ ଅସ୍ତ୍ର ଖିଆ :
 ଏ ଦୁଇ ଦିନର ଦାବୀ

ଯେଉଁ ଯେଉଁ ଖାଲି
 ଚଳି ଚାଲି ଗାମୁଚା ଗାମୁଚା
 ଚଳି ଚଳି...
 ମଧୁ ଅଭିଯାନର ସେ
 ଦୁଇ ଦିନର ଦାବୀ ॥

ଅଧ୍ୟକ୍ଷ,
 ପ୍ରଗତିଶୀଳ ମନବୋଧ,
 ଶୋଭା ।

ଭାରତୀୟ ଗାମୁଚା ପ୍ରଦର୍ଶନୀ, ଯାହା ପ୍ରଦର୍ଶନୀ ଶ୍ରମୀକ ଓ ଭାରତୀୟ ଶ୍ରମୀକ ଏକ କମିଟିର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ।

ଇବ୍ ଉପତ୍ୟକାରେ ତାପନ ବିଦ୍ୟୁତ୍ କେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଁ ମାର୍କିନ୍ କମ୍ପାନୀ ସହ ରାଜିନାମା

ଓଡ଼ିଶା ବିଜାଜ ପାଇଁ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶକ୍ତି ଏକାଡ଼ ଆବେଦନ । ଓଡ଼ିଶାରେ ଗଢ଼ିତ କୋଇଲା ଉପଯୋଗ କରି ଆଗାମୀ ଦଶବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ୧୦ ହଜାର ମେଗାଓର ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶକ୍ତି ଉତ୍ପାଦନ କରାଯାଇ ପାରିବ ବୋଲି ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକ ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି ।

ଇବ୍ ଉପତ୍ୟକାରେ ପ୍ରାୟ ତିନି ଶହ କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟରେ ୫୦୦ ମେଗାଓର ଉତ୍ପାଦନ ଉପରା ବିଶିଷ୍ଟ ତିନୋଟି ୬ ୨୧୦ ମେଗାଓର ଉତ୍ପାଦନ ଉପରା ବିଶିଷ୍ଟ ଏକଟି ତାପନ ବିଦ୍ୟୁତ୍ କେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଁ ୧୯୯୧ ମସିହା ଡିସେମ୍ବର ୧୩ ତାରିଖରେ ଆମ୍ବାନିକାର ଦତ୍ତ ଇଲେକ୍ଟ୍ରିକାଲ୍ ଇଞ୍ଜିନିୟାରୀୟାଲ୍ କମ୍ପାନୀ ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ଉଦ୍ୟୋଗ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ଶାନ୍ତନାମା ସ୍ୱାକ୍ଷର ହୋଇଛି । ୧୯୯୦ ମେଗାଓର ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶକ୍ତି ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ପ୍ରକାଶିତ ଏହି ତାପନ କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ଚଳିତ ଶତାବ୍ଦୀର ଯାଉ ଦେଖି ଦେଖି ଇଲେକ୍ଟ୍ରିକାଲ୍ କମ୍ପାନୀ ବାଉଳ ପ୍ରାୟ ୩୦ କିମି. ଚଳି କୋଇଲା ଆବଣ୍ୟକ କରିବ ଏବଂ ଇବ୍ ଉପତ୍ୟକା ଅନୁକୂଳ ଯଦି କୋଇଲା ମିଳିପାରେ । ଏହି କେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଁ ଆବଣ୍ୟକୀୟ ପୂର୍ବ ଦତ୍ତ ଇଲେକ୍ଟ୍ରିକାଲ୍ ଇଞ୍ଜିନିୟାରୀୟାଲ୍ ଆବଣ୍ୟକନ କରିବେ । ଏହି ଦତ୍ତ କେନ୍ଦ୍ରର ଉଚ୍ଚତାୟ ଇଞ୍ଜିନିୟର ୩ ମ୍ୟାଗନିଟୁଡିନାମାକୁ ଉପସ୍ଥିତ ତାଲିମ୍ ବିଆସିବ ।

ଯଦି ମାର୍କିନ୍ କମ୍ପାନୀର ଏକ ପ୍ରତିନିଧି ଦଳ ଟିସେପର ୮ ତାରିଖଠାରୁ ୧୦ ତାରିଖ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଇବ୍ ଉପତ୍ୟକା ଓ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶର ଚଳିତା ଡାକ୍ତର ସହ ଯୋଗାଯୋଗ କରିଥାନ୍ତେ । ଏହା ଡାକ୍ତର ଯିନ ଚିଠିଠାରେ ପ୍ରାୟତଃ ଏହି ରୁଚିନାମାରେ ସମସ୍ତ ଇଲେକ୍ଟ୍ରିକାଲ୍ ଏୟାର୍ କମ୍ପାନୀର ଉପାଧ୍ୟକ୍ଷ କେନ୍ଦ୍ର ମୁଖ୍ୟ ଏବଂ ଡାକ୍ତର ପରକାରକ ପକ୍ଷରୁ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକ ଶକ୍ତି ବିଭାଗ ନାମକ ଦଳର ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀନିବାସ ରାୟ ଏବଂ ଡାକ୍ତର ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଡୋର୍ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଶ୍ରୀ କଞ୍ଚନମ୍ବ ମହାପାତ୍ର ପ୍ରାୟତଃ କରିଥିଲେ ।

ଓଡ଼ିଶାରେ ଏହି ତାପନ ବିଦ୍ୟୁତ୍ କେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଁ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ, କେନ୍ଦ୍ର ଶକ୍ତି ମନ୍ତ୍ରୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ମହତ୍ତ୍ୱଶାଳୀୟ ପଦାଧିକାରୀମାନେ ମୁଖି ଉପାଧିକାର ପ୍ରଦାନ କରିବା ଏବଂ ସହ ଯୋଗାଯୋଗ କରିଥିବା ବିଷୟ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି ।

ଇବ୍ ଉପତ୍ୟକା ବ୍ୟତୀତ ଉତ୍କଳାରେ ୨୧୦ ମେଗାଓର ଉପରା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାପନ ବିଦ୍ୟୁତ୍ କେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଁ ନଥି ଇବ୍ ଡାକ୍ତର ଏବଂ ଡାକ୍ତର ପକ୍ଷରୁ ଇଲିଙ୍ଗ ପ୍ରାୟତଃ କୋଇଲା ଉତ୍ପାଦନ ନାମରେ ଏକ କମ୍ପାନୀ ଗଢ଼ିହୋଇଛି । ନିରାକରାରେ ଅନୁପ୍ରାପ୍ତ ଏକ ତାପନ ବିଦ୍ୟୁତ୍ କେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଁ ନଥି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏକ ଉପରା କମ୍ପାନୀ ଆଗ୍ରା ପ୍ରକାଶ କରିଥିବା ବିଷୟରେ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ରୁଚିନା ଦେଇଛନ୍ତି ।

ଓଡ଼ିଶାରେ ବିଦ୍ୟୁତ୍ କେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପ୍ରକଳ୍ପରେ ଆମେରିକାରୁ ଆସିଥିବା ସହ ଇଲେକ୍ଟ୍ରିକାଲ୍ ଇଞ୍ଜିନିୟାରୀୟାଲ୍ କମ୍ପାନୀର ବିଷୟକ ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କ ସହ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ, ଶ୍ରୀ ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ଆଲୋଚନା ।

ଓଡ଼ିଶାରେ ବେକାରୀ ଏବଂ ନିୟୁତର ସମ୍ଭାବନା

ଡକ୍ଟର ହୁଷିକେଶ ମିଶ୍ର

ନିକଟରେ ଶେଷ ହୋଇଥିବା ୧୯୯୧ ଜନଗଣନା ଅନୁସାରେ ଜନସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧି ଆମ ଦେଶର ଏକ ବିରାଟ ସମସ୍ୟା । ଏହି ଦିଗରେ ଉଲ୍ଲେଖ ଅଛି ଓଡ଼ିଶାର ଲୋକ ସଂଖ୍ୟା ବର୍ଦ୍ଧନାର ହାର ୧୯ ଲକ୍ଷ । ଯଦି ପ୍ରତିବର୍ଷ ୨/୨ ଲକ୍ଷ ଲୋକ ବଢ଼ନ୍ତି, ତେବେ ୨୦୦୦ ମସିହା ବେଳକୁ ଆମ ଜାତୀୟ ଲୋକ ପାଖାପାଖି ଲୋକ ଅଧିକ ହେବେ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ୨୫ ଜଣଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଓଡ଼ିଶାବାସୀ ଏକ ମଧ୍ୟ ଉଚ୍ଚ ଚିତ୍ତନାମ୍ନ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି କେବଳ ଅନୁପ୍ରାପ୍ତିତ ଯାଦି ଏକ ଉପକାଶିତ ସଂଖ୍ୟା ଏହି ଉପକାଶୀ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ । ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷରେ ଏହି ଶିକ୍ଷିତ ସଂଖ୍ୟା ଉପକାଶୀର ଦ୍ଵାରା ଉଲ୍ଲେଖ କରୁଥିବା ବା । ଅନୁପ୍ରାପ୍ତିତ ମଧ୍ୟରେ ଗରିବ ସଂଖ୍ୟା ଉପକାଶ ବେଳା । ଏହି ପ୍ରକାଶକୁ ବୁଝି ପାରିଥିବା ଜନ ସଂଖ୍ୟା 'ଲୋକଶିକ୍ଷା' ଏବଂ 'ସ୍ଵଚ୍ଛତା' ପ୍ରତି ଲୋକ ଶିକ୍ଷା ଦିନା, ଏହାର ଲୋକାସକ ବୁଝି କରୁ ପାରିବ । ଏହି ପ୍ରକାଶକୁ ଯୋଜନାରେ "ଲୋକଶିକ୍ଷା ଯୋଜନା" ଏକ ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ ତଥା ପ୍ରକାଶିତ ବିଧିବଦ୍ଧ ବାଧ୍ୟ ହୋଇଛି । ଲୋକଶିକ୍ଷା ଉପକାଶ ବିନିଯୋଗ ତଥା ପ୍ରକାଶିତ ସାଧନା ପ୍ରକାଶିତ ପ୍ରକାଶ ଯଥାଯଥ ବିନିଯୋଗ ଲୋକଶିକ୍ଷା ଉପକାଶ ହେବ । ପ୍ରକାଶ ନାମକ ପ୍ରକାଶ ବା 'ନିକଟ'ର ଅପକାଶ ନିଯୋଗ ଦେଖି ଦୈନିକ ବିକାଶିତ ଯଥା- ପାରିତ୍ୟ ଏବଂ ବେକାରୀ ପ୍ରକାଶିତ । ଯେଉଁ ଦେଶ ବା କାନ୍ଦି ଅନ୍ୟ ପ୍ରକାଶ ବିନିଯୋଗ କରି ପାରି ନାହିଁ ସେ ଦେଶ ଯେତେ ଅନୁପ୍ରାପ୍ତିତ ହେବ ।

ବିଶାଳ ପ୍ରମାଣ :

ଓଡ଼ିଶା ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ଯେ ମନ ବିକାଶ ଜନସଂଖ୍ୟା ଅନୁପ୍ରାପ୍ତିତ ହେଉଛି ବୃଦ୍ଧି କରି ଲୋକ । ଏକ ପ୍ରକାଶିତ ଜଗାଯାଏ ଯେ ଉପକାଶ ୪୦ ଲକ୍ଷରୁ, ୧୫ ବର୍ଷରୁ କମ ବୟସର । ଏହି ଅନୁପ୍ରାପ୍ତିତ ଜାତୀୟତା ନୂତନ ଉପକାଶୀ ଲୋକ ୧୫ ବର୍ଷରୁ କମ ବୟସ ଧାରଣ ଯୁବାବୁ ଯୋଜନା ବିଧିବଦ୍ଧ ବା ଉପକାଶିତ ଅଧିକ ଅଧିକ ଅନୁପ୍ରାପ୍ତିତ ହେବ ବା ଅଧିକ ଶିକ୍ଷା ଅଧିକ ଲୋକ । ଏହି ପ୍ରକାଶ ଅନୁପ୍ରାପ୍ତିତ ଲୋକ ଉପକାଶ ବାଧ୍ୟ ଅନୁପ୍ରାପ୍ତିତ ହେବ ।

ଲୋକଙ୍କ ବେଳ ପ୍ରକାଶିତ । ଏକ ଜନଗଣନା ଅନୁସାରେ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଜାତୀୟତା ଲୋକଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଉପକାଶ ।

- ୪୭ ଲକ୍ଷ - କପଳ
- ୨୭ ଲକ୍ଷ - କୁଟି ସ୍ଵାମିକ
- ୪ ଲକ୍ଷ - ଲୁପ୍ତ ଶିକ୍ଷା
- ୨୭ ଲକ୍ଷ - ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଜନ

ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷରେ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଜାତୀୟତା ଲୋକଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଉପକାଶ ୫୦ ଲକ୍ଷ ମଧ୍ୟରୁ । ଏହି ଉପକାଶ ଏକ କାଳ କ ମଧ୍ୟରୁ ଲୋକଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ମିଳିତ କାଳ ଦେଖି ଉପକାଶ ୨୨/୨୨ ଜଣଙ୍କ ଉପକାଶ ସମସ୍ତ ଲୋକ ପ୍ରକାଶିତ । ଏହି ପ୍ରକାଶ ପକ୍ଷେ ଉପକାଶ ୨୨ ଲକ୍ଷ ଲୋକଙ୍କ କାଳରୁ ସମସ୍ତ ଲୋକ ଦି ଉପକାଶ ୨୨ ଜଣଙ୍କ ଉପକାଶ ମଧ୍ୟ । ମୁନିମ ଉପକାଶ ୨୨ ଜଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅନୁପ୍ରାପ୍ତିତ ବେକାର ଏବଂ ଅଧିକ ବେକାର ପ୍ରକାଶିତ ଜନ ବିଧିବଦ୍ଧ ବେକାରୀ ପ୍ରକାଶିତ ଲୋକ ।

ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ବେକାରୀ କେତେ ?

ବେକାର ଲୋକଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ବେକାର ଅଧିକ ବେକାର, ଉପକାଶିତ ବେକାର ତଥା ଉପକାଶ ବେକାରଙ୍କୁ ବୁଝାଯାଏ ଏହି ଏ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ପ୍ରକାଶିତ ଲୋକ ଜନସଂଖ୍ୟାର ଉପକାଶ ୮୦/୮୫ ଜାତୀୟ ବେକାର ପ୍ରକାଶ । ଏକ ଦିଗରୁ ଜଗାଯାଏ ଉପକାଶ ୮୫ ଏବଂ ୧୭ ଲକ୍ଷ ମଧ୍ୟ । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବେକାରଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ପ୍ରକାଶିତ କାଳରୁ ପ୍ରକାଶିତ । ଏ ମଧ୍ୟରୁ ଲୋକ ସଂଖ୍ୟା ନିମ୍ନରୁ ଅନୁପ୍ରାପ୍ତିତ । ଏକ ବ୍ୟାପୀତ କୁଷ୍ଠ, କୁଟି ସ୍ଵାମିକ, କାଳରୁ ଲୋକ । ବେକାରୀର ଅଧିକ ଉପକାଶିତ ଲୋକ । ଲୋକଙ୍କ କାଳରୁ ଉପକାଶ ପ୍ରକାଶିତ ଲୋକଙ୍କ କାଳରୁ ଉପକାଶିତ ନିମ୍ନରୁ ଲୋକ ତଥା ବିକାଶ ନିମ୍ନରୁ ଅନୁପ୍ରାପ୍ତିତ ହେବ ।

ଶିକ୍ଷିତ ବେକାର :

ଯଦିଓ କମ୍ ନିମ୍ନତ୍ତମ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀର ଅନୁସାରେ ଶିକ୍ଷିତ ବେକାରଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ଏବେ କମିଛି । ଏହାର ଅର୍ଥ ନୁହେଁ ଯେ ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତେ ନିମ୍ନତ୍ତମ ପାଠକ୍ରମରେ ଅନେକ ଶିକ୍ଷିତ ଆଉ ନାନା ପଞ୍ଜିକାକରଣ କରାଉ ନାହାନ୍ତି । ଯଦିବା ନାନା ଅଛି ତାହା ପୁନଃ ପଞ୍ଜିକାକରଣ ଅଭାବରୁ କରୁଛି । ଏଣୁ ଏ ଦିଗରେ ପ୍ରକୃତ ତଥ୍ୟ ଲଗା ପଡୁ ନାହିଁ । ମାତ୍ର ଦୁଇ ଭାବରେ ବର୍ଦ୍ଧି ଶୁଦ୍ଧିଭାବେ ନେବାହୀନ ତଥା ଲୋକ ଶକ୍ତିକୁ ଆଧାର କରି ଶିକ୍ଷିତ ବେକାରଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ବର୍ତ୍ତମାନ ଓଡ଼ିଶାରେ ୨୫ ଲକ୍ଷ ହୋଇ ପାରେ ।

ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷରେ ବୈଷୟିକ ଜ୍ଞାନ, ତାଲିମ ଏବଂ ଜୀବନରୀ କୌଶଳ ଚିତ୍ରଣ ଓ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ନାଥ ରୀ ବେକାରଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ଅଧିକ । ଆଉ ଏକ ସବିଶେଷତା କରାଯାଏ ଯେ ଏ ସମସ୍ତ ବିଷୟରେ ଯଥା- କୃଷି, ଶିଳ୍ପ, ସାମ୍ବିକ, ସ୍ବାସ୍ଥ୍ୟ ମହ୍ୟ ଏବଂ ପଶୁପାଳନ ଇତ୍ୟାଦିରେ 'ପ୍ରବିଧ' ତଥା ଅର୍ଥ ପ୍ରତିଧର୍ମାନ ଦାୟତ୍ବ କରିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ଓଡ଼ିଶାରେ ପ୍ରାୟ ୩.୫୦୦୦ । ମାତ୍ର ଆମ ପ୍ରାକୃତିକ ସମ୍ପଦ, ଶିଳ୍ପରତ ସାଧକମାନ, ବସ୍ତାନାଲ, ଶ୍ରମଶକ୍ତି, ଜଳ, ଜଙ୍ଗଲ ତଥା ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଉତ୍ପାଦନ ସାଧକମାନ ଇତ୍ୟାଦିରୁ ନଗାପଡେ ଯେ ଏଠି ବହୁ ବୈଷୟିକ ବିଜ୍ଞାନୀଙ୍କର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ମାତ୍ର ଏମାନେ ବେକାର ଅଛନ୍ତି । ଏହା ଏକ ବିଚିତ୍ରତା ମାତ୍ର

ନିମ୍ନତ୍ତମ ପାଠକ୍ରମ କେତେ ?

ଏକ ସରକାରୀ ବିଦ୍ୟାଳୟ ନଗାଯାଏ ଯେ, ବର୍ତ୍ତମାନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସରକାରୀ ଏବଂ ଅର୍ଦ୍ଧ ସରକାରୀ ତଥା ବେସରକାରୀ ସଂସ୍ଥାରେ ବେକାର ୮ ଲକ୍ଷ ନିମ୍ନତ୍ତମ ପାଠକ୍ରମରେ । ତେଣୁ ନିମ୍ନତ୍ତମେ ମଫିଲାଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ମାତ୍ର ୮ ଲକ୍ଷ । ଏଣୁ ମଫିଲାଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ନିମ୍ନତ୍ତମ ପ୍ରୟୋଗ ବଢ଼ିବା ଦରକାର । ମାତ୍ର ଏସବୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମୋଟାମୋଟି ବିଶେଷ ନିମ୍ନତ୍ତମ ବଢ଼ିପାରୁ ନଥିବାରୁ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରର ନିମ୍ନତ୍ତମ ପ୍ରୟୋଗ ସୁଦ୍ଧା କରବା ଦରକାର । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ର ଯଥା କ୍ଷୁଦ୍ର ଉଦ୍ୟୋଗ, ପାଗଳଶିଳ୍ପ ଶ୍ରାମଶିଳ୍ପ, କୁଟିରଶିଳ୍ପ ତଥା ଆସ ନିମ୍ନତ୍ତମ ଯୋଜନା ମାଧ୍ୟମରେ ବହୁ ଲୋକଙ୍କୁ ନିମ୍ନତ୍ତମ ଫେରା ଗୋବରାଣ ପଥକୁ ସୁଗମ କରିବା ଦରକାର ।

ଶିକ୍ଷା ନିମ୍ନତ୍ତମ ନିମ୍ନତ୍ତମ :

ଆଧୁନିକ ସମ୍ପଦ, ଶିକ୍ଷା କୌଶଳ, କଳାମାନ ଶ୍ରମଶକ୍ତି ତଥା ଉଦ୍ୟମ ଏବଂ ଆଧୁନିକ ଉପକରଣ ଯଥା- ଉପକରଣ ଉପକରଣ, ଯେ ଗାୟେ ଗ, ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଉପକରଣ ସମ୍ପ୍ରଦାୟରେ କ୍ଷୁଦ୍ର, ମଧ୍ୟମ ତଥା କ୍ଷୁଦ୍ର ଶିକ୍ଷା ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରି ଛାତ୍ରୀୟ ଉଦ୍ୟୋଗୀମାନଙ୍କୁ ଉତ୍ସାହିତ କରିବା ଦରକାର । କିନ୍ତୁ ବିଶେଷରେ ଉଦ୍ୟୋଗଶୁକ୍ତିର ଆଧୁନିକ ଯନ୍ତ୍ରୀକରଣ, ନୂତନ ପ୍ରବିଧି ବିକାଶ ଏବଂ ବୈଜ୍ଞାନିକ କୌଶଳର ପ୍ରୟୋଗ କରି କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷ ସଂଗଠକ ବ୍ୟକ୍ତି ଗଠନ ହାର ବଢ଼େ ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ ଶୁଦ୍ଧିତ ସୁଖି ନୁହେଁ । ମାତ୍ର ମାଳିକ ତଥା ସୁଖି ସୁଖି ଏବଂ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶକ୍ତିର ଅଭାବ ଯେ ରୁ ବହୁ

ସଂଖ୍ୟାରେ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହୋଇ ପାରୁ ନାହିଁ । ଯଦିବା ହେଉଛି ତାହା କେବଳ ଶୁଦ୍ଧିତ ହୋଇ ଯାଉଛି । ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷରେ ଏଠି ସହର ପ୍ରତି ଶା ବଦାରର ଅଭାବ ପାଖକୁ ବଦଳିଗଲା ଲୋକଙ୍କର ବି ଅଭାବ ଅଛି । ଏଣେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅଗଭୂଷି କାର୍ଯ୍ୟ ଏଠି ନଥିବାରୁ ଲୋକେ ଦୂରାନ୍ତ ଦୂରାନ୍ତ ସଂଖ୍ୟାରେ "ଦୂରାନ୍ତ" ଶ୍ରମିକ ଭାବେ ଦେଶ ପୋଷିବା ପାଇଁ ଶୁଳି ଯାଉଛନ୍ତି । ଡିପାରି ଅଳ୍ପ ସଂଖ୍ୟକ ଲୋକ ଶିକ୍ଷାବିହୀନ ନିମ୍ନତ୍ତମ ପାଠକ୍ରମରେ ଗାଁର ଏକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ତଳେ ଦିଆଯାଇ । ୧୯୯୧ ମସିହା ସୁଦ୍ଧା ସମୁଦାୟ ୨୫,୦୦୦ ଲୋକେ, କ୍ଷୁଦ୍ର, ମଧ୍ୟମ ଏବଂ କ୍ଷୁଦ୍ର ଶିଳ୍ପରେ ନିମ୍ନତ୍ତମ ପାଠକ୍ରମରେ । କ୍ଷୁଦ୍ର ଶିଳ୍ପରେ ୭୦,୦୦୦ ଲୋକ ନିମ୍ନତ୍ତମ ଥିବା ବେଳେ କ୍ଷୁଦ୍ର ଏବଂ ମଧ୍ୟମ ଶିଳ୍ପରେ ମାତ୍ର ୫,୦୦୦ ନିମ୍ନତ୍ତମ ଅଛନ୍ତି । ଏଣୁ ଶିଳ୍ପରତ ସାଧକମାନ ଯଥେଷ୍ଟ ଅବସରରେ କମ ଶିଳ୍ପ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଏଠି ବିଭାଗ ବିଷୟ ହୋଇ ପଡ଼ିବ ।

ଆସ ନିମ୍ନତ୍ତମ ଯୋଜନା :

ଯଦି ପ୍ରତିବର୍ଷ ୨ ଲକ୍ଷ ବିଦ୍ୟାରରେ ବେକାର ବଢ଼ି ଫେରେ ୧୯୯୧-୯୨ ସୁଦ୍ଧା ଅନେକ ବେକାର ହୋଇଯିବେ । ଏଣୁ ଆସ ନିମ୍ନତ୍ତମ ତଥା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କ୍ଷାମ୍ୟ ଉଦ୍ୟୋଗ ଯୋଜନା ମାଧ୍ୟମରେ କମିନିମ୍ନତ୍ତମ ବେକାରୀ ସତ ରାଷ୍ଟ୍ର ପାଟ ନିକଟସ୍ଥତା, ସୁଲ, ପାମାରିକ ବନାବରଣ ଇତ୍ୟାଦି ଦୀର୍ଘସ୍ଥାୟୀ ସମସ୍ତ ସୁଖି କରିବା ବିଧେୟ । ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ IRDP, EERP, DPAP, ITDA, NREP, RLEGP ତଥା ବେକାର ଗୋଦଳା ଯୋଜନା ମାଧ୍ୟମରେ ସାମାନ୍ୟତା ଆସ ନିମ୍ନତ୍ତମ, ମନୁରି ଲିଫିକ ନିମ୍ନତ୍ତମ ତଥା କ୍ଷାମ୍ୟ ଏବଂ ସହରୀ ଗରିବଙ୍କ ନିମ୍ନତ୍ତମ ସୁଖ ଲିଫିକେ ବଢ଼ାଇବା ଦରକାର । ବିଶେଷ କରି ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ନିମ୍ନତ୍ତମ ଲୋକେ ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟାରେ ଅଭାବ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳର କୌଣି ଏବଂ ଅଗଭୂଷି କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିମ୍ନତ୍ତମ ପ୍ରୟୋଗ ବଢ଼ାଇବା ଦରକାର । ପାଗଳଶିଳ୍ପ କୃଷି କାର୍ଯ୍ୟ ପାଖକୁ ବହୁ ଶାସ୍ୟ ଶୁଦ୍ଧ, ନଦିଆ ଶୁଦ୍ଧ ତଥା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅଧିକାରୀ ଫଳ ଏବଂ ପରିବର୍ତ୍ତିତା ଶୁଦ୍ଧ ମାଧ୍ୟମରେ ପରିବେଶରୁ ମଧ୍ୟ ସୁଖ ଉତ୍ପାଦନ ବିଧେୟ ।

ଅଗଭୂଷି କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିମ୍ନତ୍ତମ ପ୍ରୟୋଗ :

କୌଣି କାର୍ଯ୍ୟ ଆଉ ଅଧିକ ଶ୍ରମକୁ ନିୟୋଜନ କରି ପାରୁ ନଥିବାରୁ ଅଗଭୂଷି କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିମ୍ନତ୍ତମ ପ୍ରୟୋଗ ବଢ଼ାଇବା ଦରକାର । ଶ୍ରାମଶିଳ୍ପ ବା ସହରତଳ ଅଳ୍ପକଳ ପ୍ରୟୋଗନୀୟ ସମସ୍ତ ଯଥା- ସାବୁନ, ଡିପ୍ଲଟ, ପାଣିକୁଟି, ବ୍ୟାସନକୁଶଳ, ହସତତ୍ତବକ୍ଷ, ଗାଈବାଦେନ ଏବଂ ଦିଆଯିଲି ଇତ୍ୟାଦି ଶିଳ୍ପ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରି କମି ନିମ୍ନତ୍ତମ ବଢ଼ାଇବା ଦରକାର । ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷରେ ବେକାର, ହସତତ୍ତବକ୍ଷ, ଗାଈବାଦେନ, ଗୋଦଳାଶିଳ୍ପ ତଥା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଶ୍ରାମ୍ୟ ଶିଳ୍ପ ମାଧ୍ୟମରେ ବେକାରୀ ସୁର ହୋଇ ପାରିବ । ଏସବୁ ମାଧ୍ୟମରେ ନିମ୍ନତ୍ତମ ବଢ଼ିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସମସ୍ତ ସୁଖି ହୋଇଥାଏ

ନିମ୍ନତ୍ତମ ପ୍ରୟୋଗ ପଣି ନିମନ୍ତେ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଶିକ୍ଷା ଉଦ୍ୟୋଗନ କରି ଅଗ-ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଶିକ୍ଷା ଯଥା ଶୁଦ୍ଧିଗତ

ପ୍ରାୟତଃ ତଥା ଶିକ୍ଷାବିତ ଶିକ୍ଷାବ ବହୁତ ପ୍ରକାର ହେବା
ପରିଚାଳନା । କହିବା ବାହୁଳ୍ୟ ଯେ ଆମ ପ୍ରକାଶନ ଉପରେ ତଥା
ପ୍ରକାଶନ ନିୟୋଜନ ଉପରେ କୌଣସି ଶିକ୍ଷାବିତ ହେବା ବିଧେୟ ।
ନିମ୍ନରେ ଏହା ବ୍ୟୟ ବହୁତ ନୋକ ଯିବ ।

କେବଳପରି ପ୍ରକାଶନ ପ୍ରକାଶନେ ପ୍ରାୟତଃ ନିମ୍ନରୁ ଧ୍ୟାନ କରନ୍ତି
ହେଲେ ଶିକ୍ଷା ବା ଆଶାକର ଯୋଜନା କେବଳ ଉପାଦେୟ ପ୍ରକାଶନ
ପ୍ରାୟତଃ ଯୋଜନାକାଳେ ପ୍ରକାଶନ ବହୁତ । ପ୍ରାୟତଃ ପ୍ରକାଶନ
କେବଳ ଯୋଜନାକାଳେ ଉପାଦେୟ ଅନୁଷ୍ଠାନୀ ଶାସନରୁ ପ୍ରକାଶନ
ହେଲେ ଅନୁଷ୍ଠାନୀକ ଦିଗରେ କେବଳ ପ୍ରକାଶନ କେବଳ

ନିମ୍ନରେ ପ୍ରକାଶନ ନକ୍ଷା ବହୁତ । କେବଳ କେବଳ କେବଳ
ପ୍ରକାଶନର ପ୍ରକାଶନ । ଏହା ଆବଶ୍ୟକ ହେଲେ ପ୍ରାୟତଃ ତଥା
ନିମ୍ନରେ ପ୍ରକାଶନ ବିକାଶକାଳେ କେବଳ ଅନୁଷ୍ଠାନୀକ ପ୍ରକାଶନ
କେବଳ ଉପାଦେୟ ନିମ୍ନରେ କେବଳ ଆବଶ୍ୟକ ପ୍ରାୟତଃ ଏହା
କେବଳ ଉପାଦେୟ ନିମ୍ନରେ କେବଳ ଆବଶ୍ୟକ ପ୍ରାୟତଃ ଏହା
ଅନୁଷ୍ଠାନୀକ ହେଲେ ପ୍ରାୟତଃ । ଏହାପାଇଁ କେବଳ ପ୍ରକାଶନ ଏହା
ଅନୁଷ୍ଠାନୀକ ।

ପ୍ରକାଶନ, ଅନୁଷ୍ଠାନୀକ,
କେବଳ ପ୍ରକାଶନ ।

କେବଳପରି ପ୍ରକାଶନ ପ୍ରକାଶନେ ପ୍ରାୟତଃ ନିମ୍ନରେ କେବଳ ପ୍ରକାଶନୀ ପ୍ରକାଶନେ ପ୍ରାୟତଃ, କିନ୍ତୁ କେବଳ ପ୍ରକାଶନୀ ପ୍ରକାଶନେ ପ୍ରାୟତଃ ।

ହସୀର କାହିଁକି ବଞ୍ଚିତ ହୋଇଥିଲେ ?

ଅଶୋକ ପ୍ରିୟଦର୍ଶୀ

ଗଜପତି କପିଳେନ୍ଦ୍ରଦେବ ଓ ତାଙ୍କପୁଅ ପୁରୁଷୋତ୍ତମଦେବ ଓଡ଼ିଶାବାସୀଙ୍କ ନିକଟରେ ସୁପରିଚିତ । ଜାରଣ ଏ ଦୁହେଁ କେବଳ ଇତିହାସରେ ଦୁଇଜନନାୟକ ଭାବରେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ନ ବରଂ ନୁହେଁ, ଏକାଧିକ ବିଶ୍ୱଦକ୍ଷୀ ଓ ମନୋରମ କାହାଣୀର ଲୋକ ପିୟ ନାୟକ ଭାବରେ ମଧ୍ୟ ଲୋକ ଚିତ୍ତରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ । ଜନଶ୍ରୁତି କହେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମଦେବ ତାଙ୍କ ପିତାଙ୍କର ଜନିତ ପୁଅ ଥିଲେ । ଏପରିକି ତାଙ୍କର ମାତା କପିଳେନ୍ଦ୍ରଦେବଙ୍କର ବିବାହିତା ଭାଗୀ ନ ଥିଲେ ବୋଲି ମଧ୍ୟ ଏହି ଜନଶ୍ରୁତିକୁ ଜଣାପଡ଼େ ଅବଶ୍ୟ ଏତିକଥାକୁ ସମର୍ଥନ କରିବାକୁ କୌଣସି ଐତିହାସିକ ପ୍ରମାଣ ଏଯାଏ ମିଳିନାହିଁ । ତେବେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମଦେବ ଯେ କେତେ ପୁଅ ନ ଥିଲେ, ଏହାର କିଛି ପ୍ରମାଣ ମିଳୁଛି । ସ୍ୱୟଂ ଗଜପତି ପୁରୁଷୋତ୍ତମଦେବଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଲିଖିତ “ଭବନେଶ୍ୱରୀ ସ୍ତୋତ୍ର”ରେ ଗୋଟିଏ ପଦ ଲେଖାଅଛି:-

“କପିଳେନ୍ଦ୍ର ନନ୍ଦନୋଽୟମ୍ ତଦନୁଗ୍ରହମାସି ଲବଧି
ସାମ୍ରାଜ୍ୟଃ ।” ଅର୍ଥାତ୍ - ମୁଁ କପିଳେନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ପୁଅ ଏବଂ ତାଙ୍କର ଅନୁଗ୍ରହରୁଁ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ଲାଭକରିଛି । ଏଥିରୁ ବୁଝି ଦେଉଛି ଯେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମଦେବ ନ୍ୟାୟତଃ ଗଜପତିଆସନର ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ନ ଥିଲେ । କପିଳେନ୍ଦ୍ରଦେବଙ୍କ ଅନୁଗ୍ରହରୁ ଯେ ଭାଗ ହୋଇଥିଲେ । ‘ମାଦଳାପାଞ୍ଜି’ରୁ ଜଣାପଡ଼େ କପିଳେନ୍ଦ୍ରଦେବଙ୍କର ‘ହସୀର’ ନାମରେ ଜଣେ ବଡ଼ପୁଅ ଥିଲେ ଓ କପିଳେନ୍ଦ୍ର ପୁରୁଷୋତ୍ତମଙ୍କୁ ଗାନ୍ଧାରବାଜା ପରେ ଯେ ବିଦ୍ରୋହ କରିଥିଲେ । (୧) ଏହି ଦୁଇ ପ୍ରମାଣରୁ କାଣିହେଉଛି ପୁରୁଷୋତ୍ତମ କେତେପୁର ନ ଥିଲେ ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁଛି - କପିଳେନ୍ଦ୍ରଦେବ କାହିଁକି ପୁରୁଷୋତ୍ତମଦେବଙ୍କୁ ତାଙ୍କର ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ବାଛିଲେ ? କେତେପୁର ହସୀର କାହିଁକି ତାଙ୍କର ନ୍ୟାୟୋଚିତ ଅଧିକାରରୁ ବଞ୍ଚିତ ହେଲେ ?

ଏ ସମ୍ପର୍କରେ ଐତିହାସିକ ତଥ୍ୟ ଗବେଷକଗଣ ଅନେକ ବିଛି ସଂଗ୍ରହନାହିଁ କିନ୍ତୁ ଆସିଛନ୍ତି । ମାଦଳାପାଞ୍ଜିରେ ତାହା ଅଛି - “ଗାଧ ଆସା ହୋଇଲେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଗାଧ ଗାନ୍ଧାରବାଜା । ତାହା

ଶ୍ରୀ ରାଜା ବଡ଼ ବିପ୍ଳବ ପାଇ ତବତ୍ ହୋଇଲେ । ଏ ଅଙ୍ଗେ ବଡ଼ଦେବେଇ ଆବାସବାଣୀ ହେଲା” । (୨) ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ନେଇ କେତେକ ଆଲୋଚକ ବ୍ୟଙ୍ଗ କରିଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ମତରେ ଗାନ୍ଧାରୀ (ଦୁଇ ବିବାହୀ ବ ଭୋଗନୀ) ପ୍ରତି ସାତିଶୟ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଦେଖୁ କପିଳେନ୍ଦ୍ରଦେବ ଏଭଳି ଗର୍ବିତ ସଦକ୍ଷେପ ନେଉଛନ୍ତି ଏବଂ ଏହା ପଛରେ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅଛି ବୋଲି ମିଥ୍ୟାସ୍ୱଭାବ ଲେଖା ତତ୍କାଳୀନ ପ୍ରଜା-ପାରିଷଦଙ୍କ ମୁହଁ ବନ୍ଦ କରିବାକୁ କୌଣସି ପ୍ରୟୋଗ କରିଛନ୍ତି । ଏହିପରି ଘିର ତଞ୍ଜର ନବୀନ ସବୁ ଏ ସମ୍ପର୍କରେ ଲେଖୁଛନ୍ତି - “It is rather strange that Kapilendra set aside the claims of Hamvira and other princes for throne and chosen his successor Purusottama who was probably the youngest prince and son of a Brahmin lady. It appears that the mother of Purusottamadeva was the most favourite queen of Kapilendradeva and it was because of her influence that her son was chosen as the successor to the throne. xxx Madalapanji relates a story that Lord Jagannath appeared before Kapilendra in a dream and ordered him to nominate Purusottama as his successor The story might have been created to give religious justification to the rather unexpected decision of Kapilendradeva stating that it was a will of Jagannath”. (3)

ଏତିକରେ ଜଣ ସାହୁ ‘probably’ ଓ ‘it appears’ ଲଗାଇ ଯାହା କହିବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି, କହିବ ନିଶ୍ଚୟୋଚନ ଯେ ତାହା ଇତିହାସ ନୁହେଁ । ପୁରୁଷୋତ୍ତମଦେବ ଯେ କପିଳେନ୍ଦ୍ରଙ୍କର ସର୍ବ

କଟିତ ପ୍ରଜାପତି, ଏହାକୁ କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ସାଧ୍ୟ ନିଶ୍ଚିନାହିଁ । ପୁରୁଷୋତ୍ତମଦେବଙ୍କ ନାମା ସ୍ତୋତ୍ର 'ହାତୀ' ହୁଏତ ଭକ୍ତ ବାହ୍ୟରେ ପଢ଼ିଲେ ମଧ୍ୟ କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ନାହିଁ । କେବେ ସେ ଯଥାକ୍ଷର, ଚିତ୍ରାବତୀର ପୁରାଣ ଓ ସାଧୁ ଯେ ନାଦକାପାଣିର ଦୁଗ୍ଧ ବୁଦ୍ଧାନ୍ତକୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିଛନ୍ତି, ଏହା ନିଶ୍ଚୟ ।

ଏହିପରିକି ଓଡ଼ିଆ ପୁରାଣୀ ମଧ୍ୟ ଅନୁରୂପ ନଟ ପୋଷଣ କରି ଲେଖିଛନ୍ତି - "It is almost certain that the popular belief in dispensation of Jagannath in Purusottama's favour enabled Purusottama to gain the throne. But the popular belief in a miracle sealed Harivira's fate." (4)

ଏହିପରିକି ପୁରାଣୀ ମଧ୍ୟ ଅନୁରୂପ ନଟ ପୋଷଣ କରି ଲେଖିଛନ୍ତି - "It is almost certain that the popular belief in dispensation of Jagannath in Purusottama's favour enabled Purusottama to gain the throne. But the popular belief in a miracle sealed Harivira's fate." (5)

ଯୋଗାଯୋଗି ଭାବରେ ନାଦକାପାଣିର ଏହି ଦୁଗ୍ଧ ବୁଦ୍ଧାନ୍ତକୁ ପ୍ରାୟ ସବୁ ଏହିପରିକି ଏବଂ ଚତୁରଙ୍ଗାପୁରୀ କୌଣସି କେହି ଅସିଦ୍ଧ କରିଛନ୍ତି । କେବେକି ଆଲୋଚକ ଶ୍ରୀମନ୍ତ୍ରଣ ଅଣ୍ଟିଲେଇ ଯେବେ କୋଷୀକୁ ମଧ୍ୟ ଏ ବ୍ୟାପକ ଅଂଶୀଭାବ ବୋଲି ସ୍ପଷ୍ଟ କରିଛନ୍ତି । ପୁରାଣ ବୁଦ୍ଧାନ୍ତ ଅଲୋଚକ ଓ ଗୁରୁତ୍ବ ନାଥ ଦାସ ତାଙ୍କ ଲିଖିତ 'ସମ୍ପ୍ରତି-କାଳିନୀବେଶୀ' ପୁସ୍ତକରେ କହିଛନ୍ତି - "ଏଥିରୁ ଅନ୍ତତଃ ଏହି ଅନୁମାନ କରାଯାଇପାରେ ଯେ ପୁରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ମନ୍ଦିରର ଦେବକନ୍ୟାରେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମଦେବଙ୍କ ବିଂଦ୍ୟାପନ ଆରୋହଣରୁ ପରମ୍ପରା ସମ୍ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ଓ ଏହାହିଁ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ଲକ୍ଷ ଓ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇ ପ୍ରକଟ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିଲେ ।" (6)

ଓ ମାତ୍ରାରେ ଏହି ନାଦୀ 'ଅନୁମାନ' ପଢ଼ିଲେ ଯିଏ ତଥାକଥ ପ୍ରମାଣ ଆଉ କି ନଥାଏ, ନାଦକାପାଣିର ଦୁଗ୍ଧବୁଦ୍ଧାନ୍ତ ଯେ ତାଙ୍କ ଦୂରାନ୍ତ ମଧ୍ୟ ଅସ୍ପାଦ୍ୟ ହୋଇଛି, ଏହା ନିଶ୍ଚିତ । ଏ ବ୍ୟାପକ ଯେ ନାଦକାପାଣିର ଏହିପରି ଅସିଦ୍ଧତା ଦେଖି ଅସିଦ୍ଧତା ବ୍ୟାପକ ବୁଦ୍ଧାନ୍ତ ଦେଖୁ ପଞ୍ଚିତମାନେ ଏହାକୁ ହୁଏତ ଗତିଦାସର ଲକ୍ଷ୍ୟାଦା ଯେଉଁଠାରେ, କିନ୍ତୁ ଏହାକି କି ଠିକ୍ ହୁଏତ ଯେ ତତ୍ତ୍ୱ ପଞ୍ଚିତମାନଙ୍କର ଯାଗଦୀୟ ବ୍ୟକ୍ତି, ଅନୁମାନ ଓ ବ୍ୟାପକମାନୁ ଆମେ ଗତିଦାସର ନାମାଦା ଦେଖୁ । ଦେଖୁ କୌଣସି ପ୍ରକାର ଆଲୋଚକ ବା ପ୍ରାୟ ବିଶ୍ୱାସର ବ୍ୟକ୍ତି ନ ଥିଲେ କପିଳେନ୍ଦ୍ରଦେବଙ୍କ ପ୍ରାୟତଃ ଅନ୍ତତଃ ବାସ୍ୟାସିର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ବିଶ୍ୱାସ କରାଯାଏ ।

ଯାହାକି ଭାବରେ ଏହା ବିଶ୍ୱାସ କରିହୁଏ ନାହିଁ ଯେ କପିଳେନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ଭାବ କେବେ ଦକ୍ଷ, ଚତୁର ଓ ହୁରହୁସିୟାନଙ୍କ ପ୍ରାୟ କେବେ ଉପକାଶିକ ବ୍ୟାପକ ହୋଇ ଏଭଳି ପଦକ୍ଷେପ

ଲେଉଟିକେ । ଯେଉଁଠାରେ ଖାରବେଳକୁ ଛାଡ଼ିଦେଲେ ଆଉ କୌଣସି ଠିକ୍ ଗାୟ ଏବେକି ଦାପ୍ରାନ୍ତ ନିର୍ମାଣ କରିଥିବା ବିଶ୍ୱାସ ଗତିଦାସକୁ ହୋଇନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ପଞ୍ଚିତମାନେ କୌଣସି ଶାସକ ଯେ ଗାୟ କରିପାରେ ନାହିଁ, ଗତିଦାସଙ୍କ ତା'ର ପ୍ରମାଣ କାବନର ଅଧିକୃତ ଦମୟ ସେନାକାନ୍ତାରେ କଟାକାଶୁର କପିଳେନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ଅନ୍ତତଃ ଏହା ଆଶା କରାଯାଉ ପରେନା । ଅନ୍ତତଃ, ଏହାକୁ ଶିଖିତମାନ ନଗାମରେ ଗାୟ ନ ଯାଇ ଗତିଦାସର ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଉପାଦାନ କେବେଟି ଅତିଲେଖରୁ ପଦ୍ୟ ନୁହେଁ କରାଯାଉ ।

ଉତ୍କଳପ୍ରମୁଖଙ୍କର ବାସ୍ତବ ଦେହରେ କପିଳେନ୍ଦ୍ରଦେବଙ୍କ ପାଖରେଟି ଠିକ୍ ଅତିଲେଖ ନିଶ୍ଚିତ । ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ ପାଇଁ ଅତିଲେଖରୁଟିକର ସାହାଯ୍ୟ ନିଆଯାଇପାରେ ।

ପ୍ରଥମ ଅତିଲେଖଟିର ଲିଖନ ସମୟ ଦେଖାଯାଉ ଶ୍ରୀକ୍ଷା ଡିସେମ୍ବର ୯ ତାରିଖ । ଏହା କପିଳେନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ଗାୟଦ୍ବାର ୪ ଅକ୍ଟୋବର ଲିଖିତ । ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବାକଥ - ଏଥିରେ କପିଳେନ୍ଦ୍ର ନାମ ଦାସ କୌଣସି ଉପାଧି ବ୍ୟବହାରିତ ହୋଇ ନାହିଁ । ଏହା ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନା । ଏଥିରେ ଲକ୍ଷ୍ୟକାବୀଙ୍କ ଗପରୁ ଲୁପ୍ତକଥା (ଲୋକ-କବିତା) ଛାଡ଼ି କରାଗଲାବୋଲି ଲେଖାଅଛି ।

ଦ୍ୱିତୀୟ ଅତିଲେଖଟିର ଲିଖନ ତାରିଖ ଦେଖାଯାଉ ଶ୍ରୀକ୍ଷା ଏପ୍ରିଲ ୧୨ ତାରିଖ । ଏହା କପିଳେନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ଗାୟଦ୍ବାର ୨୨ ଅକ୍ଟୋବର ଲିଖିତ । ଏଥିରେ ପ୍ରଥମଥର ପାଇଁ "କୌଣସି" ଉପାଧିଟି ବ୍ୟବହାରିତ ହୋଇଛି । ଗପଟି ଦିଗ୍ବିଜୟରେ ନାମିତ ପଟ୍ଟିପାତ୍ର ପରାସ୍ତକରି ଦେଖିବା ପରେ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ କରିବା ଅବକାଶରେ ପାଦୁରକୁ 'ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଗୋପାଳାକୀ' ଗୋଟି ଦେଇଥିବା ବାସ୍ତବ ଏଥିରେ ଲେଖା ଅଛି ।

ତୃତୀୟ ଅତିଲେଖଟିର ଲିଖନ ତାରିଖ ଦେଖାଯାଉ ଶ୍ରୀକ୍ଷା ଡିସେମ୍ବର ୯ ତାରିଖ । ଏହା କପିଳେନ୍ଦ୍ରଦେବଙ୍କ ଗାୟଦ୍ବାର ୩୧ ଅକ୍ଟୋବର ଲିଖିତ । ଏଥିରେ ପ୍ରଥମଥର କପିଳେନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ନାମ ଦାସ କୌଣସି ଉପାଧି ବ୍ୟବହାରିତ ହୋଇଛି । ଆମର ଆଲୋଚ୍ୟ ପ୍ରସଙ୍ଗ ପାଇଁ ଏହି ଅତିଲେଖଟି ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିବାରୁ ଏହାକୁ ବଡ଼ ଅକ୍ଷର ସାମ୍ପ୍ରତିକ ଲିଖନ ରୀତିରେ ପ୍ରକାଶ କରାଗଲା ।

“ଶ୍ରୀ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ କଟକର ପଶ୍ଚିମ ଘରେ ମାଜଣା ମାଛପରେ ମାଦାରାଜା ବିଜେ କରିଥିବା ସମୟରେ ଏହା ଲେଖାଛଡ଼ାକୁ ଶ୍ରୀ ଜାମୁରୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲା—ହେ ଜଗନ୍ନାଥ ! ମୋର ବାହାର ଓ ଭିତର ସମସ୍ତ କଥା ତୁ ଜାଣୁ । ମୋର ନିଜର ବୋଲି ଯେତେ ଯାହା ଧନ, ଗହ ବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପଦାର୍ଥ ଅଛି, ସେ ସବୁଟା ତୋର । ଯା’ତାରୁ ଆହୁରି ଫଳାଫଳ କୌଣସି ଉପଦ ଯଦି ମୋପାଶରେ ଥାଏ, ତେବେ ତୁ କହ — ତାହା ଏଇଛାଣି ମୁଁ ବ୍ରାହ୍ମଣ ହାତରେ ଟେକି ଦେବି । ଏ ଭୂମିଖଣ୍ଡ ମୋର ନୁହେଁ, ତୋର । ତୁ ଯାହାକୁ ଅନୁଗ୍ରହ କରିବୁ, ମୋର ସେ xxxxx (ଲିପି ଅସଫଳ) ।”

ଏଲେଖା କୌଣସି ଫିରିଙ୍ଗି ଆଦିମୁଦ୍ରାଙ୍କ ସେ କହୁଥା ପୋଥିରୁ ଉଦ୍ଧୃତ ନୁହେଁ କିପା କୌଣସି ପଞ୍ଜିକାରକ ମନଗଢ଼ା ରାଜୁରପ ନୁହେଁ । ଉଦ୍ଧୃତ କପିଳେନ୍ଦ୍ରଙ୍କର ଆହୁରିକ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ଓପୁରେ ପାଆ । ଏହି ଭିତରୁ ଯଦି କେହି କହନ୍ତ କା କୌରବର ଗହ ବାହୁଜୁଟି, ତେବେ ତାହାକୁ ଶାନ୍ତନ କରିବାର ଉପାୟ ନାହିଁ । କାରଣ କୌଣସି ଲୋକର ଶ୍ରଦ୍ଧା ଓ ବିଶ୍ୱାସକୁ ପ୍ରହତ୍ୟରେ ମାପିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ଜଗନ୍ନାଥ ଓ ତାଙ୍କ ଆଦର ନୂଆ କହ ଦେବେଇ ବିଶ୍ୱାସ ଓ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଉପରେ ଛିଡ଼ା ହୋଇଛି । ପ ଅଗ୍ରହ ବର୍ଷ ଦଳର କୌଣସି ଧର୍ମପତେନ ନରପତି ନିଜର ଛନ୍ଦିୟ ପରିଚିତତାର ପ୍ରମାଣ ହାତୁପ ଗୋଟିଏ ପ୍ରତୀକଶାପ୍ତୀ ଅଭିଲିପି ଶୋକ୍ ତଗନ୍ନ ଅଙ୍କ ଦେବେଇ ବାଞ୍ଛରେ ଲେଖାଗାଥୁବେ ଓ ପୁଣି ସେଥିରେ କହିଥିବେ, — “ମୋର ବାହାର—ଅନ୍ୟତର ସମସ୍ତ ତୁ ଜାଣୁ”— ଏହା ଶ୍ରଦ୍ଧା କରିବୁଏ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଦୁଃଖର ବିଷୟ ମାଦଳାପାଞ୍ଜିର ସ୍ୱପ୍ନ କ୍ରୟାନ୍ତ ଉପରେ ଝୁପୀ—ତୋପାନ ପୁଣି କହିଥିବା ଏପିତାପିକମାନେ ଏ ଅଭିଲେଖଟିକୁ ଆଦୌ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଉନାହାନ୍ତି । ତାହା କାରଣ, ବୋଧହୁଏ ଏଥିରେ ‘ଲୁଗା—କରଡ଼ି’ ଭଳି କୌଣସି ଦରକାରୀ ତିନିସର ଗହେଇ ନାହିଁ ଓ ଦେଖୁ ଚିତିହୀନ ପାଞ୍ଜି ଅବାହର । ଏକମାତ୍ର ଏପିତାପିକ ରାଖାଲଦାସ ବାନାର୍ଜୀ ଅଭିଲେଖଟି ସମ୍ପର୍କରେ ସାମାନ୍ୟ ପୁଚନା ଦେଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତାହା ନୁହେଁପୁଣି । ସେ ଲେଖୁଛନ୍ତି — “Another inscription was incised in the 31st Anka-12th July 1459 and records that the King held court in the audience hall of the southern block of rooms and registered a vow to bestow all precious things possessed by the King on Brahmins.” (8)

କହିବା ବାହୁଲ୍ୟ ଯେ, ଅଭିଲେଖଟିରେ ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କୁ ଦାନ ଦେବି ଦେବ ବିଷୟ କୁହାଯାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏହାର ଅର୍ଥ ଆଉ ବିଛି । ଅଭିଲେଖଟିର ବିଶେଷତ୍ୱ ହେଉଛି — ଏହା କୌଣସି ଅନୁଦାନ ବା ଅନୁଶାସନ ନୁହେଁ । ବରଂ ଏହା ପ୍ରାଣିନାପରି ମନେ ହୁଏ । ଗୋଟିଏ ସନ୍ତାପିତ ଆସନିବେଦନର ସ୍ୱର ଏଥିରୁ ବାରିହୁଏ । “ଏ ଭୂମିଖଣ୍ଡ ତୁ ଯାହାକୁ ଅନୁଗ୍ରହ କରିବୁ” ଗଢ଼ିରୁ ବୁଝି ହେଉଛି ଓଡ଼ିଆ ସିଂହାସନ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ନେଇ ସେତେବେଳକୁ ସେ ଚିହ୍ନିତ

ହୁଲେ । ଏହା ୧୪୫୯ ଖ୍ରୀ:ର ଲେଖା । କପିଳେନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ପୁତ୍ରପୁର ନିଦ୍ରା ଦିନ, ମାସ ଓ ବର୍ଷ ବିଷୟରେ କୌଣସି ଦୁଇନଗ ଏପିତାପିକ ଏକମତ ହୋଇ ପାରିନଥିବା ଦୁଷ୍ଟିରୁ (କପିଳେନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ପୁତ୍ରପୁ ତାରିଖ ସମ୍ପର୍କରେ ଅନ୍ୟତ୍ର ଦଶ ପ୍ରକାର ମତ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ), ଆନୁମାନିକ ଭାବରେ କହିହେବ ଯେ ଏହା ତାଙ୍କ ମୁତ୍ୟୁର ଦୁଇ—ତିନି ବର୍ଷ ପୂର୍ବର ଲେଖା । ସେତେବେଳକୁ ଦକ୍ଷିଣାଞ୍ଚଳରେ ହସାର ଓ ତାଙ୍କ ପୁଅ ‘ଦକ୍ଷିଣ କପିଳେନ୍ଦ୍ରରାଜୁମାର’ ବେଶ ପ୍ରଭାବ ବିହୀନ କରି ରାଜତ୍ୱ କଲେଣ । (୯) କୌଣସି କାରଣରୁ କପିଳେନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ମନରେ ହସୀକମ୍ପ ରାଜ୍ୟ ନ ଦେବାର ବିଶ୍ୱର ନିଃସୟ ସେତିକିବେଳୁ ଆସିଛି । କିନ୍ତୁ ଏ ବିଶ୍ୱର କହି ନ୍ୟାୟ ସଙ୍ଗତ ଓ ଘୁଟି ଘୁଟ ହୋଇ ନଥାନ୍ତା, ତେବେ ତାହାକୁ ସେ ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର କାନ୍ଥରେ ଲେଖାଇ ପାରିନଥାନ୍ତେ । ଏ ଲେଖାଟିରୁ ତାଙ୍କର ମାନସିକ ଦୁଃସ୍ୱର ବିଶ୍ୱ ପ୍ରସ୍ତୁତିତ ହେଉଛି । ସେ କୌଣସି ଦିବାନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚି ନପାରି “ହୁପାହାକୁ ଅନୁଗ୍ରହକରିବୁ” ବୋଲି ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ଉପରେ ଲାଡ଼ି ଦେଉଛନ୍ତି । ଏହା କୌଣସି ଗୋପନୀୟ ପାଞ୍ଜି ନୁହେଁ ମନ୍ଦିର କାନ୍ଥରେ ସବିଧାଧାରଣାଙ୍କ ଗୋଟଗରେ ଏହା ଲେଖା ଯାଇଛି । ମାଦଳା ପାଞ୍ଜିର ତତ୍କାଳୀନ ପଞ୍ଜିକାର ଏହି ଲିପିର ଅର୍ଥ ଅଧୀଷ୍ଠର ଯାହା ବୁଝିଲେ, ତାହାହିଁ ନିଜର କଳନା ଓ ଅତିରଞ୍ଜନ ମିଶାଇ ଲେଖିଲେ—“ଏପୁଥୀ କାହାକୁ ଆସା ହେବ, ମୁଁ ତାହା କାଣିବି ସେତିକିନ ରାସ ଆସା ହୋଇଲା..... ।” କିନ୍ତୁ ମାଦଳାପାଞ୍ଜିର ଏହି ଲେଖା ପଞ୍ଜି ଉଦ୍ଧୃତ କପିଳେନ୍ଦ୍ରଦେବ କାହିଁକି ଦାୟୀ ହେବେ ? ଯଦି ଶାତବେଦାନଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ମାଦଳାପାଞ୍ଜି ଲେଖା ହେଉଥାନ୍ତା ତେବେ ମାଦଳାପାଞ୍ଜିର ପ୍ରତିପୁଷ୍ଟାରେ ଗାଜାମାନଙ୍କୁ ଏପରି ହୀନ ଓ ହାସ୍ୟାସଦକରି ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇନଥାନ୍ତା (ମାଦଳାପାଞ୍ଜିରେ ଶ୍ୱେତଗଜସଦଙ୍କୁ ‘ରାଣ୍ଡିପୁଅ’, କପିଳେନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ ‘ଖପରାକଟା’ ଓ ପିରିଶ୍ୱେର’ ଇତ୍ୟାଦି ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି) ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି — ହସୀକମ୍ପ ସିଂହାସନ ନ ଦେବା ଭଳି ଏକ ନିଷିଦ୍ଧ ଓ ତାହାପୁଣି ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର କାନ୍ଥରେ ଲେଖାଛଡ଼ାଛଡ଼ି—ନେତିକ ଦୁବତା କପିଳେନ୍ଦ୍ରଦେବଙ୍କ ମନକୁ ଆସିଲା କିପରି ? ଏହାର ଏକମାତ୍ର ସମ୍ଭାବ୍ୟ କାରଣ ମନକୁ ଆସୁଛି — ହସୀର ପିତାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ବିଦ୍ରୋହ କଲେକି ? ଠିକ୍ ଏତିକିବେଳେ ଦକ୍ଷିଣାଞ୍ଚଳରେ ପ୍ରବଳ ବିଦ୍ରୋହ ହୋଇଥିବାର ପୁଚନା ମାଦଳାପାଞ୍ଜିରୁ ଆରମ୍ଭକରି ଇତିହାସମାନଙ୍କରେ ମଧ୍ୟ ମିଳୁଛି । ଏପିତାପିକ ରାଖାଲ ଦାସ ବାନାର୍ଜୀ ଏ ବିଷୟରେ ଲେଖୁଛନ୍ତି— “After fighting long wars with Bahamanis of Bidar and Vodeyars of Vijaynagar, he was faced with powerful rebels in his own country.” (10) ୫୫ ନବୀନ କୁମାର ଗାଡ଼ୁ ଲେଖୁଛନ୍ତି, “Even his eldest son Hamvira who had fought a number of battles for him at last joined hands with the rebels.” (11)

ଅବଶ୍ୟ କେତେକ ଏପିତାପିକ କାର୍ଯ୍ୟ କାରଣ ସମ୍ପର୍କରେ ଭିନ୍ନମତ ପୋଷଣ କରି ଆସିଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ମତରେ

ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବା କଥା 'ସାଆନ୍ତ' ଶବ୍ଦଟିରୁ ପ୍ରାୟ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଏଫିଡ଼ାସିବ ଜମିଦାର, ଅଧୀନଶ ଲୋକ, ବନିଆ, ଦୁଷ୍ୟ, ସାମନ୍ତ, ସୈନ୍ୟ ବା କୃଷ୍ୟ (ସେବକ) ଅର୍ଥରେ ହିଁ ବୁଝା ଲାଗୁଛି । ଲିପିଟିର ଗୋଟିଏ ଅତି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ଥାନରେ ବିଛି ଅକ୍ଷର ନକ୍ଷ ହୋଇଛି । ତା'ପରେ ଅଛି- "ବାଳକଙ୍କୁ ପୋଷି ଆଣିଲି, ଏମାନେ ମୋତେ ସବୁଦିନ ଛାଡ଼ିଲେ । କୌଣସି ସାମନ୍ତ ରାଜା ବା ଜମିଦାରଙ୍କୁ ସମ୍ରାଟ 'ବାଳକ'କୁ ପୋଷି ଆଣିବା ନିତୀତି ଅବଶ୍ୟକ କଥା । ଏହା କେବଳ ପୁଅମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ପ୍ରଯୋଜ୍ୟ । ପୁଣି 'ଏମାନେ ମୋତେ ସବୁଦିନ ଛାଡ଼ିଲେ' ଅର୍ଥ କୌଣସି ସାମନ୍ତରାଜା ଅପେକ୍ଷା ସେହି ପୁଅ ନାଟକୁ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିବା ଅଧିକ ମୁଣ୍ଡି ସଙ୍ଗତ । କୌଣସି ରାଜପରିବାରରେ ରାଜା ପୁଅମାନଙ୍କୁ 'ସାଆନ୍ତ' ସମ୍ବୋଧନ ଏବେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଚଳିତ ଥିବା ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର ହେବ । ପକୀରମୋହନ ସେନାପତିଙ୍କ ଏକାଧିକ ଉପନ୍ୟାସରେ ସାଆନ୍ତ ଶବ୍ଦର ଏହି ପ୍ରକାର ପ୍ରୟୋଗ ଲକ୍ଷ୍ୟଯାଏ । ତା'ଛଡ଼ା କୌଣସି ସାମନ୍ତରାଜା ବା ଜମିଦାର ସମ୍ରାଟଙ୍କୁ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଗଲେ ସମ୍ରାଟ ଏଥିରେ ବିଚଳିତ ହୋଇ ମନ୍ଦିର କାନ୍ଥରେ ଅତିଲେଖ ଖୋଦେଇବା ନିତୀତି ଅର୍ପଣ କରିଛନ୍ତି । ସେଇଟି ସାମନ୍ତଙ୍କୁ ଦଣ୍ଡଦେବା ପାଇଁ ଉଚ୍ଚଳ ରାଜ ଶାସ୍ତିର ଯଥେଷ୍ଟ ଶକ୍ତି ଥିଲା ଓ ଲୁଚିନେଶ୍ୱର ମନ୍ଦିର ଶିଳାଲିପରେ ଏଭଳି ସାମନ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ଦଣ୍ଡବିଧି ସ୍ଥାନ ଲେଖାହୋଇ ରହିଥିଲା । ଉକ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମାର ଚଂଚାଳୀ ଅନୁବାଦ ଏହିପରି- *All the kings in my Orissa Kingdom should work for the good of the sovereign, should keep up virtuous ways, should not remain in bad ways. If they act badly towards the sovereign, they will be expelled from the kingdom and all their property confiscated* " (19) ଏଭଳି ସାମନ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦାୟନ ଓ ସମସ୍ତ ବାଧ୍ୟାସିବରଣ ଦଣ୍ଡ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥାଉ ଥାଉ ସମ୍ରାଟ ଏପରି ବ୍ୟାବୃତ୍ତ ପ୍ରକାଶ କରିବାର ଅର୍ଥ କ'ଣ ?

ତେଣୁ ସ୍ୱୀକାର କରିବାକୁ ହେବ ଯେ, ଏ ଅତିଲେଖରେ ଥିବା 'ସାଆନ୍ତ' ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ ସାମନ୍ତରାଜା ନୁହେଁ, ବରଂ ରାଜକୁମାର ଶର, ଏମାନେ ବିଦ୍ରୋହ କରିଥିବାରୁ ଅର୍ଥାତ୍ ସମ୍ରାଟଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଯାଇଥିବାରୁ ଛାଡ଼ିଥିବାରୁ ସେମାନଙ୍କ ଶୁଣ ଓ ଆଚରଣ ଅନୁସାରେ ସମସ୍ତ ଓ ଅଧିକାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ପାଇଁ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ପାଖରୁ ଅନୁମତି ମାଗିଛନ୍ତି । ଏମାନେ ମୋତେ ସବୁଦିନ ଛାଡ଼ିଲେ । ଭିତରେ ଯେଉଁ ହତାଶା ଓ ବାରୁଣ୍ୟ ପ୍ରକଟ ରହିଛି, ତାହା କୌଣସି ଜମିଦାର ପ୍ରତି ଦେଖେହେଲେ ପ୍ରଯୋଜ୍ୟ ନୁହେଁ । ନିଜ ଲୋକ ବିପ୍ଳବ କଲେ, ପୁଅଦେଇ ତାପ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଗଲେ ଏମିତି ଏକ ଅସହ୍ୟ ଅବସ୍ଥା ପୁଣି ହୁଏ ଓ ସେହିଟି ବେଳେ ମଣିଷ ଜଗତର ସାମ୍ମୁଖରେ ନିଜକୁ ସମର୍ପଣ କରେ । "ଯେ ଯାହା ଅନୁରୂପ ବିପ୍ଳବ ନିୟୋଜିବ"ର ଅର୍ଥ ସାମନ୍ତ ରାଜାମାନଙ୍କ ଦେଖା ଅନୁରୂପ ଦଣ୍ଡ ବ୍ୟବସ୍ଥା ନୁହେଁ, ରାଜପୁତ୍ରମାନଙ୍କ ଶୁଣ ଓ ଆଚରଣ ଅନୁରୂପ ସମସ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ଓ ନିୟୁକ୍ତି ଦେବା କଥା

ହୁଏଯାଇଛି । ପୁନଶ୍ଚ, କୌଣସି ସାମନ୍ତ ରାଜାପ୍ରତି ଦଣ୍ଡ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରି ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ଏହାର 'ଦୋଷ-ଅଦୋଷ ବିଶ୍ଳେଷ' କରିବାକୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବା ଏକାନ୍ତ ଅବଶ୍ୟକ କଥା । ବରଂ କେନ୍ଦ୍ରକୁ ତା'ର କେନ୍ଦ୍ରକୁ ବଞ୍ଚିତ କରାଉଛି ଏବଂ ଗୁରୁତର ବାଧ୍ୟତା ବିଶ୍ଳେଷ କରିବା ପାଇଁ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ଏପରି ନିବେଦନ କରାଯାଇଥିବା ଅଧିକ ସ୍ପଷ୍ଟ ।

ଆଉ ଗୋଟିଏ କଡ଼ ଜିନିଷ ଏ ଅତିଲେଖରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବା କଥା, ଏଥିରେ କେବଳ 'କୌଣସି' ଉପାଧିଟି ଲାଗିଛି, ଅର୍ଥାତ୍ 'ନବକୋଟି', 'କଣ୍ଡାଟ' ଓ 'ଜଗବନ୍ଧୁ' ଇତ୍ୟାଦି ଶବ୍ଦ ଗଜପତିଙ୍କ ନାମ ସହିତ ସଂଯୁକ୍ତ ହୋଇନାହିଁ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଡିଗବିଜୟର ସାଲ ସହିତ ତା'ର ଅତିଲେଖମାନଙ୍କୁ ମିଳାଇ ଦେଖିଲେ ସମ୍ପର୍କ ହୁଏତେବ - ଏହକୁ ଉପାଧି-ବିରୁଦ୍ଧ ତାଙ୍କ ପାଇଁ ନୁହେଁ ଅନୁକ୍ରମ ନ ଥିଲା । ଯେତେବେଳେ ଯେଉଁ ଅକ୍ଷର ତାଙ୍କ ଅଧିକାରକୁ ଖୁସିକରି, ସେତେବେଳେ ସେ ତାହା ଅତିଲେଖରେ ବ୍ୟବହାର କରିଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ସମୟର ପରବର୍ତ୍ତୀ ଗଜପତିମାନେ ଉପାଧିର ବ୍ୟବହାର ଶକ୍ତା କରିନାହାନ୍ତି । ତେଣୁ ଏହି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅତିଲେଖଟିରେ କେବଳ କୌଣସି ଉପାଧିର ଉଲ୍ଲେଖ ଥିବାରୁ ଏହା କ'ଣ ମନେକରିବା ଅସମ୍ଭବ ହେବ ଯେ- ବିଦ୍ରୋହୀ ଦ୍ୱାରୀ ନବକୋଟି ଓ କଣ୍ଡାଟ ଦମନେ ଦାକ୍ଷିଣ୍ୟର ରାଜ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧ ନିଜ ପ୍ରତିଆରରେ ଗଞ୍ଜ ନିଜକୁ ସ୍ୱାଧୀନ ପୋଷଣ କରିବା ଚିହ୍ନିଲେ " ଶ୍ରୀମନ୍ଦିରରେ ଏହି ଲିପିଟି ଲେଖାଯିବା ପରେ ପରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଦାକ୍ଷିଣ୍ୟ ମୁଦ୍ରରେ ପ୍ରାୟ ବ୍ୟବହୃତ ରହିଛି ଓ କୁହା ଚଳରେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମଙ୍କୁ ରାଜ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧ କରି ଶେଷ ନିଶ୍ଚୟ ଡାକ କରାଯିବ ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ସମୟର ଏକ ମାତ୍ର ଅଂଶରେ ଲିପିଟି ପ୍ରମାଣ କରିଛି, ପୁଅ-ନାତଙ୍କ ଆଚରଣ ଅନୁସାରେ ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ଓ ସମସ୍ତ "ବିଦିବା ନିୟୋଜିବ" ନିମନ୍ତେ ସେ ନିଜେହିଁ ପିତାଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱ ଓ ସେଇକି ବାଧ୍ୟତା ଦେଖାଦେଖ ବିଶ୍ଳେଷ କରିବାକୁ ଭାର ସେ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ଉପରେ ଛାଡ଼ିଦେଇଛନ୍ତି । ଏଥିରେ ବିରୁଦ୍ଧ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଓ ମନ୍ଦିର ସେବକ ଗୋଷ୍ଠୀଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟ ପରିଚ୍ଛେଦନା ନିତୀତି ଅସମ୍ଭବ । ସ୍ୱୟଂ ବର୍ତ୍ତମାନକାଳର ଏ କେହିସବୁ ଦୋଷ-ଅଦୋଷ-ବିଶ୍ଳେଷ ନେଇ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚଳିଆସିଥିବା ମାତ୍ରାତା କଥା ଓ ଅନୁମାନର ଏବେ ଭାବି ହେବା ଉଚିତ । ଇତିହାସ ନାମରେ ସ୍ୟାରିମୋହନଙ୍କପାଖୁ ନବୀନ ନୁମାଗଙ୍କ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯେଉଁ କାହାଣୀମାନ ଆମକୁ ଗୁଣାହୋଇ ଆସିଛି, ତାହା ଯେ ମାନ୍ୟତାପାତ୍ର ଶୁଦ୍ଧ ବେଳା ଉଦ୍ଧୃତ ନୁହେଁ, ଏହା ବୋଧହୁଏ ବୁଝାଇବା ଆବଶ୍ୟକ ନାହିଁ ।

ଉଦାହରଣ :

- (୧) ମାନ୍ୟପଣ, ଡଃ ଶ୍ରୀ ଅକ୍ଷୟ ମହାନ୍ତି, ପୃ. ୪୭-୪୮ ।
- (୨) ଉକ୍ତି, ପୃ. ୪୭ ।
- (୩) ଶ୍ରୀ ଡଃ ଡୁମ୍ବର ଗାଡ଼, History of Orissa, ପୃ. ୨୩୭ ।
- (୪) ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମପୁର ପାଣିଗ୍ରାହୀ, History of Orissa, ପୃ. ୨୦୮ ।

ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସେବା

ସଂକଳନ : ପୁରନା ଓ ଲୋକ ସମୀକ୍ଷା ବିଭାଗ

“୨୦୦୦ ମସିହା ପୁରୀ ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ” ନାମକ ଯୋଗ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଛି ତାହା ହାସଲ କରିବା ଲାଗି ଓଡ଼ିଶାଟି ବରୋଣ୍ୟ ନେତା ଶ୍ରୀ ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ ଗଠିତ ସାରିକାରୀ ବନିଷ୍ଟ ପଦକ୍ଷେପନା ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି । ଏହି ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସେବା ଚିକିତ୍ସା ଶାଖା ଅଧୀନ ଏଲୋପାଥୀ, ଆୟୁର୍ବେଦିକ ଓ ଚେମିଷପାଥୀ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଥିବା ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟକର୍ତ୍ତା ଚିକିତ୍ସୁମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଶିକ୍ଷା ସୁଯୋଗମାନ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ତଥା ଶ୍ରାମାୟକମାନଙ୍କୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇ ଲାଗି ପଦକ୍ଷେପନା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଉଛି । ଏହାଛଡ଼ା ନ୍ୟାୟାଳୟ, ବାଦାୟ, ଆନାୟ, ବୁଝ, ଯଜ୍ଞ ଓ ଏଡ଼ିସ୍ ଭଳି ଚିକିତ୍ସା ଶାଖାଗୁଡ଼ିକର ନିରୀକ୍ଷଣ ଲାଗି ନ୍ୟାୟ ପଦକ୍ଷେପନା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଉଛି । ଏ ସବୁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଲାଗି ୧୯୯୧-୯୨ ବିଭାଗୀୟ ବଜେଟ୍ ଅଟକଳରେ ୧୯୦-୩୭ ଲୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଛି । ଉକ୍ତ ବଜେଟ୍ ଅଟକଳରୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଶ୍ରାମାୟକମାନଙ୍କୁ କରାଯାଉଛି ଓ ଏହାର ପ୍ରାୟ ଗତକର୍ତ୍ତା ୨୫ ଭାଗ ଅଧିକ ଶ୍ରାମାୟକ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ବ୍ୟୟ କରାଯିବା ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଉଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧିତ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଚିକିତ୍ସା :

ରାଜ୍ୟରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ୯୨ ଲୋଟି ଶେଷୀ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ର, ୫୧୯ ଲୋଟି ଅତିରିକ୍ତ ନନସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ର, ୧୭୨ ଲୋଟି ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ର, ୪୪୮ଟି ଆୟୁର୍ବେଦିକ ଚିକିତ୍ସାଳୟ ୩୮୨ ଲୋଟି ଯୋଗିପାଥୀଙ୍କୁ ଚିକିତ୍ସାଳୟ, ୪୮ଟି ସୁନାମି ଚିକିତ୍ସାଳୟ ଓ ୫,୯୨୭ଟି ଗପସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ର ରହିଛି । ୧୯୯୦-୯୧ ମସିହା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତାବିତ ୧୦୦ଟି ନୂତନ କନସ୍ତ୍ରୁ କେନ୍ଦ୍ର, ୨୫ଟି ଶେଷୀ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ର ୫୨ଟି ଆୟୁର୍ବେଦିକ ଚିକିତ୍ସାଳୟ, ୨୦ଟି ଯୋଗିପାଥୀଙ୍କୁ ଚିକିତ୍ସାଳୟ ଓ ୪୮ଟି ସୁନାମି କ୍ୟାମ୍ପ ୧୯୯୧-୯୨ ମସିହାରେ ନୂତନ କରି ୪୦୮ଟି ନନସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ର ୩୫ଟି ଶେଷୀ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ର, ୨୦ଟି ଆୟୁର୍ବେଦିକ ଚିକିତ୍ସାଳୟ, ୨୦ଟି ଯୋଗିପାଥୀଙ୍କୁ ଚିକିତ୍ସାଳୟ, ୨୮ଟି ସୁନାମି ଚିକିତ୍ସାଳୟ ଖୋଲାଯିବା ନିମନ୍ତେ ସ୍ଥିର ହୋଇଛି । ଏହାଛଡ଼ା ଆୟୁର୍ବେଦିକ ଓ ଯୋଗିପାଥୀଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟର ତଦାରଖ ଶାଖାକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ଲାଗି ‘ପକ୍ଷକର୍ମ’ ନାମକ ଏକ ନୂତନ ଚିକିତ୍ସାଳୟ ଖୋଲାଯିବା ଲାଗି ପ୍ରସ୍ତାବ

କରାଯାଇଛି । ଉକ୍ତ ଚିକିତ୍ସାଳୟରୁ ୭ ଶଯ୍ୟା ବିଶିଷ୍ଟ କରାଯିବ ଓ ଏହା ୧୯୯୧-୯୨ ମସିହାରେ ଆରମ୍ଭ କରାଯିବାକୁ ସ୍ଥିରୀକୃତ ହୋଇଛି ।

ଶ୍ରାମାୟକ ହାସ୍ତପାତାଳଗୁଡ଼ିକରେ

ବିଶେଷଜ୍ଞଙ୍କ ସେବା ବ୍ୟବସ୍ଥା :

୧୯୯୧-୯୨ ମସିହା ମଧ୍ୟରେ ଲେଖନ ବିଧ୍ୟାରେ ଓ ଶଳ୍ୟ ଶାସ୍ତ୍ରରେ ୪୭ ଲୋଟି ପଦବୀ ପ୍ରାପ୍ତ ଚିକିତ୍ସା ଲାଗି ସ୍ଥିର କରାଯାଇଛି । ଏହି ବିଶେଷଜ୍ଞମାନେ ଉନ୍ନୀତ ନନସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ର ଓ ଲୋକୀୟ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ରମାନଙ୍କରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବେ । ୧୯୯୧-୯୨ ମସିହାରେ ନିଦାନ ଶାସ୍ତ୍ର ଓ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଶାସ୍ତ୍ରରେ ୨୫ ଲୋଟି ବିଶେଷଜ୍ଞଙ୍କୁ ସର୍ବୋଚ୍ଚନିମ୍ନ ସ୍ତରୀୟ ହାସ୍ତପାତାଳମାନଙ୍କରେ ଅବସ୍ଥାପିତ କରାଯିବ । ୩ ଲୋଟି ଉପଚାରୀ ସେବା ସଂସ୍ଥା ପ୍ରତି ଚିକିତ୍ସା ପ୍ରସ୍ତାବ ମଧ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି । ଉନ୍ନତରୁ ଯନ୍ତ୍ର ଓ ଲୋକୀୟ ଯାନ ସମ୍ବଳ କରିବା ପାଇଁ ୧୯୯୧-୯୨ ବଜେଟ୍ ଅଟକଳରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି ।

ଦୁଷ୍ଟିହୀନତା ଓ ଟ୍ରାକମା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ

କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ :

ଅନ୍ଧତା ଓ ଟ୍ରାକମା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଜାତୀୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ମୂଳଲକ୍ଷ୍ୟ ହେଲା ୨୦୦୦ ମସିହା ପୁରୀ ବେଳରେ ଦୁଷ୍ଟିହୀନତାର ଅନୁପାତ ଗତକର୍ତ୍ତା ୧.୪ ଭାଗରୁ ୦.୩ ଭାଗକୁ ହ୍ରାସ କରିବା । ବାଲେଶ୍ୱର, କଳାହାଣ୍ଡି, ପୁରୀ, କେନ୍ଦୁଝର, ପୁରୀ, ବଲାଙ୍ଗୀର ଓ ମୟୂରଭଞ୍ଜ ଜିଲ୍ଲାର ସଦର ମହକୁମା ହାସ୍ତପାତାଳଗୁଡ଼ିକରେ ରାମ୍ୟମାଣ ଚକ୍ଷୁ ଚିକିତ୍ସା ସୁନିଶ୍ଚିତ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛି । ଏହାଛଡ଼ା ରାଜ୍ୟର ୩ ଲୋଟି ମେଡିକାଲ ହାସ୍ତପାତାଳଗୁଡ଼ିକରେ ଆଉ ୩ ଲୋଟି ରାମ୍ୟମାଣ ଚକ୍ଷୁ ଚିକିତ୍ସାଳୟ ସୁନିଶ୍ଚିତ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଅଛି । ୧୯୮୯-୯୦ ମସିହା ମଧ୍ୟରେ ବୁର୍ଲାସ୍ଥିତ ବୀର ପୁରୋହୀ ମେଡିକାଲ କଲେଜ ହାସ୍ତପାତାଳରେ ଏକ ଚକ୍ଷୁ ବ୍ୟାଙ୍କ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯାଇଛି ।

୨୦୦୦ ମସିହା ପୁଣି ଦେଶକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଦୁଃଖ ଗୋଡ଼ା
ବିଶୋଧ ଲାଗି ନାହାଏ କୁହି ନିରାଶ୍ରୟତାକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ
ବାପ୍ୟବାଣୀ କରାଯାଇଛି । ଗଭୀର, ପୁରୀ, ବରଗଡ଼, ମୟୂରଭଞ୍ଜ,
ଦେବଗଡ଼ ଓ ଖୋର୍ଦ୍ଧା ଜିଲ୍ଲାମାନଙ୍କରେ ଦୁଃଖ ଗୋଡ଼ା
ନିରାଶ୍ରୟ ନିମନ୍ତେ ବହୁତେ ଓଷଧି ଚିକିତ୍ସା ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ
ବାପ୍ୟବାଣୀ କରାଯାଇଛି । ୧୯୯୦-୯୧ ମସିହାରେ ଏହି
ଚିକିତ୍ସା ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ପ୍ରସାରମୁଖ ଓ ବଲାଙ୍ଗୀର ଜିଲ୍ଲାରେ ଓ
୧୯୯୧-୯୨ ମସିହାରେ ବଲାଙ୍ଗୀର ଜିଲ୍ଲାରେ ଓ ବଲାଙ୍ଗୀର
ଜିଲ୍ଲାରେ ପ୍ରସାରିତ କରିବା ଲାଗି ପ୍ରସାଦି କରାଯାଇଛି ।
ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ୧୫୭,୮୨୨ ଜଣ ଲୁଗା ଗୋଡ଼ାକୁ ବହୁତେ ଚିକିତ୍ସା
ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ଓ ବହୁତେ ୧,୦୩,୮୩୫ ଜଣ ଲୁଗା
ଗୋଡ଼ା ଆରୋଗ୍ୟ ଲାଭ କରିଛନ୍ତି ଓ ୮୮,୩୩୩ ଜଣ ଲୁଗା
ଗୋଡ଼ା ଚିକିତ୍ସାଧୀନ ରହିଛନ୍ତି ।

ପ୍ରାଣ ଶୋଭା ବିଧିରା ଶେଷରେ ଦେବମାୟାପାତ୍ରୀ ନାମକ ଏକ
 ଗୁଣବାନୀନ ଚିତିହା ପଦ୍ମ ପୁଷ୍ପରେ ବୋପାଳା ଥିବି ଅଳ୍ପ ପରାସ୍ତ
 ନାମରେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଶୋଭାମାନଙ୍କୁ ଆଶେଷ୍ୟ ବରଦାୟକପାତ୍ରୀ ।
 ଏହି ବିଧିରା ବ୍ୟବହାର ପୁରୀ, କଟକ, ଦେବନାଗର, ନୟାଗଡ଼,
 କେନ୍ଦୁଝର, ବରକ, ଛୋଟାପୁର, କଳାହାଣ୍ଡି ପ୍ରଭୃତି ଚିନ୍ତାମାନଙ୍କରେ
 ପ୍ରଚଳିତ ବୋପାଳା ଶୁଭ ନିକଟରେ ଥିବି ଚିତିହା ବ୍ୟବହାର
 ଦାନେଶ୍ୱର ନିକଟରେ ପ୍ରଚଳିତ ବରଦାୟକ ପ୍ରସାଦ
 ବରଦାୟକ ।

ସଂସ୍କୃତ ସ୍ମୃତିଗ୍ରନ୍ଥ, ନ୍ୟାୟଶାସ୍ତ୍ର, ଦେଶସାଧାରଣ ଓ ଦେଶାନ୍ତରୀୟ
ସ୍ମୃତି ଓ ଗୋଟି ଡିମାନ୍ସ ଟ୍ରିବିନାଲ ପରାମର୍ଶକ ସଂସ୍ଥାଦ୍ୱାରା ଉପ
୧୦୦-୧୨୦୦ ଟାଙ୍କିର ପରାମର୍ଶ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି । ଏହାଛଡ଼ା
୧୫-୨୦ କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି । ଏହାଛଡ଼ା
ଭାରତ ସରକାର ଏକଟି ପରାମର୍ଶ ଓ ଟ୍ରିବିନାଲ ପରାମର୍ଶ
ସମାପନକାରୀ ଅଞ୍ଚଳ ସ୍ମୃତି ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବ୍ୟୟ ଅବତରଣ ଲେଖାଯାଇଛି ।
୨୦୦୦ ଓ ୨୫ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା । ଉପ ପରିଚାଳନା ପଦ୍ଧତି
ସମସ୍ତ ଡିମାନ୍ସ ଟ୍ରିବିନାଲ ଗୁମାସ୍ତା ଲୋକମାନଙ୍କ ନିମନ୍ତେ
ସ୍ଥାପନକାରୀ ଟ୍ରିବିନାଲ ଟ୍ରିବିନାଲ ଟ୍ରିବିନାଲ ଟ୍ରିବିନାଲ ଟ୍ରିବିନାଲ
ଟ୍ରିବିନାଲ ଟ୍ରିବିନାଲ ଟ୍ରିବିନାଲ ଟ୍ରିବିନାଲ ଟ୍ରିବିନାଲ ଟ୍ରିବିନାଲ
ଟ୍ରିବିନାଲ ଟ୍ରିବିନାଲ ଟ୍ରିବିନାଲ ଟ୍ରିବିନାଲ ଟ୍ରିବିନାଲ ଟ୍ରିବିନାଲ

ଯୋଗ୍ୟ ଦୈନିକୀନସ୍ତୁ ବନ୍ଧ୍ୟାବେଦନୀ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନକା ଓ ସମ୍ପାଦନ କରୁ ଯେଉଁଠି ବ୍ୟବସ୍ଥା ନ ରହେ। କିନ୍ତୁ ନିମନ୍ତେ ଯୋଗ୍ୟକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରାଯାଉଛି । ଏ ବିଜ୍ଞାନୀନ ବାବଦର ବ୍ୟବସ୍ଥା ନିୟମରେ ଶିଶୁମାନଙ୍କୁ ଡିପଥେରିଆ, ନୂଆକା, ଟିଫଏଡ, ମିଲିରିଆ, ଯକ୍ଷ୍ମା ଓ ସେ ଲିଓ ପ୍ରଭୃତି ରୋଗ ଦେଖି ରକ୍ଷା କରାଯିବା ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଉଛି ।

ଭାମରା ଏ ଗୋଟି ତାହାଣୀ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟରୁ ଟିକିରେ
ଗ୍ରହଣ କରି ବିଷୟରେ ପ୍ରାୟତଃ ଓ ପ୍ରାୟତଃ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ
କରାଯାଉଛି ଓ ଜଗତରୁ ଏହି ବିଦ୍ୟାଳୟରୁ କଲେଜରୁ
ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଓ ପ୍ରାୟତଃ ବିଷୟରେ ପ୍ରାୟତଃ ତାହାଣୀ
ଶିକ୍ଷାଦାନ କରାଯାଉଛି ।

ଏ ୧-୧୯୯୧ ତାରିଖ ପରଯାଗ ତାଙ୍କର ଶାଶୁମାମୁଣିଙ୍କର
ବୈବାହିକ ଦେହାନ୍ତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ସେହି ସମୟରେ ସିଆସାଉଥିବା
ଫାଉଣ୍ଡେସନ୍ ମୁକ୍ତିଲାଭ କରି ୭-୫୦୦ ୮ ୯-୫୦
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବଢ଼ି ଚାଲିଯାଇଛି । ଏହାଛଡ଼ା ଗୋଟିଏ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ
ଆଦେଶ ପ୍ରଦାନୀ ଗତ ବ୍ୟାପ୍ଟେନ୍, ଶିଶୁ ଓ ସାଲାଇନି
ଦିଆଯିବା ଲାଗି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ସାଧାରଣ ଗୋଟି ଓ
ସାଧାରଣ ଗୋଟିଏ ଦିଆଯାଉଥିବା ଶାସ୍ତ୍ରୀ ମୁକ୍ତିଲାଭ କରି
ପୁଣି ସେହିଭଳି ବଢ଼ି ଚାଲିଯାଇଛି । ଏହା ପଛରେ ସାଧାରଣ
ଗୋଟି ଓ ସାଧାରଣ ଗୋଟିଏ ମୁକ୍ତିଲାଭ ଶାସ୍ତ୍ରୀ ନାହିଁ
ଯୋଗରେ ସାତ ଟଙ୍କା ଓ ଆଠ ଟଙ୍କା ରଖାଯାଇଛି ।

ଔଷଧଗୁଡ଼ିକର ଗୁଣାୟକ ମାନ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ବିଭାଗର ଦାୟିତ୍ବ :

୧୯୯୦-୯୧ ମସିହା ମଧ୍ୟରେ ଅର୍ଥାତ୍ ୯୦ ମସିହା ବିବେଚନା ମାତ୍ର ଶେଷ ପୁରୀ ଔଷଧ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ସଂସ୍ଥା କରଦାରୁ ୧୦୮ ଗୋଟି ଔଷଧ ପ୍ରସ୍ତୁତକାରୀ ୧୯୪୦ ଗୋଟି ଚିକିତ୍ସା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଦେଖାଇ କରିଛନ୍ତି ତଥା ବିଷୟ ହେଉଥିବା ଓ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଔଷଧଗୁଡ଼ିକୁ ପରୀକ୍ଷା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିଛନ୍ତି । ବିଧିବଦ୍ଧ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉପରେ କରିଥିବା ୪୯୯ ଗୋଟି ଔଷଧ ପ୍ରସ୍ତୁତକାରୀ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ 'ବାଉଣ ଦର୍ଶାଅ' ନୋଟିସ୍ ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା । ବିଭିନ୍ନ ବ୍ୟାପାରୀମାନଙ୍କ ଶ୍ରଦ୍ଧା କରାଯାଇଥିବା ଗୋଟି ଔଷଧ ପ୍ରସ୍ତୁତକାରୀ ସଂସ୍ଥାର ନାଲିସେନସ

ସମ୍ବେଦନ କରାଯାଇଛି । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ ଗୋଟି ସଂସ୍ଥାର ନାଲିସେନସକୁ ଚଳ କରାଯାଇଛି । ୧୯୯୦-୯୧ ମସିହା ମଧ୍ୟରେ ଭୁବନେଶ୍ୱରସ୍ଥିତ ରାଜ୍ୟ ଔଷଧ ପରୀକ୍ଷାଗାର ୪୩୭ ଗୋଟି ଔଷଧ ନମୁନା ପରୀକ୍ଷା କରିଛନ୍ତି । ଉକ୍ତ ପରୀକ୍ଷାଗାରକୁ ଆବଶ୍ୟକ ବୈଷୟିକ କର୍ମଚାରୀ ଓ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଯୋଗାଇ ଦେଇ ଯେପରି ସମସ୍ତ ପ୍ରକାରର ଔଷଧ ନମୁନା ପରୀକ୍ଷା କରିବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଶକ୍ତି ସାମର୍ଥ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇପାରିବ, ସେଥିନିମନ୍ତେ ଆବଶ୍ୟକ ପଦକ୍ଷେପମାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି । ଚଳିତ ବର୍ଷ ଉକ୍ତ ପରୀକ୍ଷାଗାର ନିମନ୍ତେ ୧୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ଯନ୍ତ୍ରପାତି କ୍ରୟ କରାଯାଇଛି ।

ରାଜ୍ୟ ଭୂତଳା ଉପକାରେ ଆୟୋଜିତ ରାଜ୍ୟସ୍ତରୀୟ ପ୍ରକୃତି ନିଷ୍ପତ୍ତି ଓ ପ୍ରକୃତି ବନ୍ଧୁ ପ୍ରଶାସନ ଗ୍ରାମରେ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ, ଶ୍ରୀ ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ଉଦ୍‌ବୋଧନ । ଜଗଲ ବିଭାଗ ମନ୍ତ୍ରୀ, ଶ୍ରୀ ଦରିନ୍ଦ୍ର ବରିପାତ୍ର ମହାଶୟ ।

ଜଗନ୍ନାଥ ଯୋଗେନ ଲାଲକାଁ ବୁରଗୋ

ସେକ୍ସ ନାଟକର ଅଭି

ସେ ପ୍ରଥମେ ନାଟକ ରଚନା କଲେ । ଏହି ନାଟକ ରଚନା ପୂର୍ବରୁ
ଏପରିକି କବିରାଜ ରାଧାନାଥ ରାୟଙ୍କର ଓଡ଼ିଆ କାବ୍ୟ କବିତା
ରଚନା ପୂର୍ବରୁ ଜାଣି ମହାଶୟଙ୍କର 'ପ୍ରମାଦଫଳ' କାବ୍ୟ ପ୍ରକାଶିତ
ହୋଇ ସୁଲଭ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ଭାବେ ଗ୍ରହଣିତ ହୋଇଥିଲା । ଏହା
ପଢ଼ିତ ହେଉଥିବାବେଳେ ଓଡ଼ିଶା ଇତିହାସର ମନୋନୁଷ୍ଠ
"ଓଡ଼ିଶା ବିଷୟ" ଶାସ୍ତ୍ରରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିଲା ପ୍ରାୟ
ପାଞ୍ଚଟି, ତାହାକୁ ଇତିହାସରେ ଲାଲ ମହାଶୟଙ୍କର ପଥେ
ଅଧ୍ୟୟନ ଥିଲା । ବର୍ତ୍ତମାନ ଗୌରୀଗଙ୍ଗର ରାୟଙ୍କର ସେ ଥିଲେ
ପଞ୍ଜିଷ୍ଟ ହେୁ । ବ୍ରହ୍ମସମାଜ ଓ ଗାନ୍ଧୀ ଗାନ୍ଧୀମୋହନ ରାୟଙ୍କର
ଆହ୍ୱାନରେ ସେ ଆକ୍ରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲେ । ସାହିତ୍ୟ ପ୍ରଣୀତେ ଜାଣି
ମହାଶୟ ନାଟକ ରଚନାରେ ବ୍ରତୀହେଲେ ନିଜ ଶ୍ରୀ
ମାନ୍ଦାଗାରେ ସେ ଏକ ଛାତ୍ରୀ ରଜନୀ 'ରାଧାକଣ୍ଠ' ଉଚ୍ଚମାଧ୍ୟମିକ
ପ୍ରତିଷ୍ଠା କଲେ । ଏହି ମାଧ୍ୟମ ଅର୍ଥନୀତି ଅନ୍ୟତମ ସାମାଜିକ
ନାଟକ 'ସାବିତ୍ରୀ' ।

ଦେବାକୀନ ପାନାଦିତ, ପାନିକ ଓ ଅଧିନିତିକ ପରିଚ୍ଛେଦିତ
'କବିତା' ନାଟକ ଏକ ନିଶ୍ଚୟ ଛବି । ଜନିତାଗଜନ ଅତ୍ୟାଶ୍ରୟ
ଶୋଷଣ- ମଠ ମହାବଳ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ବ- ଅବିଶିଷ୍ଟ ଯୁବକମାନଙ୍କ
କଳ୍ପନାମୟ ଏକ ଗୁପ୍ତିତ ଅବସ୍ଥା ନିବନ୍ଧନ ଏବଂ ଶୁଣି
ପାରିବ, ବୁଝିପାର କଥା ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ଲୀଳା ନିର୍ଦ୍ଦୀକିତାବଳୀ
'କବିତା' ନାଟକରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯିବ । ଉକ୍ତ ନାଟକର ନାୟକ
କବୀରୀ ପ୍ରଥମେ ଏକ ନିଶ୍ଚୟ ବ୍ୟକ୍ତି ପାରୁ ଅପତନ ଓ
ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ମଠରୁ ପ୍ରତ୍ୟାଗତ ଓ ଅପମାନିତ ହୋଇ ଗାଁର
ଶେଷମୁଣ୍ଡ ଲୋକଙ୍କର ବିଶ୍ରାମ ଲୀଳା ପଦ୍ୟରେ କେତେକ ଲୋକଙ୍କ
କପଳେ ଦେଖାଯିବ । ଅଧୋପବିତ ନାୟକ ହୃଦୟରେ
ଅନୁରାଗ ଏବଂ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଗିବାରେ ସେ ଯାହା ହୋଇଛି
ଏହା ନାଟକଟିର ମୁଖ୍ୟ ବିଷୟ ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଲୀଳା ମହାଶୟ
ନଟକ ପୁଣି ସମୟରେ ଯେଉଁ ଅପହାସ ଲୋକ 'ଛତର'ରେ
ଖାଇ ଖାଟି ହୋଇ ଥିଲେ ପାଦମାନଙ୍କର ପ୍ରଲୋଭନରେ ପଡ଼ି
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ପର ପ୍ରତ୍ୟେକ କଳ୍ପନା ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ କଥା ଉଲ୍ଲେଖ
କରିବା ସହିତ ପର, ସଂସ୍କୃତି ଓ ଇହାର ସମସ୍ୟା କଥା ଲୋକଙ୍କ
ଏବଂ ଶାନ୍ତି ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ନାଟକ ଛବି । ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ବିନ୍ଦୁ ଗୁପ୍ତିତ

[illegible]

କିଛି ଏହି ବାବାଜୀ ନାଟକ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ପୁଅରୁ ଆରମ୍ଭ ହୋଇ ପନ୍ୟାରେ ଶେଷ ହୋଇଛି ।

ଜଗନ୍ନାଥନାଥ ଲାଲ ଗଜ ଶିକ୍ଷିତ, ଅଭିଜ୍ଞ, ଦମ୍ଭାବେଶି ଓ ସଂଜ୍ଞାଗତ ଥିବାରୁ ଏହି ଏକ ଚିନ୍ତା ଉଦ୍ବେଗ, ଗାତୀୟ ସ୍ବାଭିମାନ ଔଷ୍ଣିକ ଆଧୁନିକ, ସାମାଜିକ, ବାବାଜୀ ନାଟକ ଗତନା କରି ନିଜ ଘରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ରାଧାକାନ୍ତ ଗଜନାଥରେ ନିଜ ପରିବାରରେ ଲୋକଙ୍କ ସହିତ ମଞ୍ଚରେ ବସିଥିଲେ — ନିର୍ଦ୍ଦେଶନା ଦେଉଥିଲେ ଏବଂ ନିଜେ ନାଟକର ନାୟକ 'ବାବାଜୀ' ଭୂମିକାରେ ଅଭିନୟ କରିଥିଲେ । ସେତେବେଳେ ଏହି ଚାପି କରବା ଏକ ଅଧିତାପିକ ପଟ୍ଟା । ଲାଲ ନିହାରିକ ତାହା ପଟ୍ଟାକତାର ସହିତ ବସିଥିଲେ । ପୁନଃ ବାବାଜୀ ନାଟକରେ ଗତାନ୍ତରାତ୍ମକ ନାଟକ ଶୈଳୀ ଓ ସଂସ୍କୃତ ନାଟକର ଶାସ୍ତ୍ରାତ୍ମକ ବ୍ୟବହାର ପରିଚ୍ୟାସ କରି ନାହିଁ, ସ୍ବପର ଭଳି ଚରିତ୍ରର ଅବତରଣ ନକର ସାମାଜିକ ସମସ୍ୟାରୁ ଚିତ୍ତିକରି ପ୍ରସ୍ତୁତ ସଂଳାପ ସଂଯୋଗକରି ଜଗନ୍ନାଥନାଥ ଲାଲ ଓଡ଼ିଆ ନାଟ୍ୟ ସହିତର ଆଦି ପଦରେ ଯେଉଁ ନୂତନ ପରମ୍ପରା ସୃଷ୍ଟି କଲେ ତାହା ଓଡ଼ିଆ ନାଟ୍ୟ ସାହିତ୍ୟ ଇତିହାସରେ ଏକ ବିପ୍ଳବ — ନବନାଟ୍ୟ ଆନ୍ଦୋଳନର ଆଦିପତି ବୋଲେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କେବେ ନାହିଁ ।

'ସତୀ' ଏବଂ 'ପ୍ରୀତି' ଲାଲ ନିହାରିକଙ୍କର ଆଉ ଦୁଇଟି ପଟ୍ଟା । ବହୁଳ ସାମାଜିକ ନାଟକ, ଜନିତାରି ଶାସନର ଅତ୍ୟାଚାର, ଶୋଷଣ କଥା, 'ସତୀ' ନାଟକରେ ଉଦ୍‌ଘାଟିତ ହୋଇଛି । ସତୀ ନାଟକର ନାୟିକା ଲାବଣ୍ୟ ନାରୀର ଗୌରବ ସତୀତ୍ବ ଗୁଣ ପାଇଁ ନିଜର ଜୀବନ ଉତ୍ତର କରିଛି । ତାହା ଏକ ମନଃସ୍ଥ ଓ କାଳ୍ପନିକ ଗଳ୍ପ ଦୁର୍ଗା । ଏହା ଏକ ବିସ୍ଫୋରାତ୍ମକ ନାଟକ । ଅପର ପକ୍ଷରେ ପ୍ରୀତି ତାଙ୍କର ହୃଦୀୟ ସାମାଜିକ ନାଟକ । ପ୍ରୀତି ତାଙ୍କ ପୁଣ୍ୟ ପାଇଁ ଦୁଇଟି ପ୍ରାଣ ଅଶ୍ରୁ ଗ ବଦ୍ଧ ହେଲେ ଗଜ ନିଜ ଛୁଆ ଅଛୁଆଁ ଏବଂ ଯୌତୁକର ସମସ୍ୟା ସେଠାରେ ବାଧା ବନ୍ଧନ ସୃଷ୍ଟି କରିପାରେ ନାହିଁ । ଏହି ନାଟକରେ ନାୟିକା ସୁମତୀ ଏବଂ ନାୟକ ଜେନାମଣି ପ୍ରାମାଣ୍ୟ ରାୟଙ୍କ ଜୀବନରେ ତାହାହିଁ ପଡ଼ିଛି । ଦୁଇଟି ଭାବ ନାଟକରେ ଶ୍ରେଷ୍ଠତମ ବିଶ୍ଳେଷଣ ଏବଂ ମାନସିକ ବୃତ୍ତ ଆଦି ଉନ୍ନତ ଏବଂ ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ । ପାଞ୍ଜିରୁ ସଂଳାପର ମଧ୍ୟ

ବୈଚିତ୍ର୍ୟ ରହିଛି । ହିନ୍ଦି ଭାଷା ଶାସ୍ତ୍ରୀର ବ୍ୟବହାର ନାଟକରେ ପ୍ରବଳ ଉଚ୍ଚମାନବରେ ମଧ୍ୟ ସୁସମ୍ପନ୍ନ ।

ନାଟକ ଏକ ଗଣତାଣ୍ଡିକ କଳା । ସାମାଜିକ ରୁଚି ବଦଳରେ ନାଟକ ତାର ମୋଡ଼ ବଦଳାଏ । ସମାଜ ସଚେତନ ପ୍ରଜ୍ଞ ସମସ୍ତଙ୍କ ଆବଶ୍ୟକତାରୁ ଅନୁଭବ କରି ନାଟକର ବିଷୟ ବସ୍ତୁ ଗ୍ରହଣ କରେ । ସମାଜରେ ଆଲୋଚନା ଓ ସଂସ୍କାର ଆଣେ । ଯେଉଁଥିପାଇଁ କୁହାଯାଏ — Drama is a copy of life a mirror of customs—a reflection of truth ଜଗନ୍ନାଥନାଥ ଲାଲ ତାହାହିଁ କରିଛନ୍ତି । ଅଭିଜ୍ଞ ବିବେକି ଉଦ୍‌ବିଷ୍ଣୁତ ଦୁର୍ଗା ଜଗନ୍ନାଥନାଥ ଲାଲ ସଂସ୍କାର ପାଇଁ, ନୀତିର ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ସେ ପ୍ରବଳ ସଚେତନ କରିଛନ୍ତି । ତାଙ୍କ ସମୟର ଅନ୍ୟ ନାଟ୍ୟକାରମାନେ ପାଦା କରିବାକୁ ପଛନ ଦେଇପାରି ନାହାନ୍ତି ।

ଆଧୁନିକ ଓଡ଼ିଆ ନାଟକର ଆଦିପତିରେ ନାଟ୍ୟକାର ଜଗନ୍ନାଥନାଥ ଲାଲ ତାଙ୍କ ନାଟକଗୁଡ଼ିକରେ ଜୀବନର ନୂତନ ଗଣ୍ଡା ଓ ମୂଲ୍ୟ ବୋଧ ଯେପରି ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି — ସାମାଜିକ ସଂସ୍କାର ଓ ଉଦ୍‌ବିଷ୍ଣୁତ ଗଣ୍ଡା ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି, ମାତୃଭାଷା ଓ ସମାଜର ଅବହେଳିତ ବସ୍ତୁ ମଧ୍ୟ ଉପରେ ଯେଉଁ ନୂତନ ଜୀବନ ଦେଇଛନ୍ତି — ନୂତନ ସଂସ୍କାରନା ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି । ତାହା ଅନୁକ୍ରମୀୟ ଆଦିପ୍ରଜ୍ଞା ପାଖରେ ଦି ତାହା କେବଳ ସସ୍ତବ — ଯେଉଁଥି ପାଇଁ ଓଡ଼ିଆ ନାଟ୍ୟ ସାହିତ୍ୟର ଇତିହାସରେ ଲାଲ, ମନ ଶ୍ରୀ ଆଦି ଆଦିନାଟ୍ୟକାର ଭାବରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ।

ଗଭୀର

ସେହି ବାବାଜୀଙ୍କ ସାକ୍ଷାତ୍ ସାଧକ 'ଆଦି ନାଟ୍ୟକାର ଜଗନ୍ନାଥନାଥ ଲାଲ'ଙ୍କର ପବିତ୍ର ପୁତି ଗଣସଙ୍ଗରେ ଗଭୀର ଶ୍ରଦ୍ଧାଭାବି ଅର୍ପଣ କରୁଛି ।

ମାୟା
ବେବ ।

■ ଏକ ସ୍ବାଧୀନ ରାଷ୍ଟ୍ରରେ ପ୍ରତ୍ୟେକେ ନିଜ ନିଜର ଶାନ୍ତି କର୍ତ୍ତା । ପ୍ରତ୍ୟେକେ ନିଜ ନିଜକୁ ଏଭଳି ଭାବେ ଶାନ୍ତ କରିବା ଯେପରିକି ପରୋପକ ପ୍ରତି କୌଣସି ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ ନାହିଁ ।

—ଗାନ୍ଧିଜୀ

ଏସବୁ ସବୁ ଓଡ଼ିଶା ଦକ୍ଷିଣର ପ୍ରସାର ଓ ପ୍ରସାର ପାଇଁ ଆହୁରି ଅନେକ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଅଛି । ନିଗମତରଫରୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ପୁଣି ଖୋଲା ଯାଉଥିବା ବିଷୟ କେନ୍ଦ୍ର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନୁହେଁ । ଭାରତର ବିଭିନ୍ନ ନଗରୀ, ମହାନଗରୀ ମାନଙ୍କରେ ଆହୁରି ବିଷୟ କେନ୍ଦ୍ର ଖୋଲାଯିବାକୁ ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ଓଡ଼ିଶା ବାହାରେ ଓଡ଼ିଶା ଦକ୍ଷିଣର ଗୁଡ଼ିଆ ଅନୁଭବ କରି ନିଗମ ତରଫରୁ କେନ୍ଦ୍ର ଓ ପୁନଃପାଠେ ଦୁଇଟି ବିଷୟ କେନ୍ଦ୍ର ଖୋଲାଯିବା ପାଇଁ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭର ଗୁଣିଛି । ଅଗ୍ରା, କାଶ୍ମିରୀ, ବରୋଦା, ଅହମଦାବାଦ ଓ ଶାବାନଗର ପରି ନଗରୀ ମହାନଗରୀ ମାନଙ୍କରେ ବିଷୟ କେନ୍ଦ୍ର ଖୋଲାଯିବା ଯଥେଷ୍ଟ ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି ।

ଦକ୍ଷିଣର ପ୍ରସାର ଓ ପ୍ରସାର ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାବେ ଏକ ନୂତନ ଶିଳ୍ପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ ଓ ଗଢ଼ାମା ନିଗମ ଗଠନ କରିବାକୁ ଯିବାକୁ ନେତାମୁଖ୍ୟ ଏକ ସ୍ୱାଗତଯୋଗ୍ୟ ପଦକ୍ଷେପ । ଏହାଦ୍ୱାରା ଓଡ଼ିଶା ଦକ୍ଷିଣର ପ୍ରସାର ଓ ପ୍ରସାର ଆହୁରି ଆଗେଇଯିବ, ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ।

ନିଗମର କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷତା ବୃଦ୍ଧି କରିବା ନିମନ୍ତେ ନିଗମର ଏକ ନିଜସ୍ୱ ଚିକିତ୍ସାକର ସେକ୍ସର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଥାନ୍ତି । ରାଜ୍ୟ

ସରକାର ଚିକିତ୍ସାକର ସେକ୍ସରୁ ନିଗମକୁ ହାତକୁରି କରାଗଲେ ଏହି ଅନୁବିଧି ଦ୍ୱାରା କେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ନିଗମର ଏ ସଂକ୍ଷେପରେ ଦେଉଥିବା ବ୍ୟୟରୁ ଲାଭାଯାଇ ପାରିବ । ଦକ୍ଷିଣର ବିଷୟ ବୃଦ୍ଧି ନିମନ୍ତେ ଓରକାରୀ ବେସରକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଓ ଫୋଟୋ ମାନଙ୍କରେ ଦକ୍ଷିଣର ଗଢ଼ାମା ପାଇଁ ସରକାରୀ ସ୍ତରରେ ନୀତି ନିଶାଗଣା କେବଳ ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ଏବଂ ବ୍ୟତୀତ ଦକ୍ଷିଣର କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଉପଯୋଗୀ ମନୋହରୀ ସାମଗ୍ରୀ ସରକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ ବ୍ୟବହାର କେବାପାଇଁ ନିଶ୍ଚିତ ପ୍ରଣୟନ କରାଯିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଅଛି ।

ଓଡ଼ିଶାର ଦକ୍ଷିଣର ଚିକିତ୍ସା ଶାଳିର ଶର୍ତ୍ତ ଓ ଶୈଳୀର ଦୋଳାୟନରୁ ଏହାର ପ୍ରସାର ନିମନ୍ତେ ନିଗମର କାର୍ଯ୍ୟ ଦକ୍ଷତାକୁ ଆହୁରି ସୁଦୃଢ଼ ପ୍ରସାରିତ କରିଦେବ । ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସିଦ୍ଧ, ଅଗଣିତ କଳା କୁଶଳୀଙ୍କ ସହଯୋଗ, ଗ୍ରାହକମାନଙ୍କର ପ୍ରାୟୋଗିକତା ଓ ନିଗମ କର୍ମଚାରୀ ଏବଂ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ପରିଶ୍ରମ ନିଗମର କାର୍ଯ୍ୟ ତକ୍ଷତାକୁ ସୁଦୃଢ଼ ପ୍ରସାରିତ କରି ଏକ ମହାନ ଐତିହ୍ୟ ରଚି ଦେଇବ, ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହର ଆବକାଶ ନାହିଁ ।

ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଗମ,
କୁମ୍ଭେରୁକ ।

ଭାରତର ପୂର୍ବତନ କେନ୍ଦ୍ର ମନ୍ତ୍ରୀ, ତତ୍କାଳୀନ କରଣ ସିଂହ ରାଜରବିନ୍ଦ୍ରପାରେ ରାଜ୍ୟପାଳ,
ଶ୍ରୀ ଯଶବନ୍ତ ଶର୍ମାଙ୍କୁ ସାକ୍ଷାତ କରୁଛନ୍ତି ।

ସମ୍ପଦ ଆମେ ବଢ଼ାଉଁ!

ଆଧ୍ୟାତ୍ମୋପଦେଶ ଶତନାମକ

ବୀର ଶେଷସ୍ଥପୁର ଗାମର ଶିଳ୍ପ
ନାହିଁନେନ ବଢ଼ିଥିଲା ଗୋଟିଏ ପଥରେ
ବେଗର ଗାରିଆଇଁ ଥାନ୍ତି,
ବନ୍ଧୁ ବାବୁ ପରେ ଶାନ୍ତ
ପାଥକୀ ଗାନ୍ଧୀ ।

ଅନ୍ତର୍ଗତ ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ
ବାଣୀରୁ ଅନ୍ତର୍ଗତ
ଭୂମିହୀନ ଦିବୁର ଗନ୍ଧ
ଅପୂର୍ବ ପ୍ରଭାବ ଏ ଅପୂର୍ବ ଦୁଃଖ
ଅପୂର୍ବ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟର କଥା ।

ଭାଣୀ ନିଦେ କଟିକଣ୍ଠି
 ଗୁଣ ଶରୀ ଚକିକଣ୍ଠି
 ଚିତ୍ରରେ ଗାଣିରେ ଗାଣିରେ
 କାଟେ ପାଟେ
 ଚଳେ ପଳେ
 ଦୁଆରେ ଦୁଆରେ ।

କାଳ ବୁଦ୍ଧ ଚରାକା ମୁକ୍ତା ଦେବତା ବସନ୍ତ
 ଶୟ ଗାନ୍ଧୀ,
 ଶୟ ଗାନ୍ଧୀ,
 ଶୟଗର ବାଗବାନ ଶୟନି ମିଳାଦି ।

ମାତା ଦେବୀମାନଙ୍କ ପ୍ରତି
ସ୍ତବ ସ୍ତବପୁତ୍ର
ପ୍ରଦୀପ ପ୍ରଦୀପ ।

ପ୍ରଥମ ଶାସନ ନିମ୍ନଲିଖିତ
ଆୟୁର୍ବେଦ ଶାସନ ନିମ୍ନଲିଖିତ,
ଦ୍ୱିତୀୟ ଶାସନ
ତତ୍ତ୍ୱମତା ଶାସନ ନିମ୍ନଲିଖିତ ।

ଆଉ କେତେ ଗନ୍ଧକ ଗାଡ଼ିରେ
ଆଉ କେତେ ଦୋରା, ପୁଆରିରେ ।

ଶାନ୍ତ, ଦୀନ, ଅନ୍ୟାୟ — କାହିଁକି ତୁ
 ଆତ୍ମହତ୍ୟା କେତେ ଚିନ୍ତାଧାରୀ,
 ଅନ୍ୟାୟ କଷ୍ଟେ ଯୋଗି
 ଆତ୍ମହତ୍ୟା ହାଲ ହୋଇଛି ।
 ଅପ୍ରାପ୍ତ, ଅସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଶିଖା :

ଦରିଦ୍ର ପାଣି ଲାଗି ଗାନ୍ଧୀ ବାଜୁ
 ମାବୁଛନ୍ତି ଶୋ
 କେ ଦେଖନ୍ତି ସୁନା, ଚୁପା, ଶିଳକାର,
 କେ ଦେଖନ୍ତି ଟଙ୍କା ବା ପଇସା ।
 କାଗଜପତ୍ର ବୁଢ଼ୀଟିଏ ଜାଗଣି ଘାଟିର
 ଗଣା ଶୁଣିଥାଉ,
 ପକ୍ଷୀମାନେ କୋଥପୁଅ ବେରୀ ହେବ
 ବସନ୍ତ ଚାନ୍ଦର ।

ସବୁ ସମୟରେ ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କୁ ସେବା କରିବା ପାଇଁ ଏହି ପ୍ରକଳ୍ପ ଗଠନ କରାଯାଇଛି । ଏହା ଗୋଟିଏ ନିୟମିତ ଶିକ୍ଷା ଓ ଚିକିତ୍ସା କେନ୍ଦ୍ର ରୂପେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ଗଠନ କରାଯାଇଛି । ଏହା ଗୋଟିଏ ନିୟମିତ ଶିକ୍ଷା ଓ ଚିକିତ୍ସା କେନ୍ଦ୍ର ରୂପେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ଗଠନ କରାଯାଇଛି ।

କଥର ଚାହାନ୍ତି ଯହିଁ,
ବନ୍ଧା ହିଁ ଯେଉଁଠା ବୁଝି,
ଥାରେ ଥାରେ ଦେବ ସେ କଥରୀ ?
ମନେ ପଡ଼ିଗଲା ତା'ର
ସରପାରି ପଟ୍ଟାରି
ନାବର ବୁଝାଣ ।

ପିପିଲି ନଦୀର ତଟ
ପିପିଲି ନଦୀର ତଟ

ଯାହା ଘେନି ଗୁଣାଟିକି ବୁଡ଼ି,
ଚାଣି ଦେଲା ଖୁବ୍ ତଳେରେ ।

ମାବ ଚିରି ହୋଇଗଲା
ହାଲରେ କଅଣ ଭଲ ।
ଗତି-ନରନର ଘେନି ଗୁଣାଟି
ସିପିଦେଲା ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ହତରେ ।

ଜଣି ଧାର ଧାର ହୋଇ
ତଳକୁ ପଡ଼ିଲା ବୋହି,
ନିଶିତ ପଡ଼ିଲା ତାର
ଓଠରେ ପାଣିରେ
ବାଜି ଥାଇ କେତେ ଟୋପା
ପଡ଼ିଗଲା
ତଳେ ସେ ମାଟିରେ ।

ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ପୁଅକୁ ଘେନି
, ଶୁଣିଅଛି ବୁଡ଼ି
ବୁଡ଼ିର ପୁଅକୁ ଗାନ୍ଧୀ
ଶୁଣିଅଛି
ଅନୁଚ ମଧୁରୀ !
ପୁଅଙ୍କ ପୁଅକୁ ପୁଣି ବିଦ୍ୟାଳୟରେ
ଶୁଣିଅଛି ଗୋଟେ,
“ଧନ୍ୟ ଆଲୋ ବାଉରାଣୀ”
ଜଣାଇବା କହୁଛନ୍ତି ଥୋକେ ।

ନେତା ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ପତ୍ନୀ ସୁଲତନରେ ଯେତେ ପ୍ରକାଶିତ “ପଥେ ପଥେ
ପଦେଶୁ”ର ଗୋଟିଏ ଲେଖାକୁ ଉଦ୍ଧାରୁ ଗ୍ରହଣ ।

—ଭବନୀ

ଗାନ୍ଧୀ ବିଚାର,
ଯେ ଓ ଅନୁଷ୍ଠାନ ।

ବିବେଚନା କହିବାକୁ ଯେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମନୁଷ୍ୟ ଭରଣେ
ହୁଏକି ବିଚାରମାନ ଏବଂ ନାରାୟଣ ଦର୍ଶନ ଓ ବଞ୍ଚିତ
ବୁଦ୍ଧିରେ ଆନୁମାନିକ ଭେଦ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ କରୁଅଛନ୍ତି । କି
ପ୍ରକାର ବାଣୀ ! ଏହା ମାନବର ଦେହନା ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ଚାହାଣ
ସ୍ୱାଧୀନ ଶୁଦ୍ଧତା ଓ ବଞ୍ଚିତକୁ ଅନଳ ମୁଣ୍ଡର ପଥକୁ ଆଲୋଚିତ
କରୁଅଛି । ଏହା କୌଣସି ବିଶେଷ ଆଦର୍ଶ ବିଧିର
ନୈତିକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ନୁହେଁ, ଆନୁମାନିକ ଆଦର୍ଶକୁ ଗ୍ରହଣିତ
କରିବା ଭବେଶ୍ୟରେ ଏହା କୌଣସି ସ-କାରୀ ବିଧାନ ନୁହେଁ ।
ଏହି ବାଣୀରେ ଅସ୍ପଷ୍ଟତା ପ୍ରଧାନ ବିରୋଧ ନିହିତ ରହିଅଛି ।

ଏହି ବିରୋଧ କୌଣସି ରାଜନୈତିକ ପ୍ରଯୋଜନ
ଧ୍ୟାନରେ ପଡ଼ିବିତ ନୁହେଁ, ମାତ୍ର ଏହି ବାଣୀ ଓ ମନୁଷ୍ୟର
ମାନବିକତା ପ୍ରତି ଅପମାନ ପରପର ବିରୋଧୀ, ତାହା
ଅସ୍ପଷ୍ଟତା ପ୍ରଧାନ ବାଣୀ ଆମେମାନେ ସମସ୍ତଙ୍କ ନିଜକୁ
ନିଜେ ଅପମାନିତ କରିଅଛୁ ।

ବିବେଚନାକର ଏହି ବାଣୀ ପୂର୍ବ ମାନବିକତାରେ ତାହା
ହେବାପାଇଁ ଏକ ଆହ୍ୱାନ । ଏହା ଶୁଦ୍ଧ ପୁରସ୍କାରକୁ
କର୍ମ, ତ୍ୟାଗ ଓ ଆତ୍ମୋତ୍ତର ମଧ୍ୟ ଦେଇ ବିଶିଷ୍ଟ ପଥରେ
ମୁକ୍ତି ଅର୍ଜିବାରେ ପରିଣତ କରୁଅଛି ।

—ଉଦୀତ ନାଥ ପାଣ୍ଡବ

ରାଜ୍ୟର ୩୭୩୧ ପଞ୍ଚୁ ଚିକିତ୍ସାକ୍ଷମତ୍ୱିକରେ ୫୧.୮୦ ଲକ୍ଷ
ରୁହେଇ ପଶୁଙ୍କର ଚିକିତ୍ସା କରାଯାଇଛି , ଏହା ବ୍ୟତୀତ ୩୫.୪୦
ଲକ୍ଷ ପଶୁଙ୍କୁ ଟୀକା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି

ଓଡ଼ିଶା ଚଳଚ୍ଚିତ୍ରନିର୍ମାଣ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଦେଉଛି ଗାନ୍ଧୀ
 ଏକନାମ ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ଉତ୍ପାଦନକାରୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ । ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନରୁ
 ଅବଲୋକନୀୟ ଭାରତ ସରକାରୀ ସୋସାଲିସ୍ଟ ଫିଲ୍ମ
 ପ୍ରତିଷ୍ଠାନରୁ ଅଧିକ ଉତ୍ପାଦନକାରୀ କର୍ମାଚାରୀଙ୍କୁ ୧୯୯୦-୯୧
 ମଧ୍ୟରେ ୮୩,୧୪,୮୯୫ ଟଙ୍କା ଗ୍ରହଣ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ତରଫରୁ ଉତ୍ପାଦନ
 କର୍ମାଚାରୀଙ୍କୁ ପାରିବ ।

ବ୍ୟବସାୟୀମାନଙ୍କର ଆଧୁନିକୀକରଣ କରିବା ଲାଗି ଏହି
ପ୍ରକଳ୍ପ ଲକ୍ଷ୍ୟରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଉଛି ।

ପଞ୍ଚୁ ସମ୍ପଦର ବିକାଶ :

ଭଜନ ପ୍ରଦାନ ପ୍ରାଣୀରେ ଦେଖି ଗାଈମାନଙ୍କଠାରୁ ଉଷ୍ଣ
ଧରଣର ବାହୁଣୀ ପ୍ରଦାନ ନିମନ୍ତେ ସମସ୍ତ ବିଭାଗ ତରଫରୁ
ବ୍ୟାପକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମମାନ ଉଦ୍‌ଘୋଷିତ ନିଆଯାଇଛି ।

ପଦକ୍ତ ଉଦ୍ୟୋଗର ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ୍ୟ ୧.୪୫୬ ଗୋଟି କୃଷିମ ପ୍ରଜନନ କେନ୍ଦ୍ର ମଧ୍ୟରୁ ୧,୩୧୦ କେନ୍ଦ୍ରରୁ ଟିନାଙ୍କ ପ୍ରଜନନ କେନ୍ଦ୍ର ଉପେ ପରିଗତ କରାଯାଇଛି ଓ ଅଗଷ୍ଟ ୧୪୬ କେନ୍ଦ୍ରରୁ ୧୯୯୧-୯୨ ସୁଦ୍ଧା ଟିନାଙ୍କ ପ୍ରଜନନ କେନ୍ଦ୍ର ଉପେ ପରିଗତ କରିବାର ପ୍ରଭାବ ରହିଛି । ଅଷ୍ଟମ ଯୋଜନା କାଳ ମଧ୍ୟରେ ପାଣିଆୟତ୍ତମେ ଟିନାଙ୍କ ପ୍ରଜନନ କୋଶଳକୁ ଅବଶିଷ୍ଟ ପରୁ ଚିକିତ୍ସାଳୟରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯିବା ପାଇଁ ଯିବାକୁ ନିଆଯାଇଛି ।

କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଯୋଜନା ପ୍ରକଟ ଅନୁଯାୟୀ ବାଲେଶ୍ୱର ମୁଖ୍ୟଜିଲ୍ଲା
ର ମୁଖ୍ୟଜିଲ୍ଲା ଡିଭିଜନ୍‌ରେ ଏହି ଡିଭିଜନ୍ ପ୍ରଜନନ କୋର୍ସର
ବ୍ୟାପକତା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି ।

ବିଦ୍ୟାବିହାରୀ ପାଠ୍ୟ ପଢ଼ିବା ପାଇଁ ଯୋଗାଯୋଗ କରନ୍ତୁ ।

ପ୍ରାଚୀନ ଓ ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲାରେ ଉପଲବ୍ଧ ଗୋଟିଏ ଓ
ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବ୍ୟବହାର ଉପରେ ଲେଖକଙ୍କୁ କୁହୁଥିବା ବୁଦ୍ଧି
କୁହା ଶୁଣାଯାଏ । ଗର୍ବିତ ବୁଦ୍ଧି ଓ ଶେଷର ପୁରବ୍ୟାପିତ
ଉପରେ ଏକପ୍ରକାର ପ୍ରଶ୍ନ ଓ କୁହୁଡ଼ା ଘୋଷଣା ଦେବା ଦୁଇ ନ୍ୟାୟ ଓ
ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବୁଦ୍ଧି ଶୁଣିବା ଦେଖି ଉପରେ ଉପଲବ୍ଧିର
ଆଶିଷ୍ଟା । ଏହାପରେ ଉପୁତ ବ୍ୟବହାର ନିଜ ନିଜର
ନୀତିବା ନିଶାତ କରନ୍ତା ଦିଶରେ ଉପକ୍ରମ ଶେଷ
ପାରିବେ ।

ଉତ୍ତର ଆମିରିକାକୁ ଗିରି ଗର୍ଭେ ପଡ଼ିଯାଇବ ବୋଲି
 ଶାସ୍ତ୍ରଜ୍ଞମାନଙ୍କ ମତାମତ ଗୁଡ଼ିକ ହେଲା ।

ସ୍ୱର୍ଗୀନାମେ ପାଣିଧୁଳା ପତ୍ର ପଦ୍ମପତ୍ର ଖୋଜୁଛନ୍ତି ତହିଁରା ଓ
ବେନାଳର ଲାଞ୍ଜ ପ୍ରତିଷ୍ଠେଇବ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରଇ ବଢ଼ିବା ପକ୍ଷେ
ଉକ୍ତେ ଆବଶ୍ୟକ ଖିନେ ବୈଷୟିକ ସାହାଯ୍ୟ ଯୋଗାଇ ଦେବା
ନିମନ୍ତେ ଉପରୁ ଶାସନରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶି ପତ୍ର ଟିକିବାକ୍ସ ଓ ୨.୮୯୨ଟି
ପତ୍ର ଟିକିବା କେନ୍ଦ୍ର ଖୋଲି ବଢ଼ୁଛି

ଗାନ୍ଧୀ ଧରଣର ପଶୁମାନଙ୍କୁ ଲୋଗମୁଖ ରଖିବା ଲାଗି
ଆବଶ୍ୟକୀୟ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇଛି ଓ ୧୯୯୦-୯୧ ମସିହାରେ
୧,୦୫.୭୯୯ ଟଙ୍କା, ପ୍ରତିବର୍ଷ ୮୩୩ ଟଙ୍କା ପ୍ରଦାନ
କରାଯାଇଛି ।

[illegible]

କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଗୋଷ୍ଠୀର ପର ପୁରୁଷ ଅନୁବାଦୀ ଯେପରି
ଆଶାବାଦୀ ଏ କଣ ନିୟତିରାବଳୀର ପୃଷ୍ଠ ପୃଷ୍ଠକୁ ଗୋଟିଏ ବାହାରି
ରାଧା କେଶରୀର ପାରିବା; ଯେଉଁ ନିମନ୍ତେ ଦିନେ ପାଠକାଳନ
କରୁଥିବା ଗୋଟିଏ (କେନ୍ଦ୍ରୀୟ) ନାୟକ ଏକପ୍ରକାର ବ୍ୟାପାର
ପୃଷ୍ଠକୁ ଗୋଟିଏ ଆଶାବାଦୀ ରାଧା କେଶରୀର ପାରିବା ।

ଆମେ ଏହି ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ଆପଣଙ୍କ ସହଯୋଗ ଆବଶ୍ୟକ।

ସେହିଭଳି ଖ୍ୟାତ୍ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା ଲାଗି ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି ।

ଉତ୍ତର, ଶସ୍ତ୍ର ଓ ସେଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ଵାରା ଉତ୍ତର ବାହୁଡ଼ାଗୁଡ଼ିକର ଗୁଣାସକ ମାନ ନିର୍ଦ୍ଦାୟଣ କରିବା ଲାଗି କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଯୋଜନା ଅନୁଯାୟୀ ଜଟକପାରେ ଏକ ପ୍ରୋଜେକ୍ଟ ନିର୍ଦ୍ଦାୟଣ ପ୍ରବନ୍ଧ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଛି ।

ଉତ୍ତର ଶସ୍ତ୍ର ଗୁଡ଼ିକୁ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରାକୃତିକ ଉତ୍ସାଦନ ଅଞ୍ଚଳଗୁଡ଼ିକରେ ବନ୍ଧନ ଲାଗି ରାଜ୍ୟରେ ୧୨ ଗୋଟି ପଶୁ ଉତ୍ସାଦନ ଫାମି କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛି ।

“ଉତ୍ତର ଗୋ-ମଙ୍ଗଳ ସମିତି” ତରଫରୁ ୧୬୭ଟି ଉତ୍ତର ଧରଣର ଶସ୍ତ୍ର ରାଜ୍ୟରେ ଦୁର୍ଗମ ଅଞ୍ଚଳକୁ ପଠାଯାଇଛି ଚଳିତ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଆଉ ୫୦୦ ଗୋଟି ଉତ୍ତର ଧରଣର ଶସ୍ତ୍ର ପ୍ରାକୃତିକ ପଶୁ ଉତ୍ସାଦନ କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ପଠାଯିବା ଲାଗି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ଉତ୍ତର ଧରଣର ମଙ୍ଗଳ ଉତ୍ସାଦନ କରିବା ଲାଗି ବିଲିକା ଅଞ୍ଚଳକୁ ୧୬ ଗୋଟି ପୋକ ପଠାଯାଇଛି । ୧୯୯୦-୯୧ ମସିହା ମଧ୍ୟରେ ୮,୩୪୬ ପ୍ରାକୃତିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା କର୍ମିଆରେ ୪,୦୭୫ ଗୋଟି ବାହୁଡ଼ା କଳ୍ପଲାଇ କରିଛନ୍ତି ।

ବାହୁଡ଼ା ପାଳନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅନୁଯାୟୀ ଉତ୍ତର ଧରଣର ମାଛ ବାହୁଡ଼ା ଓ ୨୦୦ ଗୋଟି ଛୁଆ ବାହୁଡ଼ାମାନଙ୍କୁ ଖାଦ୍ୟ ପଦାର୍ଥ ଯୋଗ୍ୟ ଶେଷସକ ଗୁଡ଼ିଏ ଗୁଣାଯାଇ ଯୋଗ୍ୟ ଦିଆଯାଇଛି ଏବଂ ୫,୦୦୦ ଛତା ଓ ୫୦୦ ଗୋଟି ନୂତନ ବାହୁଡ଼ାଙ୍କୁ ୪ ମାସରୁ ୩୨ ମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଖାଦ୍ୟ ପଦାର୍ଥ ଯୋଗ୍ୟ ଦେବା ନିମନ୍ତେ ବିଶେଷ ପଦକ୍ଷେପମାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି ।

ଚଳିତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଉତ୍ତର ଧରଣର ପଶୁ ସମ୍ପଦ ପ୍ରାପ୍ତି କରିବା, ଦୁଗ୍ଧ ବିତ୍ତର ପରି ବଜାର ପ୍ରାପ୍ତି ଲାଗି ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲାରେ “ଇଣ୍ଡୋ-ପ୍ରୋଡ଼କ୍ସ ପ୍ରକଳ୍ପ” ନାମକ ଏକ ନୂତନ ପରିକଳ୍ପନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବାକୁ ଯାଉଛି ।

କୋରାପୁଟ ଜିଲ୍ଲାରେ ପଶୁ ସମ୍ପଦର ଉତ୍ତର ବିଧାନ କରିବା ପରେ ସଙ୍ଗେ ଉତ୍ସାଦିତ ପ୍ରସ୍ତର ବିକିରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ପୁରମ କରିବା ଲାଗି “ଇଣ୍ଡୋ-ଡାନିୟ” ନାମକ ଏକ ନୂତନ ପରିକଳ୍ପନା ପ୍ରବନ୍ଧ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯିବ ।

‘ସାସ’ ଓ ଶାଦ୍ୟ ଉତ୍ସାଦନ ବ୍ୟବସ୍ଥା :

ରାଜ୍ୟରେ ଅନ୍ୟାବଧୁ ୬ ଗୋଟି ସାସ ବିହନ ଉତ୍ସାଦନ ଫାମି କରୁଛି । ୧୯୯୦-୯୧ ମସିହା ମଧ୍ୟରେ ୧୨୧୭୩ ଛୁଇଁକା ‘ସାସ’ ବିହନ ଉତ୍ସାଦନ କରାଯାଇ ମାଗଣାରେ ଶୁଣାମାନଙ୍କୁ ଯୋଗ୍ୟ ଦିଆଯାଇଛି ।

୧୯୯୦-୯୧ ମସିହାରେ ଶୁଣାମାନେ ଯେପରି ନିଜ ଜମିରେ ସାସ ଶୁଣ କରିପାରିବେ ସେଥିପାଇଁ ସେମାନଙ୍କୁ ମାଗଣାରେ

୧୧୪୯୧ ଗୋଟି ଛୋଟ ଗରଜାମ ବାଣ ଯୋଗ୍ୟ ଦିଆଯାଇଛି ।

ସାସ ଉତ୍ସାଦନ ନିମନ୍ତେ ପ୍ରମୁଖ ଶୁଣାମାନଙ୍କୁ ତାଲିମ୍ ଦେବା ଲାଗି ରାଜ୍ୟରେ ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନମାନଙ୍କରେ ୧୧୪ ଗୋଟି ତାଲିମ୍ ଶିବିର ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଯାଇଛି ।

କୁକୁଡ଼ା ପାଳନ ଉତ୍ତମୁନ ବ୍ୟବସ୍ଥା :

ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ କୁକୁଡ଼ା ଉତ୍ତମୁନ କେନ୍ଦ୍ର ଓ ଗପୁରିଆଠାରେ ଥିବା ଚତକ ପାଳନ କେନ୍ଦ୍ରକୁ ଅଧିକ ଉତ୍ତମୁନକର କରାଯାଇ ରାଜ୍ୟର ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ଦୂରୀକରଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଯୋଜନା ଅନୁଯାୟୀ ଆଗୁଆ କୁକୁଡ଼ା ଶୁଣାମାନଙ୍କୁ ୨୦,୦୦୦ ଅଣ୍ଡା ଓ କୁକୁଡ଼ା ଛୁଆ ଏବଂ ୫,୦୦୦ ଚତକ ଛୁଆ ଯୋଗ୍ୟ ଦେବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି ।

୧,୦୦୦ ରୁ ୫,୦୦୦ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଛୋଟ କୁକୁଡ଼ା ଛୁଆ ପାଳନ କରିବା ଲାଗି କୁକୁଡ଼ା ଶୁଣାମାନଙ୍କୁ ଜମି ପୁଅରେ ଗଣ ଯେ ଗାଈ ଦିଆ ଯାଉଛି । ଧୂଳିଆ ଚଳିତ ବର୍ଷ ବଜେଟ୍ରେ ୨୫ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ଅଟକଳ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ୧୯୯୧-୯୨ ମସିହା ଲାଗି ୩୭ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ପ୍ରସ୍ତାବ ରହିଛି । ଓପଲଫୋର୍ଡ଼ ଦ୍ଵାରା ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇଛି ।

ସରକାରଙ୍କ ପ୍ରମୁଖ ବିଭାଗ ଏବଂ ଓପଲଫୋର୍ଡ଼ ଦ୍ଵାରା କୁକୁଡ଼ା ଶୁଣା, ବିଭାଗୀୟ ପଦାଧିକାରୀ, ବେକାର ଯୁବକ ଏବଂ ଉଦ୍ୟୋଗୀମାନଙ୍କୁ କୁକୁଡ଼ା ପାଳନ ପରିଶ୍ରମନାଗତ ସଂସ୍ଥା ଦ୍ଵାରା ତାଲିମ୍ ଦିଆଯାଇଛି ।

କେନ୍ଦ୍ର ଯୋଜନା ପରିକଳ୍ପନା ମାଧ୍ୟମରେ କୁକୁଡ଼ା ପାଳନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅବ୍ୟାପିତ ରହିଛି ।

ଦ୍ଵିତୀୟ ଓ ତୃତୀୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଓମ୍ବସେଡ଼ ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଥିବା ନିଶ୍ଚାମାନଙ୍କର ଗୋ-ସମ୍ପଦର ବଜାର ଓ ଦୁଗ୍ଧ ବିତ୍ତର ନିମନ୍ତେ ଚଳିତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ୧୨୪ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଓମ୍ବସେଡ଼ ସଂସ୍ଥାକୁ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇଛି ।

ଦୁଗ୍ଧ ସଂସ୍ଥା ଦୁଗ୍ଧ ବିକ୍ରି ପାଇଁ ଓ ପରିଶ୍ରମନାଗତ ଗିରାତି ଲାଗି ଚଳିତ ବର୍ଷ ବଜେଟ୍ରେ ୨୬.୮୫ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ଆର୍ଥିକ ସାହାଯ୍ୟ ଦେବାରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ହୋଇଛି ।

ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ :

କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପ୍ରଯୋଜିତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ପଶୁପାଳନ ଓ ପ୍ରଜନନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ମାଧ୍ୟମରେ ୨,୨୮୬ ସଂଖ୍ୟକ ଉତ୍ତର ମାଛ ବାହୁଡ଼ା ବିଭିନ୍ନ ବିଷୟ ଯଥା-କଟକ, ପୁରୀ, କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା, କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା ପ୍ରସିଦ୍ଧପୁର, ବଲାଙ୍ଗୀର ଏବଂ କୋରାପୁଟ ଜିଲ୍ଲାମାନଙ୍କୁ ଗିରାତି ଦରରେ ଯୋଗ୍ୟ ଦିଆଯାଇଛି ଏବଂ

ଦକ୍ଷିଣତମ ପବିତ୍ରତାର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦଳର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଏବଂ
କଳକ୍ରମ ସ୍ଥାପନାକ୍ରମର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କଳାକାରଙ୍କ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ୨୫୦ଟି
ଏବଂ ୧୯,୪୦୦ଟି ପବିତ୍ରତା ଏବଂ କଳାକାରଙ୍କ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ
କଳାକାରଙ୍କ ଗୋ-ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ, କଳାକାର, କଳାକାର, କଳାକାର ଏବଂ
କଳାକାରଙ୍କ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଏବଂ କଳାକାରଙ୍କ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ।

ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ଆମର ଶ୍ରଦ୍ଧାପୂର୍ବକ ଗୀତାମାନଙ୍କୁ ଯୋଗାଇ ଦେବା
ନିମନ୍ତେ ଲେଖାପୁସ୍ତକରେ ଏକ ବୃଥାଲକ୍ଷ୍ୟ ଦେଖିବା ଫାନ୍ ସ୍ଥାନ
ରେଖାଛଡ଼ି । ଏହାପରେ ଆମର ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକୁ
ନିର୍ବାହରେ ରଖିବାକୁ ଯୋଗାଇଦିଅ ।

ବେଘର ଶିକ୍ଷାର ମାଟବାମବେତାତାରେ ତଳିତ ଥାଏ ।
 ବର୍ଷରେ ଗୋଟିଏ ପୁରୁଣା ପାମ ପ୍ରତ୍ୟା ବରାଯାଇ
 ପ୍ରୋଫେସର ପଦନମାନଙ୍କୁ ନିଜର ଉଚ୍ଚତାରେ ବର୍ଷ ୩ ପୁରୁଣା
 ଯୋଗାଇ ଦିଆଯିବା ନିମନ୍ତେ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଉଛି ।

ଏକକରେ ପ୍ରତିଦିନ ପ୍ରାୟ ୧୦ ଲକ୍ଷ ଲୋକଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ହେଉଛି । ଶ୍ରୀ ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକ ।

ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କ ବିବାହ :
ଏକ ଇତିହାସୀ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ବ

ଶ୍ରୀ ବ୍ରଜ ପାଠକଭାସ

[illegible]

ଆନୁରୋଧ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରି ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟମତା ବୋଲି ଗହୁବା ପାଇଁ ଓ ବିଲ୍‌ସ ବ୍ୟବସାୟରେ ନୀବନ ଅବତାରିତ କରିବା ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ସ୍ଥିର କରିଥିଲେ । କୋରୋନା ଭୀଷଣ ସରକାର ଗହୁନାଟ ଉଦ୍‌ଘାଟନକୁ ନିବିଡ଼ିତାପୂର୍ବକ କରି ଗହୁବା ପାଇଁ ପଲିଟିକାଲ ଏଜେଣ୍ଡାମାନଙ୍କୁ ନିୟୁତ ଦେଇଥିଲେ । ଓଡ଼ିଶା ଗହୁନାଟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ମହାତ୍ମ୍ୟ ମହାତ୍ମ୍ୟ ସଫଳପୂର୍ବକରେ ଅବସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା ।

ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଚିନ୍ତାଧାରା ଓ ଭବିଷ୍ୟତ ଅପରାଧୀମାନଙ୍କୁ ଜେଲରୁ
ସ୍ୱାଧୀନ କରିବା ପାଇଁ ପରାଧୀନ ତାରକତଃସରେ
ଗତଦାତର ଅନ୍ତର୍ଗତ ସ୍ୱାଧୀନ ଦଳ ଗଣସଙ୍ଗର ପ୍ରଭାବକୁ ଅଧିକ
ନିଶ୍ଚୟିତ ଅବସ୍ଥାରେ କାଳାପୋତି କରୁଥିଲେ । ଶୋଷଣ,
ଅନ୍ୟାୟ, ଅତ୍ୟାଚାର, ଭୟ, ଆତଙ୍କ ଓ ଉଦ୍‌ବେଗରେ ନିଜଜୀବନ
ଅଟିଆ ଓ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ହୋଇ ଉଠୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ କେହିନେ
ପ୍ରତିବାଦର ସ୍ୱର ଉଠାଉନା କରୁଥିବା ପାଇଁ ସ ହସ କରୁନଥିଲେ ।
କାରଣ ରାଜା ସୁଏ ବିଶ୍ୱଙ୍କର ଅଂଶ ବିଶେଷ ପୁରବହୁର ଅଶେଷ
ପୁରାଣବଳରେ ଏନଦୁରେ ଖାସନ କରିବା ପାଇଁ ଭଗବାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା
ମର୍ତ୍ତ୍ୟକୁ ପ୍ରେରଣ ହୋଇଛନ୍ତି ଏବଂ ତାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ କୌଣସି
ପ୍ରକାର ଅପରାଧ ପ୍ରକାର କରିବା ଘୋର ପାପ ଇତ୍ୟାଦି ଅନର୍ଥ,
ସୁରକ୍ଷିତ ଧର୍ମୀୟ ବେତାବନୀ ଅତ୍ୟାଚାରର ପ୍ରତ୍ୟାଶକୁ ଅଧିକ
କରିବା ହେବାପାଇଁ ସତେ ଯେମିତି ପ୍ରେରଣା ଯେ ଗାନ୍ଧୀ ଥିଲା ।
ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ମନ ଓ ଚିନ୍ତାଧାରାରେ କାଳ୍ପନିକତର ଯେଉଁ
ପ୍ରଭାବ, ତାର ସୁଯୋଗ ନେଇ ଏବଂ ଧର୍ମକୁ ଅନ୍ଧରୂପେ ବ୍ୟବହାର
କରି ସମସ୍ତ ସୁଖ ସୁବିଧା ଉପଭୋଗ କରୁଥିବା ଭାନ୍ଡା ଓ ରାଜ
ବନିସ୍ୱରାଗର ଶୋଷଣ ଓ ଲୁଚନାର ଛେଳିକର ଧାରା ଅବ୍ୟାହତ
ଚାଲୁଥିଲେ ଯାହା ତଳରେ କି ପ୍ରଜାମାନଙ୍କ ଚିନ୍ତାଧାରା ପ୍ରାଣ
ଅବସ୍ଥାରେ ରହିବା ପାଇଁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇ ଥିଲା । ଏହିପରି
ସମୟରେ ଜୀବନର ସମସ୍ତ ସୁଖ ସ୍ୱାଧୀନକୁ ବଳିଦେଇ
ଜନପେଶାକୁ ଜୀବନର ପରମବ୍ରତରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରି, ରାଜା,
ଦାଶୋରୀ, ଦେସ୍ତାନ, ପିଆଦା, ଅମଳାମାନଙ୍କ ଅନ୍ୟାୟ ଓ ଲୁଚନାର
ଉଚ୍ଛେଦ ପାଥନ ପାଇଁ ଏବଂ ବେପ, କେଟି, ନିଜରାମା ଭଳି
ଜାଗରୀୟ ପ୍ରଥାର ବିଜ୍ଞାପ ନିମନ୍ତେ ଦେବସ୍ତ୍ରୀ ଓ ଶିକ୍ଷିତ ଚରୁଣ
ବିବାହର ବିପ୍ରବର ଆଶ୍ରେୟ ବଳୟକୁ ଈର୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ।

ହିରିଶୁ ଶାସନ ସମ୍ପର୍କ କଥା । ଗଢ଼ଜାଟ ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କ
ହିରିଶୁ ପଞ୍ଚାବଳୀ ପ୍ରଭୃତି ଦ୍ଵାରା କରୁ ଏବଂ ତାଙ୍କ ପତି

ବିପ୍ଳବୀ ବିଚାରର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବରେ ଗଣନା ଦ୍ଵାରା ଅନ୍ୟାୟବିତ୍ତ
ହୋଇ ନଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କର ପରିବାରରେ କିଛି ପ୍ରକାରର
ବୃତ୍ତର ସମୟ ବଳରେ ଗଣପୁରର ବେଠି ପ୍ରକାରର ମୁକ୍ତ ଥିଲେ ।
ହେଲେ, କୌଣସି ସ୍ଵାଧୀନତା ବିଦ୍ରୋହ, ବିପ୍ଳବ ଓ ଆନ୍ଦୋଳନର
ସୂଚନା ସମୟ ବଳରେ କିଛି ନୁହେଁ । ମୂଳରେ ନିଜେ ଥିଲା ବିଚାରର
ଗଣର ବୃଦ୍ଧି ପ୍ରତି ତଥା ପିତାଙ୍କ ଚ୍ୟାନ୍ସର ନିଜର ଅନ୍ତର
ଏବଂ ନିଜାଦି କଳାଧାରଣର ପ୍ରତି ହୃଦୟର ସ୍ଵାଧୀନତା
ପ୍ରକାଶ

୧୯୧୧ ମସିହା ନଭେମ୍ବର ୩୦ ତାରିଖ ଦିନ ଗଣପୁର ଅଞ୍ଚଳର
ଗଣପୁରର ସ୍ଵାମୀ ବିଶ୍ଵାସୀ ସାମନ୍ତ ଶ୍ରୀ ହରିହର ପରିଡ଼ା ଓ
ତାଙ୍କର ପରିବାରରେ ବିଚାରର କହୁ ନେତୃତ୍ଵରେ ଓ
ହାତବ୍ୟସ୍ତ ତାଙ୍କର ତୀକ୍ଷଣ ଧାରଣର ସମୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ
ନିଶ୍ଚିନ୍ତ । ସେ ଏକାଧାରରେ କଟି, ଲେଖାପିତାଙ୍କ ବିଶ୍ଵାସର
ଏବଂ ସ୍ଵାଧୀନତାକୁ ପ୍ରଦାନ ଥିଲେ । ତାଙ୍କ ରଚିତ
“ସ୍ଵାଧୀନତାକୁ ଦେବତା କରାଯାଉ” ପୁସ୍ତକ ଏବଂ
“କାଳୀକାଳୀ” ଶୁଭେ ନାମ ପ୍ରତିଭାକୁ ସାକ୍ଷୀ ଦେଇ ଗଲେ ।
ପିତା ହରିହର ତାଙ୍କ ମସିହାରେ ଗଣପୁରରେ ଘଟିଥିବା
ପ୍ରକାଶନରେ ପ୍ରମୁଖ କୃତିତାକୁ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ପିତାଙ୍କ
ନିଜାଦି ଓ ନିଜାଦି କଳାଧାରଣର ପ୍ରତି ଗଣର ସ୍ଵାଧୀନତାକୁ
ବିଚାରର ଉପରେ ବିଶ୍ଵାସର ଶେଷାଂଶ ଦେଖିଥିଲା ।

ଗଣପୁର ଶାନ୍ତନୁର ଅନ୍ୟାୟବା ନିମ୍ନର “ସଦ୍‌ବେତ୍ତ”ର
ଏକ ଲୋକପ୍ରିୟତାକୁ ପ୍ରଦାନ ବିପ୍ଳବୀ ବିଚାରର ପ୍ରଦାନରେ ପ୍ରତି
କରିଥିଲା ଗଣର ଶାନ୍ତନୁର । ହେଉଥା ପ୍ରକାର ଉପରେ
ନାଗୋଷ୍ଠର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଲାଗି ପ୍ରଦାନ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ନେତୃତ୍ଵ
ହରିହରଙ୍କୁ ବିପ୍ଳବୀଙ୍କୁ ଅନ୍ତର ଅନ୍ତର ଧାରା ଆଉ ଗଣର
ନିଜାଦି ପ୍ରଦାନ ଦୁଇ ଦୁଇ ଦିନରେ ତାଙ୍କ ମନରେ ପ୍ରତି
କରିଥିଲା ଗଣର ଶାନ୍ତନୁ । ଗଣର ଅନ୍ୟ ଓ ନିଜର
ବିଶ୍ଵାସ ସାଧନ ସାଧି ସେ ନେତୃତ୍ଵରେ ଦୁଇର ଗଣ ।
ଅନ୍ତର ବାଳ୍ୟାଧୀ ଗଣର ଅନ୍ତର ଗଣର ଗଣପୁର
କଳାଧାର ପ୍ରଦାନ, ନାମୁନା ଅନ୍ତରାଧୀ ପ୍ରଦାନ ଏବଂ ନିଜ

କଳାଧାର ଗଣର ଉପରେ ପ୍ରଦାନ କରି ଥିଲା
ପ୍ରକାଶନରେ ଦୁଇଦିନ କରିବା ପାଇଁ ତାଙ୍କ
କଳାଧାର ଗଣର ଓ ଗଣର କଳାଧାର ଥିଲା ପ୍ରକା
କରିବା ।

୧୯୩୯ ମସିହା ଗଣପୁରୀ ଓ ତାଙ୍କର ଗଣ ପ୍ରଦାନ, ଗଣ
ତଥା ସମସ୍ତ ଗଣପାଣି ଏକ ପ୍ରକାରୀୟ ବିବର । ପ୍ରକାଶନରେ
ଅନ୍ତର ଗଣ ଗଣପୁରର ଗଣପାଣି ସାଧନ ଦିନରେ ଗଣପାଣି
ବିପ୍ଳବ କଳାଧାରର ଠିକ ସେହି ସମୟରେ ଅନ୍ତରାଧୀ
ଉପରେ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଦାନ ବିପ୍ଳବ ପ୍ରକାଶନରେ ୨୯୯୯ ମେ
ବେତ୍ତରେ ନିଜାଦି ଗଣପାଣି ଗଣ ଆଧାରରେ ଗଣ
କଳାଧାର ପାଇଁ ଆଉ ଗଣପାଣି ଗଣପାଣି ପ୍ରକାଶ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ
ନାମରେ ପ୍ରଦାନ କରିବା କରେ ପ୍ରକାଶନ ପ୍ରକାଶନ ବିପ୍ଳବ
ପ୍ରକାଶନ ବେତ୍ତରେ ଗଣ ପାଇଁ ଦିନାକରି ବିପ୍ଳବ
ବିଚାର ଓ ଗଣପାଣି ଗଣପାଣି କରେ ବିପ୍ଳବ ଗଣପାଣି ବିପ୍ଳବ
ସମୟର ପ୍ରକାଶନ ଗଣପାଣି ବିପ୍ଳବ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପ୍ରଦାନ
ସ୍ଵାଧୀନ ଓ ଗଣପାଣି ବିପ୍ଳବୀ ଦୁଇକୁ ପ୍ରଦାନ ଆରେ
ହେଲା ।

୧୯୪୧ ମସିହା ଅପ୍ରେଲ ୪ ତାରିଖ ଦିନେ ଦିନ ପ୍ରକାଶ
କଳାଧାର ଗଣପୁରର ଦିନେ ପ୍ରକାଶ ଏବଂ ତାଙ୍କର ଦିନ ଗଣ
ଅନ୍ତରାଧାର ବିପ୍ଳବ ଗଣପାଣି ଗଣପାଣି ଦେଲା ତାଙ୍କର ଗଣ
କରି ବିପ୍ଳବୀ ଦୁଇଟି ଅନ୍ତର ପ୍ରଦାନ ଗଣ ।

ଗଣପାଣି ସାଧନର ପ୍ରକାଶ ଓ ଗଣପାଣି ଆନ୍ଦୋଳନର
କଳାଧାର ବିପ୍ଳବରୁ । ଗଣପାଣି ବିଚାରର ଆଉ ଆମ ନାମ
ନାମାଟି । ହେଲେ ଅନ୍ୟାୟର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଓ ନିଜର ବିପ୍ଳବ
ତାଙ୍କର ପ୍ରକାଶନର ସାଧନର ବାଣୀ, ସାମାଜିକ ମୁକ୍ତ ସମାଜ
ଏବଂ ଗଣପାଣିର ସାଧନର ଅନ୍ୟାୟ ବିପ୍ଳବରେ ଗଣ
ବେତ୍ତରେ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରକାଶ ଦେଲାଧାର ଥିବା ।

O/2B, 3 B I. Colony
Unit-4, Bhubaneswar

“ଏହି ମୁକ୍ତ ଅନ୍ତରାଧାର ଏବଂ ବିଚାର ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ମୁକ୍ତରେ ଅନ୍ତର ଅନ୍ତର ପ୍ରକାଶନ ଦିନେ ଏହି
ଅନ୍ତରାଧାର, ପ୍ରକାଶ ଏବଂ ପ୍ରକାଶ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ମୁକ୍ତରେ ଅନ୍ତର ମାନବିକତାର ଆଉ କାଳକରି କଳାଧାର
ହେବ ।”

ଗଣପାଣି

ଜଗନ୍ନାଥପୁରର ସଫଳ ପରିକଳ୍ପନା

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀ ନାମ "ଜଗନ୍ନାଥପୁର" । କେନ୍ଦୁଝର ଜିଲ୍ଲା ବନ୍ଦୁଆ ବ୍ଲକ୍ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଏକ ଉପାଞ୍ଚ ଗ୍ରାମ । ପୁରୀଦୋୟା କୈବଳ୍ୟୀ ନଦୀ ତୁଳରେ ଅବସ୍ଥିତ ଆଦିବାସୀ ବନ୍ଦୁଳ, ଠାକୁ ନର ବସବାସ କରୁଥିବା ଏହି ଗ୍ରାମରେ ୩୮୫ ଜଣ ହେଉଛନ୍ତି ଆଦିବାସୀ ଏବଂ ୪୬ ଜଣ ଜଗଜନ ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ।

ଦାଣ୍ଡପୁରୀର କରାଯାତରେ କାଳାତିପାତ କରୁଥିବା ଏହି ସଭଳ ନିର୍ମିତ ଆଦିବାସୀମାନେ ବିଷା କରନଥିଲେ ଯେ ସେମାନଙ୍କର ଜୀବନରେ ଦିନେ ପରିବର୍ତ୍ତନର ପ୍ରୟୋଗସରି ଘଟି ଲାଗିବ । ସେମାନେ ଦସବାର କରୁଥିବା ପାହାଡ଼ିଆ ଟାଙ୍ଗରା ଡ଼ା଼ ନ଼ ଉପ୍ୟ ଶ୍ୟାମଳା ଦୋଇ ପଣିବ । ପ୍ରାୟ ସତ ନାସ ତଳେ କେନ୍ଦୁଝର ଜିଲ୍ଲାପାଳ ଶ୍ରୀ ଅଶ୍ରୁତ କୁମାର ଦତ୍ତା ଏହି ଗ୍ରାମ ପରିଦର୍ଶନରେ ଯାଆଥିଲେ । ଲୋକମାନଙ୍କର ଦୁଃଖ ଦୁଃଖ ଇଆ ବିଷାକରି ତାଙ୍କର ସେହି ଟାଙ୍ଗରା ଡ଼ା଼ରେ କଦଳୀ ଗୁଣ କରାଜବା ନିମନ୍ତେ ଶ୍ରମ କରାଗଲା । କଦଳୀ ଗୁଣ ଯେ କେବଳ କଟକ, ପୁରୀ, ବାଲେଶ୍ୱର ପ୍ରଭୃତି ଗ୍ରାମର ଜମିରେ ତଳ ପାଳିପାଲର ତାହା ନୁହେଁ, ପାହାଡ଼ିଆ ଟାଙ୍ଗରା ଡ଼ା଼ରେ ମଧ୍ୟ ଏହା ଶୁଦ୍ଧ ଭଲ ଦୋଇପାରେ, ତା'ର ମୂଲ୍ୟ ସାକ୍ଷୀ ଆଦିର ଜଗନ୍ନାଥପୁର ଗ୍ରାମ ।

ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଫଳେ ବି.ଡି.ଏ. ଶ୍ରୀ ହରିବଲ୍ଲଭ ମିଶ୍ର ଏବଂ ତାଙ୍କର କର୍ମସ୍ୱରୀମାନେ ଆପ୍ରାଣ ଉପ୍ୟମକରି ଏହି ଗ୍ରାମର ୨୧ଟି ଆଦିବାସୀ ପରିବାରଙ୍କ ଦାକତ୍ୟ ଦୁର୍ଗାବଳରା ଯୋଜନାରେ ୨୨ ଏକର ଜମିରେ ଗୁଡ଼଼ 'ବାମନ' ଧରଣର କଦଳୀ ଗୁଣ କରିବା ଦାଣ୍ଡ ପାଦାୟ ଯୋଗର ଦେଲେ । ସେମାନଙ୍କୁ ଆଇଆରଡ଼ିଃସି ଡିଜିଟାଲୀ ଏକର ପ୍ରତି ୧୦,୮୦୦ ଟଙ୍କା ଭଣ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ଏବଂ ସେଥିରୁ ୫ ହଜାର ଟଙ୍କା ଛାଡ଼ କରାଗଲା । ୨୨ ଏକର ପରିମିତ ଏହି କଦଳୀ ଗୁଣ ନିଷ୍ପର ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ କଦଳୀ ବଣିଷ । ଗଉମାନ ପ୍ରାୟ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗଛରେ କଦଳୀ କାନ୍ଦି । ସେଥିରେ ଜରସେବନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ପାଇଁ ୩ ଶୋଟି ଉପାଜନସେବନ ପ୍ରକଳ ନିମାଣ କରାଯାଇଛି । ବର୍ତ୍ତମାନ ସେହି ଶ୍ରାଦାନାଳଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଅନେକ ଉତ୍ସାହ ।

ମନରେ ଅନେକ ଭରଣା । ଏକର ପ୍ରତି ପ୍ରାୟ ୩୦ ହଜାର ଟଙ୍କା ପାଇ ପାରିବେ ବୋଲି ଆଶାକରୁଛନ୍ତି ।

ପାଦା କେବଳ କଟକ, ପୁରୀ, ବାଲେଶ୍ୱର ପ୍ରଭୃତି ଗ୍ରାମର ଜମିରେ ସମ୍ଭବ । ତାହା ମଧ୍ୟ ଏହି ପାହାଡ଼ିଆ ଟାଙ୍ଗରା ଡ଼ା଼ରେ ସମ୍ଭବ । କାବର ସେମାନେ ସନ୍ତମ । ଆଜି ସେମାନଙ୍କ ମନରେ ଅନେକ ଆଶାର ଦୁଇ । ଅନେକ ସ୍ୱପ୍ନର ନୀନା । ଆଜି ଜଗନ୍ନାଥପୁର ଗ୍ରାମ ହୁଅନ୍ତି ।

ପ୍ରଭାସ ଘାଡ଼ି,
ଉପେନ୍ଦ୍ର କୁମାର ଓ ଲୋକ ଚମ୍ପକ ଅଧିକାରୀ ।

ଶକ୍ତି ସଂରକ୍ଷଣ

ଦେଶର ଅଧିନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଓ ପାମାଜିକ ଗ୍ରାମୀଣ ପାଇଁ ଯେଉଁଠାରୁ ଶକ୍ତି ସମ୍ପଦର ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ ସେଥିମଧ୍ୟରୁ ବିଦ୍ୟୁତଶକ୍ତି ଯେ ଏକ ମୁଖ୍ୟ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରୁଛି ଏଥିରେ ଦ୍ୱିମତ ହେବାକୁ ଅବକାଶ ନାହିଁ । ଆମର ସ୍ୱୟଂ ମୁଦାବଳ ଯଦି ଏହାର ଉତ୍ପାଦନ ଓ ବଣ୍ଟନ ଦୋଇପାରିଆ ଦେବେ ବିଷା କରଣର କୌଣସି ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଯେତେବେଳେ ଏହାର ଅନାଟନ ପଡ଼େ ଏବଂ ଗନ୍ଧଟି କାୟ୍ୟ ବାଧାପ୍ରାସ ଦୋଇ ଜନପାଧାରଣ ଅସୁବିଧାର ସମୁଦ୍ଧାନ ହୁଅନ୍ତି ସେତେବେଳେ ବିକଳ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଗ୍ରହଣ କରିବା ପକ୍ଷେପକ୍ଷେ ଦୀନିତ ବିଦ୍ୟୁତ ଶକ୍ତିର ସଥାଅଁ ବିନିଯୋଗ କରାଯାଇ ଏହାର ସଂରକ୍ଷଣ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେବା ଅପରିଚାୟ୍ୟ ନୋଇପଡ଼େ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମ ଦେଶ ଏହି ଶକ୍ତି ସଙ୍କଟର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଉଛି ।

ବିଦ୍ୟୁତଶକ୍ତି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଦିନରୁ ଦିନ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବାରେ ଲାଗିଛି ଏହାର ନିପତ୍ତୟ ପରିମାଣ ବର୍ତ୍ତମାନ ସରକାରତୀୟସ୍ତରରେ ପ୍ରାୟ ଉତ୍ତରୀ ୧୧ ଭାଗ ଥିବାବେଳେ ପଟିଶାରେ ଏହାର ପରିମାଣ ପ୍ରାୟ ୩୫ ଭାଗ । ସପ୍ତମ ଯେ ଜନା ଶେଷ ସ୍ତର ଦେଶରେ ପ୍ରାୟ ୧୦ ହଜାର ମେଗାଓୟାଟ ଶକ୍ତି ନିପତ୍ତ ପଡ଼ିବ ବୋଲି ଅଟକଳ

ବ୍ୟାପାରୀମାନେ । ଏହି ନିଅଣ୍ଟିଆ ପରିମାଣକୁ ପୁରଣ କରି ଅନ୍ୟ
 ଗୋଟିଏ ବାଟ ଦେଖିବା ପାଇଁ ନେତାମାନେ ଆସିବେ ଯିବେ ।
 ବିଶେଷ କୃଷକ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଲେଉଟି ଆସିବା ପାଇଁ ଯେଉଁ ବିଦ୍ୟୁତ୍
 ପରିମାଣର ଅର୍ଥ ଆବଶ୍ୟକ ହେବ ତାହା ଯୋଗାଇ ଦେବା
 ସରକାରୀ ଦୋର ନ ପାରେ । ଏକ ପଦାନ୍ତରୁ କଟାଯୋଗ ହେବ
 ଅନ୍ୟ ଗୋଟିଏ ଦେଶ ପୁରୁଷ ଆମ ଦେଶରେ ଦେବା ହେବ
 ନେତାମାନେ ବିଦ୍ୟୁତ୍‌ରେ ନିଅଣ୍ଟ ପଡ଼ିବ । ଦେଶ ବିଦ୍ୟୁତ୍
 ସଂକଳନ ପ୍ରକାଶିତ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଯେଉଁ ସଂଗଠନ
 ଗୋଟିଏ ପ୍ରକାଶକରୁ ଗୋଟିଏ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଯାହା ନିଅଣ୍ଟ
 ଯୋଗୁଁ ନିଅଣ୍ଟ ପ୍ରକାଶିତ ପ୍ରକାଶ କରିବା ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଆରମ୍ଭ
 ହେଉଛି ।

ଦ୍ଵାଧାନ୍ୟ ପରେ ପରେ ବିଦ୍ୟୁତଚକ୍ତିର ଉତ୍ପାଦନ ଓଇଁ ବିଦ୍ୟୁତ୍
ପରିମାଣର ଅଧିକ ବିନିଯୋଗ କରାଯାଇ ଫୁଲେ ନାଏ ଏହି ଗଣିତ
ବିପଦି ପଦପୁର ଭାବେ ବିନିଯୋଗ କରାଯିବ ଯେ ବିଶୟରେ
କୌଣସି ସ୍ଥଳରୁ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ନିଆଯାଇ ନଥୁଣା । ଏବେ ଏହି ଶକ୍ତି ବଦଳର
ସ୍ଥଳରୁ ଉତ୍ପାଦନକୁ ଯେଉଁ ସାମାନ୍ୟତାରେ ବ୍ୟାପକ ଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତ
କରାଯାଇ ବାସ୍ୟକାରୀ ହେଉଛି । ବ୍ୟକ୍ତ ହେଉଛି ଯେଉଁଠାକୁ
ଜଳେ ଶକ୍ତି ସଂରକ୍ଷଣ ଅଧିକ ହୁଏ ସେହି ଆନର ସାଥୀ ବୃଦ୍ଧିକୁ
ନିଶ୍ଚିତ କରିବା । ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷରେ ବନ୍ଦୁ ବିଦ୍ୟୁତଚକ୍ତି ବିନିଯୋଗ
କରି ବିପଦି ଅଧିକ ଉତ୍ପାଦନ ହୋଇ ପାରିବ ତାହା ଦେଖିବା
କଥା । ଅପରପକ୍ଷ ଯୋଗିବା ହେଉଛି ଏହାର ପୁରଣ
ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ।

ଆଜି ଦେଶରେ ଶିକ୍ଷକେତୁତ୍ତମ ଲୋକ ଉଦ୍‌ଘାଟନ ପ୍ରାୟ
ଉପକଳା ଉପରୁ ଏଠି ଲାଗି ଶକ୍ତି ବିନିଯୋଗ କରିଥାନ୍ତି । ଦିଗନ୍ତକୁ
କରାଯାଏ ଯେ, ଯଦି ଶିକ୍ଷା କେନ୍ଦ୍ରକୁ ଉପରେ ପଠି ୧୦ ଲାଗି
ବିଦ୍ୟୁତ୍ ବଳଦ୍ୱାରା କରାଯାଏ ତେବେ ଜାଣିବ ଉଦ୍‌ଘାଟନ ପରିମାଣ

ହେବ ପ୍ରାୟ ୭ ହଜାର ଲୋଟି ଟଙ୍କା । ଆଧୁନିକ କୌଶଳ ଗ୍ରହଣ
କରାଗଲେ ଉତ୍ପାଦନରେ କୌଣସି ଅସୁବିଧା ଦେଖା ନ ଯାଇ ପ୍ରାୟ
୨୫ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରେ ଶୁଦ୍ଧ କରାଯାଇ ପାରିବ ।

ଦୁର୍ଦ୍ଦି ଉପାଦେନ ଦୃଷ୍ଟି କରିବା ପାଇଁ ଆମ ଦେଶରେ ପ୍ରାୟ ୫
ଭାଗ ବିଦ୍ୟୁତ୍‌ଶକ୍ତିର ପ୍ରମାଣ ଉପଲବ୍ଧ । ଏହି ପ୍ରା
ୟୋଗ୍ୟତାରେ ଦୁଇଭାଗ, କିନ୍ତୁ ପାଇଁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ପରିଷ୍କାର
ପାଇଁ, ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ଗୁରୁ ନିବାରଣ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇ ବାକି
ପ୍ରାୟ ୩୦ ଭାଗ ବିଦ୍ୟୁତ୍‌ଶକ୍ତି ପ୍ରାୟ କରାଯାଇ ପାରିବ ।
ଘରୋଇ ବ୍ୟବହାର - ବାଣିଜ୍ୟ ପାଇଁ କିଭଳି ବିଦ୍ୟୁତ୍ ବିଦ୍ୟୁତ୍
ଉପକରଣ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥାଏ । ଆମର ଅବ୍ୟବହାର
ଯୋଗୁଁ ମୁଖ୍ୟତଃ ବିଦ୍ୟୁତ୍‌ଶକ୍ତିର ଅପ୍ରାପ୍ୟ ଅପ୍ରାପ୍ୟ ଦେବା ଗ୍ରହଣ
ପରେ ଆମକୁ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ବିଲ୍ ଉପରେ ଅଧିକ ଶାନ୍ତି ଦେବାକୁ
ପଡ଼େ । ଉତ୍ତରୀୟମାନଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ଅନୁମୋଦିତ ବିଦ୍ୟୁତ୍
ଉପକରଣ ବିନିଯୋଗ କରିବା ପରେ ଘରୋଇ ଅନାବଶ୍ୟକ ଛାଡ଼ି
ବିଦ୍ୟୁତ୍ ବିନିଯୋଗ ବଦଳି ଦିଆଗଲେ ପ୍ରାୟ ଦେଶର ୨୦ ଭାଗ
ଶକ୍ତି ପ୍ରାୟ କରାଯାଇ ପାରିବ । ବିଦ୍ୟୁତ୍‌ଶକ୍ତି ପରିବର୍ତ୍ତନ ବିକାଶ
ବ୍ୟବସ୍ଥା ସ୍ୱରୂପ ଏବେ ବହୁଳ ଭାବେ ଯୋଜନା, ଶେଷର ବ୍ୟାପକ
ପଦ୍ଧତି ଗ୍ରହଣ ଶକ୍ତି ପ୍ରଭୃତି ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଶକ୍ତି ବ୍ୟବହାର

ପ୍ରକାଶକ ଚିନ୍ମୟ କବିହାରୀଙ୍କଦ୍ୱାରା ପ୍ରକାଶିତ ହେଉଥିବା ଏହି ପତ୍ରିକା ପ୍ରକାଶକ କବି ଗୋବିନ୍ଦ ମାସଲେ କେତେ ସୁନିତ ଚିନ୍ମୟ ଖଣି ହେଉଛି, ଚିନ୍ମୟ ଖଣି କେତେ ଦେବାକୁ ପଡୁଛି, ତାହା ଚିନ୍ମୟ କବି କଣ କଲେ କଣ ଖଣିରେ ବିଶେଷ ଉପକୃତ ହୋଇପାରିବେ ସେ ଚିନ୍ମୟ ଖଣି ଚିନ୍ମୟ ଖଣି ଖଣି ।

କାର୍ଯ୍ୟ ନଂ ୧, ଶ୍ରୀ ରବୀନ୍ଦ୍ର କୁମାର ଦତ୍ତ ଓ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ପ୍ରମୁଖ ଭବିଷ୍ୟ, ଶ୍ରୀ ଡାକ୍ତରୀନୋହନ
ନରାୟଣ ଦେବୀପୁରର ନିମ୍ନ ଉପରାଜ୍ୟ ଶ୍ରୀଯୋଗ କୁଳି ଦେବୀପୁର।

ଆମ ଉତ୍କଳ

ଶିଶୁମାନେ ଦେଶର ଉତ୍କଳ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ, ମହାନ ସମ୍ପତ୍ତି

“ଦେଶର ଉତ୍କଳ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ମହାନ ପୁଣି ଶିଶୁମାନଙ୍କର ଉଚିତ ଜ୍ଞାନପ୍ରାପ୍ତି ପ୍ରତ୍ୟାଶାକର ବୋଲି ଓଡ଼ିଶାର ରାଜ୍ୟପାଳ ମାନ୍ୟବର ଶ୍ରୀ ଯଜ୍ଞବତ୍ତ ଶର୍ମା ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି । ପବିତ୍ର ଶିଶୁ ଦିବସ ଅବସରରେ ପଞ୍ଚାୟତରାଜ ବିଭାଗ ତରଫରୁ ରାଜ୍ୟ ସ୍ତରର ଉପନୀତରେ ଆୟୋଜିତ ଶିଶୁ ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ଉତ୍କଳ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ କର୍ମ ରାଜ୍ୟପାଳ ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି ଯେ ଶିଶୁମାନେ ଦେଶର ଭବିଷ୍ୟତ ନାଗରୀକ । ସେମାନଙ୍କର କୃତିତ୍ୱ, ପ୍ରତିଭା ଓ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ଶକ୍ତିଗୁଣ ବିକାଶ ନିମନ୍ତେ ଶିଶୁ ଦିବସକୁ ଅଗ୍ରାଧିକାର ଦିଆଯିବା ଉଚିତ । ସେମାନଙ୍କୁ ଯତ୍ନ ସହିତ ପୁଷ୍ଟସମ୍ବଳ କରି ବଢ଼ାବଢ଼ାକୁ ସେ ପରାମର୍ଶ ଦେଉଥିଲେ । ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟତାର ସୁରକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଅଜ୍ଞାବିତରୁ ଦୂର ବୋଲି ସେ ଆଶା ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ । ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସଭାପତିତ୍ୱ କରି ପଞ୍ଚାୟତରାଜ ମନ୍ତ୍ରୀ ଡକ୍ଟର ବାମନେନ୍ଦ୍ର ରାଉତ ଶିଶୁମାନଙ୍କର ଶିକ୍ଷା ଓ ସାମାଜିକ ସମସ୍ତି ଏବଂ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟରକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ ରାଜ୍ୟପାଳଙ୍କ ଅଧ୍ୟକ୍ଷତାରେ ରାଜ୍ୟ ଶିଶୁକଲ୍ୟାଣ ପରିଷଦ ତରଫରୁ ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମାୟୋଜି ବୋଲି ବ୍ୟକ୍ତ କରିଥିଲେ । ଶିଶୁମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଅବହେଳା ପ୍ରଦର୍ଶନ କଲେ ଉପାକର ପ୍ରଗତି ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ଦେଶର ପ୍ରାୟ ୪୦ ଲାକ ଶିଶୁ ପୁଣିହୀନତାର ଶିକାର ହେଉଛନ୍ତି ବୋଲି ଚିନ୍ତା ବ୍ୟକ୍ତ କରି ଶିଶୁମାନଙ୍କର ଶାରୀରିକ ବିକାଶ ପାଇଁ ପର୍ବାର୍ଥେ ଉଦ୍ୟମ କରାଯିବା ଉଚିତ ବୋଲି ସେ ପରାମର୍ଶ ଦେଇଥିଲେ । ଯୋଜନା ପ୍ରଣୟନ କାଳରେ ଏଥିପ୍ରତି ଯଥେଷ୍ଟ ଧ୍ୟାନ ନଦିଆଯିବା ଯୋଗୁଁ ଏପ୍ରକାର ସମସ୍ୟାର ପ୍ରସ୍ତି ହୋଇଛି ବୋଲି ମତ ଦେଇଥିଲେ । ପଞ୍ଚାୟତରାଜ ବିଭାଗ ଖାତର ପଡ଼ିକ ଶ୍ରୀ କେ.କି. ବର୍ମା, ସ୍ୱାଗତ ଭଣ୍ଡାର ଦେଇଥିଲେ ଓ ସମାଜ ମଙ୍ଗଳ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିକା ଶ୍ରୀମତୀ ସୁବର୍ଣ୍ଣାଲକ୍ଷ୍ମୀ ଧନ୍ୟବାଦପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କରିଥିଲେ ।

ଏହି ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ଉତ୍କଳରେ ୯ଟି ଶିଶୁଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ଆନ ପାଉଛି । ଏହି ଅବସରରେ I.N.C.E.F. ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ଅନୁଷ୍ଠାନ ତରଫରୁ ମୂଳ ଓ ବାଧ୍ୟତା ପିଲାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉଥିବା

ଚିତ୍ରକଳା ପ୍ରଦର୍ଶନୀକୁ ମଧ୍ୟ ରାଜ୍ୟପାଳ ଶ୍ରୀ ଶର୍ମା ସୁବନା ଜବନିରେ ଉଦ୍ଘାଟନ କରି ବୁଲି ଦେଖିବା ସହ ଅବହାସ ଓ ଶାରୀରିକ ପ୍ରଶମ ବାଳକ ବାଳିକାମାନଙ୍କୁ ଆବର୍ତ୍ତନୀୟ କରିବାର ପ୍ରସ୍ତାବ ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ପ୍ରଶଂସନୀୟ ବୋଲି ମତପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ ।

ଭାରତୀୟ ଶିଶୁ ମେଳାରେ ମୋନାଲିସାଙ୍କ କୃତିତ୍ୱ

ନୂଆ ଦିଲ୍ଲୀରେ ଏକ ସମ୍ପାଦକ ଭାରତୀୟ ଜାତୀୟ ପଦ୍ମ ଶିଳ୍ପ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା । ଭାରତୀୟ ଶିଶୁ କଲ୍ୟାଣ ପରିଷଦ ଏହି ଶିଳ୍ପ ଆୟୋଜନ କରିଥିଲେ । ଜାତୀୟ ପୁରସ୍କାର ପ୍ରାପ୍ତ ୮ ବର୍ଷରୁ ୧୪ ବର୍ଷ ବାଳକ ବାଳିକାମାନେ ଏହି ଶିଶୁ ମେଳାରେ ଯୋଗ ଦେବାକୁ ଓଡ଼ିଶା ଶିଶୁ କଲ୍ୟାଣ ପରିଷଦ କୁମାରୀ ମୋନାଲିସା ଦେବୀଙ୍କୁ ଦିଲ୍ଲୀ ପଠାଇଥିଲେ । ସମସ୍ତ ଭାରତର ବିଭିନ୍ନ ରାଜ୍ୟରୁ ମୁଖ୍ୟତଃ ଶିଶୁ ପ୍ରତିନିଧି ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ । ଶ୍ରୀମତୀ ଶିଳ୍ପ କାଗଜ ଉଦ୍ଘାଟନ ଉତ୍ସବରେ ଯୋଗ ଦେଇ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଉଦ୍‌ବୋଧନ ଦେଇଥିଲେ ।

ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରାନ୍ତରୁ ଆସିଥିବା ଶିଶୁ ପ୍ରତିନିଧିମାନେ ଏହି ଶିଳ୍ପ ଉତ୍ସବ ସମୟରେ ଶୁଖିଲା ସମୟ, ନିୟମ, ପାଳନ, ବ୍ୟବହାର, ସ୍ନେହ, ଭ୍ରମ ଏବଂ ପାରସ୍ପରିକ ଚକ୍ର ଚିନ୍ତାଧାରା, ପୋଷାକ, ପରିଚ୍ଛେଦ, ବେଶ ପରିପାଟି, ଶିକ୍ଷା ସଂସ୍କୃତି, ସାମାଜିକ ଭାବନା ଜାଣି ସ୍ଥାନର ପିମ୍ପାକୁ ଚୁକ୍ କରିବାର ସୁବର୍ଣ୍ଣ ସୁଯୋଗ ପାଇଥିଲେ । ଭବିଷ୍ୟତର ଶିଶୁମାନଙ୍କର ନୃତ୍ୟ, ସଙ୍ଗୀତ, ସାଧାରଣ ଜ୍ଞାନ, ବିଭିନ୍ନ ଭାଷାରେ କଥୋପକଥନ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଟିକା ଚିତ୍ରରେ ସାମିଲ ହୋଇ ନିଜର ନିଜେ ଭାରତୀୟ ଶିଶୁ ପ୍ରତିନିଧି ଭାବରେ ଆବିର୍ଭାବ କରିପାରିଥିଲେ ।

ଶିଳ୍ପ ଉଦ୍ଘାଟନ ଦିବସରେ କେନ୍ଦ୍ରମନ୍ତ୍ରୀ କୁମାରୀ ମମତା ବାନାର୍ଜୀ ଯେଉଁ ଦେଇ ଶିଶୁମାନଙ୍କର ସାଂସ୍କୃତିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମମାନ ଦେଖି ଗଭୀର ପ୍ରଶଂସା କରୁଥିଲେ । ଓଡ଼ିଶାର ଶିଶୁ ପ୍ରତିନିଧି ଓଡ଼ିଶୀ ନୃତ୍ୟ ପରିବେଷଣ କରି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ମୁଗ୍ଧ କରିଦେଇ ପ୍ରଥମ ପୁରସ୍କାର ଭାର କରିଥିଲେ । ଜାତୀୟ ପଦ୍ମ ଶିଳ୍ପରେ ମୋନାଲିସା ଏକ

କୃଷି ପ୍ରତିଯୋଗିତାରେ 'ହିପୋ' ଏବଂ ଲେଟିର ଭାଗ
ଦେଇ ବଢ଼ିଥିଲେ ବାଳ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ଦ୍ରୁତ ଗତିରେ ବଢ଼ି
ଛାନ୍ତି ଯେମାନେ ଗୋଟି ଫୁଲିବା ଭାବରେ ମଝା କଞ୍ଚରେ
ଆଜିତର ପରାଧୀନ ହୋଇ ବଢ଼ିଛନ୍ତି । ଅବହେଳିତ
ଶିଶୁମାନଙ୍କ ପାଇଁ କୌଣସି ନିଶ୍ଚିତ ଯୋଚନା ନାହିଁ, କେହି
ସେମାନେ ସ୍ୱାଭାବିକ ଦିଗନ୍ତ ହେଉଛନ୍ତି । ଏବେ
ଶିଶୁମାନଙ୍କର ଭବିଷ୍ୟତ ଅନ୍ଧକାରୀୟ ହେଉଛି । ଶିଶୁବନ୍ଧ୍ୟାଙ୍କ
ବେଶ୍ୟାସୀ ଗୁପ୍ତ ସ୍ତବ୍ଧତା କରାଯାଇ ଥିବା ଦୃଶ୍ୟ ବର ଭବିଷ୍ୟତ
କୁହାରି ମୋନାଲିସା ଦୁଃସ୍ୱପ୍ନ ପୋଷଣ କରିଥିଲେ । ସେ
ଦେହର ଖାଲିଦେହ ନରର ପଶୁଧାନ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ଶ୍ରୀ ବିହରାତ
ମନିଷ୍ୟ ଆଦର କଲ୍ୟା ।

ଧର୍ମରୁ ମିଥ୍ୟା ଓ ପ୍ରବକ୍ଷନାର ବବଳରୁ ବକ୍ଷାକାରୁ ରାଜ୍ୟପାଳଙ୍କ ଆହ୍ୱାନ

ରାଜ୍ୟପାଳ ଶ୍ରୀ ଯଶବନ୍ତ ଶର୍ମା ସମ୍ପ୍ରତି ଏକ ବିରାଟ
କଳହମାଣ୍ଡବରୁ ଉଦ୍‌ବୋଧନ ଦେଇ ବଢ଼ିଛନ୍ତି ଯେ ଉତ୍ତରୀୟ
ସଂସ୍କୃତି ବେଳେ ଉତ୍ତରୀୟ ସଂସ୍କୃତି ନୁହେଁ । ଏହା ଉଦ୍‌ବୋଧନୀୟ
ସଂସ୍କୃତି । ଯଦିଓ ଏହା ଉପରେ ଆଧାର ଅଛି ଏହି ସଂସ୍କୃତିର
ସୂକ୍ଷ୍ମ ପାଠ୍ୟ ମିଥ୍ୟା ଓ ପ୍ରବକ୍ଷନାର ବବଳରୁ ବକ୍ଷାକାରୁ
ବେଦ ବୋଲି ସେ ଆହ୍ୱାନ ଦେଇଛନ୍ତି ।

ଏପାଖର ପ୍ରାୟ ୧୩୦ ବର୍ଷରୁ ଘର ପ୍ରତିର ନିବିଡ଼
ସଂସ୍କୃତିର ଗୋଟିଏ କାଳ୍ପନିକ କଳାକାର ସଂସ୍କୃତି ଓ ବେଶ୍ୟା ପ୍ରତି
ପାଇଁ "ଉତ୍ତର ଧର୍ମ" ବାହା ଆସିଛି ଏବଂ ସଂସ୍କୃତିର
କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଉପାଦାନ କରୁଛନ୍ତି, ଏହାପରେ ସାଧାରଣ
ପୁରୁଷ କବିତାକୁ ସଂସ୍କୃତିର ପରିଚୟ ଓ ଉପ ଲୋକ ରାଜ୍ୟ
କରିବା ନିମ୍ନ ଧର୍ମର ରାଜ୍ୟପାଳଙ୍କୁ ଉଦ୍‌ବିତ ପ୍ରବକ୍ଷନ
କଲ୍ୟାଣରେ । ଯଦି, ଉଦ୍‌ବିତ ଓ ବେଦ ମାନବ ଉଦ୍‌ବିତ
ମଧ୍ୟରେ ରାଜ୍ୟପାଳ ଶ୍ରୀ ଶର୍ମା ଉତ୍ତର ଧର୍ମର ଧର୍ମ ସଂସ୍କୃତି
ପ୍ରତି ପରିଚୟ କରିଥିଲେ ଓ ଶ୍ରୀମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ପ୍ରତିବର୍ତ୍ତ ଆଗରେ
ପ୍ରକାଶ କରି ଉଦ୍‌ବୋଧନ କରିଥିଲେ ।

ରାଜ୍ୟପାଳ ଶ୍ରୀ ଶର୍ମା ଉତ୍ତର ଧର୍ମର ସଂସ୍କାରରେ ଉଦ୍‌ବିତ
ସ୍ତବ୍ଧ କଳହମାଣ୍ଡରୁ ଉଦ୍‌ବୋଧନ ଦେଇ ବଢ଼ିଥିଲେ ଯେ ଏହା
କୌଣସି ପୁର ପଦ୍ଧତି ନୁହେଁ, ଆବଶ୍ୟକ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନୁକୃତି
ବାହ୍ୟର ଧର୍ମ ଅଧୀନ ଅନ୍ଧାର ଓ ଅନ୍ଧାବୁଦ୍ଧିର ଉପାଦାନ
ଅଧୀନର ଧର୍ମ ଏହା ଏହାପରେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଓ ଅନ୍ଧାରରେ ରହି,
କିନ୍ତୁ ଏହା ନୂଆ ଆବେଶ କରିବା ଓ ମନେ ନିରାଶୋଧର
ଉଦ୍‌ବୋଧରୁ ପ୍ରତିବୋଧ କରିବା ଦ୍ୱାରା ପୁରୁଷ ପକ୍ଷର ଉପର
କଳାକାର ପାରିବ, ଶ୍ରୀମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ସଂସ୍କୃତିର କାର୍ଯ୍ୟ ଏହି ଉଦ୍‌ବୋଧ
କୌଣସି ନିଶ୍ଚିତ, ନିଶ୍ଚିତ ପ୍ରବକ୍ଷନ, ଅନ୍ଧାର ସଂସ୍କୃତି ଓ ଧର୍ମରୁ
ଉଦ୍‌ବୋଧ କରି ଉଦ୍‌ବିତ ଓ ପ୍ରବକ୍ଷିତ ପକ୍ଷର ଉପରରେ ଉଦ୍‌ବୋଧ
ବେଦ ବୋଲି ସେ ଆହ୍ୱାନ ଦେଇ ବଢ଼ିଥିଲେ, ପୁନଃ, ଉଦ୍‌ବୋଧନ
ପୁରୁଷରୁ ପରି ସମ୍ପାଦିତ ପ୍ରବକ୍ଷନ ଭାବରେ ଆବେଶରୁ ପ୍ରତି
ସୁଦ୍ଧାଧାର କରିଆସିଛନ୍ତି । ଏହାପରେ ପୁରୁଷ, ବାହ୍ୟର

ରାଜ୍ୟପାଳ ଉଦ୍‌ବିତେ ଅନ୍ଧ ଶାନ୍ତର ଅନ୍ଧା ପ୍ରାକୃତିକ ସଂସ୍କାର
ସଂସ୍କୃତି ବିନିଯୋଗ କରାଯାଇ ପାରିବ ଏବଂ ଶ୍ରୀମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ସଂସ୍କାର
ଦେଖି ବିଶ୍ୱ ଉଦ୍‌ବୋଧରେ ଶ୍ରୀମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଉଦ୍‌ବୋଧ ବୋଲି ଶ୍ରୀ
ଆହ୍ୱାନ ଦେଇ ବଢ଼ିଥିଲେ ।

ଯୋଜନା ଓ ସମନ୍ୱୟ ବିଭାଗ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ଶର୍ମା
ଦେଖି ଏହି ଉଦ୍‌ବୋଧରେ ସମ୍ପାଦିତ ଅତିଥି ରୂପେ ଯୋଗଦାନ
କରି ଦେଖି ସୁଧୀନ ଦେବାର ଧର୍ମ କରି ପକ୍ଷ ଏହି ଅନ୍ଧାର
ରାଜ୍ୟପାଳଙ୍କର ପ୍ରସ୍ତାବ ପରିବର୍ତ୍ତନ ପାଇଁ ଏହି ଅନ୍ଧାର
ଲୋକମାନେ ତାଙ୍କ ପ୍ରତି ଭୃତ୍ୟ ବୋଲି ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ ।
ଅନ୍ଧାର ଉଦ୍‌ବୋଧରେ ଅଧୀନ ଶାନ୍ତର ସମ୍ପାଦ ଓ ଜଳ ସମ୍ପାଦ ଉଦ୍‌ବୋଧ
ଦେଇ ଉଦ୍‌ବୋଧରେ ଏ ଅନ୍ଧାରରୁ ଏବେ ମଧ୍ୟ ବାହାରିବା
କଳାକାରରେ ଉପାଦାନ । ଉଦ୍‌ବୋଧ ଧର୍ମ ଏକ ଉଦ୍‌ବୋଧ ଧର୍ମ
ଏହା ମାନବିକତାର ଧର୍ମ ବୋଲି ବଞ୍ଚିତ କରି ଶ୍ରୀ ପକ୍ଷ
କରିଥିଲେ ଯେ ସାମ୍ବାଦିକତାର ବହୁ ଉଦ୍‌ବୋଧ ଗତି ଏହି ଉଦ୍‌ବୋଧ
ସଂସ୍କୃତି ପରୁ ଧର୍ମର ସମନ୍ୱୟ ପାଇଁ ପଥ ପ୍ରଦର୍ଶନ ଦେଖି
ଆସିଛି ।

ବରଷ ଶାନ୍ତିର ସମ୍ପାଦକ ଶ୍ରୀ ଶର୍ମା ସାହୁ ରାଜ୍ୟପାଳ
ଅତିନନ୍ଦ ଶାନ୍ତ ଏବଂ ଅନ୍ଧାର ପ୍ରାୟ ୧୩୦ ବର୍ଷ ଓ ୧,୦୦
ରୁ ପ୍ରାୟ ୧୩୦ ବର୍ଷର ଲୋକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଆବେଶରୁ
ଓ ପୁର ପକ୍ଷର ଉଦ୍‌ବୋଧ ପାଇଁ ବେଶ୍ୟା କାର୍ଯ୍ୟ କରି ଆସି
ବୋଲି ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ । ନିକଟରେ ଏକ ସଂସ୍କାରକାରୀ
ଉଦ୍‌ବୋଧ ଏହି ଉଦ୍‌ବୋଧର ଏକ ଉଦ୍‌ବୋଧ ଅନ୍ଧାର ଦେଖି ବୋଧ
ସେ ଉଦ୍‌ବୋଧରେ । ଉଦ୍‌ବୋଧ ଶ୍ରୀ ପାଠ୍ୟ ଉଦ୍‌ବୋଧ ଉଦ୍‌ବୋଧ
ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ଧର୍ମରୁ ଅଧୀନ କରାଯାଉ ପାଇଁ, ବିଶ୍ୱ
ମାନବ ସଂସ୍କୃତିରୁ ଉଦ୍‌ବୋଧ ବୋଲି କରୁଥିଲେ ପ୍ରାୟ
ଉଦ୍‌ବୋଧ ଉଦ୍‌ବୋଧ ଓ ଶ୍ରୀ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟା ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ବେଶ୍ୟା
ଉଦ୍‌ବୋଧ ପ୍ରବକ୍ଷନ ଦେଇଥିଲେ ।

ଗୃହୀତ ଲକ୍ଷଣ ନାୟକଙ୍କ ଏହା ତମ ବସନ୍ତୀ ରାଜ୍ୟ ଶ୍ରୀମତୀ ଉଦ୍‌ବୋଧରେ ରାଜ୍ୟପାଳଙ୍କ ଉଦ୍‌ବୋଧନ ।

ଉଦ୍‌ବୋଧ ଓ ଲୋକ ମାନବ ବିଭାଗ ଏବଂ ଶାନ୍ତୀ ସଂସ୍କୃତି
ସଂସ୍କାର ମିଳିତ ଆନ୍ତର୍ଜାଲରେ ସଂସ୍କାର ଉଦ୍‌ବୋଧରେ ଶାନ୍ତୀ
ରାଜ୍ୟ ନାୟକଙ୍କ ଏହା ତମ ବସନ୍ତୀ ଉଦ୍‌ବୋଧରେ ରାଜ୍ୟପାଳ
ରାଜ୍ୟ ଅନ୍ଧାରରେ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ରାଜ୍ୟପାଳ ଶ୍ରୀ ପାଳି
ଶ୍ରୀ ଏହି ଉଦ୍‌ବୋଧରେ ମୁଖ୍ୟ ଅତିଥି ଭାବେ ଯେ ଶ୍ରୀ ଉଦ୍‌ବୋଧ
ଏବଂ ଆଦିବାସୀ ସଂସ୍କୃତି ଉଦ୍‌ବୋଧ ଆସିଛି ଏକ ପ୍ରଦର୍ଶନୀ
ଉଦ୍‌ବୋଧନ କରିଛନ୍ତି ।

ରାଜ୍ୟପାଳ ଶ୍ରୀ ଶର୍ମା ଏହି ବସନ୍ତୀ ବାସନ୍ତେ ଶାନ୍ତୀର
ନାୟକଙ୍କ ଅନ୍ଧାର ପ୍ରତି ପ୍ରତି ଶାନ୍ତୀର ଶ୍ରୀମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଅଧୀନ
କରିଥିଲେ ଯେ, ଉଦ୍‌ବୋଧୀ ସମ୍ବାଦିକତା କରୁଥିବା କରିଥିବା
ମଧ୍ୟ ଉଦ୍‌ବୋଧ ନାୟକ ଉଦ୍‌ବୋଧରେ ଶାନ୍ତୀ ପକ୍ଷରୁ ପ୍ରଦର୍ଶନ

ଦେଶର ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମରେ ଖାସ ଦେଖାଥିଲେ । ବାହାରିବୁ
ହେ ଏକ ନାୟକ ଥିଲେ ଓ ଦେଶ ପାଇଁ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ
ଇତିହାସରେ ଅମର ହୋଇ ରହିଗଲେ । ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ ବିଶ୍ୱସ୍
ଦେଶ ସ୍ୱାଧୀନତା ପ୍ରାପ୍ତିର ଧର ବର୍ଷପରେ ମଧ୍ୟ ଆମ ଲୋକମାନେ
ଏ ଦେଶର ଗୌରବମୟ ଇତିହାସ ଜାଣିବା ପାଇଁ ଯେଉଁ
ପରିମାଣରେ ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ କରନ୍ତି ତଥା ତାହା
ଦେଖାଯାଉନାହିଁ ।

୧୯୮୬ ମସିହାରେ ପ୍ରଖ୍ୟାତ ଫିଜିଆସିକ
ଶ୍ରୀ ପି.ଏନ୍.ସ୍ୱେପ୍ଟାଙ୍କ ଲିଖିତ 'ହିଟିଶ ସିକ୍ରେଟ୍ ଡିସ୍କୋଭରୀ'
ପୁସ୍ତକରୁ କେତେକ ଫକ୍ଟ ରଖିବାକୁ ଚାହୁଁଛୁ । ସେ
କେଳିଗ ବିରୋଧୀ ଦଳର ନେତା ଥିବା ପାଇଁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ଓ
ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଅଟ୍ଟଲୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କୁ ସ୍ୱାଧୀନତା ଦେବା
ସମ୍ପର୍କରେ ବାତାଳାପର ପ୍ରଚଳନା ଦେଇ କହିଥିଲେ ଯେ, ମୁଁ
ସମାଜ ଏ ଦେଶର ଇତିହାସ ଜାଣିବା ପାଇଁ ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ କରିବା
ଉଚିତ୍ । ଖୁବ୍ କିଛି କଥାରେ ନୁହେଁ, କିନ୍ତୁ କିଛି ଦେଖାଇ ଦେଖାଇ
ବେଳ ଆସିଛି । ଗାନ୍ଧିଜୀ ଆମେରିକା ନାଗ୍ରତ ଜନତା ଆମ କାର୍ଯ୍ୟର
ହିସାବ ଫର୍ ଦେଖିବାକୁ ସୁଦ୍ଧେ । ରାଜ୍ୟପାଳ ଶ୍ରୀ ଶର୍ମା ଯତେ
କରିଛନ୍ତି ଦେଖାଥିଲେ । ଆଜି ଯେଉଁମାନଙ୍କ ଉପରେ ଶାସନ ଭାର
ନ୍ୟସ୍ତ ସେମାନଙ୍କର ଏ ଦିଗରେ ସମାଜ ପ୍ରତି ଦାୟିତ୍ୱ ଅତିବ
ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବୋଲି ରାଜ୍ୟପାଳ ଚେତାଇ ଦେଖାଥିଲେ ।

ଲିଖିତ ନାୟକଙ୍କର ଅନ୍ତରାଳରେ ଯେଉଁ ଅଗ୍ନିସୁଲିଙ୍ଗ ଥିଲା,
ଦେଶକୁ ସ୍ୱାଧୀନ କରିବାକୁ ଯେଉଁ ଚାହୁଁ ଥିଲେ, ସେହି ଚାହୁଁ ତାଙ୍କୁ
ଆସବଳୀ ପାଇଁ ପ୍ରଭାବିତ କରିଥିଲା, ସେହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ବଢ଼ିବା ଆଡ଼ି
ଆସମାନଙ୍କୁ ମାଗି ପ୍ରଦାନ କରୁ ଓ ଦେଶବାସୀଙ୍କୁ ନିଜର
ଇତିହାସ ନିଜାଣ କରିବାରେ ସହାୟକ ହେବା ବୋଲି
ରାଜ୍ୟପାଳ ଶ୍ରୀ ଶର୍ମା ଆଶୀର୍ବାଦ ଦେଇଥିଲେ ।

ଏହି ରାଜ୍ୟସ୍ତରୀୟ ଉତ୍ସବରେ ସମ୍ମାନିତ ଅତିଥିମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ
ଓ ଆସିବାସୀ କଲ୍ୟାଣ ବିଭାଗ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ସାହିରାମ ମାଝି, ଓ
ବିଧାନ ସଭାର ଉପକାରକ ଶ୍ରୀ ପ୍ରଜ୍ଞାତ ଦୋରା ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ
କରି ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ନାୟକଙ୍କର ଗୁଣାବଳୀ ଓ ସ୍ୱାଧୀନତା
ସଂଗ୍ରାମ ବେଳେ ତାଙ୍କର ଭୂମିକା ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଥିଲେ । ପ୍ରଖ୍ୟାତ
ଭାବେ ଯୋଗ ଦେଇ ପୁରନ୍ତ ଓ ଲୋକ ସମ୍ପର୍କ ଏବଂ ସମ୍ପ୍ରତି ମନ୍ତ୍ରୀ
ଶ୍ରୀ ଶରତ କର କହିଥିଲେ ଯେ, ଲିଖିତ ନାୟକଙ୍କର
ପୁତିଗଣାପାଇଁ ତାଙ୍କ ଜୀବନ ଉପରେ ଏକ ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ନିର୍ମାଣ
କରାଯିବ ଓ ଏ ଓଏସ୍‌ସିରେ ତାଙ୍କ ଜୀବନୀ ସ୍ଥାନ ପାଇବା ପାଇଁ
ରାଜ୍ୟ ସରକାର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇଛନ୍ତି ।

ଏହି ଉତ୍ସବରେ ଶିଳ୍ପ ରାସ୍ତାମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଯାଦବ ମାଝି
ସଭାପତିତ୍ୱ କରିଥିଲେ । ପ୍ରତିଷ୍ଠ ଓଡ଼ିଆ ବିଜ୍ଞାନ ଶ୍ରୀରାମ
ପଣ୍ଡା ଗବର୍ଗୀ ପାଞ୍ଚୁତିକ ସଂସଦର ସମ୍ପାଦକ ମଧ୍ୟ ଏହି
କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଯୋଗଦାନ କରିଥିଲେ । କେନ୍ଦ୍ରରେ ହୁଡ଼ା ଓ
ସର୍ଗୀତ ବିଜିତା ପରିବେଷଣ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ଉତ୍ସବରେ
ବହୁ ମାନ୍ୟଗଣ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସହ, ଗାୟାଦିକ ଓ ବିଭାଗୀୟ ବରିଷ୍ଠ
ବ୍ୟକ୍ତିଗଣମାନେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ ।

ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନା ବୋର୍ଡ ବୈଠକ

ଅନ୍ତମ ଯୋଜନା କମିଟିର ରାଜ୍ୟର ପ୍ରଥମିକ ଆୟତ୍ତ
ପର୍ଯ୍ୟାୟରୁ ଶରପତିତ ସମସ୍ତ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ରାଜ୍ୟ
ଯୋଜନା ଆକାଶ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କରାଯାଇଛି ।
ସଚିବାଳୟରେ ପ୍ରଥମେ ଶ୍ରୀ ବିପ୍ଳବ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ
ଅଧ୍ୟକ୍ଷତାରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନା ବୋର୍ଡ ବୈଠକରେ ଅନ୍ତମ
ଯୋଜନା ଗୁପ୍ତକେଶ ଓ ଅଗ୍ରାଧିକାର ସମ୍ପର୍କରେ ବିସ୍ତୃତ
ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି ।

ବୈଠକରେ ରାଜ୍ୟର ଦେଇ ପ୍ରଥମେ ଶ୍ରୀ କହିଲେ ଯେ, ରାଜ୍ୟର
ବିଭାଗରୁ ଦୁଇଟି କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ଦ୍ୱିତୀୟ ଲକ୍ଷ୍ୟତ କାରଖାନା
ନିର୍ମାଣ, ପାଉଁରୀ/ପଲ୍ଲୀରୀ/ଠାଣର ୬୦୦ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍
କ୍ଷମତା ବିଶିଷ୍ଟ ଚୈବ ବିଶୋଧନାଗାର, ଆଲୁମିନିୟମ୍ କଂପୁଲ୍‌ସ
ଏବଂ ୪,୦୦୦ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ଉତ୍ପାଦନ ଚଳି ପାଉଁରୀ ପ୍ଲାଷ୍ଟ
ପ୍ରତିଷ୍ଠା ନିର୍ମାଣ ଉପରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ସର୍ବାଧିକ
ଗୁରୁତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ କରୁଛନ୍ତି । ସେ କହିଲେ ଯେ, ଉତ୍ପାଦନ କ୍ଷେତ୍ରରେ
ଗ୍ରୋଇଂସବର୍ଗୀ ପ୍ରକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରଶଂସନୀୟ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବାରୁ
ସେମାନଙ୍କୁ ଯଥେଷ୍ଟାତ୍ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଦିଆଯିବା ଉଚିତ୍
ଯୋଜନାବୋର୍ଡର ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗର ଅନୁଭୂତି ସମ୍ପର୍କ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ
ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସହିତ ସମ୍ପର୍କ କରାଯିବ ପକ୍ଷେ ସକ୍ଷେ
ଯୋଜନାବୋର୍ଡ ସରକାରୀ ବିଭାଗଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ଅଧିକତର
ସମ୍ବନ୍ଧ ସ୍ଥାପନ କରିବା ପାଇଁ ସେ ପରାମର୍ଶ ଦେଇଥିଲେ ।

ଅନ୍ତମ ଯୋଜନାରେ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ଦୂରୀକରଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଧିକ
ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଦିଆଯିବା ପକ୍ଷେ ସକ୍ଷେ ଜନସଂଖ୍ୟା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ, ନିମ୍ନୁତି
ସୁଯୋଗ ପ୍ରତି ପାଉଁରୀ ସାମ୍ୟସେବ, ସାକ୍ଷରତା ଅଭିଯାନ,
ପାନୀୟ ଜଳଯୋଗାଣ, ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ରାସ୍ତାପାଟର ସୁବିଧା ଓ
ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଯୋଗାଣ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯିବା ପାଇଁ ଚିଠା ପ୍ରସ୍ତୁତ
କରାଯାଇଛି । କୃଷି ଓ ଖିରର ବିକାଶପାଇଁ ଶକ୍ତି ଉତ୍ପାଦନରେ
ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଖିବାକୁ କରାଯାଇ ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଧିକ ପୁର୍ଣ୍ଣ
ବିନିଯୋଗ କରିବାପାଇଁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯାଇଛି । ଏତଦ ବ୍ୟତୀତ
ଜଳସେଚନ ସୁବିଧାର ସମ୍ପ୍ରସାରଣ ପାଇଁ ଅବମାତ୍ର ଜଳସେଚନ
ଯୋଜନାଗୁଡ଼ିକୁ ଶୀଘ୍ର ଶେଷ କରିବା ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯିବ ।
ବିଭାଗ ସ୍ତରୀୟ ସର୍ବତ୍ର ଧରି ରାଜ୍ୟର କେତେକ ଅଞ୍ଚଳ ପରିଚ୍ଛେଦ
ପଡ଼ିଥିବାରୁ ଆଞ୍ଚଳିକ ବିଶେଷ୍ୟ ପୁଣି ହୋଇଛି । ଏହାକୁ ଦୂର
କରିବାପାଇଁ ଏବଂ ପଞ୍ଚୁଆ ଆଞ୍ଚଳଗୁଡ଼ିକୁ ଗାନ୍ଧ୍ୟର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳ
ସହିତ ସମକକ୍ଷ କରିବାକୁ ୫୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ
କରାଯାଇଛି । ଏକ ପୁରୁଷ ଉତ୍ପାଦନ ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟ
କରାଯିବ । ଅନ୍ତମ ଯୋଜନାରେ ଖର୍ଚ୍ଚ କରାଯିବା ପାଇଁ ଅବକଳ
ହୋଇଥିବା ୧୧,୫୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟରୁ ଶକ୍ତି ପାଇଁ ୩,୫୪୧
କୋଟି ଜଳସେଚନ ଓ ବନ୍ୟା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ ୨,୭୪୦ କୋଟି ଶିଳ୍ପ
ଓ ଖିର ପାନୀୟ ବିଭାଗ ପାଇଁ ୮୪୮ କୋଟି, କୃଷି ଓ
ଆରୁଣିକ ଧନ ପାଇଁ ୮୮୪ କୋଟି ଏବଂ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ
୫୦୭ କୋଟି ଟଙ୍କା ବିନିଯୋଗ କରିବା ପାଇଁ ଚିଠା ପ୍ରସ୍ତୁତ
କରାଯାଇଛି । ଏହାଦ୍ୱାରା ରାଜ୍ୟରେ ୫ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରାୟ ୨୦

ଜିଆ ନିମ୍ନସ୍ଥିତ ଦୁଇୋଟି ପୁଅ ବରାହର ବେତାରୀ ସମସ୍ତା
 ଗୁଣାଧାର ଦେବେ ସମସ୍ତଜନ ନାମ ବରାହରାଜାବିବ ।

ଏହି ଦୈନିକରେ ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନାକୋଷର ଉପାଧ୍ୟକ୍ଷ ଶ୍ରୀ ଜନାକାନ୍ତ ମିଶ୍ର ସ୍ୱାଗତ ଛାଡ଼ି ଦେଇ ଅନ୍ତର ଯୋଗନାମା ଆର୍ତ୍ତମୁଖ୍ୟ ସମ୍ପର୍କରେ ପ୍ରବେଶ ଦେଇଥିଲେ । ଯୋଜନା କୋଷର ସଭ୍ୟ ସର୍ବଶ୍ରୀ ଅତିବ ମହାପାତ୍ର, ଅବୁଦ୍ଧ ଦାସ, ଟି. ବି. ଏଲ୍. ସିଂହ, ଟି. ବି. ସାହୁ, କାହ୍ନୁଚରଣ, ଶ୍ରୀ ଜେ. ଏସ୍ ପ୍ରମୁଖ ଯୋଜନା ବୁଦ୍ଧାୟନ ସମ୍ପର୍କରେ ମତାମତ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନା ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ଚନ୍ଦ୍ର ପଟ୍ଟେଇ, ଯୋଜନା ବୁଦ୍ଧାୟନ ବରିଷ୍ଠ ଉପାଧ୍ୟକ୍ଷ ଡା. ପୂର୍ବତନ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ପ୍ରତାପ ଚନ୍ଦ୍ର ମହାନ୍ତି, ଯୋଜନା କୋଷ ସଭ୍ୟ ଶ୍ରୀ ସୁଧାକର ନନ୍ଦ ଓ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ, ଜୟସୁନ୍ଦର ବନିଜନର ଶ୍ରୀ ଏଚ୍. ଗୁରୁରାଜନ, ଯାଏଁ ବିଭିନ୍ନର ପ୍ରମୁଖ ସଚିବ ଶ୍ରୀ ସୁସନ୍ତ କୁମାର ସାହୁ, ରୁଷି ଓ ଶ୍ରୀମୋହନ ବନିଜନର ଶ୍ରୀମତୀ ଚନ୍ଦ୍ରମଣୀ ନାରାୟଣ ସ୍ୱାମୀ, ରାଜସ୍ୱ ସଚିବ ଶ୍ରୀ ପି. କେ. ମିଶ୍ର ଏବଂ ସଚିବ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀନିବାସ ରଥ, ସେବ ସଚିବ ଶ୍ରୀ ନରନମୋହନ ମହାନ୍ତି ଓ ଶିଳ୍ପ ସଚିବ ଶ୍ରୀମତୀ ସତ୍ୟା କନ୍ୟା ଦାସ ପ୍ରମୁଖ ଉପସ୍ଥିତ ରହି ଆଲୋଚନାରେ ଯାଞ୍ଚ ପ୍ରଦତ୍ତ କରିଥିଲେ ।

ବାଲିଗୁଡ଼ା କୃଷି ଜିଲ୍ଲାରେ
ଗଢ଼ି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରଚାରଣ

[illegible]

ଖୋଲାଦିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ହୋଇଛି । ଅବଶ୍ୟ କୃଷି ଜାଗୁଟି
ନିମନ୍ତେ ଶୁଣାମାନେ ଯେପରି ଆବଶ୍ୟକୀୟ କୃଷିରକ୍ଷା
ପାଇବାପିବେ, ସେଥିପ୍ରତି ମଧ୍ୟ ଚିନ୍ତାଧ୍ୟାନ ଦିଆଯାଇଛି ।
ଗଞ୍ଜିଟ ରବିବ୍ରତରେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଆଦିବାସୀ ଗମ୍ଭୀର ଯୋଗନା,
ବାଲିପୁରୀ ଆନୁଷ୍ଠାନରେ ଏହି କୃଷିଜିଜ୍ଞା ଅନ୍ତର୍ଗତ ଆଦିବାସୀ
ଶୁଣାମାନଙ୍କ ଜମିରେ ୪୭ ହେକ୍ଟର ଜମିରେ ଗମ୍ଭୀର ଚୈକଦୀ
ବୃକ୍ଷ ପ୍ରଦର୍ଶନ ଓ ୨ଟି କୃଷକ ଦାଲିମ୍ବର ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା
କରାଯାଇଛି । ଉଦାହରଣ ପ୍ରାପ୍ତିବନ୍ଧୁ ବୁକରା ବେଲପରାଠାରେ
ପୋଡୁ ନିରାକରଣ ୩୩୦ ହେକ୍ଟର ଜମିରେ ଗମ୍ଭୀର ଧାନ, ସୋରିଷ,
ମଇ, ବିନାଗଦାନ, ପୁର ଓ ଚିଲି ଶୁଷ୍କ ନିମନ୍ତେ ସମସ୍ତ ସହାୟତା
ଯୋଗାଇ ଦେବାର ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି ।

ଏହି ଚର୍ଚ୍ଚା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ରୂପାୟନ ନିମନ୍ତେ ବାଲିଗୁଡ଼ା ଅତିରିକ୍ତ କୃଷିଜ୍ଞ ତରଫରୁ ଶେଡ଼ ବର୍ଗରାମାମଙ୍ଗର ଏକ ବୈଷୟିକ ଚାଲିନ ଶିବିର ବାଲିଗୁଡ଼ାଠାରେ ଗତ ଅକ୍ଟୋବର ୨୫ ତାରିଖରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା । ଏହି ଚାଲିନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଛାନ୍ଦୀୟ ଅଧିବାସୀ ଉନ୍ନୟନ ଯୋଜନା ଓ ଯୋଜନା ପ୍ରଣାଳୀ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଚର୍ଚ୍ଚା ହେଲା । ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଉପ କୁଳ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଗୁଣ୍ଡା ଅତିଥି ଓ ବାଲିଗୁଡ଼ା ଉପ ଜିଲ୍ଲାପାଳ ପ୍ରତ୍ୟାବତ୍ସା ଭାବେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ । ପ୍ରମୁଖର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟବିଧିରେ ଥିବା ଆଣ୍ଟିକ୍ସ କୃଷି ଗବେଷଣାଗାରର ବରିଷ୍ଠ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଓ ଜିଲ୍ଲାସ୍ତରୀୟ କୃଷି ବିଶେଷଜ୍ଞମାନେ ବିଭିନ୍ନ ଚର୍ଚ୍ଚା ପଦ୍ଧତିର ଉନ୍ନତ ଶୁଷ୍କ ପ୍ରଣାଳୀ ବିଷୟରେ ଚାଲିନ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଅତିରିକ୍ତ ଜିଲ୍ଲା କୃଷି ଅଧିକାରୀ ଚର୍ଚ୍ଚା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ବିଷୟରେ ବିଶଦ ଆଗତ ଦେଖି ରଙ୍ଗ ସଙ୍ଗେ ଏହାର ସଫଳ ରୂପାୟନ ନିମନ୍ତେ ଶେଡ଼ ବର୍ଗରାମାମଙ୍ଗ ପ୍ରଶଂସା ଦେଇଥିଲେ ।

ସାକ୍ଷରତା ଅଭିଯାନରେ ଗଞ୍ଜାମ
ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ ସାଉକେଲି ଯାତ୍ରା

[illegible]

ଏହି ସମାବେଶରେ ସାମାଜିକ ସଙ୍ଗଠିତ ଯୋଗାଣ ମହାପାତ୍ର, ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ କୁମାର ମହାନ୍ତି ଓ ବିନୟ ପ୍ରସନ୍ନ ରାୟ ପ୍ରମୁଖ ବକ୍ତାବଳୀ କଲେ। ଶେଷରେ ଆସୋସିଏସନର ନେତା ସଭାପତି ଶ୍ରୀ ପରିକ୍ଷିତ ନେନା ଧନ୍ୟବାଦ ଉପରେ କଲେ।

ପୂର୍ବରୁ ବାବୀ ପଡ଼ିଥିବା କେନ୍ଦ୍ର
ଘଟଣା ସ୍ଥଳରେ ଫଇସଲା

ପଦ୍ମାବତୀ ପ୍ରଭୃତି ପରେ ସାବିତ୍ରୀଙ୍କୁ କର୍ମାନ୍ତରାଳରେ ଯୋଗାଇ
ସେନାମନ୍ତର ସେନାପତି ଭୂଷଣ ପାଦପାଶରେ, ଯେହୁପାଶ ସମ୍ପୃକ୍ତ
ଶିଳାପାତ୍ର କର୍ମାନ୍ତରାଳରେ ବ୍ୟବହୃତ ଶାଢ଼ୀ ଦୁଇ ଦେହାନ୍ତ
ବିଶାଳାୟ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ପାଦପାତ୍ରୀ ପଦାନ୍ତର ଚେତନାରେ,
ପାଦପତି ଧରି ପଡ଼ିବେହୁକା, ସେନାପତି ଦେହାନ୍ତର ଶାଢ଼ୀ
ପାଦପତି ନିମନ୍ତେ ଯୋଗାଇ ପଡ଼ି ଶରଣେ ପଡ଼ିବେହୁକା ପ୍ରଭୃତି ପାଦ
ସେହୁପାଶ ସମ୍ପୃକ୍ତ ସେ ପଦାନ୍ତର ଦେହାନ୍ତରେ,
ସେନାପତିପଦାନ୍ତର ଯୋଗାଇ ଯଥା ସମ୍ଭବେ ପଡ଼ିବେ
ନିରୁପକ୍ତି ସେହୁପାଶ ଶରଣେ ପାଦ ଦେହାନ୍ତରେ
କରିଥିଲେ।

ଆମେକି ଏହି ନୈତିକତାକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ଚିନ୍ତାକରିବା ।
ଏହି ଗ୍ରନ୍ଥ ଆମର ପାଇଁ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପଦାର୍ଥ ।
ଆମେ ଏହା ଗ୍ରହଣ କରିବା ।

ବିଦ୍ୟାବିହାରୀ ଯୋଗାଣ

୧୮୪ ଭାଗ ପଢ଼ାଳତା ହାସଲ କରାଯାଇଛି ବୋଲି ବିଶ୍ୱସ୍ତୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅନୁଗତ ଘମଙ୍ଗୀୟ ବିବରଣୀରୁ ଜଣାପଡ଼ିଛି ।

ଉଚ୍ଚ ବିବରଣୀରୁ ପ୍ରକଟ ଯେ ଗତ ଅଷ୍ଟୋବର ମାସରେ ୧୪୪ ଟଙ୍କାଙ୍କୁ ନିଜ ନିଜର ବାସଗୃହ ନିର୍ମାଣ ନିମନ୍ତେ ଆର୍ଥିକ ପ୍ରାୟତ୍ନ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଛି । ଏହାକୁ ନିଶାଳ ଚଳିତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ଗତ ଅଷ୍ଟୋବର ସୁଦ୍ଧା ମୋଟ ୧,୨୯୧ ଜଣ ଏଥିରେ ଉପକୃତ ହୋଇଛନ୍ତି ।

“ଜାଣିବା ଆବାସ” ଯୋଜନାରେ ଗତ ଅପ୍ରେଲରୁ ଅଷ୍ଟୋବର ମାସ ଶେଷ ପୁରୀ ତହସିଲଦାର କାଠି ଓ ଉପକାଟର ମୋଟ ୫,୫୪୨ ଜଣ ଲୋକ ଉପକୃତ ହୋଇଛନ୍ତି ଏବଂ ଏ ଶ୍ରେଣୀରେ ଚଳିତ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଥିବା ଆର୍ଥିକ ଲକ୍ଷ୍ୟର ଉପକ୍ରମ ୬୧ ଭାଗ ପଢ଼ାଳତା ହାସଲ ହୋଇପାରିଛି । କେବଳ ଗତ ଅଷ୍ଟୋବର ମାସରେ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଉପକୃତ ହୋଇଥିବା ୬୩୭ ଜଣ ଏହାର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ।

ଉଚ୍ଚ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ରାଜ୍ୟର ଆର୍ଥିକ ଦୁର୍ବଳ ଶ୍ରେଣୀ ଲୋକଙ୍କୁ ୧୯୦ଟି ଓ ନିମ୍ନ ଆୟକାରୀ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ୬୫୯ ବାସଗୃହ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଛି ବୋଲି ଅଷ୍ଟୋବର ମାସ ବିଶ୍ୱସ୍ତୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅନୁଗତ ବିବରଣୀରୁ ଜଣାପଡ଼ିଛି ।

ବାସୋଗ୍ୟାୟ ପ୍ଲାଞ୍ଚ ଛାପିତ

ଗତ ଅଷ୍ଟୋବର ମାସରେ ରାଜ୍ୟରେ ମୋଟ ୧୦ଟି ବାସୋଗ୍ୟାୟ ପ୍ଲାଞ୍ଚ ଛାପନ କରାଯାଇଛି । ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ କଟକ ଜିଲ୍ଲାରେ ୫୧ଟି, ବାଲେଶ୍ୱର ଜିଲ୍ଲାରେ ୧ଟି, ବଲାଙ୍ଗୀର ଓ ମୟୂରଭଞ୍ଜ ଜିଲ୍ଲାରେ ୬ଟି ଲେଖାଏଁ, ବେଳାଜାଳ ଜିଲ୍ଲାରେ ୫ଟି, ସପଲପୁର ଜିଲ୍ଲାରେ ୪ଟି, କଳାହାଣ୍ଡି ଓ ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ ଜିଲ୍ଲାରେ ୩ଟି ଲେଖାଏଁ, ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲାରେ ୨ଟି ଏବଂ ଫୁଲବାଣୀ ଜିଲ୍ଲାରେ ଗୋଟିଏ ବାସୋଗ୍ୟାୟ ପ୍ଲାଞ୍ଚ ଛାପିତ ହୋଇଛି ।

ଚଳିତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଗତ ଅଷ୍ଟୋବର ମାସ ଶେଷ ପୁରୀ ରାଜ୍ୟରେ ମୋଟ ୪,୬୭୭ଟି ବାସୋଗ୍ୟାୟ ପ୍ଲାଞ୍ଚ ଛାପନ କରାଯାଇଛି । ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲାରେ ସର୍ବାଧିକ ୧,୦୦୦ଟି ଏବଂ ପୁରୀ, କୋରାପୁଟ, ମୟୂରଭଞ୍ଜ ଓ ସପଲପୁର ଜିଲ୍ଲାରେ ୫୦୦ରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ କରି ବାସୋଗ୍ୟାୟ ପ୍ଲାଞ୍ଚ ନିର୍ମିତ ହୋଇଛି । ସେତେପରି କଟକ, କଳାହାଣ୍ଡି, ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ ଜିଲ୍ଲାରେ ୩୦୦ରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଲେଖା ଏ ବାସୋଗ୍ୟାୟ ପ୍ଲାଞ୍ଚ ଛାପନ କରାଯାଇଛି ।

କମିଶ୍ନରୀ ବୀମା ଯୋଜନାରେ ଏକ ଲକ୍ଷରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଶ୍ରମିକ ଉପକୃତ

ରାଜ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଥିବା ଓଡ଼ିଶା କମିଶ୍ନରୀ ଗଞ୍ଜାମ ବୀମା ଯୋଜନା ଦ୍ୱାରା ଗତ ଅଷ୍ଟୋବର ମାସରେ ବୀମା ଭୁକ୍ତ ଏକ ଲକ୍ଷ ୫ ହଜାର ଶ୍ରମିକ ଓ ସେମାନଙ୍କ ପରିବାରବର୍ଗ ଉପକୃତ ହୋଇଛନ୍ତି , ଏ ବାବଦରେ ମୋଟ ୧୨ ଲକ୍ଷ ୪୦ ହଜାର ଟଙ୍କା

ବୀମା ନିୟମ ପକ୍ଷରୁ ସେମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଛି । ଏହି ଅର୍ଥ ଶାରୀରିକ ଅସୁସ୍ଥତା, ଶାରୀରିକ ଅକ୍ଷମତା, କନ୍ୟା ନିଶ୍ୱାସନ ପ୍ରୋବ୍ଲମ, ପ୍ରସ୍ତୁତିକଳୀନ ସାହାଯ୍ୟ, ଶିଶୁ ଶ୍ରମିକଙ୍କ ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ ପରିବାର ବର୍ଗଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମିତା ଇତ୍ୟାଦି ଉଚ୍ଚ ବାବଦରେ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଛି ।

ବିଶ୍ୱସ୍ତୀ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ବିଭିନ୍ନ ଶକ୍ତି ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ

ରାଜ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଥିବା ବିଶ୍ୱସ୍ତୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଗ୍ରାମ୍ୟ ବିଦ୍ୟୁତ୍‌କରଣ, ଜଳସେଚନ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପମ୍ପସେଟଗୁଡ଼ିକୁ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ସଂଯୋଗ, ଉନ୍ନତ ଚୂକ୍ତା ଯୋଗାଣ ଏବଂ ବାସୋଗ୍ୟାୟ ପ୍ଲାଞ୍ଚ ଛାପନ ଇତ୍ୟାଦି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ।

ଗତ ଅଷ୍ଟୋବର ମାସ ବିଶ୍ୱସ୍ତୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅନୁଗତ ଘମଙ୍ଗୀୟ ବିବରଣୀ ଅନୁଯାୟୀ ଗତ ମାସରେ ୮୨ଟି ଗ୍ରାମକୁ ବିଦ୍ୟୁତ୍‌କରଣ, ୩୬୮ଟି ପମ୍ପସେଟକୁ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ସଂଯୋଗ, ୨,୯୧୯ଟି ଉନ୍ନତ ଚୂକ୍ତା ଯୋଗାଣ ଓ ୯୦ଟି ବାସୋଗ୍ୟାୟ ପ୍ଲାଞ୍ଚ ଛାପନ କରାଯାଇଛି । ଏହାକୁ ନିଶାଳ ଚଳିତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ଅପ୍ରେଲଠାରୁ ଅଷ୍ଟୋବର ମାସ ଶେଷ ପୁରୀ ପ୍ରାଥମ ସାତମାସ ମଧ୍ୟରେ ମୋଟ ୩୦୦ଟି ଗ୍ରାମକୁ ବିଦ୍ୟୁତ୍‌କରଣ, ୧,୬୪୨ଟି ପମ୍ପସେଟକୁ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ସଂଯୋଗ, ୨୧,୬୩୩ଟି ଉନ୍ନତ ଚୂକ୍ତା ଯୋଗାଣ ଏବଂ ୪,୬୭୭ଟି ବାସୋଗ୍ୟାୟ ପ୍ଲାଞ୍ଚ ଛାପନ କରାଯାଇଛି ବୋଲି ଉଚ୍ଚ ବିବରଣୀରୁ ଜଣାପଡ଼ିଛି ।

ଅସୁରେଶ୍ୱରଠାରେ କୀରଣବାଳା ଇନ୍‌ଡୋର ଟିକିସ୍ତା ଗୃହ ରାଜ୍ୟପାଳ ଉଦ୍ଘାଟନ କଲେ

କଟକଠାରୁ ପ୍ରାୟ ୪୫ କି. ମି. ଦୂର ଅସୁରେଶ୍ୱରଠାରେ ୬୫,୦୦୦ ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟରେ ନିର୍ମିତ ଏକ ଇନ୍‌ଡୋର ଟିକିସ୍ତା ଗୃହକୁ ଓଡ଼ିଶାର ରାଜ୍ୟପାଳ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଶ୍ରୀମତୀ ଉଦ୍ଘାଟନ କରିଛନ୍ତି । ଇନ୍‌ଡୋର ଟିକିସ୍ତା ଗୋଷ୍ଠୀରେ ଉପସ୍ଥିତ ଲୋକମାନଙ୍କର ହସ୍ତରେ ଏକ ଦାତବ୍ୟ ଟିକିସ୍ତା ଲସ୍ତୁଟି ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇ ଗ୍ରାମାଧିକାରୀଙ୍କୁ ସୂଚ୍ୟ ସେବା କରି ଆସୁଛି ।

ଏହି ଉପକଳ୍ପ ଆୟୋଜିତ ଏକ ଟିକିସ୍ତା ନିର୍ବାଚନକୁ ଉଦ୍ଘାଟନ କରି ରାଜ୍ୟପାଳ ଶ୍ରୀମତୀ କହିଥିଲେ ଯେ ଭାରତର ରାଜ୍ୟଶ୍ରୀ ଓ ପ୍ରାଗଜେନ୍ତ ହେଉଛି ଏହାର ଗ୍ରାମଗୁଡ଼ିକ । ଏହି ସତ୍ୟକୁ ପ୍ରାଣେ ପ୍ରାଣେ ଅନୁଭବ କରି ନାଟିର ପିତା ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀ ଓ ଓଡ଼ିଶାର ବରପୁତ୍ର କମଳାକର ଗୋରୀସଲର ଇତ୍ୟାଦି ଦେବେନ୍ଦ୍ର ମହାମାନବମାନେ ଗ୍ରାମାଧିକାରୀଙ୍କୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବାକୁ ଆହ୍ୱାନ ଦେଇଥିଲେ । ଗ୍ରାମେ ଗ୍ରାମେ ଶିକ୍ଷାସ୍ୱଚ୍ଛ, ଟିକିସ୍ତାକେନ୍ଦ୍ର ଇତ୍ୟାଦି ଉଡ଼ି ଉଠୁ ଓ ରାଷ୍ଟ୍ରାଧିକାର ଉନ୍ନତି ହେଉ ଏହା ଥିଲା ସେମାନଙ୍କର ଚାନ୍ଦନ । ଆମର ସହରଗୁଡ଼ିକ ବ୍ୟବସାୟିକ କେନ୍ଦ୍ର ହୋଇପାରେ କିନ୍ତୁ ଜୀବନର ଆଧାର ନୁହେଁ । ଭାରତର

ମନେଇଁ ଲୋକଙ୍କର ସେବାକୁ ପୁରୀ ଶାଳବାବୁ ଦେବ,
ଅଗଣିତ ଲୋକଙ୍କୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକାରୀ ପାଇଁ ବଡ଼ ସୋଶାଲ ଦେବ,
କଲ୍ୟାଣ ଚଳାଉଛନ୍ତି ପାଇଁ ଶ୍ରମିକଙ୍କ ଓ ସେବକଙ୍କ ପାଇଁ ଯେନିକ
ଅବସ୍ଥାରେ ପୁରୀ ଉଚ୍ଚିବାକୁ ଶ୍ରମ ଉପରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି
ପଞ୍ଚିଆ ଓ ଶ୍ରମ ଗୁରୁତ୍ବ ଦେବା ଓ ଶ୍ରମ ଶକ୍ତି
ଅବସ୍ଥାରେ ପୁରୀ ଶ୍ରମ ଉପରେ ସେବାକୁ ଆସି ଉପେକ୍ଷା
କରାଯାଇ ନପାରେ ଶୋଇ ସେ ଉପେକ୍ଷା । ମନେ କରୁଥିବା
ଶ୍ରମ ଶକ୍ତିର ଶ୍ରମ ଗୁରୁତ୍ବ ଦେବା ଓ ଶ୍ରମ ଶକ୍ତି
ଉପେକ୍ଷାରେ ଉପେକ୍ଷା ଯେ ଶ୍ରମ ଗୁରୁତ୍ବ ଦେବା ଓ ଶ୍ରମ ଶକ୍ତି
ଉପେକ୍ଷାରେ ଉପେକ୍ଷା ଯେ ଶ୍ରମ ଗୁରୁତ୍ବ ଦେବା ।

ଦୟାନିଦ ଅତିଥି ଭାବେ ଯୋଗ ଦେଇ ସ୍ବାଗ୍ମାନାଥୀ
ଶ୍ରୀ ଶୈରାଣୀ ଜେନା ନାଚୀୟ ସ୍ବାଗ୍ମାନାଥୀ ନିମନ୍ତରେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ
କରି ବସିଥିଲେ ଯେ ଶ୍ରୀମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଶେଷ ସୁଖ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଲୋକଙ୍କ
ପାଖରେ ସ୍ବାସ୍ଥ୍ୟ ସେବା ପ୍ରଦାନକାରୀ ପାଇଁ ସରକାର ପୁର
ସୁଟିବ । ସ୍ବାମୀଜୀଙ୍କରୁ ମୁକା ଛୋଟ ଛୋଟ ଚିକିତ୍ସା କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ
ନିୟମିତ ବୈଦ୍ୟ ସେବାରେ ପରିଣତ କରାଯିବାର କାର୍ଯ୍ୟ
ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି । ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ୧୦୦ଟି ଅତିରିକ୍ତ ସ୍ବାମୀଜୀ
ସ୍ବାସ୍ଥ୍ୟକେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯିବା ସହ ସ୍ବାମୀଜୀଙ୍କର ଦେଶୀୟ
ପାଠକ, କବିରାଜୀ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଚିକିତ୍ସା ପଦ୍ଧତିର ଲୋକପ୍ରିୟତା
ଧିରା ଯୋଗୁଁ ସା.ସ ୧୦୦ ଏହି ପ୍ରକାର ଚିକିତ୍ସା କେନ୍ଦ୍ର ମଧ୍ୟ ଖୋଲା
ଗଲାଣି । ଏହି ଅଞ୍ଚଳରେ ଶିକାର ପ୍ରସାର ଉମ୍ମେଦ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଚିକିତ୍ସା
ପ୍ରଦାନର ଏ ଅଞ୍ଚଳରେ ବଢ଼ିଥିବା ସହ ବିଶ୍ୱାସ ଚିକିତ୍ସା
ହୋଇଛି । ଏହାର ସମାଧାନ ପାଇଁ ଲୋକ ସ୍ବାସ୍ଥ୍ୟ ସେବା
ଯୋଗାଇ ଦେବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଉଛି ବୋଲି ଶ୍ରୀ ଜେନା
ପ୍ରମୋଦ କବିଥିଲେ ।

ଏହି ଉପସାଧନୀ ପଦକ୍ଷେପ ଥିବାବେଳେ କିଛି କାରଣ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏ
କୋଭିଡ଼ର ଏହା ବ୍ୟାପ୍ତି ନିମ୍ନ ଶ୍ରେଣୀର ଲୋକଙ୍କୁ କିଛି
କିଛିପାଇଁ ଯେ ଏ ଅଞ୍ଚଳ ଏକ ବ୍ୟାପ୍ତିର ପୀଡ଼ିତ ହୋଇ ଥିବାରୁ ଏ
ଅଞ୍ଚଳରେ ଲୋକାବାସର ଲୋକ ଏ ବିଶେଷର ଅଧିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ପାଇ
ଲେବା ପାଇବାର ନିଶ୍ଚୟ ଦିଆଯାଇ କିଛିଟେ ।

ଶେଷରେ ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କ ବାଣୀର ଗୋଟିଏ ବିଧିରା ଗୋଟିଏ
ବ୍ୟକ୍ତି ଗୋଟିଏ,

ଗାନ୍ଧୀରେ ପରିବାର ବିଲ୍ୟାଣ
ବାସ୍ୟବନର ଅଗ୍ରଭୂତି

[illegible]

ପାର୍ବତୀନି ଟିକାସାନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ସେଥିପ୍ରତି ଉଚ୍ଚାହ୍ୱାନ ଦେଖାଯାଇଥିଲା ।

[illegible]

ସେହିପରି ସେହୋପର ଓ ଅହୋବର ମାସରେ ପୁଣି
 ଖାଦ୍ୟ ଅଭାବଜନିତ ରକ୍ତହୀନତା ଲୋଗରେ ପୀଡ଼ିତ ସାଧାରଣ
 ୪୦,୭୭୫ ଜଣ ଓ ୪୩,୯୮୦ ଜଣ ମହିଳା ଏବଂ ୩୨,୫୮୭
 ଓ ୨୨,୭୮୮ ଜଣ ଶିଶୁଙ୍କୁ ଡିଜିଟାଲ କରାଯାଇଥିବା ବେଳେ
 ଶିଶୁମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସାଧାରଣ ୧,୧୪,୪୧୪ଟି ଓ ୧,୧୪,୧୯୯
 ଡିଜାଇନ୍ 'କ' ବର୍ଗର ବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇଥିବାକୁ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଓ ପରିବାର
 କଲ୍ୟାଣ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରକାଶିତ ବିବରଣୀରୁ ଜଣାଯାଇଛି ।

ବିଂଶସୂଚୀ ଅତିରୁଦ୍ଧ
ସ୍ବାସ୍ଥ୍ୟ ସେବା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଅଗ୍ରଗତି

ରାଜ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ବରାଯାଉଥିବା ବିଶ୍ୱାସପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟକର୍ମୀ
'ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଯୋଜନା' ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ତତନୁଯାୟୀ କି
ଅର୍ଥର ବର୍ଷ ଆରମ୍ଭରୁ ଗତ ଅକ୍ଟୋବର ମାସ ଶେଷ ପୁର୍ବ
ରାଜ୍ୟରେ ଏହି ଗୋଷ୍ଠୀ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯାଇ
ବର୍ତ୍ତମାନ ୧୨୭୮୫ଟି ଏହିପରି କେନ୍ଦ୍ର ଛାପନ ଯକାରେ ଲକ୍ଷ୍ୟପାତ୍ର
ବରାଯାଇଥିଲା ବେଳେ ଅକ୍ଟୋବର ମାସରେ ଏହି ତିନୋଟି କେନ୍ଦ୍ର
ପ୍ରତିଷ୍ଠା ବରାଯାଇଛି । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଉଚ୍ଚ ଗ୍ରାମୀଣ ମଧ୍ୟ
ବରାଯିବା ପ୍ରାଥମିକ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ର ଛାପନ କରାଯାଇଛି ।

ସାବିତ୍ରୀନି କିରାମାନ ବାସିନ୍ଦାମାନେ ଗତ ଅବସର
ମାସରେ ଖ୍ରୀ. ୨୩୦ ଜଣ ଶିଶୁମୁ ବି.ସି.ଜି., ଖ୍ରୀ. ୨୪୦ ଜଣ ଶି
ପୋଲିଓ ଓ ୨୨,୮୦୦ ଜଣ ଶିଶୁମୁ ଯନ୍ତ୍ରା ପ୍ରତିଷ୍ଠାପକ
ଦିଆଯାଇଛି । ଏହାକୁ ମିଳାଇ ଚଳିତ ବର୍ଷ ଆରମ୍ଭକୁ
ଅଷୋକର ଶେଷ ପୁଣ୍ୟ ମୋଡ଼ ୩ ଲକ୍ଷ ୩୧ ହଜାର ୮୨୦ ଜ
ଶିଶୁ-ବି. ୩ ଲକ୍ଷ ୩୦ ହଜାର ୨୨୦ ଜଣଙ୍କୁ ଦେଇ ଓ ଏକ
ଲକ୍ଷ ୩ ହଜାର ୯୯୩ ଜଣଙ୍କୁ ବି.ସି.ଜି. ଟିକା ଦିଆଯାଇ
ଅଷୋକର ଚଳିତ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଅନ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟର ଯଥା
ସମ୍ଭବତା ଧର ଭାର, ଧର ଭାର ଓ ୫୦ ଭାର ପଦାଳନ ହେ

କରାଯାଇ ପାରିଛି ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅନୁସାରେ
ସଂପର୍କୀୟ ବିବରଣୀକୁ ଜଣାପଡ଼ିଛି ।

୧୯୯୦ ମସିହାରେ ୧୨,୪୯୧ ଜଣଙ୍କୁ କର୍ମ ନିୟୁକ୍ତି ଦିଆଯାଇଛି

ଉତ୍କଳ ଗାନ୍ଧୀ କର୍ମ ନିଯୋଜନ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟଭବନରେ
ପଞ୍ଜିକାରୁତ ହୋଇଥିବା ଶ୍ରମିକୀ ଅନୁଷ୍ଠାନଗାରୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ
ମୋଟ ୧୨ ହଜାର ୪୯୧ ଜଣ ବ୍ୟକ୍ତି କର୍ମ ନିୟୁକ୍ତି ପାଇଛନ୍ତି ।
ଗତ ବର୍ଷରେ ୨ ଲକ୍ଷ ୩୭ ହଜାର ୮୪୪ ଜଣଙ୍କୁ ପଞ୍ଜିକାରୁତ
କରାଯାଇଥିଲା । ତତ୍ପରେ ବିଭିନ୍ନ ପଦ ପଦବୀ ନିମନ୍ତେ ଏକ
ଲକ୍ଷ ୪୯ ହଜାର ୯୯୮ ଜଣଙ୍କ ନାମ ପ୍ରସାରିତ
କରାଯାଇଥିଲା ।

ଗଳିତ ବର୍ଷ ଯେପେକେସର ମାସ ଶେଷ ପୁରା ଏକ ଲକ୍ଷ ୯୭
ହଜାର ୪୪୪ ଜଣଙ୍କୁ ପଞ୍ଜିକାରୁତ କରାଯାଇଛି । ଏଥିମଧ୍ୟରୁ ଏକ
ଲକ୍ଷ ୧୨ ହଜାର ୧୯୭ ଜଣଙ୍କ ନାମ ବିଭିନ୍ନ ଶ୍ରମିକୀ ଲାଗି ପ୍ରସାରିତ
କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ତତ୍ପରେ ୫ ହଜାର ୯୭୭ ଜଣ କର୍ମ ନିୟୁକ୍ତି
ପାଇଛନ୍ତି ।

ଶିଶୁମାନଙ୍କର ବିକାଶକୁ ଅଗ୍ରାଧିକାର ଦେବା ବାଞ୍ଛନୀୟ

ଶିଶୁ ବିକାସ ପ୍ରାକ୍ତନ ଅବସରରେ ଉପଭବନଠାରେ ୪୦୦ ପିଲା
ଭାଗ ନେଇଥିବା ଏକ ବିଶାଳ ପ୍ରତିଯୋଗିତା, ବେରାକୋଟା ହରି
ଶିଶୁ ପ୍ରଦର୍ଶନୀ ଓ ଶିଶୁ ଉଦ୍ୟାନ ଗାନ୍ଧୀପାଳ ଶ୍ରୀ ଯକ୍ଷଦେବ ଉପା
ରାଜ୍ୟରେ କରାଯାଇଛି ।

ଯେ ଶ୍ୟ ବିବେଚିତ ହୋଇଥିବା ଛାତ୍ର ଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ପୁରସ୍କାର
ବିତରଣ କରା ଗାନ୍ଧୀପାଳ ଶ୍ରୀ ଉପା କରାଯାଇ ଯେ, ଶିଶୁମାନଙ୍କ
ଏ ଦେଶର ଅନୁଜ୍ଞା ସମ୍ପର୍କି ଓ ସବୁଠାରୁ ମହାନ ପ୍ରାଣୀ ।
ଏହିମାନେ ଆମ ଦେଶର ଭବିଷ୍ୟତ ଏବଂ ଅଭିଭାବନା ପ୍ରତି
ନେତୃତ୍ୱ ଜନ୍ମ କରୁଛନ୍ତି । ବିଶେଷ କରି ଶିଶୁମାନଙ୍କୁ ଭବିଷ୍ୟତର
ଯୋଗ୍ୟ ନାଗରିକ ରୂପେ ଗଢ଼ି ଦେବା ପ୍ରତି ଜନସାଧାରଣଙ୍କର
ଚେତନା ଜାଗ୍ରତ କରିବା ଏହି ବିଷୟର ପ୍ରାଥମିକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହୋଇ
ଆସିଛି । ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ପୁରାତନ ସାହିତ୍ୟରେ ବସନ୍ତ ଋତୁରେ
ଯେପରି ଧରଣୀ ତାର ପୁରାତନ ପରିଧାନ ପରିଧାନ କରି ନବ
ପରିଧାନ ପାରିବା କରିଥାଏ ତାହା ବର୍ଣ୍ଣନା କରି ସମାଜ ରୂପେ ଏହି
ପ୍ରକୃତିର ଶିଶୁମାନେହି ବାସ୍ତବିକ ଦୃଢ଼ ପରିଧାନ ବୋଲି ପ୍ରକାଶ
କରିଥିଲେ । ପୁରାତନର ବିଲସ ପରି ଦୃଢ଼ତର ପ୍ରାଣୀ ଦୁଃ, ଏହାହିଁ
ପ୍ରକୃତିର ଧର୍ମ । ଆଜିର ଶିଶୁକୁ ଆଗାଧିକାର କରି ଉପାୟମାନ
ପ୍ରାଣୀ ବୋଲି ଅବିହିତ କରୁ ଏବଂ ଗାନ୍ଧୀପାଳ ସମ୍ପର୍କି ମଞ୍ଚରେ
ଶିଶୁମାନେହି ଜାତୁଲ୍ୟମାନ ତାରଣା ହୋଇଥିବା ଏମାନଙ୍କ

ପ୍ରତିଭା, ଯୋଗ୍ୟତା, ମନୀଷା ଓ କୃତିତ୍ୱ ଦେଖି ଶୈଶବ ମଞ୍ଚିତ
କରିବା ବୋଲି ଗାନ୍ଧୀପାଳ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଆଶା ପୋଷଣ
କରିଥିଲେ ।

ଉପସ୍ଥିତ ବାଳକ ଓ ବାଳିକାମାନଙ୍କୁ ଗାନ୍ଧୀପାଳ ଉଦ୍‌ବୋଧନ
ଦେଇ କହିଥିଲେ ଯେ, ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରତିଭା ବିବେଚିତ ହେଉ,
ମନୀଷା ପୁରସ୍କୃତ ହେଉ ଓ ସେମାନଙ୍କ ଓଠରେ ସ୍ୱପ୍ନ ଉଡ଼ି ଉଡ଼ି
ଏହାହିଁ ଆଜି ଆମ ସମାଜର କାମନା ହେବ । ପ୍ରତିଯୋଗିତାରେ
କୃତିତ୍ୱ ହାସଲ କରିଥିବା ଯୋଗୁଁ ଉପାଧିତା
ପୁରୋହତ, ପ୍ରିୟଙ୍କା ମହାପାତ୍ର, ବିଦିତା ଶ୍ରୀ, ଶୋଭନ ମଲିକ,
ବସନ୍ତ ପତି, ଅନୁଭାବ ଦାସ, ମଧୁସୂଦନ ଶୀଘାଠୀ, ଅହିତ କୁମାର
ମଲିକ, ପ୍ରିୟଦର୍ଶନୀ ସାହୁ, ଯୋନାଲି ମହାନ୍ତି ଇତ୍ୟାଦିଙ୍କୁ ପୁରସ୍କାର
ବିତରଣ କରିବା ସହ ଶିଶୁ ଉଦ୍ୟାନର ସ୍ୱରା ଉପକରଣ କରିଥିଲେ
ଓ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ମିଷ୍ଟାନ୍ନ ବଣ୍ଟନ କରିଥିଲେ ।

ଓଡ଼ିଶା ଓ ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ ମଧ୍ୟରେ ସାହିତ୍ୟ ଓ ସଂସ୍କୃତିର ଆଦାନ ପ୍ରଦାନ ନିମନ୍ତେ ପଦକ୍ଷେପ

ଓଡ଼ିଶା ଓ ପଶ୍ଚିମ ବଙ୍ଗ ମଧ୍ୟରେ ସାହିତ୍ୟ ଓ ସଂସ୍କୃତିର ଆଦାନ
ପ୍ରଦାନ ନିମନ୍ତେ ବିଭିତ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ
ସଂସ୍କୃତି ଗାନ୍ଧୀ ପରିବାଳୟ ଠାରେ ଜାତୀୟ, ସଂସ୍କୃତି, ସୁବିକଳାଗା
ଏବଂ ପୁରୀ ଓ ଲୋକସମ୍ପର୍କ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶରତ କୁମାର କରଙ୍କ
ଅଧିକାରୀରେ ଏକ ଆଲୋଚନା ବୈଠକ, ପଶ୍ଚିମ ବଙ୍ଗର 'ପୁନର୍ବି
ନାମକ ପ୍ରକାଶନ ସଂସ୍ଥାର ପରାପତି ଓ ସମାପକଙ୍କ ସମେତ
ଓଡ଼ିଶା ଓ ବଙ୍ଗର କେତେକ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଲେଖକ ଓ ସାହିତ୍ୟିକଙ୍କୁ
ନେଇ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା । ବିଭିତ ଆଲୋଚନା ପରେ ବଙ୍ଗର
ଭାଷାରେ ଲିଖିତ ପ୍ରମୁଖ ଗ୍ରନ୍ଥଗୁଡ଼ିକର ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ଏବଂ
ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ଲିଖିତ ଗ୍ରନ୍ଥଗୁଡ଼ିକର ବଙ୍ଗର ଭାଷାରେ
କରାଯାଇ ପ୍ରକାଶ କରାଗଲେ, ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସାଧିତ
ହୋଇପାରିବ ବୋଲି ସଭ୍ୟମାନେ ମତ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ ।
ବିଶେଷତଃ ଶିଶୁ ସାହିତ୍ୟ ଓ ଆଦିବାସୀ ତଥା ଓଡ଼ିଆ ସଂସ୍କୃତି
ସମ୍ପର୍କରେ ପ୍ରଥମେ ଭାଷାତର ବାସ୍ୟ ଆଗସ୍ଥ କରିବା ଲାଗି
ବୈଠକରେ ସ୍ଥିର ହୋଇଥିଲା ।

ଏହି ବୈଠକରେ ପଶ୍ଚିମ ବଙ୍ଗରୁ ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ କୁମାର ଚଟ୍ଟୋପାଧ୍ୟାୟ,
ଶ୍ରୀ ନିତାଇ ବସୁ, ଶ୍ରୀ କାଜିବ ଘୋଷ, ଶ୍ରୀ ଶୈଳେନ୍ଦ୍ର ଘୋଷ, ଶ୍ରୀ
ସବରୀ ନାୟକ ପ୍ରମୁଖ ଯୋଗ ଦେଇଥିବା ବେଳେ ଓଡ଼ିଶାର
ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଲେଖକ ତଥା ସାହିତ୍ୟିକ ପ୍ରଫେସର ଶୌରୀ କୁମାର
ବ୍ରହ୍ମା, ବିଶିଷ୍ଟ ଶିକ୍ଷାବିତ୍ ତଥା ଶିକ୍ଷକ-ଶିକ୍ଷା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ ଓ ଗାନ୍ଧୀ
ଶିକ୍ଷା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଓ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ପରିଷଦର ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଶ୍ରୀ ରଜତ
କୁମାର କର, ଉଚ୍ଚ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର କୁଳସଚିବ ଶ୍ରୀ ଶାନ୍ତନୁ
କୁମାର ଆଚାର୍ଯ୍ୟ, ଶ୍ରୀ ବରେନ୍ଦ୍ର କୁମାର ଧଳ, ଶ୍ରୀ କେ. ବି. ଦାସ, ଶ୍ରୀ
ଆର୍. ଏସ୍. ମହାନ୍ତି, ଶ୍ରୀ ବି. କେ. ପତିଆରୀ, ଶ୍ରୀ ଏସ୍. ଏସ୍. ରଥ
ଏବଂ ସଂସ୍କୃତି ବିଭାଗ ଜାଗର ପରିବ ଶ୍ରୀ ଅଶୋକ କୁମାର ମିଶ୍ର ଓ
ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଶ୍ରୀ ପି. କେ. ମିଶ୍ର ପ୍ରମୁଖ ଯୋଗ ଦେଇ ଆଲୋଚନାରେ
ସଂଗ୍ରହ କରିଥିଲେ ।

ପ୍ରାଚୀନ କଳିଙ୍ଗ ଓ ଦକ୍ଷିଣ-ପୂର୍ବ ଏସିଆ ସମନ୍ୱୟ ଗବେଷଣା କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଦୃଢ଼ୀକୃତ କରିବା ପାଇଁ ପରାମର୍ଶ

କ୍ଷୁଦ୍ର ଐତିହାସିକତାରେ ଓଡ଼ିଶାର ନୌବାଣିଜ୍ୟ ଓ
ଦକ୍ଷିଣ-ପୂର୍ବ ଏସିଆ ଗବେଷଣା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କମିଟି
ବୈଠକ ଗାନ୍ଧୀ ଗ୍ରାମ, ବାମ୍ବୁଡ଼ି, ଯୁବ କଲ୍ୟାଣ ଏବଂ ପୁରୀ ଓ
ଭୋବ ସମ୍ପଦ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶରତ କୁମାର ବେହେରା ଅଧ୍ୟକ୍ଷତାରେ ଚାଲି
ପ୍ରାଚୀନ କଳିଙ୍ଗ ଓ ଦକ୍ଷିଣ-ପୂର୍ବ ଏସିଆ ସମନ୍ୱୟ ନୌବାଣିଜ୍ୟ,
ଅଭିବେକ୍ଷା, ଲୋକକଥା ଓ ଚିତ୍ରପଟୀ, ପ୍ରାଚୀନ କଳିଙ୍ଗର ସମ୍ବେଦନା
ଓ ଶାନ୍ତି, ଲୋକସାମ୍ରାଜ୍ୟ ଓ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ନୀତି, କଳିଙ୍ଗ ଓ
ଇଣ୍ଡୋନେସିଆର ପାରମ୍ପରିକ ବନ୍ଧନ ଶିଳ୍ପ, ପ୍ରାଚୀନ ପ୍ରତ୍ନତତ୍ତ୍ୱ
କଳା ଓ ଶିଳ୍ପକଳା ଦୁଇମାସର ଅଧ୍ୟୟନ କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପର୍କରେ
ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ଦୃଢ଼ୀକୃତ
କରିବାପାଇଁ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଭର ପରାମର୍ଶ ଦେଇଥିଲେ । ପ୍ରାଚୀନ
କଳିଙ୍ଗର ଐତିହ୍ୟ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦେଶ ସହିତ ବାଣିଜ୍ୟିକ
ସାମ୍ପର୍କର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଯେକାନ୍ତରୁ ଆହୁରିତ ଆଲୋଚନାକ୍ରମ
ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପ୍ରାଚୀନ କଳିଙ୍ଗରୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଓ ଶାନ୍ତି କାର୍ଯ୍ୟ ସହିତ
ପ୍ରାଚୀନ ଶିଳ୍ପ କଳା ନିମନ୍ତେ ବୈଠକରେ ମତ ପ୍ରକାଶ
ପାଇଥିଲା । ଏହି ସମ୍ବେଦନା ଓ ଶାନ୍ତି କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ୨୦
ଦିନର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅନୁମୋଦନ କରିଥିଲେ ।
ପ୍ରାଚୀନ କଳିଙ୍ଗର ମହିତ ଶିଳ୍ପକଳା ଓ ଐତିହ୍ୟ ଓ ଗବେଷଣା
ନିମନ୍ତେ ଏହି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଗାନ୍ଧୀଗ୍ରାମରୁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରିବା ପାଇଁ
ନିଷ୍ପତ୍ତି କରାଗଲା । ସେତେବେଳେ ପ୍ରାଚୀନ କଳିଙ୍ଗ ଓ
ଇଣ୍ଡୋନେସିଆର ପାରମ୍ପରିକ ଲୋକସାମ୍ରାଜ୍ୟ ଓ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ନୀତି
ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ସାମ୍ପର୍କର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବା ପାଇଁ ଶ୍ରୀ
ଗୋଟିଏ ଦେଶରୁ ମନୋନୀତ କରାଯାଇଛି ।

ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରାଯିବ । ଏ ଦିଗରେ ସରକାରଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ
ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଯୋଗାଇ ଦେବାରେ ଅବଦାନ
କରାଯିବ ନାହିଁ ବୋଲି ସଂକ୍ଷିପ୍ତ, ଶ୍ରୀମତୀ, ଯୁବକଲ୍ୟାଣ ଏବଂ ପୁରୀ
ଓ ଭୋବ ସମ୍ପଦ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶରତ କୁମାର ବେହେରା
କରିଛନ୍ତି ।

ଗତ ନଭେମ୍ବର ୨୯ ତାରିଖରେ କଟକ ଶିଳ୍ପ ଚୌକ୍ରାନ୍ତର
ପ୍ରତିଷ୍ଠାପକ କାର୍ତ୍ତିକେଶ୍ୱର ପୂଜା କମିଟି ପକ୍ଷରୁ ଆୟୋଜିତ
ପ୍ରତ୍ନତତ୍ତ୍ୱ ଗହବରେ ପ୍ରାଚୀନ ଶିଳ୍ପ ଗ୍ରାମ ଯେଉଁ ଯେଉଁ
ଶ୍ରୀମତୀ କରିଲେ ସେ ଅଂଶରେ ଚୌକ୍ରାନ୍ତ ଶିଳ୍ପ ସହର
ଆଦି ଦେଶର ଶିଳ୍ପ ମାନଚିତ୍ରରେ ସାଥୀ ଛାନ୍ଦ ପାଇଥିଲେ ମ
ବିଶେଷ ଭାବରେ ଏହି ମନୋନୀତ ଗ୍ରାମର ଅବସ୍ଥାରେ ପ୍ରତ୍ନତତ୍ତ୍ୱ
ଦେଶର ଶ୍ରୀମତୀ ଓ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ମଧ୍ୟରେ ସହଯୋଗ
ଦ୍ୱାରା ଏ ଶିଳ୍ପ ବିକାଶ ଓ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଗ୍ରାମର ଶିଳ୍ପକଳା
ବୋଲି ସେ ଆଶା ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ । ଶ୍ରୀମତୀ ଶିଳ୍ପ
ଗହବରେ ଚୌକ୍ରାନ୍ତ ଶିଳ୍ପ ଶିଳ୍ପକଳାରେ ସମ୍ପର୍କିତ କାର୍ଯ୍ୟ
ବୋଲି ଆଶା ପ୍ରକାଶ କରି କରିଲେ ସେ ଚୌକ୍ରାନ୍ତ ପାଇଁ ପୁରୀ
କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନର ପ୍ରାଚୀନର ସମ୍ପର୍କର ଏହି
ଏକ ନିମ୍ନ ଆଦିପଦ ଗ୍ରାମର ଦିଗରେ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ସହଯୋଗ
ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ ।

କାର୍ତ୍ତିକେଶ୍ୱର ପୂଜା କମିଟିର ସଭାପତି ଡାକ୍ତର ବିଶ୍ୱନାଥ
ପ୍ରାଚୀନ ଅଧ୍ୟାପକତାରେ ଅନୁମିତ ଏହି ଗହବରେ ଓଡ଼ିଆ
ପ୍ରତିଷ୍ଠାନର ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଶ୍ରୀ ପ୍ରମୋଦ ପଟ୍ଟନାୟକ, ତରଫୀ
ଶ୍ରୀ ବିଶ୍ୱନାଥ ଭର ସାଥୀରେ ସାମ୍ପର୍କିତ ଅତିଥି ଓ ପ୍ରାଚୀନ
ଭାବେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ । ସମ୍ପର୍କରେ ତଥ୍ୟ ହିନ୍ଦୁ ଦେଶ
ସଂସଦ ଓଡ଼ିଆ ଗାନ୍ଧୀ ସଂପାଦକ ଶ୍ରୀ ବାମନେନ୍ଦ୍ର ସାହୁ ପ୍ରାଚୀନ
ସାମ୍ପର୍କ ଭାବରେ ଦେଇଥିଲେ । ପୂଜା କମିଟି ସଂପର୍କ
ଶ୍ରୀ ଶାନ୍ତିପୁରର ସାହୁ ବିଶ୍ୱନାଥ ପ୍ରାଚୀନ କରିଥିଲେ
କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସଂପର୍କ ଶ୍ରୀ ବିଶ୍ୱନାଥ ସାହୁ ମାନସର
କରିଥିଲେ । ମନୋନୀତ ମଧ୍ୟରେ ଚୌକ୍ରାନ୍ତ ପ୍ରାଚୀନରୁ
ପ୍ରତ୍ନତତ୍ତ୍ୱ ନଗରସାହୁ ଶ୍ରୀ ବିଶ୍ୱନାଥ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଓ ଶ୍ରୀ ନୈମିଷ
କେନ୍ଦ୍ରରେ ପ୍ରମୁଖ ଭାବରେ ଦେଇ ଛାନ୍ଦୀୟ ସମସ୍ତ ସମ୍ପର୍କ
ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ପ୍ରତି ଆବଶ୍ୟକ କରିଥିଲେ ।

କରାଯାଉ ଯାହାରେ ୨୦ଟି କାର୍ତ୍ତିକେଶ୍ୱର ମେଳ
ନେଇଥିଲେ ଏବଂ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀର ସମ୍ପର୍କ ଯାହା ସମ୍ପର୍କ
ହୋଇଥିଲା ।

ଚୌକ୍ରାନ୍ତ କୁମାର ଗହବ ଯାହାରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠାପକ ସାହୁ ଶ୍ରୀ
ମନୋନୀତ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନରେ ସମସ୍ତ ମନୋନୀତ କରିଥିଲେ ।

ସାଂସ୍କୃତିକ ତେଜନା କାଗ୍ରତ କରିବାରେ
ସାଂସ୍କୃତିକ ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକର
ସହଯୋଗ ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ

ଶିଳ୍ପ ସମ୍ପର୍କରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନର ମଧ୍ୟରେ ସାଂସ୍କୃତିକ
କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କରିବା ଦିଗରେ ସାଂସ୍କୃତିକ ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକ

ଦଗ୍ଗେରାଲିର ସ୍ତବ ଓ ସ୍ତବପଦ

ରାଜେନ୍ଦ୍ର ଶତ୍ତରୀ

ଦଗ୍ଗେରାଲି ବା ଦଗ୍ଗେରାଲିଆ ଅନୁ ଚଳଣିର ଧରଣ ଅଟେ । ଶ୍ରୀ ଗୁରୁଜୀଙ୍କ ଲୋକନାମେ କଥାକଥାବେ ଦୁଇ ଦେଶବାସୀ ଦୁଇଟି ଶ୍ରୋତାଙ୍କ ଦରବାର ନାହିଁ । ବିଶେଷକରି ନାରୀମାନଙ୍କରେ ଏହାର ପ୍ରଚଳନ ଅଧିକ । କଳହ ସମୟରେ, କାହା ବିଷୟ ବଢ଼ାରେ, କାହାର ବଢ଼ି ସମ୍ମାନପାଇଁ, କାହାର ଦୁଇଦିନକୁ ବାହାରି ନିଆଁ ଥାଏ, ପରିସୀମାରେ ଦଗ୍ଗେରାଲି ବୋଲିଦେବା ନାରୀମାନଙ୍କର ଗୁଣ । ନାରୀମାନଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଶିକ୍ଷା ଅଭ୍ୟାସିତ ବ୍ୟକ୍ତିଗଣ ମଧ୍ୟ ଏହାର ପ୍ରୟୋଗ କରିଥାନ୍ତି । ତାହାକି ଯେ ଶିକ୍ଷିତମାନେ ଦୁଇଟି ବ୍ୟବହାର ନ କରି ସମସ୍ତ ନୁହେଁ । ପରିବେଶ, ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଦେଖି ସେମାନେ ଏହାର ପ୍ରୟୋଗ କରିଥାନ୍ତି ।

ଦଗ୍ଗେରାଲି ବା ଦଗ୍ଗେରାଲିର ସମସ୍ତ ବାଚକ ଉପରୁପ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଏ । କିନ୍ତୁ ଦଗ୍ଗେରାଲି (ଦ) ଏବଂ ଆମ ଦଗ୍ଗେରାଲି (ଦ) ମଧ୍ୟରେ ବଡ଼ ପାର୍ଥକ୍ୟ ରହିଛି । Doggerel କେବଳ ଦାସ୍ୟରସ ପରିବେଷଣ, ବ୍ୟଙ୍ଗ ବିଦ୍ରୁପାସକ ପରିବେଷଣ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି । ଯେଉଁଥିରେ ପଦବ୍ୟବହାର, ଲାଙ୍ଗୁଣ, ଓ ସ୍ୱରଲଘନର କୌଣସି ପ୍ରକାର ବାଧ ନଥାଏ । ଏଥିରେ କବିମତର ଉପକ୍ରମ ଅନୁକ୍ରମକୁ ଆମେ ଖୁବ୍ ବ୍ୟବହାର କରୁ । କିନ୍ତୁ ଦଗ୍ଗେରାଲି କବିମତର ସହିତ ପ୍ରକାଶିତ ସମସ୍ତ । ସମାଜର ବିବିଧିକୁ ଯଦ୍ୟତ୍ନ ରୂପରେଖ ଏଥିରେ ପ୍ରତିଫଳିତ । ଅଧିକାଂଶ ଦଗ୍ଗେରାଲି ଆମେ ଲାଙ୍ଗୁଣ ଓ ସ୍ୱରଲଘନର ପ୍ରତି ଅନୁକ୍ରମ କରିଥାଉ । ଦଗ୍ଗେରାଲିର ଗୁଣ ଅତି ପ୍ରକାଶ ।

ଦଗ୍ଗେରାଲି ଲୋକମୁଖର ବାଣୀ ଭାବରେ ଆମ ସାହିତ୍ୟରେ ବଞ୍ଚିବା ବ୍ୟବହାର । ବିଦଗ୍ଧପରିସଂସାରରେ ଗଲେ ଏହି -

“ଦମପଣେ ବଞ୍ଚିଛି ମୁଁ ଗୋବିନ୍ଦ ଚରିତ,
ଦଗ୍ଗେରାଲି ଦେଲେଟି ଦାକ୍ଷାତେ ଅନୁତ ଘୋ ।”
(ବିଦଗ୍ଧପରିସଂସାର-ପ୍ରଥମାଂଶ)

ଏକାଂଶି ବିଜୟନାମାରେ ଦମପଣରେ -ସାରଦୀନ ପ୍ରବେଶରେ,
ଅବସାନରେ ବିଦା ପୁଣିଆବେଶେ ଯେ ଗୋବିନ୍ଦ ଚରିତ ବଞ୍ଚିନା

ବିଦଗ୍ଧର ସୁଦେଶ ଦେଖାନ୍ତି । ସାହର ବିଶେଷକରି ନଥାଏ ତାହାକୁ ବାହାରିଆ ବାଣୀ ଦଗ୍ଗେରାଲି ରୂପେ ପରିଚିତ । ଅର୍ଥାତ୍ ଦଗ୍ଗେରାଲିକୁ ଯେ ବାଣୀକ, ଦେଶୀୟ ଲୋକଙ୍କ ବାଣୀରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି ।

କିନ୍ତୁ ଯଦ୍ୟତ୍ନର ଉପକ୍ରମରେ ଦଗ୍ଗେରାଲି ପ୍ରଥମେ ଉଦ୍ଭବ ସାହିତ୍ୟର ସମ୍ମାନ ଦାପନ କରିଛି । ତାହା ପୁଣି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟରୂପେ ଜଗତରେ ଯେଉଁ ବିଦ୍ରୁପାସକ ବାଣୀ ବାହାରିଛି, ତାହାକୁ ଉତ୍ତମ ଦଗ୍ଗେରାଲି (intellectual)ର ଦଗ୍ଗେରାଲି ରୂପେ ଆମେ ଗ୍ରହଣ କରୁ । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ -

“ହାପୁ ଯାହା ଦେଲେ ଦଗ୍ଗେରାଲି
ପାଗ ପାଗ ଗଲା ବଗେରା,
ବାଛି ବାଛି କିଛି ଦେଲେ ପଟିଆ
ଶ୍ରାବଣ ମାସରେ ଭାଙ୍ଗେ ନଡ଼ିଆ ।
ଏମନ୍ତ ଦୁଇ
ସୁରୁଆ ବୁଣିଲେ ଉଠଇ ନାହିଁ ।”

ସାମାଜିକ ପଦ୍ଧତିକୁ ନେଇ ଉକ୍ତି ଏହି ଦଗ୍ଗେରାଲି ପ୍ରକାର ରୂପେ ସୃଷ୍ଟ । ସେହିପରି

“ରାଜା ଆଜ୍ଞାକରେ ବଡ଼ ପାଲୋଡ଼ା
ମନ୍ତ୍ରୀ ଭାବିଦେଲେ ବଡ଼ ପାଲୋଡ଼ା ।”-କିଛି ଅଶ୍ଳୀଳାସକ ପଦ୍ୟରୂପ ଆମେ ଆଜି ସବୁଠାରେ ଦଗ୍ଗେରାଲି ରୂପେ ପ୍ରୟୋଗ କରୁଛୁ । (୩)

ଫକୀରମୋହନ ନିଜରଚନାରେ ଦଗ୍ଗେରାଲି ଆକ୍ଷେପୋକ୍ତି, ବ୍ୟଙ୍ଗ ବିଦ୍ରୁପାସକ ବାଣୀରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି ।

“ଶ୍ରୀରାମ ମନ୍ତ୍ରଣା ଲୋକମାନେ ସେମାନଙ୍କୁ ଦେଖି ଦଗ୍ଗେରାଲି

ସାରିଆ ଉଠିଆକୁ ଦେଖ
ବରୁଣ ବରୁଣୀ ଲେଖ ।”

(କ୍ରମାଂଶ ଆଠଶୁଣ୍ଠ-ପୃ:-୫୨)

ତେଣୁ ନିଶ୍ଚୟ ଆଶେପକ୍ଷେ ପ୍ରୟୋଗକର୍ତ୍ତା ଅନୁଭବର ବାବଦ
କିଛି ସେଇ ବା ତଥ୍ୟ ସେଇଠାରୁ ଜାଣି କିଛି ନୁହେଁ ଗ୍ରହଣ
କରି । ବ୍ୟକ୍ତି ପରିଚାୟ ଓ ଗାଣିତି ବିଶ୍ୱସ୍ତର ସ୍ୱରୂପ ବହୁବିଧରେ
ଜାଣି ଦେଖିବା ଏବଂ ଉପପନ୍ଥା ଓ ଅନୁଭବର କିପରି ମଧ୍ୟ ଏଥିରୁ
ପାଇବା । (ଠ)

ଶ୍ରୀ ଗଜେନ୍ଦ୍ରଙ୍କ କବି ମାଳିକା ବ୍ୟକ୍ତି ପ୍ରତି ସମସ୍ତଙ୍କର କବି କବିତା
 ଶ୍ରଦ୍ଧା ଦେବା ଅର୍ଥ ନୀତିର ମନୋରୁ ଆଦାନ କରିବା । ବିଷୟ
 ବ୍ୟାଞ୍ଜନ କରଇ ସ୍ବାଳା ଅତି ଉଚିତ ଓ ଉଚିତ । କବିତାକୁ ଆଦାନ
 ପ୍ରାୟ ବ୍ୟକ୍ତି ବା ନାହିଁ ବାହାରିବେ, ନିଜର ହୃଦୟରୁ ଶ୍ରଦ୍ଧା
 ଶାନ୍ତି ଭଳି ଯାହା ପଦ୍ୟ ଯେଉଁ ଗପାଦେଶ ଦ୍ରବ୍ୟ ନିମନ୍ତେ
 ଆଞ୍ଜୁଷ୍ଟର ବ୍ୟା ଗୋଟିଏ ପ୍ରସଙ୍ଗରୁ ନିଆଯାଇପାରେ । ବ୍ୟା,
 ଗୋଟିଏ ଉପାଦାନକୁ ଗୋଟିଏ ବ୍ୟାଞ୍ଜନ ମନୋରୁ ଧରି
 ଧରିଆଣିଥାଏ । ଏହା ବ୍ୟା ଯାହାର ଗୋଟିଏ ଧରଣର
 ମନ । ଗୋଟିଏ ଯୋଗେକେଳେ ଶ୍ରୀରୁ ଦେଖିଯିବା ପ୍ରସଙ୍ଗ
 ଉପାଦାନ କରିଛି, ଦେଖିକେଳେ ବ୍ୟାଞ୍ଜନରୁ ବ୍ୟାଞ୍ଜନର
 ଗୋଟିଏକିରୁ ଗୋଟିଏକିରୁ ବ୍ୟାଞ୍ଜନର ପ୍ରତିଷ୍ଠାକୁ ମଧ୍ୟ
 ଦୃଷ୍ଟି ଦିଆଯାଇ --

(କ) ଗୋବିନ୍ଦା-ନା, ତମା ପାଆଉଥାନ୍ତି, କୁଲ ଆମ ଗାଡ଼
ପିଲା, ସେଇତେ ରହିବା, ବିଲଭାଣ୍ଡି ବିଶିଷ୍ଟ, ବୃହତ୍‌ବିଶ୍ଵ,
ସେଇଆ ବଜ୍ରାଳ ।
ତମା-ଆରେ, ସେଇ ଗୋବିନ୍ଦ ପାଦା ବଞ୍ଚି-

ପଢ଼ି ଲୁଚାଇ ପାଞ୍ଚ ଚାନ୍ଦି
ପଢ଼ି ଲୁଚାଇ ଚାନ୍ଦି ଚାନ୍ଦି ।

(ଘ) ଗୋଟିଏ ଧନୁର୍ଯ୍ୟୁଦ୍ଧରେ ଗୋ ଭାଗ
ଦିଅ, ୨ ଭାଗ, ତୁମର ସାଥୀ ମର ଚିଲେ !
ବୋ- ଭାଗ ? ଭାଗ କ'ଣ ? ଭାଗ ଭାଗ ?
ଅଲେ ସାଥୀ ବେଣୁ-

ପ୍ରକୋପିତା ପିତା ଦେଖୁ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ
 ପକ୍ଷୀଟିଏକୁ ଗୁଡ଼ିକ କରାଉ କରାଉ ଶ୍ରେୟାଳ !
 ଗୁଡ଼ିକ ଖୁସି ଖୁସି ଖୁସି ଖୁସି ଖୁସି ଖୁସି
 କହିଲେ— କ'ଣ, କିଛି

“ବୁଦ୍ଧିପର ବୁଦ୍ଧି ନା-
ବିବେକ ପରି ସାରଣୀ ବୁଦ୍ଧି ।”

(କ) ଶାସନାବଳୀ ପ୍ରଦାନ—
 କମିଶନରୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଶାସନାବଳୀ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ । ଶାସନାବଳୀ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ । ଶାସନାବଳୀ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ ।

(୪) “ଆଜେ ଆ, ଭାବ ଖାଆ । ଉଠଇ ନାହିଁ, ଖଦା ଭାବ
କହିଲା,” ଆଜେ ସ୍ବାକୁ କହୁଛି “ସୁଖଭାବ ଗୋଟି ହୁଆଇଲା
ଉପକ୍ଷ ନିଆଁରେ ହୁଗା ପକାଇଲା ପରି ଗୋଟିଆକୁ ଧା
କରାଇଲା ।”

(କ୍ଷମାକାର ଆବେଦନ-ସଂ: ୧୯୩, ୧୯୪, ୧୯୫, ୧୯୬)

ସ୍ୱାମୀ ଚରିତ୍ରଟି ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଜଣା ।

ଦଳ ସହିତ ଗୋବିନ୍ଦର ପ୍ରତିତିଥିକୁ ଜୟା କରନ୍ତୁ । ପ୍ରଥମ
ଦିନ ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କ ଜନ୍ମଦିନକୁ ତମା ଆକ୍ଷେପ କରନ୍ତୁ । ଦ୍ଵିତୀୟ
ଦିନ ପାଟଣାରେ ବିଶ୍ଵାସ ଘାତକତା କରିବାରୀ ପୁରନା ଏବଂ ତା
ତୁଳି ପ୍ରତି ଆକ୍ରମଣ, ତୃତୀୟରେ ତା'ର ସ୍ତନରେ ନ୍ୟୁନ
ପୁରୁଷାଦମ କହି 'ପୋଇଲା' କହି ସଂଯୋଧନ କରିବାକୁ
ଗୋବିନ୍ଦା ବନ୍ଦୀର ମନୋଭାବକୁ ଜାଣିପାରି ଗଭୀରରେ
ଉଠିଛି । ଚତୁର୍ଥରେ ଯେତେବେଳେ ସେ 'ମୁଖାଭାତ ଖା
ରୁଣାଲକା' ପଦକୁ ତମା-ର ମନୋଭୁତୀ ସାମ୍ବନ୍ଧୀ ଠେରେ
କେତେବେଳେ ନିଜ ପ୍ରତିତିଥିଟି ପ୍ରକାଶ ନକଲେ ମଧ୍ୟ ତମା
ତା'ର କର୍ତ୍ତବ୍ୟକୁ ସ୍ଥିର କରି ରାତିରେ ତା'ରା ଅତ୍ୟନ୍ତ କରିଛି
ମାଲିକର ପରିଣତି ବିପରି ବିଷମୟ ହୋଇପାରେ ଏ ତା'ର
ସାଥୀକ ଡିଙ୍ଗ । ପୁଣି ତର ପ୍ରସୋଗ ଦ୍ଵାରା କିପରି ଗମ୍ଭୀର ସା
ପ୍ରତି ହୋଇପାରେ ଏବଂ ନାଟକୀୟତା ପ୍ରକାଶ ପାଏ-ଇତି
ଅଠରୁଣ ତାହାର ଉଦାହରଣ ; ଫକୀରମୋହନଙ୍କ ଗ
ଗୋପାଳ ଚନ୍ଦ୍ର ପ୍ରହରାଜଙ୍କ ଉଦନରେ ଦଗଦମାଳିର ସା
ପ୍ରସୋଗ ଆମେ ଦେଖିବାକୁ ପାରୁ ।

ବିଚାର କ୍ଷମା ଓ ଲକ୍ଷ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ନିମ୍ନଭାବରେ କଲେଜର ଶିକ୍ଷକମାନେ—

(କ) କର ପଢ଼ିଲେ ଘଟଣାଟିଏ ଥିବ ନିଶ୍ଚୟ ।
ସମସ୍ୟାମୂଳକ, ପୁରୁଷ, ବେଦନା ବୋଧକ, ଆତ୍ମାତ ଓ ନିଜର
ଦେହକୁ ବାଣ୍ଟିବାର ସମ୍ଭାବନା ଥାଏ ।

କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପ୍ରଶ୍ନୋତ୍ତର ଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ

କ୍ଷୋଦିତ କରାଯାଇଥିବା ଏହି ନିବନ୍ଧ । କାଗଜ ଓ ପ୍ରୟୋଗ ବୈଜ୍ଞାନିକ ବ୍ୟକ୍ତି ଓ ଶରଦିଆ ବ୍ୟକ୍ତି ଏହାକୁ ଗର୍ଭ ଦୁଇପାଖି । କର ପ୍ରୟୋଗ ଦୁଇ ପ୍ରକାରେ ହୋଇଥାଏ -

(୧) ଦ୍ୱିମରୁ ବିକ୍ରମ ପ୍ରତିଷ୍ଠା (Bipolar)—ଜଟଣ ନିର୍ମାଣ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ କମ ମାରିବା । ଏହା ଦୁଇଜଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଗୋଟିଏ । ଗାନ୍ଧୀଜୀ ବିଚାରୋକ ସମୟରେ ଅନୁଭବ ।

(3) ଟିମ୍ପୋରି ବିଶିଷ୍ଟ ପ୍ରତିଷ୍ଠା (Tripolar) ପ୍ରୟୋଗକାରୀ, ଉତ୍ତମ ବ୍ୟକ୍ତି ଏବଂ ଉପଲେଖକ ନିଧିରେ ହୁଏ । ବିଶା କୋଷାସ୍ତି ବ୍ୟକ୍ତି ବା ବସ୍ତୁକୁ ଉଦାହରଣ ରୂପେ ନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଏ ।

ଗରବ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଆପଣ କରନ୍ତି । (୧) ପୁଣିଆଟିକୁ ନିମ୍ନ ଭାବରେ ବ୍ୟକ୍ତି କରାଯାଇପାରେ—

କୃଷ ପ୍ରୟୋଗ ନାହିଁ, ଅପମାନ, ଶରବ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି

ଆନନ୍ଦ/ଦୁଃଖ, ଉପଶୋଭା

ଏହାର ଉଦାହରଣ ରୂପେ ଶ୍ରୀମାତୃଲରେ କୃଷ ମାତୃମଣି ପଦ୍ୟରେ କିମ୍ବା ଲୋକନୃତ୍ୟମାନଙ୍କରେ ଏହାର ପ୍ରୟୋଗଦ୍ୱାରା ଶ୍ରୋତା ଉପଶୋଭା କରିବ—

ଦାସକାପିରେ—ପାଳିଆ, ପରବ୍ୟ, ଶାୟକ

ଉପଶୋଭା, ଶ୍ରୋତା

ଭାଗତଲୀଳା—ଦୁଆରୀ, ଅର୍ଜୁନ, ଶ୍ରୋତା

(୧) ବ୍ୟକ୍ତି ବିଦ୍ରୁପ କରରେ ପ୍ରଜ୍ଞା । ବହେଟି, ଶା ଶିତୋଟି ଏହାର ଆଧାର ।

(୧) କୃଷରେ ପରିବ୍ରାଜ୍ୟମାନ ଜଗତର ଯେକୌଣସି ବସ୍ତୁର ଉଦାହରଣ ରୂପେ ନିଆଯାଇଥାଏ । ଯଥା—କୃଷିକର, ନଦୀ ପବିତ୍ର, ନୀବକଳ୍ପ ପ୍ରଭୃତି ।

(୧) କୃଷର ପ୍ରକାର ଭେଦ ନିମ୍ନଭାବରେ କଣ୍ଠାପାଇ ପାରେ— (୧) ପ୍ରତେକିକାମୟ (୨) (୩) ସାଧାରଣ (୪) ମାଟିତ ଶରଣ (୫) ନୀବକଳ୍ପ (୬) (୭) ଉପଶୋଭକ (୮) (୯) ବରିଷ୍ଠ ସଂହାରକ

(୧) କୃଷ ପ୍ରୟୋଗ ଦ୍ୱାରା ଯେକୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ବା ଶୋଷିକୁ ଚତୁର୍ଦ୍ଧାଳୀନ କାର୍ଯ୍ୟର ନିଷଫଳ କରିବା, ସମାଲୋଚନା କରିବା ବା ଉପଦେଶ ଦେବା କିମ୍ବା ଅନୁଭବର ବ୍ୟାକର୍ତ୍ତ ତାକୁ ସତର୍କ କରାଇଦେବା ।

କୃଷର ମୂଲ୍ୟ :

(୧) ଏଥିରୁ ଆମେ ପଞ୍ଚୀକୀବନର ଚିହ୍ନ ପାଇ ପାରିବା । ସମାଜର ଦସକାର, ଦୁଃଖରୁଣ୍ଡ, ଉର୍ଦ୍ଧାଦେଶ ଏଥିରେ ପ୍ରତିଫଳିତ । (୧୦)

(୨) କୃଷକୁଳୁବଳୁ ଉଷାକ ଲୁପରେଖକୁ ଆମେ ଜାଣିପାରିବା ।

(୩) କୃଷକମାଟିରୁ ଆମର ବିଭିନ୍ନ କବିତା ଜନ୍ମେ ପୁଣି । (୧୧)

(୪) ଶୁଣୁ ପରାଜିତ କରିବାର ଅସମ୍ଭବେ ବ୍ୟବହାର ।

(୫) ସାମୟିକ ଆନନ୍ଦ ଉପରେ — ବିଭିନ୍ନ ଲୋକନୃତ୍ୟ ଯଥା - ନାଗକାପି, ପାଞ୍ଜି, ଦଣ୍ଡନାଟ, ଦୁଆରୀ ପ୍ରଭୃତିରେ ଏହାର ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ଜନ ମନୋରଞ୍ଜନ ।

(୬) ଉତ୍କଳମାନଙ୍କ ସାହିତ୍ୟ ପୁଣିରେ ଏହା ସହାୟକ । ଯଦୁମଣିଙ୍କ ହାତ୍ୟାଉପାହୁଟ ଉଚ୍ଚନାବଳୀ, ଫକୀରମୋହନଙ୍କ ଗଛ, ଉପନ୍ୟାସ ଏବଂ ଗୋପାଳଚନ୍ଦ୍ର ପ୍ରହରାଜଙ୍କ ଉଚ୍ଚନା ଏହାର ଉଦାହରଣ ।

(୭) ଛାନ୍ଦୀୟ ବିପଦଟି, ପଦ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଓ ଲଠିହାସର ପ୍ରତିଫଳନ । (୧୨)

ସହାୟକ ଗ୍ରନ୍ଥ ଓ ବ୍ୟକ୍ତି ବିଶେଷ :

(୧) ଓଡ଼ିଆ ଲୋକଗୀତ ଓ କାବ୍ୟଗୀତ — ଡଃ କୁଞ୍ଜବିହାରୀ ଦାଶ ।

(୨) ପୁଣିଚନ୍ଦ୍ର ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାବୋଧ — ଗୋପାଳ ଚନ୍ଦ୍ର ପ୍ରହରାଜ ।

(୩) ଛ'ମାଣ ଅଠରୁଣ୍ଡ — ଫକୀରମୋହନ ସେନାପତି

(୪) ବିଦ୍ରୁପ ଚିନ୍ତାମଣି — ଅଭିମନ୍ୟୁ ସାହାୟସିଂହାର

(୫) ଯଦୁମଣି ଗୁପ୍ତାବଳୀ — ଡଃ—ଚନ୍ଦ୍ରଧର ମହାପାତ୍ର

(୬) New Webster Dictionary of English Language

(୭) A glossary of Literary terms—M. H. Abrams.

(୮) ଶ୍ରୀମତ୍ ଶରତ ଚନ୍ଦ୍ର ଶତପଥୀ, ଭାବ ଚନ୍ଦ୍ର ଗପା, ରାମଚନ୍ଦ୍ର ପଣ୍ଡା, ବରଗୁରୀ ପ୍ରମୁଖ ବ୍ୟକ୍ତି ବିଶେଷ ।

(୧) (୧) New Webster Dictionary ରେ Doggerel ଶବ୍ଦ ଥିବି ପଢ଼ାଉଛି— An epithet originally applied to a kind of loose, irregular measure in Burlesque poetry, now more generally verses defective in rhythm and sense

(୨) A glossary of Literary terms ରେ ବୁଝାଉଛି— Doggerel is a term applied to rough, heavy footed and jerky versification. It may be the result of ineptitude on the part of the versifier but is sometimes deliberately employed by very able poets for satire, comic or rollicking effect." (Page—43, 1981)

(୩) କୃଷ—ବ୍ୟାଗ୍ରାଣ୍ଡ ନୀଳ ଶ୍ରେଣୀର ପଦ୍ୟ ।

କୃଷ—Doggerel—କୃଷ୍ଣଭୋଗ ।

କୃଷ—ପରିହାସ ବା ବ୍ୟଙ୍ଗାସକ ଯଦି ବା ମିଥ୍ୟାଭାବ ମିଳିତ କରନ୍ତି ।

କଟକ-ସାହିବାସୀଙ୍କୁ କଟକରୁ ବାହାରିବାକୁ ନିଷେଧ କରାଯାଇଛି ।

ସମ୍ପର୍କିତ-ସ୍ଥାନ ବା ପ୍ରସ୍ତୁତକାରୀ ବ୍ୟକ୍ତି: Banner, Badinagar.

କିନ୍ତୁ ପାଖାପାଖି ଏହି ପ୍ରାୟରେ ଗୋଟି ଆଦି କୌଣସି କେନ୍ଦ୍ରର ପ୍ରାୟତଃ ଏ
ପ୍ରକାରରୁ କେନ୍ଦ୍ର ଆଦି । କିନ୍ତୁ ଏହାଙ୍କୁ କିନ୍ତୁ ଏ ହିଁରେ ପ୍ରାୟତଃ ଗୋଟି
କେନ୍ଦ୍ର । (ପ୍ରାୟତଃ ପୂର୍ବରୁ ଏହାଙ୍କର ଏ-ପ୍ରାୟତଃ, ଗୋଟି-ଏ-ପ୍ରାୟତଃ)

[illegible]

ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ଏହି ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି । ଏହାକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କର ସହଯୋଗ ଆବଶ୍ୟକ । ଏହାକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କର ସହଯୋଗ ଆବଶ୍ୟକ ।

ଶ୍ରୀ ଜଗଦ୍‌ଗୁରୁ ପଦ୍ମସାଗର, ଶାନ୍ତିନଗରୀ ଗାଁରେ ଗୁଡ଼ାନ୍ତି ।

କ୍ଷମା କରନ୍ତୁ ।

(୨) ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ମାମଲାରେ
ନିମ୍ନଲିଖିତ ଶାସନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି

ମି. ଗୋପ ବେହେରା
ଜଣ ବୁଝା ଶୋଇ ପଛ ପୁଅଣି ।

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

ମୋର ଶେଷ ଶ୍ରେଣୀର ଶାଳି ଶାଳିରେ ଶାଳି,
ଏହି ଶାଳିର ନିଜ ଶାଳି ଶାଳି

ମୋ ପ୍ରକାଶନୀ-ଆନୁଷ୍ଠାନ ଗଣପତି

(୧୨) ଶ୍ରୀ ବାବୁ ଚନ୍ଦ୍ର ପଣ୍ଡା
ଶ୍ରୀ ବାବୁ ଚନ୍ଦ୍ର ପଣ୍ଡା ।

(ଠିକ୍ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ଦିଆଯାଇ ନାହିଁ । ଏଠାରେ ଏକ ଚର୍ଚ୍ଚାବଳୀ ଦିଆଯାଇଛି ।
ଆଧାର-ଏକ ଚର୍ଚ୍ଚା ପତ୍ର) ।

ସମ୍ବଲେ ଡାକ୍ତରଙ୍କ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଓଡ଼ିଆ କୋଷର ଦୁଇଟି ସଂସ୍କରଣ

ଉତ୍କଳ ବିଭାଗ,
ଜଳାଗର ନବୋଦୟ ବିଦ୍ୟାଳୟ,
ପିଲାଭବନୀ ୨୫୩, ପାଟଣା,
ବରଗଡ଼, ପ୍ରାଚୀନାଥୀ ।

ପୁରୀରୁ, ଶ୍ରୀ ବିଷ୍ଣୁ ପଦମାସକ ଶକ୍ତି ପଣ ବସୋଦରରୁ ଆଶୀର୍ବାଦ ପ୍ରଦାନ ଆଶୀର୍ବାଦନାମା ।

ମାଲକିଠ ଫେ ଅଧ୍ୟାପିତ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ନୂଆଖାଇ ନୃତ୍ୟ ଉତ୍ସବରେ ପ୍ରଦର୍ଶନିତ ।

ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ପଞ୍ଚାୟତିରାସ ମଞ୍ଚ, ଶ୍ରୀ ଦାଶମାଦର ଭାଉର ଇ. ଏସ୍. ଆର୍. ଚିତ୍ରସଜ୍ଜାମାନଙ୍କ ସମ୍ମିଳନୀ ଉଦ୍‌ଘାଟନ କରୁଛନ୍ତି । ସମ୍ମିଳନୀର ସମାପ୍ତି ଏବଂ ଶାନ୍ତ ପ୍ରସନ୍ନ ଦାସ ଉପସ୍ଥିତ ଅଛନ୍ତି ।

ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଦ୍ଵାରଦେଶରେ ଓଡ଼ିଶା।

- ପ୍ରକୃତ ଜାତି, ଜାତି ଓ ଜନ ସଂପର୍କ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଚିତ୍ରାଗ୍ରାହୀ ଏବଂ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଓଡ଼ିଶା ଗଢ଼ି ଗୋଟିଏ ପାଇଁ ଆଜି ଆମେ ସଂଜ୍ଞାହୀନ।
- ଦ୍ଵିତୀୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଗୋଟିଏ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଓଡ଼ିଶା ଗଢ଼ି ଦେଖିବା ଯାହା ଆମେ ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ଆଜି କର୍ମକ୍ଷେତ୍ର।
- ଗାନ୍ଧୀ, ମୁନିଆ, କଳିଙ୍ଗ, ଆଦିବାସୀ, କେନ୍ଦ୍ରୀୟ, ବୃଦ୍ଧ, ବିଧବା, ଅନ୍ଧା ଓ ବିକଳାଙ୍ଗ ଲୋକେ ଆଜି ପୁଣି ଇତିହାସ ଅନୁସାରେ ହେଉ, ଆଶା ଓ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ।

ଆଜି ଆମେ ଗଢ଼ିତ :
ଆମେ ଓଡ଼ିଆ

ସ୍ଵାଧୀନ ଓ ଗୋଟିଏ ସଂଗଠିତ ଓଡ଼ିଆ
ଓଡ଼ିଆ ସରକାର

ପାଠକଙ୍କୁ କଲମରୁ

ଶ୍ରୀ ନରସିଂହ ମହିମ,
ସବୁ ଆଶିଷ ପଡ଼ିବ। ବିଷୟ ଶେଷ
ବ୍ୟାଧିବିହୀନ, ସୁସ୍ଥବେଶୁର,
ନିଶ୍ଚୟ-ଶୁଭୀ !

[illegible][illegible]

ଏହିକା କଣ୍ଠେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ସମ୍ପର୍କିତ ଉପାଦାନ ଗଠନର ପାଇଁ ଯଥାସାଧ୍ୟ । ଉପସନ୍ଧର ଲେଖା ପ୍ରାୟ ଶତାବ୍ଦୀ ଏହିକା ପ୍ରସିଦ୍ଧ ସମ୍ପର୍କିତ ଉପାଦାନ ଗଠନର ପାଇଁ ଯଥାସାଧ୍ୟ । ଉପସନ୍ଧର ଲେଖା ନିମ୍ନ ଲିଖିତ ଲେଖା

ଭୁବନେଶ୍ୱର ଗଣନାଳୟ,
ଭୁବନେଶ୍ୱର, ଓଡ଼ିଶା, ଓଡ଼ିଶା ଗଣନାଳୟ, ଓଡ଼ିଶା ଗଣନାଳୟ,
ଭୁବନେଶ୍ୱର

ପ୍ରମୁଖ-ନିର୍ବାହୀ କର୍ମୀ ପ୍ରତିବର୍ଷ କୋଷର ଚଳାଚଳ ଆବଦ୍ଧ ବିବରଣୀକୁ ଶାସନ-ପ୍ରକାଶିତ ଆକାର ବୋଲି ଗଣନା କରାଯାଏ ଏ ନିୟମାବଳୀର ଅନୁସାରେ ।

ମୁଁ ଭୀମ ପ୍ରମୋଦର ସାଙ୍ଗରେ ଶ୍ରୀରାମ ଶୋଭାକୁ ଘରୁ : ଚାନ୍ଦ ଚୋରକୁ ଘରୁ ।

ଉତ୍କଳ-ଧାରଣର ନାମାନ୍ତର ଯାଏ ଏହିପରି । ଉତ୍କଳ ପୁରାତନ ବାସିନ୍ଦ ବୁଝିଲେ ଯେବା ତାଙ୍କ
ଜାତୀୟତାକୁ ଗୈର ଚ୍ୟୁତ କରି ସୁଦୃଢ଼ ଓ କଠାକ ଭାବେ ଧରିବାକୁ ଯଥାକାଳ ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତେ । ତାହା
ସମସ୍ତ ଧ୍ୟାୟାବାସୀଙ୍କ ନିକଟରେ ଏହି ବାସ୍ତବ ଗ୍ରହଣ କରି ଗ୍ରହଣ କରାଯାଉଛି । ଉତ୍କଳ ଗୋଷ୍ଠ
ସମ୍ପର୍କରେ, ଗୁଡ଼ିକ ଗୈରୀୟା ଯୋଗ୍ୟ ପୁରାତନ ଓ କଠାକ ଭାବେ ବିଚାର କରନ୍ତେ ।
ଉତ୍କଳ ଗାନ୍ଧିବାସୀଙ୍କ ଯୋଗ୍ୟ ପୁରାତନ ।

ଶ୍ରୀ ଲୋକନାଥ ଗାମଲ,
ଗାମ-ଶିଖି, ଗୋ. ଡ-ହଜା,
ପି.ପୁର, ଜିଲ୍ଲା-ଭଦ୍ରକ ।

[illegible]

ಭದ್ರವಾಣಿ ಚಾರಣ್ ನಾಟಕ ಎಂ.ಸಿ.ಸಿ

ପଞ୍ଜାବୀ-ନିମ୍ନାଂଶ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ । ଶାନ୍ତିନିକ ଗ୍ରନ୍ଥାଳୟ ସଂଗ୍ରହ କରି ପ୍ରକାଶ କରିବାକୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ରଖୁଛନ୍ତି ।

ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ପ୍ରଧାନ, କଟକ-୭୫୧୦୦୭

ପ୍ରମୁଖ, ପ୍ରମୁଖ, ପ୍ରମୁଖ,
ବିଦ୍ୟା, ବିଦ୍ୟା -- ବିଦ୍ୟା, ବିଦ୍ୟା ।

[illegible]

କିଛି ନିବାସୀ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନରୁ ଘିରି ପାଖରେ ଥିବା ଚାଷୀଙ୍କୁ ସୂଚନା ଦେଇଛନ୍ତି ।
 ଚେନ୍ନାଇରୁ ଆସିଥିବା ଏହି ଗୋଟିଏ ଗୋଷ୍ଠୀ ଗୋଟିଏ ଗୋଷ୍ଠୀ ଗୋଷ୍ଠୀ ଗୋଷ୍ଠୀ
 ଗୋଟିଏ ଗୋଷ୍ଠୀ ଗୋଷ୍ଠୀ ଗୋଷ୍ଠୀ ଗୋଷ୍ଠୀ ଗୋଷ୍ଠୀ ଗୋଷ୍ଠୀ ଗୋଷ୍ଠୀ ଗୋଷ୍ଠୀ

ଉତ୍ତର-ମିଶନରୀ ପାଇଁ ଧନ୍ୟବାଦ । ନିମ୍ନରୁ ହୁଏତ ଉତ୍ତର ପ୍ରଗତି ଉପାଦାନ ବାଣୀ
କରିବାକୁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହେବେ ନିଶ୍ଚୟ ।

ଶ୍ରୀ ପଦ୍ମାବତୀ ଦୁର୍ଗା ଡେମ୍ବରୀ,
ବିଜୁ ମେଡ଼ିକାଲ ଟ୍ରଷ୍ଟ ମୁଖ୍ୟ ଚିକିତ୍ସାଧିକାରୀଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରେ,
ବର୍ତ୍ତମାନ ପୂର୍ବ ଚେତନାବାସ, ବିଜୁନଗର-୩, ପିନ୍-୭୫୧୦୦୮ ।

[illegible]

ಆಗ ರೋಗದ ಧೂಳಿನಿಂದ ಬಾಹ್ಯಾಂಗಕ್ಕೆ ತಲೆದೂಗಿ ತೀವ್ರವಾದ ಬಾಧೆಯಿಂದ ಮೂಲ ಕೋಶಗಳಾದ
ಮೊಟ್ಟೆಗಾಳಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡಿ. ಆಗ ಶುಭವೇ ಹೊದಬಹುದು !

ପଞ୍ଜାବୀ-ପ୍ରାୟଶଃ । ଅପରାଧ ପ୍ରାୟଶଃ କରାଯାଏ । ତଥା ପ୍ରାୟଶଃ ପ୍ରାୟଶଃ ପ୍ରାୟଶଃ ପ୍ରାୟଶଃ ।

ଶ୍ରୀମତୀ ଚନ୍ଦ୍ରମତୀ କୁମାରୀ ଦେବୀ,
ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ,
ଭବାନୀପାଟଣା, ପି.ଏଚ୍. ପଟ୍ଟନାୟକ ।

[illegible][illegible]

ଶ୍ରୀ ଚରଣା ଚନ୍ଦ୍ର ପଣ୍ଡା,
ପିତାମହ—ଶ୍ରୀ ଚରଣା, ଶାସ୍ତ୍ର-ବିଦ୍ୱାନ୍
ବିଦ୍ୱା-ବ୍ରହ୍ମା-ବିଦ୍ୱାନ୍ ।

[illegible]

(୨) ଶିଳ୍ପ ପ୍ରାଙ୍ଗଣରେ ଉପସ୍ଥାନ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରତି ବର୍ଷ ଉପସ୍ଥାନ ଶୁଳ୍କାଦିର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିବା ବେଳେ ଉପସ୍ଥାନ ପ୍ରାଙ୍ଗଣରେ ଉପସ୍ଥାନ କରିବା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନର ପ୍ରତିଷ୍ଠାପକ ସଭାଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିବାରୁ ଏହା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଉଅଛି ।

[illegible]

၅) စတုရန်း ဖန်တီး
 မင်္ဂလာ (၁၀၀) မင်္ဂလာ
 ဝေ-အိမ်ထောင် စုစုပေါင်း
 အမျိုးသမီး အိမ်ထောင် စုစုပေါင်း

[illegible]

[illegible]

କଳା ପୁରାଣରୁ ଦୁଇ ଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ । କାରୁ କଳା ଓ ଚିତ୍ର
କଳା । ଦୈନନ୍ଦିନ ନୀତିନୀତି ପ୍ରୟୋଗନ ପାଇଁ ଯାହା ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ,
ଯାହା କାରୁ କଳା ବା ଶିଳ୍ପ କଳା । ପ୍ରାଚୀନ ଗୁପ୍ତଳତ୍ନ ସାଧବ
ଅନାମେ ବାଣିଜ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ଯେଉଁ ବୋଇତରେ ସାତ ସପ୍ତପଦ୍ମ
ର ହୋଇ ବିଦେଶ ଯାଉଥିଲେ, ତାହା ଗୁପ୍ତଳୀୟ ଶିଳ୍ପୀମାନେ ହିଁ
ଆଣି କରୁଥିଲେ । ଲୋକାର୍ଥ ମନ୍ଦିର ଓ ଶୁଭନେଶ୍ୱରର ଲିଙ୍ଗରାଜ
ବିଗ୍ରହେ ଯେଉଁ ଲୁହାକଣ୍ଠି ସବୁ ବ୍ୟବହାର ହୋଇଛି, ସେଥିର
ଠାରୁ ପ୍ରତ୍ୟାକ୍ଷ ଦେଖି ଧବଳ ମଧ୍ୟ ବଡ଼ ବଡ଼ ଇଞ୍ଜିନିୟରମାନେ
ସ୍ମିତ ହୁଅନ୍ତି । ଅତଏବ ପ୍ରାଚୀନ ଗୁପ୍ତଳତ୍ନେ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଜନ୍ମର ଚତୁ
ର୍ବର୍ଣ୍ଣ ପୁରୁଷ କାରୁ କଳା ବା ଶିଳ୍ପ କଳାର ପ୍ରତି — ସେଥିରେ
କେହି ନାହିଁ,

ଗୁରୁ କଲ୍ୟାଣ ବା ଲଳିତ କଳା ସାଧାରଣତଃ ସାତ୍ର ଭାବରେ
 ଗଣ୍ୟ । ତା' ଯେପରି — ଶାପତ୍ୟ ବିଦ୍ୟା, ଭାଷ୍ୟ, ଚିନ୍ତା ଶିଳ୍ପ,
 ଗୀତ ଓ କାବ୍ୟ କରିବା । ଗୁରୁ କଳା ଗଢ଼ଳୀସର ରତ୍ନ
 ଯାଗତ । ବିଭିନ୍ନ ଆଦିବ୍ୟସୀ ଅଙ୍ଗଳରେ ପର କାନ୍ଧରେ ଯେଉଁ
 ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ ଏବଂ ପଲୀ ସୀମାନ୍ତରୀ ଯେଉଁ ଧୋବ ଦିଅ
 ଯା ବୋଗାଣ ଶିଳ୍ପଦୁଷ୍ଟନର ଶିଳ୍ପା ଦୁର୍ଦ୍ଦେ । ପାରମ୍ପରିକ
 ତିନେ ଆପଣା ହାତ ତାହା ଘରୁ ବେବଳ ଦେଖୁ ଦେଖୁ
 ଯାଉଛି ।

[illegible]

କୋର କେଶରୀ ବାଧାରତଃ ଆତ୍ମିକ ଲୋକ କଳା
ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ । ଶିଳ୍ପକର ଲୋକ କଳା ପ୍ରାଣୀତଃ ଧର୍ମ
ସହ ସଂଗୃହୀତ ହୋଇଯାଇଥିଲା । ମାଣିଷର ମନରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ
ଚେତନାବା ନାଶବଦା ଶୁଦ୍ଧିକାର ବା ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ପୂଜା ଉପଲକ୍ଷେ
ଘରେ ଘରେ ପିଠୋଉରେ ଯେଉଁ ସୁନ୍ଦର ସୁନ୍ଦର ଚିତ୍ର ଅଙ୍କାଯାଏ
ଏବଂ ପ୍ରତିଦିନ ଦୁଇଟି ଚରଣା ମୁଖରେ ଯେଉଁ ଖଣ୍ଡାଟି ଲିପା
ପ୍ରଭୃତିରେ ଯେଉଁ ଆଲିମନ ଅବା ଯାଇଥାଏ ତାହା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ
ଆମର ଆତ୍ମିକ ପରମେଶ୍ଵରରେ ପରିଣତ ହୋଇଯାଇଛି ।
ଏହାଦ୍ଵାରା ମନୁଷ୍ୟ ପୃଥିବୀରେ ଯମ ଦଣ୍ଡରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇଥାଏ ବୋଲି
ଧର୍ମ ବିଶ୍ଵାସ ରହିଛି । ଏ ଯମଦଣ୍ଡର ଆମର ଲୋକପୀତ ଓ
ପୁରାଣରେ ବୁଝାଯାଇଛି —

“କାହିଁ, କହ, ଜନା, ପଦ୍ମକୁ ଲେଖୁଛି
 ଦୁଇଟି ପୂଜାରେ ବର୍ଷ
 ମଲେ ଯମରାଣ ପାରେ ନପଣିବେ
 ବିଶୁ ଦୁଃ ନେବେ ଯାଏ ।”

କେବଳ କଳାକାର ଆଜି ସେହିପରି ଦିନ ମଧ୍ୟ ଅଭୋଳିନୀ
ନିଶ୍ଚୟାହୁତାଳେ । ଶିଶୁର ନାଟିଆସ ଟିଆରି କରୁଥିବା କେବଳ
ନାଟି ଟିଆରି ଯୋଡ଼ା, ଗୀତୀ ମୁଣ୍ଡ ଓ ଶିଶୁର ବାମ କରୁଥିବା
କୋବର କାଠ ନାଗରେ ଅସିତ ସୁନ୍ଦର ବିଜୁ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ଲୋକ
କଳାକାର ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀଙ୍କୁ ହିଁ ପ୍ରତିପାଦିତ କରୁଛି ।

ବିଜ୍ଞାନର ବଳ ବିଶ୍ୱର ଆକାଶରେ ବରଦେବେ ଅନୁ
ପ୍ରାପ୍ତିରେ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ
ଦେବ । ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ
ବିଜ୍ଞାନର ମଧ୍ୟ ଏହି ବିଜ୍ଞାନର ମଧ୍ୟ । ଦିନେ । ପ୍ରାପ୍ତିରେ
ପ୍ରାପ୍ତିରେ ବିଜ୍ଞାନର ବିଜ୍ଞାନର ବିଜ୍ଞାନର ବିଜ୍ଞାନର
ପ୍ରାପ୍ତିରେ ଅବିତ ବିଜ୍ଞାନର ବିଜ୍ଞାନର ବିଜ୍ଞାନର ବିଜ୍ଞାନର
ପ୍ରାପ୍ତିରେ ମଧ୍ୟ । ଶ୍ରୀମତୀ ପ୍ରାପ୍ତିରେ ଅବିତ ମଧ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତିରେ
ବିଜ୍ଞାନର ଆଦି ଏ ଶ୍ରୀମତୀ ପ୍ରାପ୍ତିରେ ପ୍ରାପ୍ତିରେ ପ୍ରାପ୍ତିରେ
ଅବିତ ବିଜ୍ଞାନର ବିଜ୍ଞାନର ବିଜ୍ଞାନର ବିଜ୍ଞାନର
ପ୍ରାପ୍ତିରେ ପ୍ରାପ୍ତିରେ ପ୍ରାପ୍ତିରେ ପ୍ରାପ୍ତିରେ ପ୍ରାପ୍ତିରେ

ଆମର ସ୍ଥାପନା କରା ପର୍ବତେ ପର୍ବତେ ବଞ୍ଚିବାର ବିଶେଷ
ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ । ଅନେକଙ୍କ ମତରେ ଆସ୍ଥାକୁ ଚାନ୍ଦମହଲ
ଦେଶର ପୂର୍ବରୁ ଘଟି କୋଣାର୍କ ମନ୍ଦିର ପ୍ରତିଶୋଭେ ଘୋରାଧାନ୍ତ,
ତେଜେ କୋଣାର୍କର ସୁସ୍ଥ ମନ୍ଦିର ହିଁ ପ୍ରସାଦପୂର୍ବ ମଧ୍ୟରେ ଅବସ୍ଥିତ
ଘୋରାଧାନ୍ତ । ପରମ୍ପରା ଭାବରେ ମନ୍ଦିର ନିର୍ମାଣ କଳାକୁ
ସୁଖାତ୍ମା ତିନି ଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇଛି । ପ୍ରଥମଟି ନାଗର
ଶୃଙ୍ଗୀୟ ବା ଆଧ୍ୟା ଭାଗଟି । ଦ୍ଵିତୀୟଟି ବେତର
ଶୃଙ୍ଗୀୟ । ଏ ଶୃଙ୍ଗୀୟ ମନ୍ଦିର ପୁଣି ଦୁଇ ଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ ।
ଶୋଣିତ ମନ୍ଦିର ଭାଗଟି ବା ପ୍ରାଚୀନ ଶୃଙ୍ଗୀୟ ମନ୍ଦିର ଏବଂ
ଅନ୍ୟଟି ବଞ୍ଚିତ-ପଞ୍ଚିତ ଭାଗଟି ବା ସ୍ଵଳ୍ପ ଶୃଙ୍ଗୀୟ
ମନ୍ଦିର । ଦ୍ଵିତୀୟଟି କଳିଙ୍ଗ ବା ନଗରୀୟ ମନ୍ଦିର । ଉତ୍ତରରେ
ଥୁବା ପ୍ରାଚୀନ ନଗରୀୟ ମନ୍ଦିରଗୁଡ଼ିକର ଶିଳା ସ୍ତମ୍ଭରା ପ୍ରମୁଖ
ଲିପି । ଉତ୍ତର ମନ୍ଦିରଗୁଡ଼ିକର ପୁରୀ ପାଞ୍ଚ ଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ ।
ଏକରଥ, ଶିରଥ, ପଞ୍ଚରଥ, ସପ୍ତରଥ ଓ ନବରଥ ମନ୍ଦିର ।
ମନ୍ଦିରଗୁଡ଼ିକରେ ଶୋଣିତ ପୁଣି ଆଦି ମଧ୍ୟ ଡାକିଥା । ପ୍ରଭୁ
ଭବନ, ପ୍ରଭୁ ଅଭିଷେକାଳୁ ଶିଳା ନିର୍ମୁଖ ଭାବେ ଆଦି ପାଖରେ
ମନ୍ଦିର ଭାଗରେ ରାଗୁଡ଼ ଆମର ଭାବ ହିଁ ଏହି କଳାତ
ସଜନୀର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏବଂ ତାହା ହିଁ ଗୁରୁତ୍ଵ ବିଧାନ ସାଧା ।

ପ୍ରାଚୀନ ଧର୍ମଗ୍ରନ୍ଥ ଗୁଣାଠାରୁ ଆଗରୁ ଏହି ମହୁନରାଜା
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଲୋଚନେ ପୁରୀ, ଭୁବନେଶ୍ୱର ଏବଂ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ
 ମହିଳା ବୃଦ୍ଧମାନଙ୍କ ଦେବତାଙ୍କ ମୂର୍ତ୍ତିର ପୂଜା ଶୋଭା ଦେଇ
 ଉତ୍ତରୀୟ ଶିଳ୍ପୀଙ୍କୁ ଉପହାର ଦେଇ, ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କୁ
 ଭଜନର ସ୍ତବ୍ଧ ସ୍ତବ୍ଧ

[illegible]

ଶିକ୍ଷାଲାଭ କରିଥିଲେ । ଉତ୍କଳ ବା କଳିଙ୍ଗକୁ ବା
କଳିଙ୍ଗବାସୀ ପ୍ରାଚୀନ ଚାରିଲ ଭାଷାରେ ବସନ୍ତ କଳିଙ୍ଗ
କୁହାଯାଏ । ଉତ୍କଳୀୟ ବର୍ଣ୍ଣିତା ନେ ଏହି ପୁରୀ ରାଜ୍ୟ
ବିଦେଶକୁ ଉତ୍ତମୀ କରୁଥିଲେ କବି ସମ୍ରାଟ
କବିଚର ବିଦେହୀର ବିଳ ସାଗେ ଲଳିତାଙ୍କୁ -

“ବଂସନକୀରେ ଚିହ୍ନ ଲେଖୁ ବସନ
ଦେଲେ ଘୀତା ପାଇଁ ଆଶି”

କୈବ ଏହି ରଚନା ଛୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ନିଜ ନିୟମିତ ଗୋଟିଏ
 ଉପାଦାନ ଏହି ବର୍ତ୍ତମାନ ପୁସ୍ତକକୁ ପ୍ରକାଶ କରେ । ଉପାଦାନ
 ସୋନପୁର ପ୍ରକାଶନ ଶାଳା ନଂ ୩ ଶାନ୍ତି, ବ୍ରହ୍ମପୁର
 ନାଗାପୁର ଗାଡ଼ି ଏ ସବୁ ନିଧି ସଂଗ୍ରହ ଆପଣଙ୍କ ।

ପାଟଣା ପ୍ରସିଦ୍ଧି ପାଇଁ ବ୍ରହ୍ମପୁରକୁ ସିଲ୍ଲିକ ସିଟି ଘୋଷଣା କରାଯିବ । ଗୋରାବର କଥା ୧୯୭୪ ମସିହାରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ପ୍ରଦର୍ଶନୀରେ ଏହି ପଟ୍ଟ ଓ ମାଠା ପୁଷ୍ୟାଦି ବରିଷ୍ଠ ଚିତ୍ରକ୍ଷେତ୍ର । ଗୋପୀ ନଗରୀ କଟକର ରୂପା ଓ କାମ, ବେଲଗୁଣ୍ଡା ପିତ୍ତଳ ମାଛ, ପାଟଣାଖେମଣ୍ଡିର ଖିରିଆଦି ଆଦର ଉତ୍କଳୀୟ କଳା ଜ୍ଞାନର ପରିପ୍ରକାଶ ପାଏ ।

ଉତ୍ତର ଲୋକନୃତ୍ୟ ଯଥା—ପ୍ରହରାଦ ନଟନ,
ଦସଲୀଆ, ଗାନଲୀଳା, ଦୂଷଲୀଳା, ରାଧାପ୍ରେମ
ରାଗତରୀଳା, ଗାବଣ ଛାନ୍ଦା, ଛତୁନୃତ୍ୟ, ବାଲଶାରି,
ଦସଲତ, ନାରୀନାଟ, ଘୋଡ଼ାନାଟ, ଗଞ୍ଜାମ ବହୁଳ
ନଟେଇନାଟ, ଆଦିକାଦୀ ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ନୃତ୍ୟ ଅଥବା
ଓଡ଼ିଶୀ ନୃତ୍ୟ, ସମ୍ବଲପୁରୀ ନୃତ୍ୟ ପ୍ରଭୃତି ସଙ୍ଗୀତ ଓ ନୃତ୍ୟ
ଉତ୍ତରୀରୁ ପ୍ରମାଣିତ କର ।

[illegible]

ସେହି କଳା ଓ ସଂସ୍କୃତିର ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ପାଇଁ ଉତ୍ତମ ଅବସର ବିଦେଶରେ ଖ୍ୟାତି ଅର୍ଜନ କରିପାରିଥିଲା ଏବଂ ବିଦେଶକୁ ଧନକର ବୋଲି ଆଶ୍ରୟିତା, ସେହି କଳା ଆଦିର ସେ ଧନକର କି ନାହିଁ । କର୍ମର ବିହୀନ କଳା ଶାସ୍ତ୍ରର ଧନକର କି ନାହିଁ ।

ସଜ୍ଜନର କଳା ଓ ଦୀକ୍ଷିତଙ୍କୁ ଅନୁକରଣ କରିବା ପାଇଁ ଦେଶ
ବିଦେଶରେ ଆଶ୍ରୟ ଗ୍ରହଣ ହେଉଥିବା ବେଳେ ଆମେ କେବଳ
ଫାଟର ଗୋରବଦମ୍ଭ ଭାବିବା ପୁଣିଆକୁ ଦେଖି ଆମ ବାହ୍ୟ
ସଜ୍ଜ କଲେ ଭବିଷ୍ୟତ ଆମକୁ କଦାପି ଯମା ଦେବ ନାହିଁ ।

ଜାତି, ଜାତି, ଏହି ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀରେ ସବୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନ୍ତର୍ଗତ
 ଶାସ୍ତ୍ରାବଲୋକନ କରି ଏ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ପୁଣି ଗୌରବକୁ ଯୋଗାଡ଼
 କରିବା ଦିଗରେ ପୁଣି ସଂଗଠନ ନେବାକୁ ଯେକି । ରାଜ୍ୟ ସରକାର
 କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ସମେତ ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କର ଏ ନୀତି ପ୍ରତି ଗୁରୁ
 ଦେଖିବା । ପ୍ରାଚୀନ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଓ ପୁଣିପୁଣିରୁ ଏହି ସୁଗମ
 ଶାସ୍ତ୍ରାବଲୋକନ ଦେଖାଦେଖି ବିଭାଗ ପୁଣି ଦେବା ଦେଖି
 କେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରଦେଶ ବିଭାଗ କରିଥାନ୍ତେ ଜଣେକି, ଯୋଗାଡ଼
 ଯୋଗାଡ଼ୀ ସୁଖି ଶାସ୍ତ୍ରାବଲୋକନରୁ ଅଧିକ ଯେ ସଂଗ୍ରହ
 କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଜଣେକି ପ୍ରାଚୀନ ଗଳ୍ପ ଗଳ୍ପିତ କରିବା
 ଶାସ୍ତ୍ରାବଲୋକନରୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଖି ବିଭାଗ ପୁଣି କରି ଯେଉଁ

ବିଭାଗ କର୍ମୀମାନେ ଅଧିକ ଗବେଷଣା କରିବା ନିହାତି ଆବଶ୍ୟକ । ଆହତ ରାଜ୍ୟ ଓ ଆହତବାସୀଙ୍କର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଆଲୋଚନାଚର୍ଯ୍ୟମାନ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେଲେ ଆହୁରି ଅଧିକ ତଥ୍ୟ ଆବିଷ୍କୃତ ହୋଇପାରିବ ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧ୍ୟ ସରକାରୀ ସାହାଯ୍ୟ, ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ସହଯୋଗ ଏବଂ ଉତ୍କଳୀୟ ଶିଳ୍ପୀର ନିଷ୍ଠାକୁ ଏକାଠି କରିପାରିଲେ କଳାର ଦେଶ ଉତ୍କଳ ପୁନର୍ଗତ କଳାର ଉନ୍ନତତାକୁ ପ୍ରତିପାଦନ କରି ଏ ଜାତିର ପ୍ରାଣିନାମକୁ ଫେରାଇ ଆଣିପାରିବ ଏବଂ ଅବିଳସେ ବିଶ୍ୱ ଦରବାରରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇପାରିବ - ସେଥିରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ।

(କେବଳ ଶାଖାଗାରୀ ଚେନ୍ଦ୍ର ଗୌଡ଼ମାଲୁ ନ)

ଭାରତ ନବିକ-ଡି. ଆର. -୨୩,
ପୂର୍ବ -୨, ପ୍ରତ୍ୟେକଦିନ ।

ଉତ୍କଳପାରେ ଇ. ଡ-୧-୧୯୯୭' ବିଶେଷ ଅନୁଷ୍ଠିତ ଶ୍ରୀମତୀ ଲୁଣାମେଝ ଉଦ୍‌ଘାଟନ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଇଁ
 ଶ୍ରୀ ଡ ଓ ଯୋଗାଣ ନକ୍ସା ଶ୍ରୀ ବିଶ୍ଵକ୍ଷଣ ସରକାର ଓ ଶ୍ରୀ ରାଜ୍ୟପାଳ
 ଶ୍ରୀ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ଗାନ୍ଧୀ ପାଠକେ ।

ଶ୍ରୀ ଲୋକନାଥ ଚା

[illegible]

ଜା ପଢ଼ିବି ପକାଣେ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶାଦୟ ପୁଣି କଲେ
ପାଖରେ ପହଞ୍ଚି ଦେଖାତ କଲେକରୀପୁରରେ ବହୁ
ବିପଦାନଳେ ପ୍ରଭା ଦେଖେଇ। କୋପାତପରକୁ
ଏକମାତ୍ର କାଠିକି। କିନ୍ତୁ କାଠିକିକୁ ଚଳିବୁ
ନିଆରାଜି। ଯେଉଁ କୌଣସିମତେ ଉପରକୁ ଗଠିକା
ନବେଷୁ ମୁହାକ ଉପେକ୍ଷାରେ ଦୁଇରେ ଚାହିଁ ଅପେକ୍ଷା

ଏଥି ମଧ୍ୟରେ ଶ୍ରମିକମାନେ ଆଉ ଘର ରୁନ ଦେବା କାମ ଆରମ୍ଭ କରିଥାନ୍ତି । ବାଣିଜ୍ୟ ଶୁଭ ସାହାଯ୍ୟରେ ଚଢ଼ି ରୁନ ଦେଉଛନ୍ତି । କେତେକୀ ଘଣ୍ଟାରେ ଠନ ଠନ ହୋଇ ଚିନିଟା ବାଜିଲା । ସେତେବେଳକୁ କେତେକୀରେ ଗହଳି ଲାଗିଥାଏ । ପ୍ରହରା ଦେଉଥିବା ପୋଲିସମାନେ ଅନ୍ୟ ଦିଗକୁ ମୁହଁ ବଦାନ୍ତି କେତେକ ମୁଁ ବହୁ କଷ୍ଟରେ ଗୋଟିଏ ବାଣିଜ୍ୟ ସାହାଯ୍ୟରେ ତାଙ୍କ ଉପରକୁ ଉଠିଲି । କଲେକ୍ଟରଙ୍କ ଶୁଣର ପିଣ୍ଡ ଉପର ପଡ଼ିଲା । ସତରେ ଉଡୁଥିବା "ସୁନିଅନ କ୍ୟାବ" କାହିଁ ଆମ ଜାତୀୟ ପତାକା ଉଡ଼ାଇଛି ଓ ସୁନିଅନ କ୍ୟାବରେ ସିରିସ୍ ଡଳି ନିଆଁ ଲଗାଇଲା ବେଳକୁ ପ୍ରାୟତଃ ଗଣ୍ଡାଳ ପକ୍ଷୀରେ ତାହା ଲିପିଯାଇଥାଏ । ଏହି ସମୟରେ ମୁଁ ଆନନ୍ଦରେ "ଜାତୀୟ ପତାକା କି ଜୟ" ଚାଉଟମାନ୍ଦା କି ଜୟ ଶ୍ରୋତାମାନେ ଦେଲି । ତାହାରେ ଥିବା ଚନ୍ଦ୍ର ଚନ୍ଦ୍ର ଲୋକ ମଧ୍ୟ ସେହିପରି ଶ୍ରୋତାମାନେ ଦେଲେ । ଚନ୍ଦ୍ରଶାତ ପୋଲିସର ମୁରବିକ ବାଣିଜ୍ୟ । ପୋଲିସ ଗର୍ଜିତପକ୍ଷର ଗୋରୀକୁଟ୍ତ ମଦାଞ୍ଜି ବିପାତୀ ନିପାତୀଙ୍କ ପରିତ ପଡ଼ିଲି ମୋତେ ଧକ୍କାମାରି ପିଣ୍ଡ ଉପରୁ ତଳକୁ ଘୋଷାରି ଆସି ନିମିତ୍ତଭାବରେ ପ୍ରହାର କଲେ ଓ ଘୋଷାରି ଘୋଷାରି ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସିଲେ ।

ପୁରୀ ଉପର ଏସ୍.ଡି.ଏ. ଶ୍ରୀମନ୍ତ୍ରୀ ନାଥ ବୋଷଙ୍କ କୋର୍ଟରେ ପକାଇଦେଲେ । ସେତେବେଳକୁ କୋର୍ଟ ଡାମ୍ରାରେ ଲୋକାଗମ୍ୟ ଚଢ଼ି ଶଲ୍ୟାଣି । କୋର୍ଟରେ ମୋର ବିଚାର ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ମୋର ନାମ ଧନ ପଦ୍ମବିହାରୀ ମୁଁ କହିଲି ନାହିଁ । ସତ୍ୟାଗ୍ରହୀ କୋଲି ବଳି ପକ୍ଷ ଭାରତବର୍ଷ କଟିବାକୁ ପିଆଇଟି-ରିପୋର୍ଟର ବିନୋଦ ନେନା ମୋର ନାମ କରଣ କଲେ ନବବର କୋଟରାୟ, ଘର ଖୋଦି, ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବିଚାର ହୋଇ ଏ ମାତ୍ର ସପ୍ତମ କରାବନ୍ଧୁ ମୁକୁନ୍ଦ ହେଲେ । ଠିକ୍ ଏହି ସମୟରେ ପୁରୀ ମୁନସିଫ କୋର୍ଟରେ ନବଭାଇ (ନବବର ମହାନ୍ତି) ପତାକା ମାରି ଶିରଦା ଦେଲେ ତାଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ କାରାବନ୍ଧୁ ପିଆଇଲା । ଏତେବେଳେ ପୁରୀ ଟାଉନରେ ଶୋଭାଯାତ୍ରା ବାହାରକରି ସୁଶୀଳା କଳିପୁର ବାମଦେବ ପଡ଼ିଆରୀ ପୁରତନ ଏମ୍.ଏଲ୍.ଏ ବିଜ୍ଞାନାଥ ପରିଡ଼ା, ବୈକ୍ୟ ନାଥ ପଡ଼ିଆରୀ ପୁରତନ ଏମ୍.ଏଲ୍.ଏ. ଶ୍ରୀମୁଖ ଗଡ଼ବ୍ରହ୍ମ ସ୍ୱାଇଁ ଶିରଦା ହୋଇ ଆସିଲେ ଓ ତାଙ୍କ ସହ ଅନ୍ୟ କେତେ ଜଣ ଶିରଦା ହୋଇ ଆସିଲେ । କୋର୍ଟରେ ହାଜର କଲାପରେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ହାତକଡ଼ି ଦେଇ ସକାଠି ଛଡ଼ି ପୁରୀ ନେଇଛୁ ପଠାଗଲା ।

ଜାତୀୟ ପତାକା ଉତ୍ତପାପନ ଦିବସ ଏହି ଅଗ୍ରିଲ ମାସ ଚାରିଶ ଦିନ ସକାଳୁ ନେଲିଭିରେ ପ୍ରାଣି ଖୋଲିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ପୁରୁଷ ମୋନନା ଅନୁସାସୀ ଲାଇ ବନ ବିହାରୀ ଏମ୍.ଏଲ୍.ଏ କଳିପୁର ପତାକାକୁ ବିଲ୍ଡାଟି କଳିପୁର ଟାଉନରେ ଯୋଡ଼ି ଦେଇଥିଲେ ଥିବା ବିଶ୍ୱାସ୍ୟେଷ୍ଟ ବନୀମାନଙ୍କ କଥା ନମାହିଁ ଆମେ ବନବିହାରୀ

ପ୍ରହରାୟ, ଆଉ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶ୍ୟାମ, ପ୍ରଭୃତି ଏ କଣ ପତାକା ଉତ୍ତୋଳନ କଲୁ । "ବନ୍ଦେ ମାତରମ୍" ହୋଲିସାରିବା ପରେ "ଝଞ୍ଜା ଝଞ୍ଜା ଝଞ୍ଜେ" ପତାକା ଉତ୍ତୋଳନ ସଙ୍ଗୀତ ଶାଉଲା ବେଳକୁ କେଲିରେ ଆଲ୍ଲାମୀ ପଡ଼ି ବାଜିଲା ଓ ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ ଲାଠିଧାରୀ ପୋଲିସ୍ ମାଡ଼ିଆସ ନିମିତ୍ତ ଭାବରେ ପ୍ରହାର କରବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ପତାକା ଛତାକବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲେ । ତାପରେ ଆମେଥିବା ପ୍ରାଣିକୁ ଆମକୁ ପ୍ରଥମ କରିନେଇ ଅନ୍ୟ ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ଘର ଭିତ୍ତିକରି ହାତରେ ହାତକଡ଼ି, ଗୋଡ଼ରେ ଡଞ୍ଜା ବେଢ଼ି ଝଞ୍ଜାବେଢ଼ି ପତାକା ଦେଲେ । ଉପରବେଳକୁ ନେଲୁ ପ୍ରପରିକେଷେଷ୍ଟ ଆସି ବିଚାର କରି ଏ ପ୍ରହାର କଲଣା ବେଷାଯାତ କରିବାର ମୁକୁନ୍ଦ ହେଲା । ଆସେମାନେ ଅନନ୍ଦକରି ପଡ଼ିଗଲେ । ତା ପରଦିନ ସକାଳୁ ଆମ ରୁମ୍ ଡାମ୍ରାରେ ନିଦିହ ଶେ ଡିଏ ଛାନରେ ବିପରି ବେଷାଯାତ ଦିଆଇବ ତାହା ହୁଅ ନମାଦାର ଗିରିସରସାଳ କରୁଥାଏ । ମାତ୍ର ଆସେମାନେ ଅନନ୍ଦ କରିଥିବାର ଡାକିଗଲ ପରାମଣିରେ ଗଞ୍ଜ ଲମ୍ବୀତମ କରଥାଏ । ତାହାର ମଧ୍ୟ ଆଖିକୁ ଖାଦ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ କାରପାର ବୁଝାଉଥାନ୍ତି ଓ ନେଲର ମଧ୍ୟ ଧନକ ଦେଉଥାନ୍ତି । ଟପି ଦିନକୁ ଆସେମାନେ ପ୍ରାୟ ଅବର ହୋଇ ପଡ଼ିଥାଉ ଟପି ଦିନ ଉକାଳୁ ଦେଖାଗଲା ନଣେ ବୁଜାଗଣ ମୁଣ୍ଡା ନୋକାଲେ ସେଦିନ ନେଲ କର୍ତ୍ତବ୍ୟଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ନେତୃତ୍ୱାଧୀନ ସହବନ୍ଦୀ ଶ୍ରୀମୁଖ ଗଡ଼ବ୍ରହ୍ମ ସ୍ୱାଇଁ, ବିଜ୍ଞାନାଥ ପରିଡ଼ା ଓ କଳିପୁର ବାମଦେବ ପଡ଼ିଆରୀ ଆମ ପାଖକୁ ଆସି ଏ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କଟିବାକୁ ବୁଝାଇ ଅନନ୍ଦନ କର କଲେ ସେଦିନ ସନ୍ଧ୍ୟାକୁ ପାଟନା ନେଲକୁ ପଠାକବାକୁ ନେଲ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଜବାବ ଦେଲେ । ସନ୍ଧ୍ୟାକୁ ପୁରୀ କଲିକଟା ପାସେଣ୍ଡରରେ ସାଗୁନା ନେଲକୁ ଅନ୍ୟ ୨୫ ଜଣଙ୍କ ସହ ଯାଆକଲୁ ।

୧୯୩୩ ମସିହା ଜାନୁଆରୀ ୨୨ ତାରିଖ (ସେତେବେଳେ ଏହି ଦିନକୁ ସ୍ୱାଧୀନତା ଦିବସ କୁହାଯାଉଥିଲା)ରେ ପୁରୀ ବିଶିଷ୍ଟ ଶିଶୁ ଗଣରେ ପୁରୀ ଉପର ଆନା ବିଜ୍ଞାନାଥ ମହାପାତ୍ର (ଡେଞ୍ଜାବିଶି) ଓ ମୁଁ ପତାକା ଦେବାକୁ ଯାଇ ନେଲୁ ଘୋରିଥିଲୁ । ୧୯୪୩ ମସିହାରେ ବୁଝପୁର ନେଲରେ ପତାକା ଉତ୍ତୋଳନ କରି ବହୁ ନିର୍ଯ୍ୟାତନା ସହି ଥିଲୁ । ଆଜି ସେହି ଦିବସରେ ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ପତାକା ଉତ୍ତୋଳନ ବଲାବେଳେ ସେହି ଅତୀତର ଦିନଗୁଡ଼ିକ ମନେ ପଡ଼ିଯାଉଛି ।

ଲେଖନୀ ଶ୍ରୀ
ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀ
ଭ: ସେତିଆ ଗଡ଼, ଗୋ ବିଞ୍ଜ
ଭ: କରବିପୁର, ଡି: କଟକ ।

ମୁଁ ଭାରତ ଆଶ୍ରୟ ଦେମର ସତା, ବିଶ୍ୱର ମୁଦସୁ

ପ୍ରକାଶକ ପଦ୍ୟନାଟ୍ୟାଳୟ ନମ୍ବର

ତୋତେ ଦେଖିଲେ ତିନେ ଆଲୋକ ଓ
ଆଲୋକ ବଢ଼ିଲା
ସକାଳ ଉଷରେ ଗଲେ ବଜାର ଦୁଆରେ
ପ୍ରଥମେ ଆସିଲା ଖୁସି ବୁଦ୍ଧର ହୃଦରେ
ତା' ଖୁସି ପାଦରେ ଖୁସି ପୁରୁଷାଣି,
ଦେଖି ଗୋ ମାଟିରେ ପାରିଲା ଧାନର କାନ୍ଥା
ବେଶରେ ପୁର ବଜ ମହାତ୍ମା ପରି
ଭାରି ଭାରି ଶେଷାଂଶ
ହେଉଛି ଦେମର ଲବଣି
ଦିଗୁ ଦିଗୁ ମହାତ୍ମା ଦେବତା
ଇତିତ୍ୟ ଚାନ୍ଦରେ ଲିଖି ପାରିବନା ।

ଆଲୋକ ଚାନ୍ଦରେ ଗଲେ ଅନ୍ଧାର
ହୃଦରେ ଦେଖି ଅନ୍ଧାର
କେତା ମୁଁ ଆସିବି ମାଆ,
ଇତିତ୍ୟ ପ୍ରଥମେ
ମୁଣି ଶାନ୍ତିଆଣି ନୁଆ ଶାନ୍ତି ଓ ମନ୍ଦିର
ପାରିବେବା କେତେ ପଥ ମୁଖ୍ୟ ଗାନ୍ଧୀ
ବିରାଟ ପାଣିରେ ଗୋଟି ପାଣିରେ
ବେଶ ଶେଷାଂଶ
ସେତେବେଳେ ମନେହୁଏ ମୁଁ ଭାରତ
ଅନ୍ଧାର ଦେମର ପଥ,
ବିଶ୍ୱର ମୁଦସୁ ॥

ପ୍ରକାଶକ ପଦ୍ୟନାଟ୍ୟାଳୟ,
ମୁମ୍ବାଇ ଓ ଲୋକ ସେବା ବିଭାଗ,
ମୁମ୍ବାଇ-୨୦୦୦୧ ।

ଉଦାହରଣ ଅର୍ଥନୈତିକ, ସାମାଜିକ ସାଂସ୍କୃତିକ ବିକାଶରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜାତିର ଲୋକମାନେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି, ଏହାକୁ କେବେବେଲେ ଅସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇ ନପାରେ । ତୁମ୍ଭେ, ମଧ୍ୟମ ଓ କ୍ଷୁଦ୍ର ଶିକ୍ଷକ ଆକାର ପ୍ରକାର ଶ୍ରେଣୀରେ ଏଡ଼ିଏ ଶହ ଶ୍ରେଣୀରେ ଥିବା ଭୂମିକାର ମାପା କମ୍ପ୍ୟୁଟେରୀ ହୋଇଥାଏ । ଯେତେବେଳେ କୌଣସି ଶିକ୍ଷକ ପ୍ରତି ନିଜ ଅଞ୍ଚଳ ହୋଇପାରେ ଏବଂ ତାକୁ ଚାକାବନ୍ଦୀ କରାଯାଉନାହିଁ କରାଯାଏ ସେତେବେଳେ ଏହାର ଭୂମିକା ଶିକ୍ଷକରେ ବେଶ୍ ଅନୁଭବ ହୋଇଥାଏ ।

ଗାନ୍ଧିଜୀ ଶିଳ୍ପ ଦେଉ ବା ପରୋକ୍ଷ ଶିଳ୍ପ ଦେଉ, ପ୍ରତ୍ୟେକ
ଶିଳ୍ପାଳୟ ନରେ ମାଲିକ ବା ମେନେଜମେଣ୍ଟ ଏବଂ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ
ମଧ୍ୟରେ କୌଣସିନା କୌଣସି କାରଣରୁ ବିବାଦ ଲାଗି
ଉଠୁଥାଏ । ଶ୍ରମିକମାନେ ତାଙ୍କର ବିଶିଷ୍ଟ ଦାବୀ ପୂରଣ ପାଇଁ
ସମ୍ଭବତଃ ଭାବରେ ଇଉନିୟନ ନିର୍ମିତାରେ ମାଲିକ, ପରିଶ୍ରମୀ
ଇତ୍ୟାଦି ନିଜା ସମ୍ପର୍କ ସରଳାତା ଦାକ୍ଷା ପଡ଼ିତ ଆଲୋଚନା
କରନ୍ତି । ପରସ୍ପର ଆଲୋଚନା ମାଧ୍ୟମରେ ସହାର ସମ୍ପର୍କ
ହୋଇ ନପାରିଲେ ସେମାନେ ଧର୍ମସତ୍ତା, କାର୍ଯ୍ୟ ଶୀତ୍ଲତା ଆଦିର
ଆଶ୍ରୟ ନେଇ ଏହି ନିଜା କାର୍ଯ୍ୟ କର ଆହୁନ ଦିଅନ୍ତି । ଧର୍ମସତ୍ତା
ଦେଉଛି ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ହାତର ଏକ ଅମୋଘ ଅସ୍ତ୍ର । ଏହି ଉପାୟ
ଅବଲମ୍ବନ କରି ସେମାନେ ସେମାନଙ୍କର ଦାବୀ ପୂରଣ ପାଇଁ
ମାଲିକ ବା ମେନେଜମେଣ୍ଟ ଉପରେ ଶୁଦ୍ଧ ପକାଇଥାନ୍ତି । ଠିକ୍
ସେହିଭଳି ଭାବରେ ଲିକଆଉଟ ବା ଡାଲାବର ମାଲିକ ହାତର ଏକ
ଅମୋଘ ଅସ୍ତ୍ର । ମାଲିକର ସମ୍ପାଦକୀରୁ ମାନୀନେତା ପାଇଁ
ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ଉପରେ ଶୁଦ୍ଧ ପକାଇବା ସମୟରେ ଲିକଆଉଟ
ଗୋଟିଏ ବଳିଷ୍ଠ ପଦକ୍ଷେପ ।

ତାଲାବନ୍ଦର ଅଧିକେଇ, ଗୋଟିଏ ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନ କୌଣସି ଏକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରୁ ଅନ୍ୟାୟୀ ଭାବରେ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ ପାଇଁ ବନ୍ଦ ରଖିବା ଓ ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନରେ କାର୍ଯ୍ୟକରୁଥିବା ପଦସ୍ଥ ଜିଣା ନିଦିଷ୍ଟ ଗୋଷ୍ଠୀର ଶ୍ରମିକଙ୍କୁ କାର୍ଯ୍ୟକରିବାକୁ ବଞ୍ଚିତ କରିବା । ତାଲାବନ୍ଦର ପ୍ରଭାବ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଭାବରେ କେବଳ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କର ମଜୁରି ଉପରେ

ଉଲ୍ଲିଖିତ ଶିକାଦ ଏବଂ ସ୍ଥାନିକ ଗଠନ ଅନୁଯାୟୀ, ୧୯୭୭
ଅନୁସାରେ 'ଡାଲାବନ୍ଦ' ଅର୍ଥାତ୍ :- Closing of a
place of employment or suspension of
work or the refusal by an employer to
continue to employ any number of
persons employed by him to accept
terms or conditions of or affecting
employment.

ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାରେ ମଧ୍ୟ ଏହି ଚାଲିଚାଳେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଚାଲିଛି । ମାଲିକର କେତେକ ପକ୍ଷରୁ ମାନିନେବା ପାଇଁ ଶିଳ୍ପ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ଉପରେ ଘୃପ ପଡ଼ାଇବା ପାଇଁ ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଆଶ୍ରୟ ନିଆଯାଇଥାଏ । ଆମେରିକାର ନିୟମ ସମୁଦାୟରେ ତାଲୁକଦାର ଅର୍ଥବେତ୍ତା: "Lock out is a cessation of the functioning of work to employees in an effort to get for the employers more desirable terms" ତାଲୁକଦାର ଅର୍ଥ ବେତ୍ତା ବ୍ୟବସ୍ଥାସୂଚକ ଭାରତୀୟ ବନ୍ଦ ଗଠୁବା ନୁହେଁ । ମାଲିକ ତାଙ୍କର ସର୍ତ୍ତ ଗ୍ରହଣ କରାଇନେବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ କାମ ଚଳାବଳି ପାଉଛି । ଶ୍ରମିକରେ ଥିବା ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ କାମ ଚଳିବାକୁ ମନାକରି ପାରୁଛି । କୌଣସି ଶିଳ୍ପ ପଦ୍ଧତିରୁ ବନ୍ଦ ଚଳିଯେବା ନିଆ ଶ୍ରମିକକୁ ଶ୍ରମିକରୁ ବଢ଼ିଆ ଚଳିବା ତାଲୁକଦାର ଅଞ୍ଜଳିତ ନୁହେଁ ।

୧୯୫୭ ମସିହା ସଂଗ୍ରହାୟତ ଶିକ୍ଷିତାଦ ଅଧିନିୟମରେ
ନିଜସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବା ତାଲୁକାସ୍ତର ସଂସ୍ଥା ତିଆରିର ବୁଝାଯାଉଛି ଯେ

ବ୍ୟାଙ୍କ ସୁଧ ପାଏ ଏବଂ ଶିକ୍ଷର ବାରବାର ଯୋଗୁଁ ଫୁମନ୍ତୁ ଓ କର୍ମଶୂଳୀମାନେ ଦରମା ପାଆନ୍ତି ଏବଂ ସରକାର ମଧ୍ୟ ଟିକସ ପାଇଥାନ୍ତି । ତାଲାବନ୍ଦ ଫଳରେ ବ୍ୟାଙ୍କର ଋଣ ଅବରୋଧ ହୋଇ ପଡ଼ିବ, କର୍ମଶୂଳୀ ଦରମା ହରାଇବେ, ମାଲିକ ବା ପରିଚ୍ଛଳକ ପୁଞ୍ଜି ପାଇବାକୁ ବଞ୍ଚିତ ହେବେ ଏବଂ ସରକାର ମଧ୍ୟ ଟିକସ ହିରାଇବେ । ଏହାକୁ ଭାବରେ ଏକ ବିରାଟ ଆର୍ଥିକ ପରିସ୍ଥିତି ସୃଷ୍ଟି ହେବ ।

ସାମାଜିକ :

ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶିକ୍ଷକୁ କେନ୍ଦ୍ରକରି ବେତେକ ସହାୟକ ଶିକ୍ଷ, ବ୍ୟବସାୟ ବାଣିଜ୍ୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ, ସାମାଜିକ ଓ ସଂସ୍କୃତିକ ସମୁଦାୟ, ଦୋକାନ ବଜାର ମଧ୍ୟ ଗଢ଼ି ଉଠିଥାଏ । ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଓ ପରୋକ୍ଷ ଭାବେ ସମସ୍ତଙ୍କ ଶିକ୍ଷ ଦ୍ଵାରା ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକ ଉପକୃତ ହୋଇଥାନ୍ତି । ଶ୍ରମିକମାନେ ନିଜର ପରିବାର ଲଭଣା ପୋଷଣ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ନିଜଜିନିଷ ସ୍ଵାସ୍ଥୀ ବାସ ସ୍ଥାନକୁ ମଧ୍ୟ ମଜୁରିର କିଛି ଅଂଶ ପଠାଇଥାନ୍ତି । ଏତଦ୍ ବ୍ୟତୀତ କିଛି ଅଂଶ ପଥର କଢ଼ିଥାନ୍ତି । ଶିକ୍ଷ ସରକ ଥିଲେ ତାହା ପରିବେଷଣ କରି ପୁଣି ଲୋକ ଗଠିଥାଏ, ମାତ୍ର ଶିକ୍ଷ ଅବଳ ଦେଲେ ସବୁକିଛି ନିର୍ମାତ ହୋଇପାରେ ଏବଂ ଏକ ବିରାଟ ସାମାଜିକ ସମସ୍ୟା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥାଏ ।

ରାଜନୈତିକ :

ଜନସମ୍ମାନ ଏହି ଆର୍ଥିକ ଓ ସାମାଜିକ ସମସ୍ୟା ରାଜନୈତିକ ସମସ୍ୟାରେ ପରିଣତ ହୁଏ । ଶିକ୍ଷକୁ ଶୁଭ କରୁଥିବା ନିମନ୍ତେ, ଶ୍ରମିକ ଓ କର୍ମଶୂଳୀମାନଙ୍କର ଅଭିଧାନ ତଥା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଠିକଣା ମାଗିବା ଆଦିର ପାଇଁ ସ୍ଥାନୀୟ ସରକାର ଆବେଦନ

କରି ଲୋକ ବିଧାନ ସଭା ଓ କେନ୍ଦ୍ର ପାର୍ଲିମେଣ୍ଟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରାଜନୈତିକ ଝଡ଼ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇ ଥାଏ । ଅନେକ ସ୍ଥଳରେ ଏଥିପାଇଁ ଦୀର୍ଘଦିନ ଧରି ହାଇକୋର୍ଟ — ପୁରୁମହୋର୍ଟରେ ଲଢ଼େଇ କରି ଲକ୍ଷ୍ୟ ମାଲିକ ଓ ଶ୍ରମିକଙ୍କୁ ସର୍ବସ୍ବାସ୍ତ ହେବ ରୁ ପଡ଼ିଥାଏ ।

ରାଜ୍ୟରେ ଗୋଟିଏ ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଯିବା ମାତ୍ରେ ତାହା ନିଦାନ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯିବା ନିତାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ । ନଦେଲେ, ଏହା ଜନଶତ୍ରୁ ବଢ଼ିବ ବୋଲି କର୍ମଚାରୀ ବିଶ୍ଵାସ କରନ୍ତି । ସେହିଭଳି ଶିକ୍ଷ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ଏହା ପ୍ରମୁଖ୍ୟ । ଛୁଟିଶୁନ୍ୟ ପ୍ରାଥମିକ ଯୋଜନା, ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ସଞ୍ଚିପଣ, କଥାମାଲ, ଉପଯୁକ୍ତ ପରିଚ୍ଛଳନା, ଗହାଦିତ ପଦାର୍ଥ ବିଷୟର ଉପଯୁକ୍ତ ମାନକିର୍ତି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଓ ସର୍ବୋପରି ପରିଚ୍ଛଳନାରେ ମାଲିକ ଓ ଶ୍ରମିକଙ୍କର ସତ୍ୟ ଗିରା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଯେଉଁ ଶିକ୍ଷ ଯେତେ ସରଳତା ଅବଲମ୍ବନ କରିଥାଏ, ସେଠାରେ 'ତାଲାବନ୍ଦ' ହେବାକୁ କୌଣସି ଆଶଙ୍କା ଦେଖାଦେଇ ନଥାଏ ।

ଦେଶର ପ୍ରଗତି ଅତିମୁଖ୍ୟ ଶିକ୍ଷ ବାରତାମାନଙ୍କୁ ଦୂରରେ ରଖି ଆମର ବ୍ୟବସ୍ଥାପକ, ଯୋଜନା ବ୍ୟବସ୍ଥାକ, ମାଲିକ, ପରିଚ୍ଛଳକ, ଶ୍ରମିକ ତଥା ଶ୍ରମିକ ସଙ୍ଗଠନଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ବିଶେଷ ଦୃଷ୍ଟିଦେବା କରି ପରସ୍ପର ମଧ୍ୟରେ ସତସଂଯୋଗ ରଖି କରିପାରିଲେ ଧନିପତ, ଶ୍ରମିକ ଆଶାନ୍ତି, ତାଲାବନ୍ଦ ଭଳି କ୍ଷତିକାରକ ସତତାକୁ ଏଡ଼ାଇ ଦିଆଯାଇ ପାରିବ ।

ମୁଖ୍ୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପଢ଼ନ୍ତୁ,
ଶିକ୍ଷ ଅଭିଳାଷୀ ଅଟନ୍ତୁ,
ରାଜ୍ୟରେ ଲକ୍ଷଣ ଲକ୍ଷଣ,
ରାଜ୍ୟରେ ଓ ଗୋଟିଏ, ଏହା ଆମେ ପି: ଏମ୍ ।

ବରୁଣ ଲପାରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ପାରାଗ୍ରାହକଙ୍କୁ ପ୍ରଦର୍ଶନ ଡାଲିମକୁ ପର୍ଯ୍ୟଟନ ମନ୍ତ୍ରୀ, ଶ୍ରୀ ଅନଙ୍ଗ ଉଦୟ ସିଂହଦେଓ, ସଂସ୍କୃତି ମନ୍ତ୍ରୀ, ଶ୍ରୀ ରବିନ୍ଦ୍ର କୁମାର ବର, ସାଧାରଣ ଅତିଯୋଗ ଓ ସେନାସନ ବିଭାଗ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ପ୍ରସନ୍ନ ପାଟ୍ଟନାୟକ ଦେଖୁଛନ୍ତି ।

[illegible]

ଓ ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତେ ସମାଜର ଗୋଟିଏ ଅଙ୍ଗ ବିହୀନ
ଅବସ୍ଥାରେ ସେପରି ସମୁଦ୍ରର ଅସୀମ ଜଳଗାଣିରେ
ସେହିପରି ପ୍ରତ୍ୟେକ ମନୁଷ୍ୟର ଆବଶ୍ୟକତା ସାମାଜିକ
ଜୀବନ ଅଛି । ତେଣୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତି ନିଜକୁ ଏକ
ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ବ ଭାବେ କରତାରୁ ହେଲେ ତାହାର ନୈତିକତା
ପ୍ରତିନେତା ଅବସ୍ଥାରେ । ପାହାକୁ ଆମେ *social*
morality ବୁଝୁ । କୌଣସି ଏକ ଉପରେ ବିଶ୍ୱାସ ବା
ଭାବରେ ନୈତିକତାର ମୂଲ୍ୟ ବୁଝି ହୋଇଥାଏ ଏ ସବୁ
ପ୍ରକୃତି ସର୍ବତ୍ର ନିଷ୍ପ୍ରାପ୍ତର କର୍ମ । ନିଜର ଗୁଣ ପ୍ରତି
ମଧ୍ୟରେ ଏକ ହେଉଛି ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ଓ ଏହା ଅର୍ଥ କାମ ଓ ମନ
ଅଧାର ସ୍ୱରୂପ । ତେଣୁ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ଭାବରେ ପାଳନ
ହୁଏ, ଏହା ଶାନ୍ତି ଓ ସମାଜ ପ୍ରତି ହୋଇଥାଏ ।

ପିତୃପୂଜାର ଅନ୍ୟତମ ସମ୍ପାଦନ ଧର୍ମ । ଏହି ଧର୍ମ ଅନୁସାରେ
ଆମେ ସମସ୍ତେ ସେହି ବିଶ୍ୱପିତାଙ୍କର ସଜ୍ଜନ ତାଙ୍କର
ପୂଜାର ପୁଣି ମଧ୍ୟରୁ ଆମେ ଅନ୍ୟତମ ପୁଣିରୁ ଭଲ
ଆମର ଧର୍ମ ଏବଂ ପୁଣିରୁ ସମସ୍ତ ଜୀବ ଓ ପ୍ରାଣୀ
ସମାନ ଦେବା ଏକାଠି ଜାମା । ସ୍ନେହ, ସ୍ତେଷ ଓ ମୈତ୍ରୀ
ଅନ୍ୟରୁ ଭବ୍ୟ କରି ହୁଏ ନାହିଁ ଅନ୍ୟରୁ ଦୂରା ନୁହେଁ
ଜୀବନର ସବୁ ନୀତି ଓ ନିୟମ ବାଛି ବ୍ୟାପ୍ୟାବଶ୍ୟକ
ନାହିଁ କେବଳ ବାବ୍ୟରେ "ନିଜେ ଭଲ ହୁଅ ଓ ସବୁଦିନ ଭଲ
କର । (Be good, and do good) ନିଜ
ପାରିଶ୍ରାମିକ ବାଣୀ ଉପରେ ନିଜେ ବାଣୀ
ସମ୍ପର୍କରେ । ସେ ସମସ୍ତେ ଭଲ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ଉପୁଷ୍ଟ
ନିଜେବାଦନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ସେମାନେ ଅଜ୍ଞାନତା
ଏବଂ ଭୁଲି କିମ୍ଭାବୁ ବିଶ୍ୱପିତାଙ୍କ ନିକଟରେ ସେମାନଙ୍କ
ଜନା ନାହିଁଥିଲେ । ଭଲବାନ ହୁଅ ପୁରାତମ ରାଜପ୍ରାପ୍ତ ।
ଧର୍ମ, ଅନ୍ୟା ପୁରୀ ପ୍ରାଣୀ ଓ ନିଜାପ ଶିଶୁରୁ ଛାଡ଼ି ଅନ୍ୟ
ସମସ୍ତଙ୍କ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିଲେ କେବଳ ମାନବ ସମାଜରେ
କେବଳ ଉପୁଷ୍ଟ ପାଇଁ ସେହିଭଳି ଉପକାରାୟୀ, ଗୁରୁନାମ
ହୁଏ । ନୟାପୁରୁଷ ନୟାପୁରୁଷ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣନାମକ
ନୟାପୁରୁଷନାମକ ହୁଏ ହୁଏ ସ୍ନେହ ଓ ମୈତ୍ରୀର ବାଣୀ

କରି ପାରିବୁ । ଶାମକୁଳ ପରମହଂସ ଓ ସ୍ବାମୀ ବିବେକାନନ୍ଦ ଏହି ଚିନ୍ତନ ସତ୍ୟକୁ ଆଗେଇ ନେବାରେ ପ୍ରଚେଷ୍ଟା ଆଜିବିନ କରିଥିଲେ । ସବୁ ମହାପୁରୁଷମାନେ କାସ୍ ମନୋବାନ୍ଧ୍ୟରେ ଶୁଦ୍ଧ ହେବା ପାଇଁ ଉପଦେଶ ମାନବ ସମାଜକୁ ଦେଇଛନ୍ତି । ବିଷ୍ଣୁ ଦିବ୍ୟ ଜୀବନ ସଂସାର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ସ୍ବାମୀ ଶ୍ରୀ ଚିନ୍ମନନ ସରସ୍ବତୀ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଗମ୍ଭୀର କରୁଣା ପାଇଁ ଓ ନୈତିକତାର ମୂଲ୍ୟ ରୁଚି କରିବା ପାଇଁ ସଭା ସମିତି ମାଧ୍ୟମରେ ନିରନ୍ତର ଚେଷ୍ଟା କରୁଛନ୍ତି ।

ଉପରୋକ୍ତ ବିଷୟକୁ ଆଲୋଚନା କଲେ ସ୍ବତଃ ମନରେ ପ୍ରଶ୍ନଉଠେ ଯେ ଯେଉଁ ବିଶ୍ବରେ ଏହିଭଳି ସନ୍ଥାନମାନେ ଜନ୍ମ ଗ୍ରହଣ କରି ଶାନ୍ତି, ନୈର୍ଘୀ ଓ ପ୍ରେମର ବାଣୀ ପ୍ରସ୍ତର କରି ଆସିଛନ୍ତି, ସେଠାରେ ଆଜି କାହିଁକି ଏ ଅଭାବକର ? ସାରା ପୃଥିବୀ ଆଜି କାହିଁକି ସ୍ବାସ୍ଥପରତା, ପ୍ରବନ୍ଧନା, ହିଂସା ଓ ନୀତିହୀନତା ଭଳି ମାନ୍ୟତା ଗୋଟାରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ?

ରୁଷ୍ଟକର ଯେହି ମହାନ ବାଣୀ ଓ ଉତ୍ତରଦର୍ଶୀତାର ନିଷ୍ଠାନ କମି କେହି ମାନିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନୁହଁନ୍ତି ? ଗୋଟିଏ ହାତରେ କାହାପାଇଁ ଆମେ ପାଞ୍ଚପଇସାର କାମ କଲେ ବସପତ୍ରଦାର ଫଳ ଆଉ ହାତରେ ନେବା ପାଇଁ ବ୍ୟଗ୍ର ? ଶାମାୟଣ ଓ ମହାଭାରତର ମହତ୍ତ୍ବ ବାଣୀ କେବଳ ପୁରାଣରେ ହିଁ ରହିଯାଇଛି ? ଏହାର ମୂଲ୍ୟ ନିରୂପଣ କରିବା ପାଇଁ ଆମର ସାମାନ୍ୟତମ ଛୋଟ ମଧ୍ୟ ନାହିଁ, ଅତି ଛୋଟ ଛୋଟ କାରଣ ନେଇ ନିଜ ନିଜ ମଧ୍ୟରେ ଗଣ୍ଠେଜନା, ମାନବ ସମାଜ ଆଜି ପରଶ୍ରୀକାନ୍ତରତା ହିଂସା ଓ ଦୈଷ୍ଟିର ଜୀବୀକୁ ଦ୍ବାରା ସଂହତ । କେହି ନିଜର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସ୍ବାସ୍ଥକୁ ସମ୍ବଳ ସ୍ବାସ୍ଥ ଆଗରେ କରି ଦେବାପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନୁହଁନ୍ତି । ସ୍ବାସ୍ଥପରତା ମାନବସମାଜକୁ ପଛ କରି ଦେଇଛି । ସେ କାଳ ଆଉ ଶୁଣି ପାରୁନି ଓ ଆଶୁ ଆଉ ମଧ୍ୟ ଦେଖୁ ପାରୁନି । ସତ ଗୋଟି ଥାଇ ଆଜି ସେ ଅଧିକ । ଅନ୍ଧାଦୃଷ୍ଟି କେବଳ ନିଜ ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ । ସେ ଯେ ଏକ ବିଚେକଶୀଳ (rational animal) ଜୀବ ତାହା ଭୁଲି ଯାଉଛି । ସେ ଯାହା କରୁଛି ତାହା ପ୍ରଥମେ କରଣୀୟ କି ନୁହେଁ ତାହା ବିଷ୍ଣୁ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଉପଲବ୍ଧ କରି ପାରୁନାହିଁ । ନିଜର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସ୍ବାସ୍ଥ ପ୍ରାପ୍ତିରେ ସାଧାରଣ ବା ସମୁଦ ସ୍ବାସ୍ଥ ବାଧାପ୍ରାପ୍ତ ହେବା କି ନାହିଁ ଏବଂ ଗତା ଗାତାଜିକ କି ଅସାମାଜିକ ତାହା ବିଶ୍ଲେଷଣ କରି ପାରୁନାହିଁ । ତେଣୁ ସମଗ୍ର ମାନବ ସମାଜରେ ଓ ନୈତିକତା ସଂକଳରେ ପଡ଼ିଛି । ଏଥିରେ ସାମାଜିକ ଅବ୍ୟବସ୍ଥା ଓ ଅଧିକାର ରୁଦ୍ରମୂର୍ତ୍ତି ଖେଳେଇ ହୋଇ ପଡ଼ିଛି । ମନୁଷ୍ୟ ଯେକୌଣସି ପାରାଦର୍ଶିତା ଲାଭ କରିବା ପାଇଁ ହେଲେ ସେ ସର୍ବପ୍ରଥମେ ନୈତିକତା ମୂଲ୍ୟ ବୋଧ ପ୍ରତି ସଚେତନ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ସେ ବୈଜ୍ଞାନିକ ହେଉ ଅଥବା ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କ ହେଉ, ଅବା କଣ ସାଧାରଣ କୁଷ୍ଠକ ବା ଦିନ ମନୁଷ୍ୟ ହେଉ । ସେ ସର୍ବ ପ୍ରଥମେ ବିଷ୍ଣୁ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଯେ ପ୍ରଥମେ ସେ କଣ ବିଶ୍ବର ସନ୍ଧାନ, ତା ପରେ ସେ କଣ ଭାରତୀୟ ଓ ତତ୍ପରେ ସେ ପଡ଼ିଆ, ବଙ୍ଗାଳୀ ବା ପଞ୍ଜାବୀ ହୋଇ ପାରେ । ତେଣୁ ଆମେ ବିଜ୍ଞାନକୁ ଯେତେ ଆଗେଇ ନେଇ ଦେବାକୁ ଗମ୍ଭୀର କରିବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କଲେ ମଧ୍ୟ ନିଜ ଭିତରର ଚେତନା ଶକ୍ତି କାନ୍ତ୍ରତ ନ ହେଲା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପୃଥ୍ବୀ ସଫଳତା ପାଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ଏହା କେବଳ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକତା ଓ ନୈତିକତାର ବିକାଶରେ ସମ୍ଭବ । ବିଜ୍ଞାନର ଅଗ୍ରଗତି ମାନବର ଏହି ମୌଳିକ ଧର୍ମ ଉପରେ ପର୍ଯ୍ୟବସିତ । ଏଇ ଧର୍ମ ନିଆଯାଇ ଏକ ସାଧାରଣ ସମସ୍ୟା । ନିଜର କାନ୍ତତା ଓ ଶକ୍ତିକାନ୍ତକୁ

ବନ୍ଦ କରିବାକୁ ସରକାର ଯେତେ ଆଗେ ପ୍ରୟାସ କଲେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମନୁଷ୍ୟ ମାନସିକ ଭାବରେ ଏହାର ଅପକାରିତା ଉପଲବ୍ଧ ନ କଲେ ଏହା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ବନ୍ଦ ବୋଧାଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ଯେହିପରି ଆଧୁନିକ ସମାଜରେ ଶୁରୁର ବ୍ୟବହାର ବଢ଼ି ଶୁଣିଛି । ସରକାର ଏହାକୁ ବନ୍ଦ କରିବା ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ପଦକ୍ଷେପ ନେଲେ ମଧ୍ୟ ସେ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆଶା କନକ ସଫଳ ମିଳିପାରୁ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଏହାକୁ ବ୍ୟବହାର କରିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ଏବଂ ଯୋଗାଉଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ଯେତେଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହାର ମାରାସକତା ବିଷୟରେ ମାନସିକ ଭାବରେ ସଚେତନ ହୋଇ ନଥିବେ ସେତେଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହାକୁ ବନ୍ଦକରିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ଏହି ସବୁ ନୈତିକତା ବିଦାନ ଓ ଅସାମାଜିକ କାର୍ଯ୍ୟର ପୁରୋହାତନ ନିମନ୍ତେ ଦେଶର ପ୍ରତ୍ୟେକ ନାଗରିକଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଆତ୍ମଚେତନାର (Self consciousness) ଆବଶ୍ୟକ ।

ତେଣୁ ବର୍ତ୍ତମାନର ସର୍ବପ୍ରଥମ ଆବଶ୍ୟକତା ହେଲା ଆଜିର ଆଧୁନିକ ମାନବକୁ ଧର୍ମ ପ୍ରତି ସଚେତନ କରାଇବା । ଅଧିକରୁ ଅଧିକତର ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଅନୁସନ୍ଧାନର ଖୋଜି ସେଥିରେ ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ର ଓ ନୀତିଶାସ୍ତ୍ର ପ୍ରଭୃତିର ଆଲୋଚନା କରି ଅନ୍ଧଚେତନାର ବିକାର କରାଇବା ଦରକାର । ଶିଶୁ, ବିଶୋର ପ୍ରୋକ ଓ ବୃଦ୍ଧ ଓପକ୍ଷରର ମନରେ ଏହାର ଉପସ୍ଥିତ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ । କିନ୍ତୁ ଆଜିକାଲି ଆମର ସମାଜରେ ଏସବୁ ଦିନ ପ୍ରତି ଶିଶୁ ଓ ବିଶୋର ମାନବର ଦୂର୍ଭି ଆକର୍ଷଣ କରିବା ଭଳି କୌଣସି ପ୍ରଥା ନାହିଁ କହିଲେ ବଲେ । ବାବର ମୁଖର ସହିତ କହିବାକୁ ପଡ଼ୁଛି ଯେ ସ୍କୁଲ ଓ କଲେଜମାନଙ୍କରେ ଦିଆଯାଉଥିବା ଶିକ୍ଷା ପ୍ରଣାଳୀରେ ଏହାର ଅଧିକ ଶ୍ଵାସ ନାହିଁ । ବିଜ୍ଞାନ, ଶକ୍ତିତ, ଉଦ୍ଭିଦାସ, ନଗର ବିଜ୍ଞାନ ଇତ୍ୟାଦି ଓ ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ପ୍ରଭୃତି ବିଦ୍ୟାନସମାଜରେ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକରେ ପ୍ରଚଳିତ ହେଉଛି । ମାତ୍ର ଏସବୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ଗୋଟିଏ କ୍ଷାତ୍ରକୁ ମାନସିକ ଭାବରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବା ପାଇଁ କୌଣସି ଶିକ୍ଷା ନାହିଁ । ସେଥିପାଇଁ ପିଲାମାନେ ଶିକ୍ଷା ସମାପ୍ତ କରି ପ୍ରଥମେ ଗୃହିଣ ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ଲାଗିପଡ଼ୁଛନ୍ତି ଏବଂ ତାହା ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ନ ପାରେ ନାନା ପ୍ରକାରର ଅସାମାଜିକ କର୍ମରେ ଲିପ୍ତ ହୋଇ ସମାଜରୁ ଦୂରୀତ କରିବାରେ ବ୍ୟସ୍ତ ରହୁଛନ୍ତି । ତେଣୁ ଛାତ୍ର ସମାଜରୁ ବିଶେଷ ଭାବରେ ଏ ଦିଗରେ ସଚେତନ କରିବା ପାଇଁ ସ୍କୁଲ ଓ କଲେଜରେ ସହା ଏକ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ଭାବରେ ପ୍ରଚଳିତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏହାଛଡ଼ା ସବୁଠାରୁ ବେଶୀ ଜରୁରୀ ହେଲା ସାବିତ୍ରୀନୀ ପୂଜା ଓ ଉତ୍ତର ଦିବସମାନଙ୍କରେ ପିତାମାତାମାନେ ଧର୍ମାନୁଷ୍ଠାନ ପିତା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେବା ଉଚିତ । ଏହା ଦ୍ବାରା ଜୀବନର ପ୍ରଥମ ସୋପାନରେ ସେମାନଙ୍କ ଗପରେ ଧାର୍ମିକ ଓ ନୈତିକତାର ପ୍ରଭାବ କରି ପରିମାଣରେ ପଡ଼ିବ ଏବଂ ସେମାନେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟତାରେ ଏକ ସଂସଦ ଓ ସୁଖଜିତ ଜୀବନ ଯାପନ କରିବାରେ ସକ୍ଷମ ହେବେ । ଭାରତ ଶୈଶବ ଅବସ୍ଥାରେ ପଡ଼ିଥିବା ପ୍ରଭାବ ମାନବ ଜୀବନରେ ଦୀର୍ଘସ୍ବାସୀ ହୋଇଥାଏ । ଉପରୋକ୍ତ କେତୋଟି ବିଷୟ ପ୍ରତି ସଚେତନ ହେଲେ ଆମର ମାନବ ସମାଜ ତଥା ପୃଥିବୀ ଯେଉଁ ପୋର ସକଳର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣାନ ହୋଇଛି ତାହା ବିହିତ ପରିମାଣରେ ସମାଧାନ ହୋଇପାରିବ ବୋଲି ଆଶା । ଏଥିପାଇଁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମନୁଷ୍ୟର ଅନ୍ତରିକ ନିଷ୍ଠା ଓ ସହଯୋଗ ଆବଶ୍ୟକ ।

ଆର୍ତ୍ତବି, ହିଂସା କଲେ

ବିଶ୍ବରାଜ, ବଙ୍ଗାଳୀ ।

ଶ୍ରୀ ଅର୍ଜୁନ କୁମାର ଶତପଥୀ

ଗତର ସ୍ଵାଧୀନତା ପ୍ରାପ୍ତିପାଇଁ କଂଗ୍ରେସ ପକ୍ଷରୁ
 ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ ନୀତି କୁଣ୍ଡିତ ନେତୃତ୍ୱ ଆଣି ଓ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ
 ଦେବା ସ୍ଵାଭାବିକ । କଂଗ୍ରେସ ଆନ୍ଦୋଳନ ଦେଖିବା ସ୍ଵାଧୀନ
 କରିବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା । କଂଗ୍ରେସ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଉପରେ
 ସ୍ଵାଧୀନ ଦେଶେ ଛାଡ଼ି ଛାଡ଼ି ଗଡ଼ଜାତର ପ୍ରଜାମାନଙ୍କ ନିଧି ସ୍ଵାଧୀନ
 ହୋଇଥିଲେ, ତେଣୁ କଂଗ୍ରେସ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଛାଡ଼ି ନିରାଶ୍ରୟମାନଙ୍କୁ
 ବିଚାରିବ ନିମନ୍ତେ ପଞ୍ଚ ସୋହାଗ ଉତ୍ତରୀ ପାର୍ଶ୍ଵ ଶାସନକୁ
 ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ ଦିଅନ୍ତୁ ବଳି ଦେଇ ପରବର୍ତ୍ତୀ କଂଗ୍ରେସ
 ନେତୃତ୍ୱାଳୟ ଅଧୀନରେ ରହିଲେ । ପରବର୍ତ୍ତୀ କଂଗ୍ରେସ କଂଗ୍ରେସ
 ସ୍ଵାଧୀନତା ପ୍ରାପ୍ତିପାଇଁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପ୍ରକାଶ କରିବାପାଇଁ ଛାଡ଼ି
 ନିରାଶ୍ରୟମାନଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ପଞ୍ଚ ସୋହାଗ ନାହିଁ । ଛାଡ଼ିମାନଙ୍କ ନିମ୍ନ
 ଛାଡ଼ି ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ ପରବର୍ତ୍ତୀ ପଞ୍ଚ ସୋହାଗ ବିଳାସ ପ୍ରଜାମାନଙ୍କୁ
 କଂଗ୍ରେସର କଂଗ୍ରେସ । ଛାଡ଼ି ଛାଡ଼ି ଦେଖି, ଦେଖି, ଛାଡ଼ି
 ଛାଡ଼ି ଛାଡ଼ି ନିରାଶ୍ରୟ ପାରିବ । ଛାଡ଼ି ଛାଡ଼ି ଛାଡ଼ି ଛାଡ଼ି
 ଛାଡ଼ି ଛାଡ଼ି ଛାଡ଼ି ଛାଡ଼ି ଛାଡ଼ି ଛାଡ଼ି ଛାଡ଼ି ଛାଡ଼ି ଛାଡ଼ି
 ଛାଡ଼ି ଛାଡ଼ି ଛାଡ଼ି ଛାଡ଼ି ଛାଡ଼ି ଛାଡ଼ି ଛାଡ଼ି ଛାଡ଼ି ଛାଡ଼ି
 ଛାଡ଼ି ଛାଡ଼ି ଛାଡ଼ି ଛାଡ଼ି ଛାଡ଼ି ଛାଡ଼ି ଛାଡ଼ି ଛାଡ଼ି ଛାଡ଼ି

ଯଦ୍ୟାପରେ ନେଲ୍ ଦଣ୍ଡ ଓ ରାଜସ୍ୱାଦେଶ ଦେଉଥିଲା, ନିଜ
ବ୍ୟୟରେ ଚଣ୍ଡି ଦଣ୍ଡ ବା ସଲାମି ଲାଭ ଦେବାକୁ
ଦେଉଥିଲା । ଉତ୍କଳାଚର ପ୍ରଜାମାନେ ଅସ୍ଥିକ୍ଷିତ ଓ
ଥିଲେ । ତଥାପି ଟ୍ୟେକ୍ସ-ସା ଆଦକୁ ବଡ଼ ବଡ଼ ଉତ୍କଳ
ଶିକ୍ଷିତ ଲୋକେ କଂଗ୍ରେସର ପୁଣି ସହାୟତାରେ ନିଜ
ଉତ୍କଳାଚ ପ୍ରଜା ସମିକ୍ଷନୀ (All India States
Conference) ନାମରେ ଏକ ରାଜନୈତିକ
କର୍ମରେ ଓ ପୁଣି ଉତ୍କଳାଚରେ ଏହାର ଶାଖା
“ପ୍ରଜାମଣ୍ଡଳ”ନାମ ଉଦ୍ଘାଟନ କରିବାକୁ ନିବେଦନ କଲେ । ଏହି
ପ୍ରବେଶନାମାରେ “ଟ୍ୟେକ୍ସ ନାହିଁ ତାହା ଭାରତ ଶାସନ
ଅନୁସାରେ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ ଶାସନ ରୁଲ୍ସ ଦେଲା । ଏହି
କଂଗ୍ରେସ ଶାସନ ଶ୍ରୀ ବିଶ୍ୱନାଥ ଦାଶଙ୍କ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ
ଦେଲା ।

ପୁଣି କହେବ ତେଜରୁ ଶ୍ରୀମୁଖ ବଳବନ୍ତ ରାମ ନେତ୍ର
 ଯେଉଁଦିନେ ଓଡ଼ିଶା ଗଡ଼ଜାତ ଇନକ୍ୱାରୀ କମିଟି
 ହେଲା । ଆସିବୁ ଅଧିକ ପ୍ରଶ୍ନ ଆଉ ପ୍ରଶ୍ନର କରା
 ଗଡ଼ଜାତର ପ୍ରମାଦାଧାରଣ ଧରାଜ ଗଜର ସାକ୍ଷ୍ୟ ଦ୍ୱୟେ ।
 ଅବଶେଷ ଉପସ୍ଥାପିତ କଲେ । କମିଟି କୌଣସି ଗଡ଼ଜା
 ନବର ଗଡ଼ଜାତମାନଙ୍କୁ ଲାଗି ରହିଥିବା ଜାଏ ଭାରତ
 ଯାଇ ତେମ ପଞ୍ଚୁର କଲେ । ସୋନପୁର ପାଇଁ ଉପକ୍ରମ
 ନିଅ ହୋଇଥିଲା । ଏ କମିଟିର ସକ୍ଷମ
 ସର୍ବଶ୍ରୀ ହେଉଛି ନବଜାତ, ନବକୃଷ୍ଣ ଚୌଧୁରୀ,
 ବୋଧ, ଶାନ୍ତନୁର ନାମ ଆଦି ଥିଲେ ।

କଟକ ନିକଟରେ କଟକ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ପାଇଁ ସେବାୟତଙ୍କୁ ଶୁଭାଶୀର୍ବାଦ ଦିଆଯାଇଛି ।

ପୁଣି ଦେଲା ଏବଂ ସର୍ବଶ୍ରୀ ସୁଧୁଷ୍ଟର ମହାବୁଦ୍ଧ, ବନ୍ଧୁ ପ୍ରଧାନ, ଗହୁଡ଼ଧୁବ ପ୍ରଧାନ, ମେସୁ କଣ୍ଡି, ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ବାରିକ, କେଶବ କର୍ମୀ ଓ ଗାମଗନ୍ଧ ଗତପଥୀଙ୍କ ପ୍ରବେଶରେ ରାଜ୍ୟର ଅତ୍ୟାଚାର ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଦଲିଲ ପତ୍ର ସଂଗୃହୀତ ହେଲା । ସର୍ବତ୍ର ଯୋଗାଯୋଗ ସ୍ଥାପନ ପାଇଁ ସର୍ବଶ୍ରୀ ଲକ୍ଷଣ ଗତପଥୀ, ମୋହନ ମିଶ୍ର, କ୍ଷମାନିଧି ପୁରୀଦାଶୀ ଇତ୍ୟାଦି ଅତ୍ୟାଧିକ ପରିଶ୍ରମ କଲେ । ମାତ୍ର ଜଣେ ରାଜଭଞ୍ଜଙ୍କ ଉତ୍ତମତ୍ତ ଫଳରେ ଉପରୋକ୍ତ ସମସ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଅଭିଯୋଗ ଆଣି ରାଜ୍ୟ ସେମାନଙ୍କୁ ଦଣ୍ଡ ଦେଲେ । ଗାମଗନ୍ଧ ଗତପଥୀ ଓ ଲକ୍ଷଣ ଗତପଥୀଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଟେକ ଦଫାରେ ମିଥ୍ୟା ମୋକଦ୍ଦମା ଓ ପରେ ଚିରଫ, ବଡ଼ ଚୁଆଁପାଲିର ଦାମୋଦର ରଥଙ୍କୁ ପକ୍ଷା ଶ୍ୱେରୀ ଓ ଗୁରୁର ଦୁର୍ଗ ଚରଣ ସାହୁ, ଗଙ୍ଗାଚାମ ଅଗ୍ରଦଳୀଙ୍କୁ ପୁନାମାଳି ଶ୍ୱେରୀ ପ୍ରଭୃତି ହୁଅ ଅଭିଯୋଗରେ କେଲରେ ହରିବେଲେ । ଫଳରେ ସୋନପୁର ରାଜ୍ୟ ଭିତରେ ଗଡ଼ି ରାଜ ଗାଦିର ବିରୁଦ୍ଧରେ ସ୍ୱର ଉତ୍ତୋଳନ କରିବା ଏକ ପ୍ରକାର ଅସମ୍ଭବ ହୋଇପଡ଼ିଲା ।

ଏ ସମୟରେ ସମ୍ବଲପୁର ଜିଲ୍ଲା ଗଞ୍ଜପୁର ନିବାସୀ ଶ୍ରୀ ଡୋଳାମଣି ଦାସ ଗୌଡ଼୍ୟା ସୋନପୁର ଉଡ଼କାତରେ ପୁରୀ ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ପ୍ରେରଣାଦାନ ଦେବା ସହାୟକ, ସୋନପୁର ରାଜ୍ୟର ସବେତନ ପ୍ରଜାମାନେ ରାଜ୍ୟ ଛାଡ଼ି ତାଙ୍କ ଗ୍ରାମକୁ ଉଦ୍ଧାରଣ ଆନ୍ଦୋଳନ ତଳାଇ ଉତ୍ସାହୀ ହୋଇ ଆସିବା ଦେଲେ । ଏ ଗ୍ରାମ ଖାସ୍ କଂଗ୍ରେସ ଗାସନରେ ଥିବାରୁ ଏଠାରୁ ସୋନପୁର ରାଜ୍ୟ ଆନ୍ଦୋଳନକାରୀଙ୍କୁ ଚିରଫ କରିବା ସହାୟକ ନଥିଲା । ଫଳରେ ଶ୍ରୀ ଡୋଳାମଣି ଦାସ ଗୌଡ଼୍ୟାଙ୍କ ଆହ୍ୱାନରେ ଶରାଧିକ ସ୍ୱଳ୍ପ ସୋନପୁର ରାଜ୍ୟ ଛାଡ଼ି ଗଞ୍ଜପୁରରେ ଏକ ସାଧାରଣ ସଭାରେ ସମ୍ମିଳିତ ହେଲେ ଏବଂ ତା ୧୨-୧୨-୧୯୩୮ ଡିସେମ୍ବର ବୈଧାନିକ ଭାବେ ସେଠାରେ “ସୋନପୁର ପ୍ରଜାମଣ୍ଡଳ” ଗଠିତ ହେଲା । ପୂର୍ବରୁ ସୋନପୁର ରାଜ୍ୟରୁ ବିତାଡ଼ିତ ନେତୃତ୍ୱ ଶ୍ରୀ ଗୌରୀଶଙ୍କର ରାୟଗୁରୁ ଏ ସଭାରେ ସଭାପତିତ୍ୱ କରିଥିଲେ । “ପ୍ରଜାମଣ୍ଡଳ”ର କର୍ମକର୍ତ୍ତାମାନେ ସର୍ବସମ୍ମତିକ୍ରମେ ମନୋନୀତ ହେଲେ । ଶ୍ରୀ ଭୀମସେନ ଡୋଲ-ଡୋପଟି, ଶ୍ରୀ ଚତୁର୍ଭୁଜ ମିଶ୍ର ଓ ଶ୍ରୀ ଗାମଗନ୍ଧ ଗତପଥୀ ସୁଦ୍ଧା ସମାସକ, ଶ୍ରୀ ଡୋଳାମଣି ଦାସ ଗୌଡ଼୍ୟା କୋଷାଧ୍ୟକ୍ଷ ଓ ପରିଷଦକ, ସର୍ବଶ୍ରୀ ଲକ୍ଷଣ ଗତପଥୀ, ମୋହନ ମିଶ୍ର, ମକରଧ୍ୱଜ ପୁରୋହିତ, ପିତାସର ଡୋଲ ସଭା ରହିଲେ ଏହି ସଭାରେ ସୋନପୁର ରାଜ୍ୟ ନିକଟରେ ଅନେକ ଦାବି ଉଠାପନ କରାଗଲା, ଯେଉଁଥିରେ ଗାମଗନ୍ଧ ଅତ୍ୟାଚାର ଓ ଅନ୍ୟାୟ ପାରଣା ଆଦାୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସ୍ୱର ଉତ୍ତୋଳନ କରାଯାଇଥିଲା ।

ସୋନପୁରରେ ପ୍ରଜାମଣ୍ଡଳ ଆନ୍ଦୋଳନ ପୂର୍ବରୁ ମଧ୍ୟ କେତେକଟା ଦେଶପ୍ରେମୀ ରାଜ ଅତ୍ୟାଚାର ବିରୁଦ୍ଧରେ ସ୍ୱର ଉତ୍ତୋଳନ କରି ନିର୍ଦ୍ଦାଷିତ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ପରିଶେଷରେ ରାଜ୍ୟରୁ ବିତାଡ଼ିତ ହୋଇଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସୁନାମଧନୀ ଶ୍ରୀ ଗୌରୀଶଙ୍କର ରାୟଗୁରୁ, ଶ୍ରୀ କରକ୍ଷାଥ ପକ୍ଷା, ଶ୍ରୀ ଦେବେନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜ, ଶ୍ରୀ ଖ୍ୟାମପୁରର ବରାଜ ଅନ୍ୟତମ । ୧୯୩୮ ମସିହାରେ ସୋନପୁର ରାଜ୍ୟ “Sonapur State

Special Criminal Act” ନାମରେ ଏକ ଆକ୍ଟ ଡିଆଁରି କରି ତନ ବେତନାକୁ ଦବାଇବାକୁ କେଣା କରିଥିଲେ । ଏ ଆକ୍ଟ କେତେକଟା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପାତ୍ରୀଙ୍କ ବ୍ୟତିତ ନବ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଥିଲା । ଉକ୍ତ ଆକ୍ଟକୁ ଆଶ୍ରୟ କରି ସର୍ବଶ୍ରୀ ଲକ୍ଷଣ ଗତପଥୀ, ମୋହନ ମିଶ୍ର, ଭୀମସେନ ଡୋଲ, ବାହାବଟ ପୁନାମାଳୀ ପ୍ରମୁଖ କେଲ ଦଣ୍ଡ ଲୋଗିଲେ । ମାତ୍ର ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ କଂଗ୍ରେସ ସରକାର ଏ ଆକ୍ଟକୁ ପ୍ରାକ୍ଟି ନବେବା ଫଳରେ ସେ ନପୁର ରାଜ, ଶୁଭ ଅରୁଥା ପରିସ୍ଥିତିରେ ଉପରୋକ୍ତ ଆନ୍ଦୋଳନକାରୀମାନଙ୍କୁ ପୁଟି କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେଲେ । ଯା ପୂର୍ବରୁ ୧୯୨୧ରେ ତତ୍କାଳୀ ଗାମଗ ଏକ ହରିଜନତାରେ ଜଣେ ସାଧୁ ହିରଣୀ ପଟାକା ଉଦ୍ଦୋଳନ କରି କଂଗ୍ରେସ ଓ ମହାସା ରାଜୀବ କ୍ଷମଧୁନୀ ଦେବା ଘଟଣା ଘଟଣାରେ ତତକ ପୁଣି କଲା ଏବଂ ସୋନପୁରର ତଦାନୀତନ ମହାରାଜା ବୀରମିତ୍ର ସିଂହଦେଓ ଏ ମେଳା ସହ ସଂଗୃହ ଗତାପ୍ରକ ଲକ୍ଷକୁ ଉଚ୍ଚତ କରି ଅତ୍ୟାଚାର କରିଥିଲେ ଏବଂ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟତରେ ରାଜ୍ୟ ବିନାମୁକ୍ତିରେ କୌଣସି ମେଳା/ନମ ସମ ଗମ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେବା ନିଷିଦ୍ଧ ହେଲା । ଏ ଘଟୁ ଅତ୍ୟାଚାର ଓ ନିଷେଧ ପ୍ରଜାମାନଙ୍କ ମନରେ ଅଶାନ୍ତି ପୁଣି କଲା ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସ୍ୱର ଉତ୍ତୋଳନ ପାଇଁ ସେମାନେ ଆଗେଇ ଆସିଲେ ।

୧୯୩୮ ଡିସେମ୍ବର ୧୨ ତାରିଖ ସାଧାରଣ ସଭାରେ ଗୃହୀତ ପ୍ରସ୍ତାବନତେ ସୋନପୁର ଦରବାରରୁ ପ୍ରଜାମାନଙ୍କ ଦାବିପତ୍ର ତା ୨୨-୩-୧୯୩୯ ଡିସେମ୍ବର ତିନିଦିନ ଦୂତ ସର୍ବଶ୍ରୀ ଲକ୍ଷଣ ଗତପଥୀ, ମୋହନ ମିଶ୍ର ଓ ପିତାସର ଡୋଲଙ୍କ ହାତରେ ପଠାଗଲା । ଏହି ଦାବିପତ୍ରରେ ବିଶେଷ ଭାବେ ପ୍ରଜାସଧ ଗତକୁ ନାଗରିକ ଅଧିକାର ପ୍ରଦାନ, ଦାସିତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଗାସନ ପ୍ରତିଷ୍ଠା, ବେଆଇନ ପାରଣା ଆଦାୟ ବନ୍ଦ, ପ୍ରଜାମାନଙ୍କୁ ସ୍ୱାଧୀନ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଗଠନର ଅଧିକାର ଦେବା, ଅପଥା କୁଟନୀତ ପ୍ରୟୋଗ ନକରିବା ଇତ୍ୟାଦି ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା । ମାତ୍ର ଗଞ୍ଜପୁରରୁ ବାହାରି ସୋନପୁର ଅଭିମୁଖେ ଯାଉଥିବା ଏ ଦୂତ ସଭ୍ୟଙ୍କୁ ବିନିକା ପେଲିସ୍ ଟିକେଇ ପୋଲିସ୍ ସହାୟତାରେ ୨୪ ତାରିଖରେ ସୋନପୁରର ବାବନ ଆମାରେ ଛାଡ଼ିଲେ । ସୋନପୁର ବାବନ ଆମା ତାଙ୍କ ପାଖରୁ ଦାବିପତ୍ର ଛଡ଼ାଇ ନେଇ ସେମାନେ କ୍ଷମା ମାଗିବାକୁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇଲେ । ଏଥିରେ ସେମାନେ ରାଜି ନହେବାରୁ ତାଙ୍କୁ ହାଜତରେ ରଖାଗଲା ।

ଏହା ବିରୁଦ୍ଧରେ ତନ ଆନ୍ଦୋଳନ ବ୍ୟାପକ ହେଲା ଏବଂ ରାମପୁର, ଯାଲୋଧ, ବିନିକା, ରାଣୀବନ୍ଧ, ପ୍ରତାପପୁର ପ୍ରଭୃତି ସ୍ଥାନରେ ଅନେକ ବ୍ୟକ୍ତି ଚିରଫ ହୋଇ ହାଜତରେ ରହିଲେ । କେବଳ ପ୍ରଜାମଣ୍ଡଳ କର୍ମକର୍ତ୍ତା ଓ କର୍ମୀ ସତ୍ୟାଗ୍ରହୀମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ନୁହେଁ ଏମାନଙ୍କ ପରିବାରବର୍ଗଙ୍କ ପ୍ରତି ମଧ୍ୟ କଠୋର ଓ ଦୁଃଖଦାୟକ ବନ୍ଧ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା । ଅତ୍ୟାଚାରରେ ଶ୍ରୀ ଗାମଗନ୍ଧ ଗତପଥୀଙ୍କ ପ୍ରଥମ ଶିଶୁ ପୁତ୍ର ଗୁଡ଼ା ଏକ ଉଦାହରଣ ମାତ୍ର ।

ଏ ଘଟୁ ଅତ୍ୟାଚାରର ଉଚ୍ଚ ପାର ତନଗଣ ଉଦ୍ଧୃତ ହୋଇପଡ଼ିଲେ ଏବଂ ନାଗରିକତ୍ୱର ପୂର୍ଣ୍ଣ ବଚକଣା ଥିବା ଘଣ୍ଟେ

୩୩୦-୪-୧୯୩୯ ଡିସେମ୍ବର ମାସରେ ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ପିତୃପୁର ଗ୍ରାମରେ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ମାସକଙ୍କ ସମ୍ମାନାର୍ଥରେ ଏକ ସାଧାରଣ ସଭା ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେଲା । ଏହାର ଆୟତ୍ତ ଥିଲା ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ପଣ୍ଡା ଏବଂ ଶ୍ରୀ ବ୍ରଜସୁନ୍ଦର ପଣ୍ଡା । ଏ ସଭାରେ ଚିରଫ ଦାବି ସହ କୁହାଯିବ । ପାଣିପୁର ମଧ୍ୟରେ ୨ ଜଣଙ୍କୁ ଅଧିକ ଲୋକ ସମାବେଶ ହୋଇନାହିଁ, ବିନା ଏହାପାଇଁ କେହି କୌଣସି ଗ୍ରାମକୁ ଯାଇନାହିଁ, ପରକୁ ବୁଝିଆ ଥାଏ ଯୋଗିପୁର ଏହାପାଇଁ ଦେଖ, ଶବ୍ଦର କାହାଣୀ ପଢ଼ିନାହିଁ । ପ୍ରକୃତି ଅନ୍ଧ ଅନ୍ଧାରର ପ୍ରତୀକାର ଅନ୍ୟତମ ଥିଲା ।

ଏହି ସଭା ଶୁଣିଥିବାବେଳେ ଡେପୁଟି କମିଶନାରୀ, ଯୋଗିପୁର ଜିଲ୍ଲାପତି, ବିଜିଳା ଆମ ସରକାରୀ ଡେପୁଟି, ୪୦ ଜଣ ପ୍ୟାସ ଜିଲ୍ଲା ଯୋଗିପୁର ଆସି ପରାସ୍ତ ଲୋକଙ୍କୁ ଲାଠି, ବନ୍ଧୁକ ଟିକି, ଟିକା, ଶୁଖିଲା, ଗୋରୁ ମାରି ଝିନିଆଁ କରିଦେଲେ । ଜଗନ୍ନାଥ ଓ ବ୍ରଜସୁନ୍ଦର ଗୋଟିଏତ ବାଣୀ କୁହୁରେ ପକାଇ ଯୋଗପୁର ନେଇଗଲେ । ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ଚଳା ଯୋଗପୁର ଶାନ୍ତ୍ୟୁ ନିଶ୍ଚିତ କରିଦେଲେ । ପଳେ ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ଅପରାଧର ଶାନ୍ତ୍ୟା ଦେଖାଗଲା ଓ ଆନ୍ଦୋଳନ ଭାବକୁ ବୁଝାବୁଝି କଲା । ଏତିକିବେଳେ ଚିରଫ ଯୋଗପୁର ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଛାଡ଼ିଦେଇ କେବଳ ଶୋପନରେ ବାଣୀ ଲେଖି ଗତପଥୀ, ଯୋଗନ ମିଶ୍ର, ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଲେଉ, ବାହାଦୁର ପୁରାଣିଆ, ହରି ପାତ୍ର, ମୋହନ ପଣ୍ଡା, ବ୍ରଜସୁନ୍ଦର ପଣ୍ଡାଙ୍କର ବିଶ୍ୱାସ କରି ସେମାନଙ୍କୁ କେନ୍ଦ୍ର ଦଳରେ ସ୍ୱୀକୃତି ଦିଆଗଲା ।

ଏହାପରେ ପ୍ରଜାମତ୍ତର ଦିବ୍ୟ ସ୍ୱରଣ କରିଥିଲା ଯେ କର୍ମୀ କର୍ମୀମାନଙ୍କ ମୁଖି ଓ ପ୍ରଜାମତ୍ତର ଦାବି ସ୍ୱରଣ ନିଶ୍ଚୟ ଯାଣି ଦେବେ କର୍ମୀ ପ୍ରଜାମତ୍ତର କରୁଥିବେ ଓ କେନ୍ଦ୍ର ଦଳ କରଣ ବରୁଣ । ଟିକି ପୋଡ଼ିବେଳେ ଲାଠିପୁର ଲୋକଙ୍କ ପ୍ରଜାମତ୍ତର ପକାଇ ଲୋକଙ୍କ ସଭାରେ ଓ କେନ୍ଦ୍ର ଯୋଗିପୁର ନିର୍ମମ ଗୁଣିକାଣ୍ଡ ପଳେ ୨୫ ଜଣ କର୍ମୀ ପ୍ରତ୍ୟୁତ୍ତର କଲେ । ଏହି ସଭା ଅନ୍ୟ କେତେକ ଲୋକଙ୍କ ମଧ୍ୟ ପଢ଼ିଲା, ପଳେ ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାନୁସାରେ ଗୁଣିକାଣ୍ଡରେ ଏହି ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ବଳ ରଖିଥିଲେ ।

କେନ୍ଦ୍ର ଦଳ କରଣ ବରୁଣ କର୍ମୀମାନେ ଏ ଡିଭିସନ ଡେପୁଟିଙ୍କ ଅଧିକୃତ କରଣ ଗୁଣିକାଣ୍ଡ ମୁଖି ଦେଲେ ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ରରେ ଆନ୍ଦୋଳନ ଏବଂ କୁହନ ମୋଡ଼ ନେଲା । ଆନ୍ଦୋଳନର ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନରେ ଯୋଗପୁର ମହାତ୍ମାଙ୍କ କ୍ୟାମ୍ପ ହୋଇପଡ଼ିଲା ଏବଂ ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ଯୋଗପୁର ପ୍ରଜାମତ୍ତର ଦଳବାଦୀଙ୍କୁ କେନ୍ଦ୍ର କଲେ । ମହାତ୍ମାଙ୍କ ପ୍ରଜା ବାହାଦୁର ଥିଲା ପ୍ରଜାମତ୍ତର ପ୍ରଜାମତ୍ତର କରଣ ସଭାପତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରଜସୁନ୍ଦର ମିଶ୍ର ଓ ପ୍ରଜାମତ୍ତର ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ପଣ୍ଡାଙ୍କୁ ଆନ୍ଦୋଳନରେ ସଂଯୁକ୍ତ ନେଇ କେନ୍ଦ୍ର ଦଳବାଦୀଙ୍କୁ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଏବଂ ଲୋକପ୍ରାୟୀ ଯେ କୌଣସି କ୍ଷମା କରଣ ଦେବା ଲୋକ ଦେଖାଗଲା । ଯୋଗିପୁର ଯେ ଡିଭିସନ ଡେଲେ । ଯୋଗପୁର ସଭାରେ କେତେକ କେନ୍ଦ୍ରବାଦୀ

ଏହି ସର୍ବଶ୍ରୀ ସତ୍ୟାନନ୍ଦ ହୋତା, ଧନବନ୍ତ ମଲିକ ଓ କେନ୍ଦ୍ର ପାତ୍ର ପ୍ରଜାମତ୍ତର ଆନ୍ଦୋଳନ ସହ ଗୁଣି ଲାବେ ସଂଯୁକ୍ତ ଅଭିଯୋଗରେ ଚିରଫ ଦେବା ପରେ ସହରରେ ସାଧାରଣ ଆନ୍ଦୋଳନ ସଜୋର ହୋଇପାରୁନଥିଲା । ପ୍ରଜାମତ୍ତର ଆନ୍ଦୋଳନକାରୀ ବା କର୍ମୀ ଯୋଗପୁର ସହରକୁ କେନ୍ଦ୍ର ବାଣୀରେ ଗଲେ ଯେଠାରେ ପରିଚିତ ଲୋକେ ମଧ୍ୟ ଲୋକଙ୍କୁ ମୁହଁ ଛୁଲେଇ ଦେଉଥିଲେ । ବହୁ ବିଶ୍ୱାସ ଅପମତ୍ତରେ ନିଜ ଘରେ ଛାନ୍ଦ ଦେବାକୁ ଭୟ କରୁଥିଲେ ଶେଷରେ ଶ୍ରୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଗତପଥୀଙ୍କ ପ୍ରବେଶରେ ଯୋଗ ସହରରେ ଗୁଣି ପ୍ରାୟ ପ୍ରଜାମତ୍ତର ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ନୁହେଁ ଦିଆଯାଇ ଶ୍ରୀ ଧନବନ୍ତ ମଲିକଙ୍କ ଘରକୁ ଏକ ପ୍ରଜାମତ୍ତର ଗାନ୍ଧୀ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ କରାଗଲା । ମତ୍ତର ଯୋଗପୁର ସହରକୁ ଆସୁଥିବା କର୍ମୀମାନେ ଶ୍ରୀ ମଲିକଙ୍କ ଆଶ୍ରୟ ନେଉଥିଲେ ।

ସେନ ଯୋଗପୁରର ପ୍ରଜାମତ୍ତର ଗାନ୍ଧୀ ଅଫିସରେ ଏକ ଶ୍ରୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଗତପଥୀ ରହି କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ କଲେ ଏବଂ ଧୀରେ ଲୋକଙ୍କ କର୍ମୀମାନଙ୍କ ସହିତ ଯୋଗପୁର ହେଲା । ଲୋକଙ୍କ ମନକୁ ସାମାନ୍ୟ ଭାବ ଦୂର ହେଲା ।

ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ଗତପଥୀଙ୍କୁ ଭାରତ ଗଣ୍ଡା ଆଗନ କାଳସାର ଚିରଫ ତଥା ଯୋଗପୁରରେ ପ୍ରଜାମତ୍ତର କର୍ମୀ ଗତିବିଧି ନିର୍ଦ୍ଦାୟକ କରିବା ପାଇଁ ଭାରତ ଗତଜାତ ପ୍ରଜା ପଣିଆଁ କର୍ମୀମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଓ ଡିଭିସନ ଗତଜାତ ପ୍ରଜା ସଶିଳ ସଭାପତି ଶ୍ରୀ ସାରଙ୍ଗଧର ଦାସ ଯୋଗପୁର ପରିବର୍ତ୍ତନ କାର୍ଯ୍ୟ ୩୮-୧୧-୧୯୪୧ ଡିସେମ୍ବର ପାଇଁ ନିଶ୍ଚିତ ଥିଲା । ସଭାରେ ଦେଖ ପାଇଁ ଯୋଗପୁର ସହରରେ କର୍ମୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଆଲୋଚନା ଶୁଣିଥିବା ସମୟରେ ଯୋଗିପୁର ଶ୍ରୀ ଧନବନ୍ତ ମଲିକଙ୍କୁ ଚିରଫ କରିନେଲେ । ସାରଙ୍ଗଧର ସଭାପତିଙ୍କୁ ସଭାପତି ଡିଭିସନ କଂଗ୍ରେସ କର୍ମୀମାନଙ୍କ ପ୍ରଜାମତ୍ତର ଗତପଥୀ ତଥା ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ମିଶ୍ରଙ୍କ ସହ ଯୋଗେ ଆସି କୁହୁରପୁରର ପ୍ରଜାମତ୍ତର ଅଫିସ ପରିବର୍ତ୍ତନ ୮ ଡିଭିସନ ଲୋକଙ୍କୁ ଯୋଗପୁର ଅଭିମୁଖେ ଯାଗ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଯୋଗପୁର ଲୋକ ଶାସନ ଶ୍ରୀ ସାରଙ୍ଗଧର ଯୋଗପୁର ଆଗମନକୁ ପ୍ରମୋଦ ଗଣି ମହାନଦୀ କର୍ମୀ ଯୋଗପୁର ସୀମାରେ ତାଙ୍କୁ ଯୋଗପୁର ଆସିବାକୁ ବାଧା ଦେଲେ ଏବଂ ଏଥିପାଇଁ ସଫଳ ଧାରା ଜାଣି କରିଦେଲେ । ଶାରଙ୍ଗଧର ବାହୁ ବାଧା ହୋଇ ଯେଠାକୁ ଯାଗି ଫେରିଗଲେ । ନଦୀ କୂଳରେ ଦୂର ଦୂରାନ୍ତକୁ ଆସି ସଭା ଯୋଗପୁର କରଣ, ଯୋଗିମାନେ ସାରଙ୍ଗଧରଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରି ଦେଲେ ଯୋଗପୁର ନିରାଶ ହୋଇ ଫେରିଗଲେ ।

କିନ୍ତୁ ମଧ୍ୟରେ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ଗତପଥୀ ଓ ଶ୍ରୀ ଧନବନ୍ତ ମଲିକଙ୍କୁ ଶୁଣିଥିବା ମୋକଦ୍ଦମା ସହ ସଫଳତା ପ୍ରଜାମତ୍ତର କରଣ । ଏଥିପାଇଁ ସଭାପତିଙ୍କ ଆଗନ ଶ୍ରୀ ଧନବନ୍ତ ମିଶ୍ର ଶ୍ରୀ ବ୍ରଜସୁନ୍ଦର ପୁରାଣିଆ ଓ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ

ମୋକଦ୍ଦମା ଚଳାଇଲେ । ସୁଶାନ୍ତି ଶେଷ ହେଲା, ମାତ୍ର ରାସ୍ତା ପ୍ରକାଶ ବରାଗଲା ନାହିଁ । ବିଶ୍ୱରତ୍ନ ଜନସାଧାରଣ ଅପେକ୍ଷା କରି ରହିଲେ, ମାତ୍ର ଦିନ ଗଡ଼ି ଉଡ଼ି ଯାଉଥାଏ ।

୧୯୪୭ ଅଗଷ୍ଟ ୯ ତାରିଖ । ସାରା ଦେଶରେ ଭାରତ ଛାଡ଼ ଆନ୍ଦୋଳନର ପ୍ରବଳ ସୁଅ ଛୁଟିଲା । ଏହି ସେନାପୁର ସରକାର ଛାନିଆ ହୋଇ ଭାରତ ଉଷା ଆକାଶ ଚଳରେ ପ୍ରଜାମନ୍ତ୍ରଣର ଜମିନାମଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ସର୍ବଶ୍ରୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଉପପାଠୀ, ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ମିଶ୍ର, ଦାଶରଥୀ ପ୍ରସାଦ ଭଞ୍ଜ, ଦାମୋଦର ରଥ, ନନ୍ଦଲାଲ ସେଠୀ, ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଉପପାଠୀ, ମୋହନ ମିଶ୍ର, ଉତ୍ତମାନନ୍ଦ ହୋତା, ଧନବନ୍ତ ମଲିକଙ୍କୁ ଅଗଷ୍ଟ ୧୫ ତାରିଖରେ ଗିରଫ କରି ଦୀର୍ଘ ଦୁଇବର୍ଷ ଅଟକ ବନ୍ଦୀ ରୂପେ ରଖି ତା ୧୫-୮-୧୯୪୮ ଡିସେମ୍ବର ଛାଡ଼ିଲେ, କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କ ଉପରେ ଅନେକ କଟକଣା ଜାରି ହେଲା । ଅର୍ଜୁନପୁର, ଦିଲ୍ଲିହାଟପୁର ଓ ଶେଷରେ ସେନାପୁର ଜେଲରେ ଦୀର୍ଘ ଦୁଇବର୍ଷ ବନ୍ଦୀ ଜୀବନର କରୁଣ କାହାଣୀ “ସେନାପୁର ପ୍ରଜାମନ୍ତ୍ରଣ ଗତିହାସ” (ଲେଖକ : ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଉପପାଠୀ) ନାମକ ପାଞ୍ଚଲିପିରେ ଲିପିବଦ୍ଧ କରାଯାଇଛି ।

ବନ୍ଦୀ ଜୀବନରୁ ମୁକୁଳିଲା ପରେ ତାଙ୍କ ବିଶ୍ୱାସରେ ଥିବା କଟକଣାକୁ ସେମାନେ ବିଭିନ୍ନ ଆକାଶ ଦେଖାଇ ଅବମାନନା କରୁଥିଲେ । ସମସ୍ତ ସର୍ବଭାରତୀୟ ସ୍ତରରେ ଆନ୍ଦୋଳନର ଡାକ୍ତରୀ ଯୋଗୁଁ ତା ୧୩-୬-୧୯୪୭ ଡିସେମ୍ବର ସେନାପୁର ସରକାର ପୂର୍ବରୁ ଥିବା କଟକଣା ସବୁରୁ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିଦେଲେ । କିନ୍ତୁ ପ୍ରଜାମନ୍ତ୍ରଣ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ରୁଣ୍ଡିଥିଲା । ଗହଳୁରୁମାଲୁ କଳାପଥର ଗ୍ରାମରୁ ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରଜାମନ୍ତ୍ରଣ ଅଫିସ ଗଠାଇ ଥିବାଗଲା । ତା ୧୯-୪-୧୯୪୭ ଡିସେମ୍ବର କଳାପଥର ଗ୍ରାମରେ ଏକ ସାଧାରଣ ସଭା ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେଲା । ନଜାର ନଜାର ଜନସାଧାରଣ ମଧ୍ୟରେ ଯୋଗ ଦେବା ପରେ ସଭା ସେନାପୁର, ବୌଦ୍ଧ, ଗେଡ଼ାଖୋଲ, ଆଠମଲିକ ଓ ବଲାଙ୍ଗୀରରୁ ପୋଲିସ୍ ଅଫିସରମାନେ ଆସି କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ନିରୀକ୍ଷଣ କରୁଥାନ୍ତି । ଏହି ଦିନଠାରୁ ପ୍ରଜାମାନଙ୍କ ମନରୁ ରାଜ ଶାସନର ଉନ୍ନତ କମିଶନ ଏବଂ ରାଜ୍ୟର ପ୍ରତି ଅଞ୍ଚଳରେ ସଭା ସମିତିମାନେ ଦେବାକୁ ବସିଲା । ପ୍ରକାଶଯୋଗ୍ୟ ଯେ ପ୍ରଜାମନ୍ତ୍ରଣର ସମସ୍ତ ସମ୍ପଦ ସଦସ୍ୟ କଂଗ୍ରେସ ବନ୍ଦୀ ଏବଂ ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାନୁଯାୟୀ ଆନ୍ଦୋଳନ ଚଳାଉଥିଲେ । ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ୫୭ଟି ପ୍ରାନ୍ତମେରୀ ପ୍ରଜାମନ୍ତ୍ରଣ ଓ ବିନିବା, ସୁବନ୍ଧୁ, ଚରଣାରେ ଆଞ୍ଚଳିକ ପ୍ରଜାମନ୍ତ୍ରଣ ଗଢ଼ାଗଲା ।

ସେନାପୁର ଗାନ୍ଧ୍ୟର ବୁଝାକାରୁ ଉପରେ ଅତ୍ୟାଧୁନିକ ଓ ପଥାବସ୍ଥିତ ବିନିବା ମଧୁନିସିପାଲିଟିର ପ୍ରଜାମାନଙ୍କ ଉପରୁ ଅପଥା ଅସ୍ତ୍ରାଳ ଆଦାୟରେ ପ୍ରଜାମନ୍ତ୍ରଣ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବା ଫଳରେ ଆନ୍ଦୋଳନ ବ୍ୟାପକ ହେଲା । ରାଜ ଶାସନ ଏ ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ପ୍ରବଳ ହସ୍ତରେ ଦମନ କରିବାକୁ ବାହାରିଲା । ବିନିବା ଆନ୍ଦୋଳନରୁ ଦହାଇବାକୁ ଶହ ଶହ ଗୁଆ ଓ ପୋଲିସ୍ ନେଇ ଦମନକ୍ଷୀଣ ଆଗସ୍ତ ହେଲା । ତା ୩୦-୧-୧୯୪୭ ଡିସେମ୍ବର

ଗିରଫଦାରୀ ଖୁଲିଲା । ଶବ୍ଦର ପାଇ ସେନାପୁରର ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳରୁ ହଜାର ହଜାର ନଗନାରୀ ଗୁଞ୍ଜ ହୋଇ ଗିରଫଦାରୀର ବିରୋଧ କଲେ । ପୋଲିସ୍ ଲାଠି ଗୁମ୍ଫା କଲେ, ବିଧା ଗୋଲ୍ଡ଼ା ସାଙ୍ଗକୁ ବହୁତ ବସ୍ତାନେତ୍ର ବ୍ୟବହାର ଫଳରେ ଶ୍ରୀ ଗୁରୁବାରୀ ମେହେର ଘଟଣାସ୍ଥଳରେ ପ୍ରତ୍ୟୁବରଣ କଲେ ଏବଂ ୨୦ ନଂରୁ ଉଡ଼ି ଗୁରୁତର ଭାବେ ଆହତ ହେଲେ । ଗୁଞ୍ଜ ହୋଇଥିବା ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ହିତ ଯୋଗୁଁ ପୋଲିସ୍ ଅନୁମୋଦିତ ହୋଇ ଗିରଫ ହୋଇଥିବା ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଛାଡ଼ିଦେବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇଥିଲେ । ସେନାପୁର ରାଜା ଏ ଘଟଣାରେ ଅସମାନିତ ହୋଇ ମିଥ୍ୟା ପ୍ରସ୍ତୁତ କଲେ ଯେ, ବିନିବାରେ ପ୍ରଜାମନ୍ତ୍ରଣ ହିଂସାଚକ ପକ୍ଷ ଗୁହର କଟିଛି । ଏହାକୁ ଆଜି କିଛି ପୂର୍ବରୁ ଗଠିତ ହୋଇଥିବା “Eastern State Agency Force”ରୁ ବିନିବାଦ ଫୋର୍ସ ନଗର ବିନିବାରେ ପ୍ରତ୍ୟୁତ କଲେ । ପ୍ରଜାମନ୍ତ୍ରଣ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପକୁ ଅକାମୀ କରିବାକୁ ରାଜା ଗଠନ କରିଥିବା ପ୍ରଜା ସଫ ଓ ସରକାରୀ କମିଶ୍ନରୀମାନେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କଲେ ଯେ ଫୋର୍ସ ଆସି ବିନିବା ଓ ବିନିବା ଅଞ୍ଚଳର ଲୋକଙ୍କୁ ମାରିଦେବେ । ଫଳରେ ଅନେକ ଲୋକ ଉତ୍ସାହିତ ହୋଇ ରାଜ୍ୟ ଛାଡ଼ି ଖୁଲିସିବାକୁ ମସୂଧା କଲେ । ମାତ୍ର ପ୍ରଜାମନ୍ତ୍ରଣ ସମାପନ ମହାରାଜାଙ୍କୁ ଓ ଫୋର୍ସ କମାନ୍ଡରଙ୍କୁ ସାକ୍ଷାତ କରି ପ୍ରଜାମାନଙ୍କ ଆଦେଶକୁ ପ୍ରତିଫଳିତ କରାଗଲେ ଏବଂ ବିନିବା ଅଞ୍ଚଳର ଲୋକଙ୍କୁ ରୁହାଇଲେ । ବିନିବାକୁ ପଥାବସ୍ଥିତ ମଧୁନିସିପାଲିଟି ଡିପିସିବା ସହ ପ୍ରଜାମନ୍ତ୍ରଣ ଆନ୍ଦୋଳନ ଦୃଢ଼ୀକୃତ ହେଲା । ବିନିବା ଉଡ଼ା ମେଣ୍ଟା, ଚଲେନ୍ଦ୍ରପାଲି, ସାଗରପାଲି, ଚେରା, ଶୋବିନ୍ଦପୁର, ଉଦାନୀପାଲି, ଦିଗ୍‌ପିରା, କୁମାରକେଲି ପ୍ରଭୃତି ଗ୍ରାମରେ ରାଜ ସରକାରଙ୍କ ଉଚ୍ଚତ ଦମନକ୍ଷୀଣ କାହାଣୀ ଏ କ୍ଷୁଦ୍ର ପ୍ରବନ୍ଧରେ ଦେଖା ସହଜ ନୁହେଁ ।

ପ୍ରଜାମନ୍ତ୍ରଣର ଚଳବନ୍ଧୁ କାର୍ଯ୍ୟ ଓ ଲୋକପ୍ରିୟତାରେ ରାଜା ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇପଡ଼ି ରାଜତନ୍ତ୍ର ତଥା ଧର୍ମୀକ ସମ୍ପ୍ରଦାୟକୁ ନେଇ ପ୍ରଜାସଫ ଗଠନ କଲେ ଏବଂ ପ୍ରଜାମନ୍ତ୍ରଣ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସଭା ସମିତି କଲେ, ମାତ୍ର ପ୍ରଜା ଏଥିରେ ଭୁଲିବ୍ୟ ପରିସ୍ଥିତିରେ ନଥିଲେ ।

ତା ୧୧-୧୧-୧୯୪୭ ଡିସେମ୍ବର ସାରଳାଧର ଦାସଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ କଳାପଥର ଗ୍ରାମରେ ପ୍ରଜାମନ୍ତ୍ରଣର କମିଟି ସମ୍ମିଳନୀ ଓ ଏକ ବିରାଟ ସାଧାରଣ ସଭା ହେଲା । ତତ୍ପରେ ୧୨ ତାରିଖରେ ସେନାପୁର ଓ ୧୪ ତାରିଖରେ ଚେରାରେ ସାଧାରଣ ସଭାମାନ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେଲା । ମାତ୍ର ପ୍ରଜାସଫ, ଏ ସବୁ ସଭାକୁ ଉତ୍ତର କରିବାକୁ ତା’ ନିକଟରେ ସଭାମାନ କରୁଥିଲେ ଓ କଳା ପତାକା ତଥା ପ୍ରାକାଶିତମାନ ବେଞ୍ଚାଉଥିଲେ । ସାରଳାଧର ଫେରିଯାଆ, ମହମ୍ମଦ ଯୋରୀ ସାରଳାଧର ବୋଲି ପ୍ରୋତ୍ସାହ ଦେଉଥିଲେ । ଏ ସବୁ ସଭାଗୁଡ଼ିକରେ ବୌଦ୍ଧ, ଆଠମଲିକ, ଗେଡ଼ାଖୋଲର ପ୍ରଜା ପ୍ରତିନିଧିଗଣ ଓ ସଫଳପୁର କଂଗ୍ରେସର ସର୍ବଶ୍ରୀ ଶିବ ନାରାୟଣ ପାଠୀ, ଦମଶ୍ୟାମ ପାଣିଗ୍ରାହୀ, ମିତ୍ତରାଜୁ ପାଣିଗ୍ରାହୀ, ଶ୍ରୀମତୀ ପ୍ରଭାବତୀ ଦେବୀ ସୋଗଦାନ କରିଥିଲେ । ନାନା ବାଧାବିପ୍ଳବ ସତ୍ତ୍ୱେ ସଭାଗୁଡ଼ିକ ସଫଳ ହେଉଥିଲା ।

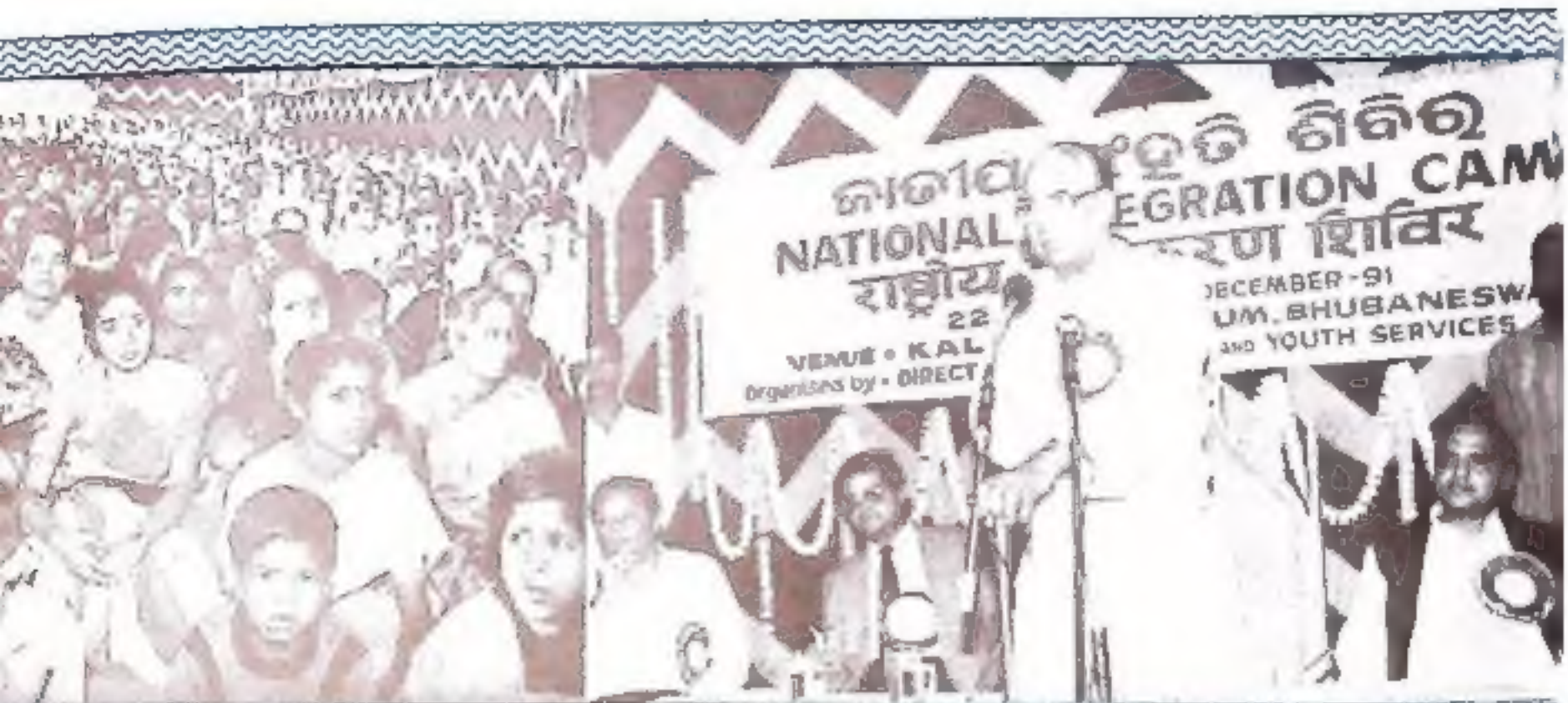
[illegible][illegible][illegible]

ଭାରତ ସଂସଦ ଅଗଷ୍ଟ ୧୫ ତାରିଖରେ ସ୍ୱାଧୀନ ଭାରତ
ରେ ରାଷ୍ଟ୍ରସଭା ଓ ଏନେନ୍‌ସି ଫୋର୍ମକୁ ସ୍ୱାଧୀନ ଭାରତ
ବେଆଇନ ଘୋଷଣା କଲେ । ମାତ୍ର ଗଡ଼ଜାତର
ପ୍ରଜାମାନେ ନାଗରିକତ୍ୱ ଓ ସାବିତ୍ରୀନଦୀ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ନାହିଁ
ରାଜ୍ୟମାନେ ମନପୁରୀ ରାଜ୍ୟର ବଜାଜିବାକୁ ପକ୍ଷାନ୍ତରେ
ପ୍ରଜାମାନେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଜାମନ୍ତ୍ରଣ ନାୟକରେ ସ୍ୱା ଶି
ପରାସ୍ତାତ ଆନ୍ଦୋଳନ କୋଇଲେ । ଫଳରେ ଭାରତ ଓ
ଶିଳକଲେ ସେ ଗଡ଼ଜାତକୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରଦେଶମାନ
ନିଶାନ୍ ଦିଆଯିବ । ଏହି ପ୍ରଥମେ ଓଡ଼ିଶା ଓ ମଧ୍ୟ
ପ୍ରଦେଶର ଗଡ଼ଜାତ ରାଜ୍ୟମାନେ ଗଢ଼ିଥିବା ରାଷ୍ଟ୍ରସଭା
ସମ୍ମତ ସୈନ୍ୟ ସମାବେଶକୁ ବେଆଇନ କରିଦେଲେ ।
ସରକାରଙ୍କ ଉପ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ତଥା ଗଡ଼ଜାତ ବିଭାଗ
କ୍ଷେତ୍ର ମାନଙ୍କ ସମ୍ପର୍କ ବାହାଜିଆର ପକ୍ଷରେ କଟକ ଆସି
୧୪ ଓ ୧୫ ତାରିଖରେ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କ ସହିତ ବୁଝି କଲେ ।
ନାମୁଆରୀ ୧ ତାରିଖରୁ ସମସ୍ତ ଗଡ଼ଜାତ ପଦ ବୋନପୁ
ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟମନ୍ତ୍ରଣୀତ ହେଲା । ପ୍ରଜାମାନ
ରାଜ୍ୟ ଅନ୍ୟାୟକୁ ମୁକ୍ତି ପାଇଲେ ।

ସ୍ଥଳ ଉପରୁ ଉପ ଦିଶି ଶିଖର,
ବୈଦିକାଧ୍ୟାତ୍ମିକ,
ଦିନ : ବରାହ-୨୨୨୦୫ ।

ଆଜ୍ଞାପକ୍ଷୀ ଆକ୍ରମଣରେ ମୃତ୍ୟୁ ମୋର ଗର୍ଭସ୍ଥାବସ୍ଥା ସମୟରେ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ
 ଶ୍ରୀ ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକ ମୃତ୍ୟୁ ପ୍ରବନ୍ଧନୀ କୁଳେ ଦେଖିଛନ୍ତି ।
 ଆଜ୍ଞାପକ୍ଷୀ ଶିଶୁ ଶିଶୁମାର

ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ, ଶ୍ରୀ ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଜିଲ୍ଲା ଆତିଥ୍ୟମନ୍ତ୍ରାଳୟରେ ଆୟୋଜିତ ଜାତୀୟ ସଂସ୍କୃତି ଶିବିର ଉଦ୍ଘାଟନ କରୁଛନ୍ତି ।

ବିଜୁସ୍ମାରକରେ ବି. ଡି. ଏ. ଦ୍ୱାରା ନିର୍ମିତ ନୂତନ ବସ୍ତାଞ୍ଚ ଉଦ୍ଘାଟନ ଅବସରରେ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ, ଶ୍ରୀ ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକ ଅଭିଭାଷଣ ଦେଉଛନ୍ତି । ଏଥିରେ ମନ୍ତ୍ରୀ, ଶ୍ରୀ ନଳିନୀକାନ୍ତ ମହାନ୍ତି ଶ୍ରୀ ଭାଗବତ କେଶରୀଙ୍କ ସମେତ ।